

Meråker
kommune

Økonomiplan 2023-2026 Budsjett 2023

Kommunedirektørens forslag av 25.10.2022

Meråker – på naturlig vis!

Forord

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026. Det er tatt utgangspunkt i forrige økonomiplan, framskriving av dagens drift med oppdaterte rammebetingelser i statsbudsjett for 2023, endring i brukerbehov og aktuelle politiske vedtak med konsekvenser for konsekvensjustert budsjett.

Mål for strategisk utvikling av Meråker kommune fulgt opp i oppdatert mål- og strategidokument 2023 – 2026, ihht. kommunestyresak 49/22, har vært førende for overordna prioriteringer i kommunedirektørens forslag. Vi har en situasjon med skjerpede økonomiske rammebetingelser ut fra blant annet endringer i demografi og befolkningsnedgang, samt økt ubalanse i konsekvensjustert budsjett grunnet økte barnevernsutgifter, økte pensjonsforpliktelser og knyttet til Værnesregionområdene m.v. Dette har gitt behov for å iverksette en rekke tiltak for å redusere utgiftene i økonomiplanperioden, og lite økonomisk handlingsrom til å prioritere nye tiltak ihht ambisjonene i mål- og strategidokumentet.

Det er en åpenbar utfordring å prioritere de riktige utviklingstiltak for å tilrettelegge for vekst og effektivisering, samtidig som man skal dimensjonere ned aktivitet i drift for å sørge for nødvendig balanse og reserver i økonomiplanperioden ihht. vedtatte måltall for økonomisk utvikling.

Plan- og styringsmessig skal vi rullere mange planer ihht planstrategien som vil gi strategisk forankring og reviderte handlingsplaner for bl.a. oppfølging i framtidige økonomiplaner. Her er det en viktig utfordring i å være streng på prioritering av tiltak på kort sikt inntil vi har oppdaterte handlingsplaner som undergis helhetlige prioriteringer.

Organisasjonsmessig prioriteres fortsatt arbeidet med innovasjon, digitalisering, effektivisering, kompetanseheving for fornyelse og økt kvalitet i utførelsen av kommunens hovedansvarsområder som er å tilby et bredt spekter av tjenester, ta ansvar for samfunnsutvikling, drive pålagt lovforvaltning og ivareta rollen som demokratisk arena. I dette arbeidet er det viktig med et nødvendig et risikobasert fokus på et oppdatert plan- og styringssystem og kvalitets- og internkontrollarbeid. Eller kortere sagt finne en riktig balanse og kvalitet i drifts- og utviklingsoppgaver, som løpende utfordres ift håndtering av aktuelle saker som dukker opp i samspill med innbyggere, frivillighet, næringsliv og folkevalgte. Det er samtidig dette som gjør det spennende og givende å bidra til å løse kommunens samfunnsoppdrag på en best mulig måte. Til ytterligere helhetlig vurdering i dette arbeidet tar vi nå i bruk det helhetlige utviklingsverktøyet Kommunekompasset i 2022, som vil hjelpe oss i 2023 og over tid til å avstemme de riktige strategiske tiltak for tilpasning av kommunens drift og utvikling. Her vil vi kunne sammenligne egen utvikling over tid opp mot idealkommunen og andre kommuner som bruker verktøyet. Bruk av dette verktøyet forventes også å bidra til forbedrede administrative og politiske prosesser for prioritering og iverksetting av nødvendige tiltak.

MERÅKER KOMMUNE

Meråker, 25.10.2022

Arne Ketil Auran
Kommunedirektør

Innholdsfortegnelse

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger	1
---	----------

Generelt om økonomiplanen

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger	5
0.1 Hensikten med økonomiplanlegging	10
0.2 Økonomiplanens enkelte deler	10
0.3 Ansvarsforhold	10
0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett	11

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

Regnskapsresultatet	12
Driftsinntektene	12
Driftsutgiftene	12
Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett	13
Investeringene	16
Finansiering av investeringene	16
Balanse pr. 31.12.	17
Langsiktig lånegjeld pr. 31.12.	17
Nøkkeltall	17
Fond pr. 31.12.	18
Finansutgifter/inntekter	18
Flere nøkkeltall	19
Likviditet	19
Oppsummering	20
Den økonomiske utviklingen så langt i 2022	20

Del II - Konsekvensjustert budsjettoversikt

2. Statsbudsjettet kommunal og moderniseringsdepartementet	
Hovedmål og prioriteringer	22
2.0 Satsingsområder	22
2.1 Ein heilskapleg politikk for heile Noreg	22
2.2 Bærekraftig utvikling	23
2.3 Omstilling og fornying i offentlig sektor	24
2.4 Digitalisering og ny teknologi – desentralisering i praksis	26
2.5 Vidareutvikling av bustadpolitikken	28
2.6 Ein aktiv distriktspolitikk	30
3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren	32
3.1 Kommunesektorens inntekter i 2022	32
3.2 Kommunesektorens inntekter i 2023	32
4. Kommunens rammebetingelser	37
4.1 Befolkningsutvikling	37
4.2 Frie inntekter	39
4.3 Konesjonsavgifter	45
4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift	46
4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter	47
4.6 Disposisjonsfond	48
4.7 Konsekvensjusterte korrigert netto driftsresultat	49

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1	Innledning	51
5.2	Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2023-2026	51
5.3	Bærekraft – Et viktig strategisk hovedgrep forankret i kommuneplanens samfunnsdel	53
5.4	Sentraladministrasjonen og politiske organer	56
5.5	Sektor skole, oppvekst og kultur	65
5.6	Sektor helse, pleie og omsorg	84
5.7	Sektor kommunal utvikling	94
5.8	Meråker menighet	106
5.9	Tilskudd til utbygging av bygdefiber/digital infrastruktur	108
5.10	Profilering	108
5.11	Grenseløse Meråkerdager	108
5.12	Hovedlandsrenn 2023 samt øvrig aktivitet.....	108
5.13	Oppsummering bruk av kraftfondet	109
5.14	Utlån av startlån	110
5.15	Langsiktig gjeld	112
5.16	Driftsbelastende finansutgifter	113
5.17	Saldering av budsjettet for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026	113
5.18	Budsjettet sett i forhold til overordnede økonomiske måltall	113
5.19	Oppsummering	116
6.	Kommunale avgifter og gebyrer	117
6.1	Oversikt over foreslåtte endringer for 2023	117
6.2	Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)	118
6.3	Betalingssatser for kulturskolen	119
6.4	Betalingssatser for opphold i barnehage	120
6.5	Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester	122
6.6	Renovasjon – avgiftsgrunnlag og gebyrer	124
6.7	Vann, avløp og slam - avgiftsgrunnlag og gebyrer	127
6.8	Avgiftsgrunnlag og gebyrer for feiing og tilsyn	132
6.9	Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling	132
6.10	Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg	141
6.11	Betalingssatser for husleie	142

DEL IV – Budsjettskjemaer

Bevilgningsoversikt - drift	143
Bevilgningsoversikt – drift pr. virksomhetsområde	144
Bevilgningsoversikt - investering	145
Bevilgningsoversikt – investering pr. virksomhetsområde	146
Økonomisk oversikt etter art - drift	147
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet	148

Vedlegg

Budsjettversjonsrapport (tiltakstabeller) drift og investering
Budsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026 for Meråker menighetsråd
Kontrollutvalgets forslag til driftsbudsjett 2023 for kontroll og tilsyn

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger

I forslaget til budsjett- og økonomiplan er det budsjettert med positivt netto driftsresultat og avsetninger til fond/overføring til investeringsregnskapet for alle år i økonomiplanperioden, selv om første år i økonomiplanperioden ikke gir et netto driftsresultat på mer enn 0,62 %, og samlet for perioden 0,98 %. (Jfr kap 5.18 og 5.20) Det er lagt opp til at måltallet på 1,75 % blir nådd i siste år (2026) i økonomiplanperioden ved en opptrappingsstrategi ift netto driftsresultat forankret i Budsjettutvalget 8.9.22. For å oppnå dette må det iverksettes konkrete effektiviseringstiltak, eller at økt tildelt ramme som følge av endelig vedtak av tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet ikke disponeres til å reversere innsparinger eller finansiere nye tiltak som krever økte ressurser. I budsjettforslaget er det foreslått eget tiltak drift for å øke avsetninger til disposisjonsfond i tråd med dette. Dette betinger iverksetting av eget effektiviseringstiltak som reduserer netto rammer pr sektor i perioden 2024-2026. Dette må sees i sammenheng med oppfølging av utviklingsstrategi etter gjennomført status for Meråker kommune i Kommunekompasset, november/desember 2022. Utviklingsstrategi for forbedringer av prioriterte områder ihht. Kommunekompasset vil bli en del av Mål- og strategidokumentet som landes 1. halvår 2023

Kommunedirektøren er imidlertid av den oppfatning at avviket ift opprinnelig måltall for netto driftsresultat for perioden er forsvarlig, sett på bakgrunn av de fondsreserver kommunen allerede har, og de prosesser for ytterligere neddimensjonering av utgiftene som er skissert, uten at dette er konkretisert konkret enda. Dette vil komme som resultat av igangsatte plan- og utredningsprosesser kommunekompasset, herunder vurdering av administrativ organisering og samlet ressursbruk på ulike virksomhetsområder. Det bør imidlertid ikke være aktuelt å ikke innfri måltall ift netto driftsresultat flere år på rad, og slik skyve utfordringen framfor seg. Det er derfor behov for å utrede videre effektiviserende tiltak for å redusere netto kostnader fram mot mål- og strategi prosessen juni 2023. Det vil være økende krav til en robust økonomi og bygge handlingsrom for å takle framtidige svingninger i frie inntekter og økning i utgifter. Her kan også nevnes utviklingen på pensjonsområdet som følge av amortisering av stadig større premieavvik. Her kan vi forvente større utgiftsføring framover som følge av allerede inntektsført premieavvik. Det er derfor lagt opp til en vurdering og økt fokus på korrigert netto driftsresultat.

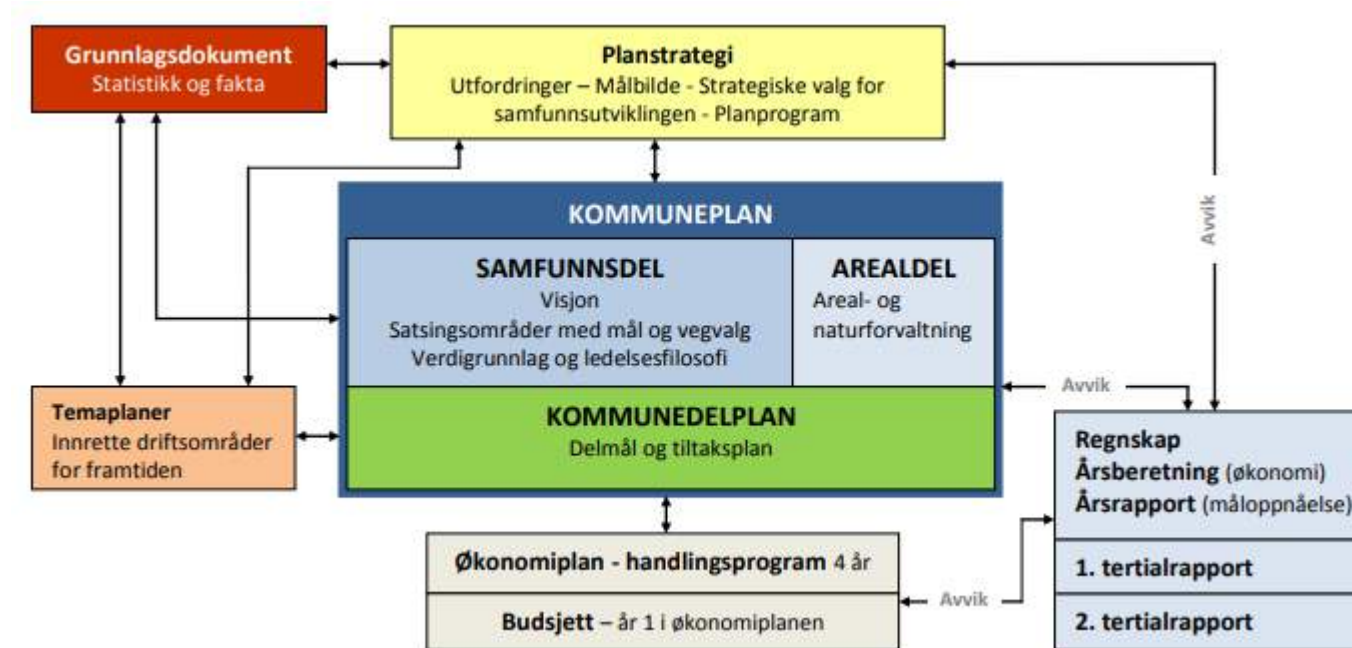
Utfordringen med redusert folketall og behov for neddimensjonering av utgifter i oppvekstsektoren og det å berede grunnen for å møte økt utgiftsbehov knyttet demografiendring i helse og omsorg er krevende. Samtidig skal vi satse og tilrettelegge for vekst og utvikling, altså ligge i forkant med å ta utgifter i dag som ihht mål i planverket skal generere økte skatteinntekter på grunn av økt bosetting og verdiskapning framover.

Samtidig er det viktig å poengtere at det er lagt opp til prosesser med vurdering av iverksetting av utviklingstiltak/prosjekter innen Trøndelag fylkeskommunes regionale distriktssatsing for kommuner under 2500 innbyggere samt aktuelle Interreg prosjekter i partnerskap med Åre kommune. Dette vil imidlertid måtte fremmes som egne saker til politisk behandling når de evt. blir «gryteklare» i 2023.

Det vises til del III i dokumentet med oversikt over de prioriteringer kommunedirektøren har foreslått.

Vi har en situasjon ift plan-og styringssystemet hvor overordna samfunnsdels prioriteringer og føringer om bl.a. folkehelse og bærekraft ikke er gjort operativt flere underliggende planverk, planstrategien er vedtatt med prioritering på hvilke planer som skal revideres når. Her vil vi måtte prioritere omfanget av planrevisjoner sterkere ift mulig kapasitet og gjennomføringsnivå. Sammenhengen i kommunens plan- og styring tas inn for å synliggjøre prosessene for å realisere måloppnåelse ihht overordna og underordna planverk. Situasjonen er derfor slik at vi i dag gjør mange prioriteringer ad-hoc eller ut fra vedtatt samfunnsdelen i drift og investerings budsjettet, uten at vi har sikret nødvendige prosesser og demokratisk forankring i oppdatert planverk.

Sammenhengen mellom økonomiplan, budsjett og kommunens planverk

Kommunens plan- og styringssystemet er i prinsippet todelt med en del som omfatter kommunal planlegging med strukturering i faser og nivå samt en del to med kommunal rapportering. Statistikk og annen faktisk informasjon om situasjonen i kommunen danner grunnlaget for de valg som tas i planverket.

Kommunens planstrategi (Pbl §§ 3-3 og 10-1) viser det som er vurdert å være kommunens viktigste utfordringer framover. Med grunnlag i vurderingene av hvordan de fokuserte utfordringene skal behandles, gir planstrategien de politiske styringssignalene til organisasjonen i form av vedtatte mål og strategi for samfunnsutviklingen samt et konkluderende planprogram. Kommuneplanen samfunnsdel sine mål og strategier er videreført slik at planstrategiens styringssignaler kun vil legges til grunn i arbeidet med de øvrige kommunale planene i.e. kommunedelplaner, temaplaner og økonomiplan. Planstrategien 2020-2023 ble vedtatt av kommunestyret 22.6.20 som sak 46/20. Og har høye ambisjoner for revidering av kommuneplanens samfunnsdel sitt underliggende planverk

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal (PBL §§ 3-3, 11-1, 2, 3 og 4) presiserer de politiske styringssignalene i form av visjon, langsiktige og overordnede satsingsområder og mål. Denne ble vedtatt første gang i Meråker kommune 29.04.19 som sak 25/19 i kommunestyret. Her ble bærende premisser om folkehelse, sosial-, økologisk- og økonomis bærekraft vedtatt. I tillegg verdigrunnlaget ærlighet, respekt, engasjement og raushet, som uttrykk for ønsket organisasjonskultur. Fokus på innovasjon og kreativitet ift fokus på fem satsingsområder: Bolyst, næringsutvikling, oppvekst, klima sikkerhet og beredskap, samt kommunal tjenesteyting. Det er viktig at kommuneplanens samfunnsdel gir avtrykk i underliggende planverk. Det blir da bedre helhetlig sammenheng mellom plan og de prioriteringer som kommunen skal gjøre årlig i økonomiplan og budsjett.

Arealdelen av kommuneplanen (PBL §§ 3-3, 11-1 og 2 og 11-5) er det juridiske dokumentet som skal ivareta at arealforvaltningen er i samsvar med den ønskede samfunnsutviklingen.

Kommunedelplanenes formål (PBL §§ 11-2 og 11-4) er å konkretisere de ulike sektorenes ansvar under de politiske føringene gitt i Planstrategien og Kommuneplanens samfunnsdel herunder beskrivelse av delmål, tiltaksplaner med 4 års horisonter og evt. målintikatorer.

Kommunale temaplaner utarbeides når det er behov for planmessig utvikling i lengre tidsperspektiv innen drift- og ansvarsområder i kommunen herunder også plankrav fra eksterne myndigheter.

Økonomiplan (Kl §§ 14-3, 14-4 og 14-10) og **budsjett** (Kl §§ 14-3, 14-4, 14-5 og 14-10) bygger på m.a. tiltak og mål i kommunens vedtatte planer. Den avgjørende behandlingen av tiltak i planene (handlingsplanene) skjer her gjennom årlig vedtak om ressurstildeling og prioritering av tiltakene. Et oppdatert planverk/planstrategi er viktig for å fremskaffe aktuelle tiltak tilpasset situasjonen og forutsetningene for videre utvikling.

Prioriterte planoppgaver i økonomiplanperioden ihht. Planstrategien 2020-2023 vedtatt av kommunestyret 22.6.20 som sak 46/20.:

Plantype	Oppstart	Hovedansvarlig	Lov-pålagt
Strategisk næringsplan	2020	Sektor kommunal utvikling	
Brannordning	2020	Sektor kommunal utvikling	X
Hovedplan veg	2021	Sektor kommunal utvikling	
Hovedplan vann og avløp	2020	Sektor kommunal utvikling	X
Energi- og klimaplan	2021	Sektor kommunal utvikling	
Plan for vedlikehold av kommunal bygningsmasse	2022	Sektor kommunal utvikling	
Kommunedelplan stedsutvikling	2020	Sektor kommunal utvikling	
Lokal matstrategi	2020	Sektor kommunal utvikling	
Trafikksikkerhetsplan	2020	Trafikksikkerhetsutvalget	X
Kompetanse og rekrutteringsplan	2020	Kommunedirektøren	X
Kommunikasjonsplan	2020	Kommunedirektøren	
Boligpolitisk handlingsplan	2021	Sektor helse pleie og omsorg	
Temaplan for helhetlig læringsløp fra barnehage til videregående skole	2021	Sektor skole oppvekst og kultur	X
Temaplan for helse- og velferdsbygg	2023	Sektor helse pleie og omsorg	
Helse og omsorgsplanen	2020	Sektor helse pleie og omsorg	X
Plan for sosial og helsemessig beredskap	2022	Sektor helse pleie og omsorg	X
Kommuneplanens arealdel	2023	Sektor kommunal utvikling	X
Sti og skiltplan	2022	Sektor skole oppvekst og kultur	
Rusmiddel politisk handlingsplan	2021	Sektor helse pleie og omsorg	X
Kulturplan m/plan for idrettsanlegg	2020	Sektor skole oppvekst og kultur	
Museumsplan for Meråker kommune og stiftelsen Meråker-Musea	2020	Sektor skole oppvekst og kultur	

16 planer er vedtatt iverkssatt revidering på i 2020/2021. Vi må erkjenne at ambisjonsnivået for revidering av antall planer var for høyt, ikke minst på grunn av at vi har hatt to år med pandemi og ekstraordinær stor ressursbruk i organisasjonen knyttet til dette. I skrivende stund kan en gi følgende oversikt over status ift planstrategien:

Plantype	STATUS, oktober 2022
Strategisk næringsplan	Selve planrulleringen ikke påstartet, men det ble sluttbehandlet rapport på brukerundersøkelse innen næring i regi av Proneo, i kommunestyret som sak 44/22 den 20.6.22
Brannordning	ROS-analyse VRBT er revidert og lagt fram for kommunestyret, sak 43/22 den 20.6.22. Forslag til revider brannordning vil komme som egen

	sak i 2023, med evt. konsekvenser for oppfølging i Budsjett og økonomiplan 2024-2027, høsten 2023
Hovedplan veg	Ikke revidert
Hovedplan vannforsyning, avløp og vannmiljø	Revidert i kommunestyret 31.1.22 sak 8/22, og lagt til grunn for prioriteringer i Budsjett og økonomiplan 2023-2026
Energi- og klimaplan	Ikke revidert. Men klimaregnskap som grunnlag for videre arbeid med planen, behandlet i kommunestyret 4.3.20, sak 11/20.
Plan for vedlikehold av kommunal bygningsmasse	Vil bli lagt fram parallellt med Budsjett- og økonomibehandlingen november 2022. Det er tatt inn ekstra styring/tiltak i 2023 for å ta etter prioriterte vedlikeholdsoppgaver i tillegg føringene for prioritering av ordinært vedlikeholdsbudsjett som konsekvens av vedlikeholdsplanen
Kommunedelplan stedsutvikling	Ikke påstartet ut over oppstartmøte med aktører i sentrum og avsatte midler til sentrumsutvikling, men vurderes ift Interreg, Regional distriktssatsing TFK okt 2022 og andre aktuelle virkemidler og samhandling mellom aktører
Lokal matstrategi	Plandokument vedtatt i kommunestyret 30.5.22, sak 29/22
Beiteplan	Planen er fra 2019 og skal revideres i 2023. Er et viktig grunnlag i arbeidet med KPA
Trafikksikkerhetsplan	Handlingsplan for trafikksikkerhet revidert i kommunestyret 28.2.22 sak 13/22, samt revidert mandat for trafikksikkerhetsutvalget vedtatt i kommunestyret 20.06.22 som sak 41/22
Kompetanse og rekrutteringsplan	Oppstart 2022 og vedtak 2023. Det er jobbet spesielt med rekruttering av leger og sykepleiere, og økt fokus på rekruttering av lærlinger og etterutdanning.
Kommunikasjonsstrategi	Vedtatt i kommunestyret 22.6.20, sak 32/20. Oppfølging i budsjett og økonomiplan, samt at det vil bli fokus i utviklingsstrategien knyttet til bruken av Kommunekompasset som utviklingsverktøy høsten 2022 og våren 2023
Boligpolitisk handlingsplan	Ikke revidert, men prioriteres 2023
Strategisk kompetanseutvikling og skoleutvikling ved Meråker skole	Plan tidligere benevnt som «Temaplan for helhetlig læringsløp fra barnehage til videregående skole» Planen er ikke rullert, men arbeidet igangsettes og ferdigstilles Mai 2023 samtidig med framlegging av tilstandsrapport
Helhetlig oppvekstplan	Ferdigstilles våren 2023
Temaplan for helse- og velferdsbygg	Er satt opp som oppfølging i slutten av økonomiplanperioden
Helse og omsorgsplanen	Ikke påstartet
Plan for sosial og helsemessig beredskap	Ikke påstartet
Kommuneplanens arealdel	Planprogram for KPA sluttbehandles nå etter høring i oktober 2022, og kostnaden med rullering av

	KPA er tatt inn konsekvensjustert budsjett for økonomiplanperioden. Ihht. Framdriftsplanen i planprogrammet er det mål om endelig vedtak KPA høsten 2024.
Sti og skiltplan	Inngår som del av prosessen med friluftslivets ferdselsårer og fremmes til behandling får årsskiftet 2022/2023
Rusmiddel politisk handlingsplan	Ikke påstartet
Kulturplan m/plan for idrettsanlegg	Kulturplan igangsettes 2023. Vedlegg 1 til denne, «Plan for Idrett og fysisk aktivitet» er påstartet
Museumsplan for Meråker kommune og stiftelsen Meråker-Musea	Under oppfølging, Status og videre arbeid vil bli rapportert til formannskapet 21.10.22

Oversiktsplan for folkehelse fremgår ikke av planoversikten, men foreligger nå snart i revidert form til politisk behandling (2020). Dette er en viktig plan med bakgrunn i samfunnsdelens folkehelseperspektiv. Dette perspektivet som kal ivaretas i all annen kommunal planlegging, drift og investering. Jfr Lov om folkehelse sin formålsparagraf «vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør».

Budsjett og økonomiplantiltak og aktivitet i konsekvensjustert budsjett er innrettet for best mulig oppfølging av bestilte planprosesser pr sektor. Det vil imidlertid ut fra det store ambisjonsnivået om planrevisjoner i starten av perioden, være hensiktsmessig med en løpende rapportering og avklaring med politisk nivå om strengere prioritering og oppfølging av et begrenset antall planer. Dette er noe også fylkesmannen i Trøndelag, nå statsforvalningen i Trøndelag, poengterte i sitt kommunebesøk i Meråker 29.09.20. Derfor nå denne oversikten også i Budsjett- og økonomiplan dokumentet 2023-2026.

Generelt om økonomiplanen

0.1 Hensikten med økonomiplanlegging

Hovedhensikten med økonomiplanlegging er å få kartlagt den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram de økonomiske rammer som de kommunale virksomhetene skal forholde seg til. Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning. I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider seg økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige. Det er også vesentlig at en på forhånd har utarbeidet strategier for hvilke tiltak som skal settes iverk dersom ulike plan-/budsjettforutsetninger ikke viser seg å bli oppfylt.

Økonomiplanprosessen skal ende opp i et plandokument hvor det framgår hvordan de økonomiske rammer er fordelt på formål/rammeområder.

0.2 Økonomiplanens enkelte deler

Økonomiplanen skal utarbeides etter bestemte retningslinjer og inneholder 4 hoveddeler:

1. Økonomisk statusbeskrivelse

- Under del 1 skal det gis en verbal framstilling av hvordan kommunen ser på den økonomiske stillingen pr dags dato. En kan her ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (årsregnskapsdokumentet og årsmeldinga). Den verbale framstillingen skal baseres på så oppdaterte opplysninger som mulig, dvs. en skal kommentere eventuelle endringer i den økonomiske situasjonen fra foregående års regnskap og fram til dags dato.

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlingsfrihet med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

2. Konsekvensjustert budsjettoversikt

- Under del 2 skal det for å få en oversikt over den økonomiske handlingsfriheten for økonomiplanperioden utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års gjeldende budsjett skal en se på konsekvenene av å opprettholde dagens driftsaktivitet.

3. Økonomisk handlefrihet

- Når den konsekvensjusterte budsjettoversikten er satt opp, skal det foretas en gjennomgang/vurdering av de økonomiske utgiftsrammene til de ulike kommunale virksomhetene. En skal også ha med en vurdering av inntekspotensialet for kommunen. Spesielt skal det foretas en drøfting knyttet til den avgifts- og egenbetalingspolitikk som har vært ført. Siktemålet er å få fram den faktiske økonomiske handlefriheten.

4. Endelig budsjettoversikt

- Gjennom analyser og drøftinger som er skissert foran under del 1 - 3, har en fått kartlagt de politiske prioriteringer, den økonomiske handlefriheten og behovene for økonomisk tilpasning. Dette skulle således gi et godt utgangspunkt for utarbeiding av den endelige budsjettoversikten.

0.3 Ansvarsforhold

I forbindelse med at det er vedtatt en ny kommunelov har kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatt en ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Forskriften gjelder fra og med

budsjett- og regnskapsåret 2020, jf. forskriftens § 11-2. Økonomiplan for perioden 2020 til 2023 og årsbudsjettet for 2022 skal utarbeides og vedtas innen utgangen av 2021. i samsvar med reglene i ny kommuneloven og denne nye forskriften.

§ 14-2 bokstav a) i kommuneloven fastslår en plikt for kommunestyret til å vedta økonomiplanen og årsbudsjettet. Økonomiplanen skal være rullerende og skal vedtas en gang i året. Økonomiplanen utarbeides samtidig med budsjettet.

Det er formannskapet som skal fremme innstilling om økonomiplan til kommunestyret, jfr. lovens § 14-3, tredje ledd. Med bakgrunn i innstillingen skal kommunestyret behandle økonomiplansaken.

Formannskapets innstilling til økonomiplan og årsbudsjett skal offentliggjøres minst fjorten dager før den behandles i kommunestyret, jfr. § 14-3, fjerde ledd, i kommuneloven. Kravet i kommunelovens § 14-3, fjerde ledd om offentliggjøring av innstillingen gjelder bare i forbindelse med den ordinære, årlige behandlingen av økonomiplanen og årsbudsjettet. Det er således ikke noe krav om utleggelse til ettersyn for innstillinger hvor en foreslår endringer i økonomiplanen eller årsbudsjettet.

0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett

Økonomiplanen er en pliktig plan på samme måten som årsbudsjett og regnskap. I det ligger også at økonomiplanen for hvert budsjettår i planperioden må tilfredsstille de krav kommuneloven stiller til årsbudsjettet, og de krav budsjett- og regnskapsforskriftene stiller til hvordan ulike typer midler kan disponeres.

De nærmere bestemmelsene vedr. oppsetting av økonomiplan og budsjettet fremgår av kommunelovens § 14-4 og forskriften gitt i medhold av loven. Økonomiplanen og budsjettet skal vedtas av kommunestyret på bakgrunn av formannskapets innstilling innen årets utgang, jfr. § 14-3, første ledd. Formannskapets innstilling skal i henhold til kommunelovens § 14-3, fjerde ledd, offentliggjøres minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Hovedkravene til økonomiplanen og årsbudsjettets innhold fremgår av kommunelovens § 14-4:

- Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.
- Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Årsbudsjettet er en bindende for kommunestyret. Budsjettet er inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Grunnlaget for budsjettet legges gjennom behandlingen av økonomiplanen. I Meråker utarbeides økonomiplanen og budsjettet parallelt og skal behandles samtidig av kommunestyret.

Del I – Økonomisk statusbeskrivelse

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

Statusbeskrivelsen vil bli basert på så oppdaterte opplysninger som mulig og vil ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (regnskapsdokument og årsmeldinga for 2021) samt endringer etter den tid. I noen grad vil det for å se utviklingen over tid bli foretatt sammenligninger med tidligere år. Statusbeskrivelsen vil bli presentert ved hjelp av tabeller og forskjellig grafikk samt kommentarer til disse.

Regnskapsresultatet

Tall i 1.000 kr	2021	2020
Sum driftsinntekter	-321 290	-293 358
Sum driftsutgifter	318 628	283 898
Brutto driftsresultat	-2 662	-9 460
Netto finansutgifter	9 095	10 505
Motpost avskrivninger	-15 815	-17 441
Netto driftsresultat	-9 382	-16 396
Avsetn. bundne dr.fond	10 118	15 353
Bruk bundne dr.fond	-11 315	-4 171
Avsetning disp.fond	8 143	8 100
Bruk disp.fons	0	-7 747
Finan. invest. regnsk.	2 436	4 861
Overskudd/underskudd	0	0

Driftsinntektene

Type inntekt	1.000 kr		%	
	2021	2020	2021	2020
Rammetilskudd	-115 319	-114 373	35,9	39,0
Inntekts- og formuesskatt	-55 534	-48 054	17,3	16,4
Eiendomsskatt	-12 221	-11 391	3,8	3,9
Andre skatteinntekter	-11 489	-11 060	3,6	3,8
Andre overf. og tilsk. fra staten	-10 625	-6 967	3,3	2,4
Overf. og tilskudd fra andre	-61 254	-53 547	19,1	18,3
Brukerbetalinger	-11 127	-9 852	3,5	3,4
Salgs- og leieinntekter	-43 722	-38 114	13,6	13,0
Sum driftsinntekter	-321 291	-293 358	100,0	100,0

Skatter og rammetilskudd fra staten er de to største inntektskildene til kommunen. Til sammen utgjorde de i 2021 53,2 % av brutto driftsinntekter. Fra 2020 til 2021 økte disse inntektene med drøyt 8,4 mill. kr (5,19 %) til ca 170,9 mill. kr. Tallene inkluderer det løpende inntektsutjevnerende tilskuddet i rammetilskuddet. I denne summen ligger og de midlene kommunene ble tilført for å håndtere koronapandemien. Meråker kommune ble tilført drøyt 5,5 mill. kr. i 2021 for dette arbeidet. I 2020 ble vi tilført drøyt 3,3 mill. kr.

Løpende inntektsutjevning innebærer at kompensasjon/reduksjon for dårlig/god skatteutvikling skjer ved at

det inntektsutjevnerende tilskuddet nå blir utbetalt to måneder etterpå mot tidligere to år. Nyordningen er en stor fordel da en slipper de store svingningene i rammeoverføringene de enkelte år.

Eiendomsskattene og konsesjonskraftinntektene (netto) i 2021 utgjorde 25,0 mill. kr. eller 7,8 % av driftsinntektene. Det er en økning på 3,3 mill. kr eller 15,2 % fra 2020. Netto inntekt av konsesjonskraftsalg økte med 2,5 mill. kr. til 12,8 mill. kr. i 2021. Eiendomsskatten for næringseiendommer samt verk og bruk økte med 0,8 mill. kr. til 12,1 mill. kr. i 2022. Fra og med 2019 har kommunestyret vedtatt at eiendomsskatt kun skal skrives ut på kraftverk samt tidligere eiendommer i kategorien verk og bruk.

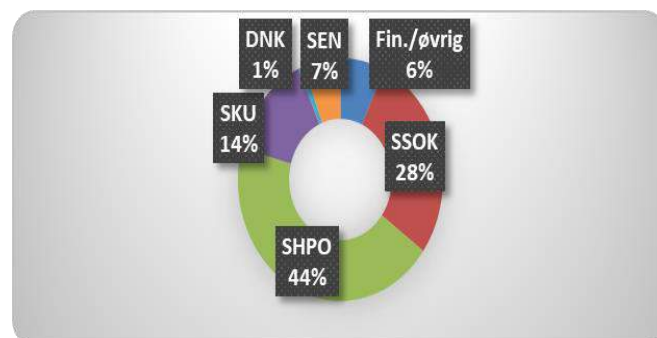
Driftsutgiftene

Type utgift	1.000 kr		%	
	2021	2020	2021	2020
Lønnsutgifter	152 447	142 456	47,8	50,2
Sosiale utgifter	32 127	29 819	10,1	10,5
Kjøp av varer og tjenester	90 978	71 141	28,6	25,1
Overføringer og tilsk. til andre	27 261	23 041	8,6	8,1
Avskrivninger	15 815	17 441	5,0	6,1
Sum driftsutgifter	318 628	283 898	100,0	100,0

Personalet er den viktigste ressursen til kommunen. I 2021 gikk 184,6 mill. kr eller 57,9 % av de totale driftsutgiftene med til lønn (inkl. sosiale utgifter). Det er en økning på 12,3 mill. kr eller 7,14 % fra 2020. Mye av denne økningen relateres til arbeid med korona, herunder spesielt grensetesting og massevaksinering. Lønnsutgiftene på disse tiltakene summeres til 10,1 mill. kr. Disse utgiftene er fullt ut kompensert med økt rammetilskudd og øremerkede midler. Korrigert for dette er økningen på utgiftene til lønn og sosiale utgifter på 2,2 mill. kr eller 1,3 %.

Den store lønnsandelen viser at Meråker kommune, som alle andre kommuner, er en arbeidsintensiv serviceorganisasjon. Hovedformålet for kommuner er å yte tjenester og service til innbyggerne i form av undervisning, pleie, omsorg, fritidstilbud og for å legge forholdene til rette for husbygging og næringsutvikling.

Utgifter fordelt etter sektor

SEN = Sentraladministrasjonen, SSOK = Sektor skole, oppvekst og kultur, SHPO = Sektor helse, pleie og omsorg, SKU = Sektor kommunal utvikling, FINANS = Finansutgifter, DNK = Kirke

Sektor helse, pleie og omsorg og sektor skole, oppvekst og kultur er de to største sektorene i kommunen. Til sammen brukte kommunen 216,1 mill. kr eller 72 % av

brutto driftsutgifter på disse to sektorene. Finans (netto rente- og avdragsutgifter) utgjør 17,3 mill. kr eller 5,8 % av brutto driftsutgifter.

Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett

Kommunestyret vedtar budsjettet på overordnet nivå på budsjettskjema i henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning mv. Denne forskriftens § 5-4, 1. og 2. ledd omhandler drift og § 5-5, 1. og 2. ledd omhandler investering. Det redegjøres under tabellene for vesentlige avvik over 10% mellom regnskapsført beløp og regulert budsjett for de enkelte linjene i regnskapsskjemaene (markert grått i tabellene) for de avvik som ikke er kommentert eller forklart andre steder i denne delen av dokumentet.

Bevilgningsoversikt drift, § 5-4, 1. ledd	Regnskap 2021	Rev. budsjett 2021	Oppr. budsjett 2021	Avvik Regnsk.- Rev. budsjett	Avvik i %
1 Rammetilskudd	115 319 074,00	111 574 000	107 465 000	3 745 074,00	3,4 %
2 Inntekts- og formuesskatt	55 533 968,97	59 666 000	59 666 000	-4 132 031,03	-6,9 %
3 Eiendomsskatt	12 221 459,00	11 400 000	11 400 000	821 459,00	7,2 %
4 Andre generelle driftsinntekter	22 113 814,00	11 844 500	11 844 500	10 269 314,00	86,7 %
5 Sum generelle driftsinntekter	205 188 315,97	194 484 500,00	190 375 500,00	-	-
6 Sum bevilgninger drift, netto	186 711 246,52	185 765 129	179 377 129		
7 Avskrivninger	15 814 887,10	15 478 000	15 478 000	336 887,10	2,2 %
8 Sum netto driftsutgifter	202 526 133,62	201 243 129,00	194 855 129,00	-	-
9 Brutto driftsresultat	2 662 182,35	-6 758 629,00	-4 479 629,00		
10 Renteinntekter	3 699 020,49	2 765 000	2 780 000	934 020,49	33,8 %
11 Utbytter	2 732 357,00	4 000 000	4 000 000	-1 267 643,00	-31,7 %
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,00	0	0	-	-
13 Renteutgifter	4 574 048,63	4 608 563	4 518 563	-34 514,37	-0,7 %
14 Avdrag på lån	10 952 798,21	9 455 000	9 300 000	1 497 798,21	15,8 %
15 Netto finansutgifter	-9 095 469,35	-7 298 563,00	-7 038 563,00		
16 Motpost avskrivninger	15 814 887,10	15 478 000,00	15 478 000,00	336 887,10	2,2 %
17 Netto driftsresultat	9 381 600,10	1 420 808,00	3 959 808,00		
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
18 Overføring til investering	-2 436 000,00	-2 436 000	-2 775 000	0,00	0,0 %
19 Avsetninger til bundne driftsfond	-10 117 480,85	-7 626 000	-7 626 000	-2 491 480,85	32,7 %
20 Bruk av bundne driftsfond	11 314 852,96	7 665 937	5 465 937	3 648 915,96	47,6 %
21 Avsetninger til disposisjonsfond	-8 142 972,21	0	0	-8 142 972,21	~
22 Bruk av disposisjonsfond	0,00	975 255	975 255	-975 255,00	-100,0 %
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0,00	0	0	0,00	0,0 %
24 Sum disponeringer eller dekning av nto. dr.res	-9 381 600,10	-1 420 808,00	-3 959 808,00		
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0		

Avvik når det gjelder *Andre generelle driftsinntekter* er at naturressursskatten ikke er skilt ut fra *Inntekts- og formuesskatt* i budsjettet, men er ført på korrekt kostraart i regnskapet. Naturressursskatten kommer som et tilsvarende avvik under *Inntekts- og formuesskatt* så netto avvik på skatter og rammetilskudd er 7,7 mill. kr. i merinntekt.

Renteinntekter er høyere enn budsjettet grunnet gjennomgående høyere renteavkastende beholdning enn forutsatt. Avviket på *Utbytter* er at utbytte fra NTE ble lavere enn budsjettet. *Avdrag på lån* er noe over budsjett da det kom et ekstra avdrag på lån før ekstraordinær nedbetaling ble foretatt samt at det er innbetalt ekstra for å opprettholde kravet til minimumsavdrag.

Avsetning bundne driftsfond og *Bruk av bundne driftsfond* skyldes for det meste periodiseringsavvik på øremerkede midler samt lovpålagte føringer på selvkostfond. *Avsetninger til disposisjonsfond* og *Bruk av disposisjonsfond* har avvik da saldering av driftsregnskapet nå skal gjøres automatisk mot disposisjonsfond.

Bevilgningsoversikt investering, § 5-5, 1. ledd	Regnskap 2021	Rev. budsjett 2021	Oppr.budsjett 2021	Avvik Regnsk.- Rev. budsjett	Avvik i %
1 Investeringer i varige driftsmidler	28 247 129,07	27 520 300	58 981 250	726 829,07	2,6 %
2 Tilskudd til andres investeringer	0,00	0	0	-	-
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	616 250,00	616 000	755 000	250,00	0,0 %
4 Utlån av egne midler	0,00	0	0	-	-
5 Avdrag på lån	54 877 000,00	55 000 000	0	-	-
6 Sum investeringsutgifter	83 740 379,07	83 136 300,00	59 736 250,00		
7 Kompensasjon for merverdiavgift	2 145 651,12	2 050 600	9 766 250	95 051,12	4,6 %
8 Tilskudd fra andre	2 568 002,59	810 000	770 000	1 758 002,59	217,0 %
9 Salg av varige driftsmidler	55 180 000,00	55 210 000	30 000	-30 000,00	-0,1 %
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0,00	0	0	-	-
11 Utdeling fra selskaper	0,00	0	0	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,00	0	0	-	-
13 Bruk av lån	29 680 061,46	31 094 000	45 245 000	-1 413 938,54	-4,5 %
14 Sum investeringsinntekter	89 573 715,17	89 164 600,00	55 811 250,00		
15 Videreutlån	13 540 580,62	18 860 000	10 000 000	-5 319 419,38	-28,2 %
16 Bruk av lån til videreutlån	10 000 000,00	10 000 000	10 000 000	0,00	0,0 %
17 Avdrag på lån til videreutlån	23 943 821,00	23 757 000	5 464 000	186 821,00	0,8 %
18 Mottatte avdrag på videreutlån	12 866 882,54	14 129 000	5 464 000	-1 262 117,46	-8,9 %
19 Netto utgifter videreutlån	14 617 519,08	18 488 000,00	0,00		
20 Overføring fra drift	2 436 000,00	2 436 000	2 775 000	0,00	0,0 %
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	-3 675 405,19	0	0	-3 675 405,19	~
22 Bruk av bundne investeringsfond	18 292 924,27	18 293 000	0	-75,73	0,0 %
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0,00	0	0	0,00	-
24 Bruk av ubundet investeringsfond	300 000,00	300 000	1 150 000	0,00	0,0 %
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	-8 569 336,10	-8 569 300	0	-36,10	0,0 %
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	8 784 182,98	12 459 700,00	3 925 000,00		
25 Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)	0,00	0,00	0,00		

Avvik på *Tilskudd fra andre* kommer som resultat av ikke budsjetterte anleggsbidrag på VA og vei. Avviket er forholdsvis stort i prosent, men ikke like vesentlig i kronebeløp. Avvik på *Videreutlån*, *Bruk av lån til videreutlån* og *Avsetninger til bundne investeringsfond* henger sammen og kommer som følge av regnskapsregler knyttet til Startlånsordningen.

Bevilgningsoversikt drift pr. virksomhetsområde - § 5-4, 2. ledd	Regnskap 2021	Rev. budsj. 2021	Oppr. budsj. 2021	Avvik Regnsk. - Rev. budsjett	Avvik i %
Sum bevilgninger fra linje 6 bevilgningsoversikt - drift	186 711 247	185 765 129	179 377 129		
Netto avsetning/bruk bundne fond fra linje 19 bevilgnings- oversikt - drift	1 197 372	39 937	-2 160 063	1 157 435	2898,2 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond fra linje 20 bevilg- ningsoversikt - drift	-8 142 972	975 255	975 255	-9 118 227	-935,0 %
Virksomhetsområder:					
Sektor 1, Sentraladministrasjonen					
Netto innt./utg.	19 251 067	21 480 415	21 202 115	-2 229 349	-10,4 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	1 289 145	0	0	1 289 145	~
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Netto innt./utg.	20 540 212	21 480 415	21 202 115	-940 203	
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur					
Netto innt./utg.	69 545 355	67 698 058	65 993 758	1 847 297	2,7 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	26 482	0	0	26 482	~
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	-550 000	-550 000	550 000	-100,0 %
Netto innt./utg.	69 571 837	67 148 058	65 443 758	2 423 779	
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg					
Netto innt./utg.	89 335 182	76 329 997	71 668 097	13 005 185	17,0 %

Bevilgningsoversikt drift pr. virksomhetsområde - § 5-4, 2. ledd	Regnskap 2021	Rev. budsj. 2021	Oppr. budsj. 2021	Avvik Regnsk. - Rev. budsjett	Avvik i %
Netto avsetning/bruk bundne fond	-2 575 984	0	0	-2 575 984	~
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Netto innt./utg.	86 759 198	76 329 997	71 668 097	10 429 201	
Sektor 4, Kommunal utvikling					
Netto innt./utg.	25 495 782	28 921 179	27 566 679	-3 425 397	-11,8 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	-1 362 704	-3 185 937	-2 285 937	1 823 233	-57,2 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Netto innt./utg.	24 133 078	25 735 242	25 280 742	-1 602 164	
Sektor 5, Meråker Sogn					
Netto innt./utg.	2 801 000	2 801 000	2 801 000	0	0,0 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	-
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Netto innt./utg.	2 801 000	2 801 000	2 801 000	0	
Sektor 6, Fellesområde					
Netto innt./utg.	-17 888 092	-8 350 520	-6 739 520	-9 537 572	114,2 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	3 065 902	3 179 000	4 479 000	-113 098	-3,6 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	8 142 972	-425 255	-425 255	8 568 227	-2014,8 %
Netto innt./utg.	-6 679 218	-5 596 775	-2 685 775	-1 082 443	
Sektor 7, Selvkost VA					
Netto innt./utg.	-1 829 047	-3 115 000	-3 115 000	1 285 953	-41,3 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	-1 640 214	-33 000	-33 000	-1 607 214	4870,3 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Netto innt./utg.	-3 469 261	-3 148 000	-3 148 000	-321 261	10,2 %
Sum netto avsetning/bruk bundne fond pr. virksomhetsområde	-1 197 372	-39 937	2 160 063		
Sum netto avsetning/bruk disposisjonsfond pr. virksomhetsområde	8 142 972	-975 255	-975 255		
Sum nettorammer fordelt pr. virksomhetsområde	186 711 247	185 765 129	179 377 129		

Avviket på *Sentraladministrasjonen (sektor 1)* fremkommer som summen mindreforbruk på flere ansvarsområder. Avvik på avsetning til bundne fond kommer av at ubrukte øremerkede midler til LOS-funksjonen er satt av.

For *Skole, oppvekst og kultur* er det avvik på posten for bundne fond da ubrukt øremerkede midler er satt av. Bruk av disposisjonsfond er ikke ført da totalregnskapet for kommunen ikke gjorde det nødvendig.

For *Helse, pleie og omsorg (Sektor 3)* er det et avvik ansvarsområdene for legekantor, sykehjem og hjemmebaserte tjenester som utgjør de største avvikene. på Netto bundne fond som kommer av korrigering av flere års feilføring av boligtilskudd.

Kommunal utvikling (sektor 4) har et nettoavvik på 1,6 mill. kr. Dette fremkommer som summen av både merforbruk og mindreforbruk på flere ansvarsområder. På *Netto bundne fond*. Det kommer for det meste av avsetning av øremerkede midler til næringsutvikling samt avsetning av selvkostområdene for byggesaksbehandling og kart/oppmåling.

Fellesområde (sektor 6) Hovedårsaker er et innsparinger pensjon, høyere skatt- og rammeoverføringer, høyere konsesjonskraftinntekter og eiendomsskatt, strykning av bruk av disposisjonsfond og lovpålagt avsetning av totalt mindreforbruk til disposisjonsfond.

Selvkost VA (sektor 7) har et summert avvik på 321'. Dette skyldes at kalkulatoriske renter og avskrivninger ikke blir fordelt pr. virksomhetsområde og at avvik på disse elementene summere seg ut som avvik i bevilgningsoversikten selv om det ikke gir avvik i regnskapet.

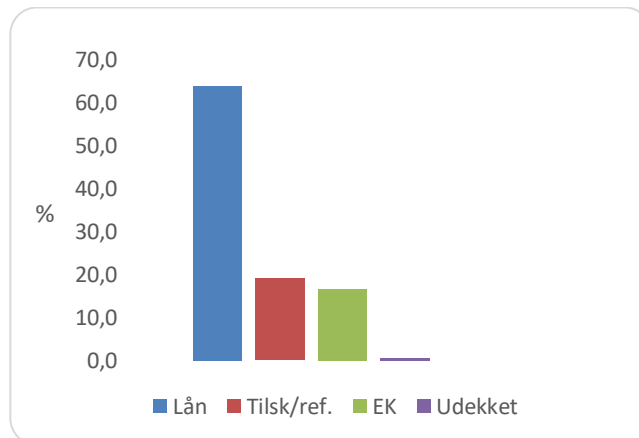
Bevilgningsoversikt investering pr. virksomhetsområde § 5-5, 2. ledd	Regnskap 2021	Rev. budsj. 2021	Oppr. budsj. 2021	Avvik Regnsk. - Rev. budsett	Avvik i %
Sum brutto investeringsutgifter fra linjene 1 - 4 bevilgningsoversikt investering	28 863 379	28 136 300	59 736 250		
Virksomhetsområder:					
Sektor 1, Sentraladministrasjonen					
Br. utg.	631 897	750 000	750 000	-118 103	-15,7 %
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur					
Br. utg.	0	0	0	0	-
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg					
Br. utg.	2 079 729	2 462 500	2 462 000	-382 771	-15,5 %
Sektor 4, Kommunal utvikling					
Br. utg.	22 048 330	21 302 900	47 018 750	745 430	3,5 %
Sektor 5, Meråker Sokn					
Br. utg.	0	0	0	0	-
Sektor 6, Fellesområde					
Br. utg.	616 250	616 000	755 000	250	0,0 %
Sektor 7, Selvkost VA					
Br. utg.	3 487 174	3 004 900	8 750 000	482 274	16,0 %
Bruttorammer fordelt til investering	28 863 379	28 136 300	59 736 250		

For Bevilgningsoversikt investering pr. virksomhetsområde er det et avvik på *Sentraladministrasjonen* (sektor 1) som skyldes at kommunens andel av investeringene i Værnesregionen IT ble lavere enn budsjettet. For *Helse, pleie og omsorg* (sektor 3) kommer avviket av lavere kostnader enn budsjettet på sykesignalanlegg og velferdsteknologi. På *Selvkost VA* (sektor 7) kommer avviket som resultat av merforbruk for slutføring av prosjekt som var finansiert tidligere år.

Investeringene

Tall i 1.000 kr	2021	2020
Investeringer i varige driftsmidler	28 247	13 513
Tilskudd til andres investeringer	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	616	3 152
Utlån av egne midler	0	0
Avdrag på lån	54 877	0
Sum investeringsutgifter	83 740	16 665
Kompensasjon for merverdiavgift	2 146	1 526
Tilskudd fra andre	2 568	130
Salg av varige driftsmidler	55 180	694
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0
Mottatte avdrag å utlån av egne midler	0	0
Bruk av lån	29 680	3 202
Sum investeringsinntekter	89 574	5 552
Netto utgifter videreutlån	14 618	-9 538
Overføring fra drift	2 436	4 861
Avsetn. bundne investeringsfond	-3 675	-11 624
Bruk bundne investeringsfond	18 293	
Avsetn. ubundet investeringsfond	0	
Bruk ubundet investeringsfond	300	20
Dekning av tidligere års udekket beløp	-8 569	-252
Sum overf. fra drift og netto avsetninger	8 785	-6 995
Fremført til inndekking i senere år (udekket)	0	8 569

Finansiering av investeringene

I år 2021 er det påløpt investeringsutgifter på til sammen 83,7 mill. kr. Det er ca 67,1 mill. kr høyere enn i 2020. Av disse 83,4 mill. kr. er om lag 28,2 mill. kr. relatert til investeringer i anleggsmidler, mens 54,9 mill. kr er ekstraordinær nedbetaling av gjeld etter salget av bygningsmassen ved Meråker videregående skole. De største investeringene har skjedd ved omgjøring/oppgradering av kommunal bygningsmasse, investeringer i VA-sektoren,

utbygging/kjøp av kjøretøy, asfaltering av veier, samt kommunens andel av felles IT-investeringer i Værnesregionen.

Investeringsutgiftene er finansiert med 73,1 % eksterne lån. Låneandelen i 2020 var på 17,7 %. Egenkapitalandelen utgjør 10,5 %. Andelen tilskudd og refusjoner var i 2021 16,4 %. Investeringsregnskapet for 2021 er gjort opp i balanse. Saldering av investeringsregnskapet ble gjort med å redusere bruk av lån med drøyt 1,4 mill. kr.

Innskjerping av regnskapsregler for investerings-regnskapet medfører at budsjettmessige overskridelser eller manglende finansiering av prosjekter, skal dekkes med frie midler og ubrukte lånemidler opp til samlet budsjettet beløp for investeringsregnskapet. Dette medfører at investeringsregnskapet må ses på som en helhet og ikke prosjektbasert som tidligere.

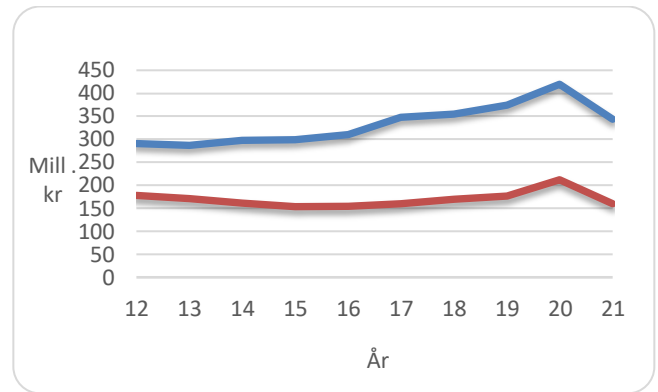
Det innbyrdes forholdet mellom finansieringskildene kan variere en god del fra år til år. Det har sammenheng med valg av finansieringskilde for det enkelte investeringsprosjekt. I enkelte tilfeller vil bruk av egenkapital være å foretrekke, mens andre ganger vil langsiktige lån være å foretrekke. Når det investeres i prosjekter som er tilskuddsberettiget vil denne andelen øke. Investeringer som har kort levetid bør en som hovedregel være tilbakeholdne med å finansiere med eksterne lån.

Balanse pr 31.12

Tall i 1.000 kr.	2021	2020
Eiendeler		
Omløpsmidler	205 507	225 044
herav kortsiktige fordringer	36 063	25 746
premieavvik	26 157	16 835
Anleggsmidler	845 591	884 316
herav pensjonsmidler	365 973	366 186
herav utlån, aksjer og andeler	182 127	181 130
Eiendeler i alt	1 051 098	1 109 360
Gjeld og egenkapital		
Kortsiktig gjeld	-51 874	-45 929
herav kassekreditt	0	0
Pensjonsforpliktelser	-366 492	-372 680
Annen langsiktig gjeld	-343 478	-419 651
Gjeld i alt	-761 844	-838 260
Bokført egenkapital	-289 254	-271 100
herav fond	-89 513	-97 485
likviditetsreserve	0	0
udekket i investeringsregnskapet	0	8 569
regnskapsmessig mindreforbruk	0	0
Gjeld og egenkap. i alt	-1 051 098	-1 109 360

Både eiendeler og gjeld har i løpet av 2021 blitt noe redusert. Reduksjonen på aktivsiden skyldes i hovedsak en nedgang i anleggsmidlene etter salget av MVS og reduksjon av omløpsmidlene. På passivsiden har langsiktig gjeld blitt redusert etter ekstraordinær nedbetaling av gjeld, mens egenkapitalen har økt noe.

Langsiktig lånegjeld pr 31.12

Den totale langsiktige lånegjelda utgjorde ved årsskiftet 343,5 mill. kr (blå strek) inkl. 118,4 mill. kr i formidlingslån (startlån). Siste år ble den langsiktige gjelda redusert med 76,2 mill. kr. Store investeringer gjorde at gjeld ble doblet i perioden fra 2005 til 2011, men har de senere år økt mindre. Lånegjelda vil øke i gjeldende planperiode, og utgjøre anslagsvis ca 469,5 mill. kr ved utgangen av 2025, jfr. vedtatt økonomiplan. Planlagte låneopptak/-forbruk i planperioden er hovedsaklig startlån, samt veier og anlegg (skolebygg og renseanlegg).

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/skoleanlegg, startlån og lån i avgiftssektorene (selvkost) utgjør til sammen ca 183,0 mill. kr og belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat.

Restgjelden som påvirker driften er pr. 31.12.2021 på omlag 160,5 mill. kr (rød strek). I slutten av planperioden vil den bli omlag 172,1 mill. kr. i henhold til vedtatt økonomiplan. Det er dette tallet som påvirker det økonomiske handlingsrommet.

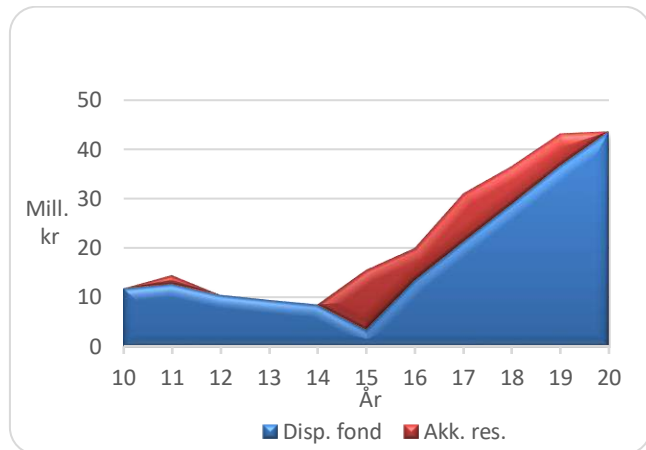
Nøkkeltall % av driftsinntektene	2021	2020	2019	2018
Netto lånegjeld	72,3 %	99,7 %	93,1 %	88,5 %
Netto lånegjeld (dr.b.)	51,6 %	76,3 %	66,5 %	62,9 %
Disp. fond	16,6 %	15,7 %	16,3 %	10,6 %
Akk. resultat	-	-	2,5 %	2,9 %
Ubn. inv.fond	0,5 %	0,6 %	0,7 %	0,7 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene, korrigert for bruk og avsetninger til bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år.

Netto total lånegjeld i prosent av driftsinntektene gikk ned fra 2020 til 2021 med 27,4 %-poeng til 72,3 %. Den driftsbelastende andelen av lånegjelda i prosent av driftsinntektene gikk ned med 24,7 %-poeng til 51,6 % fra 2020 til 2021.

Sammenligning av den totale gjeldsbelastningen med andre kommuner viser tallene at Meråker har en noe lavere lånegjeld i prosent av driftsinntektene enn landsgjennomsnittet som ligger på 110,1 %. For driftsbelastende låneandel finnes det dessverre ikke tilsvarende tilgjengelig statistikk.

Fond pr 31.12

Fond

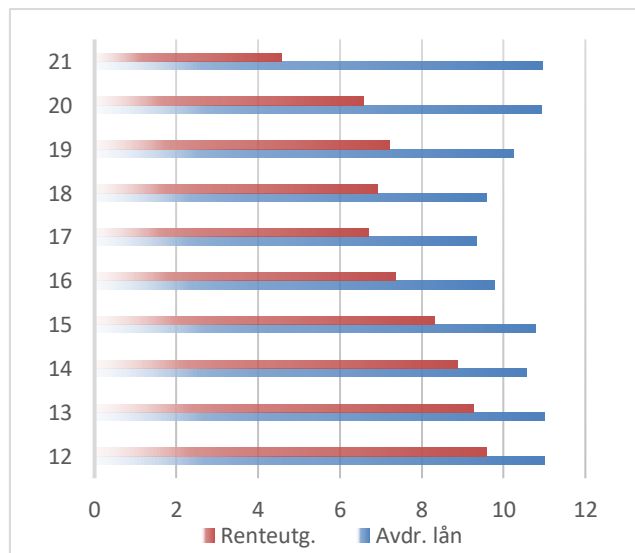
Kommunen har en del fondsmidler som ved siste årsskifte utgjorde 89,5 mill. kr. Dette er en nedgang på 8,0 mill. kr. i forhold til 2020.

En kommunes beholdning av fondsmidler sier noe om den økonomiske handlefriheten kommunen har. Først og fremst gjelder det beholdningen av disposisjonsfond og delvis ubundne kapitalfond. Positivt akkumulert resultat kom tidligere i samme kategorien som disposisjonsfond. Fra 2020 vil et regnskapsmessig mindreforbruk automatisk tillegges disposisjonsfond. Disposisjonsfondene (som er de mest anvendelige) for 2021 utgjorde ved utgangen av året 16,6 % av driftsinntektene eller 51,7 mill. kr. Nasjonalt snitt er 13,3 % for 2021.

Det er viktig å ha fondsreserver for å møte svingninger i økonomien og uforutsette merkostnader/ mindreinntekter. Det er også viktig at kommunen har egne midler som kan brukes til finansiering av investeringer slik at man unngår for store låneopptak. Generelt kan man si at felles for mange av fondene (bundne driftsfond som for eksempel kraftfondet og omstillingsfondene) er at de er øremerket til spesielle formål og ikke kan nyttes til andre formål.

Type fin.utg./innt.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Renteutgifter	8 366	9 581	9 256	8 869	8 311	7 359	6 694	6 918	7 205	6 568	4 574
- Renteinntekter	-3 801	-2 941	-2 475	-2 380	-2 415	-2 537	-2 845	-3 371	-4 308	-3 885	-3 699
= Netto renteutg.	4 565	6 640	6 781	6 489	5 896	4 822	3 849	3 547	2 897	2 683	875
Avdrag lån	10 215	11 003	11 003	10 566	10 786	9 773	9 330	9 591	10 236	10 936	10 952
Netto finansutg.	14 780	17 643	17 784	17 055	16 682	14 595	13 179	13 138	13 133	13 619	11 827

Brutto finansutgifter

Renteutgiftene gikk ned med 2,0 mill. kr til 4,6, mill. kr i 2021. Nedgangen er for det meste et resultat av ekstraordinær nedbetaling av gjeld etter salget av MVS samt en lavere rentebane i 2021 sett i forhold til 2020.

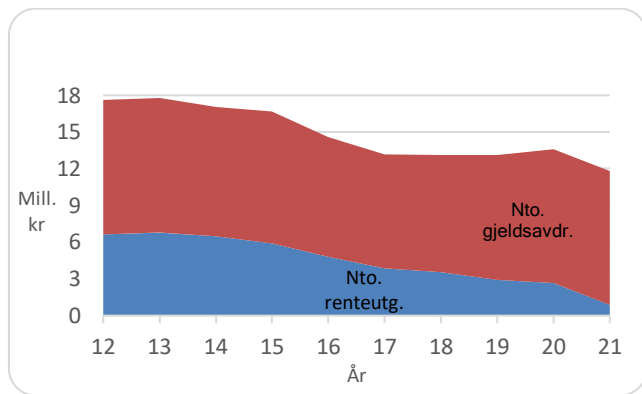
Låneporteføljen satt sammen av lån til fast og flytende rente for å holde renteutgiftene på et stabilt, akseptabelt

lavt nivå. Ved årsskiftet er andelen innlån til fast rente 35,12 % og andelen innlån til flytende rente 64,88 %.

Det kan være fornuftig å se på andelen av langsiktig lån til fast eller flytende rente i forhold til andel driftsbelastende gjeld. Startlån, lån i selvkostsektoren og lån innen kompensasjonsordningene er allerede rentesikret, i alle fall sett over tid. Ser en på driftsbelastende gjeldsandel, så er 75,15 % av den gjelden knyttet opp mot fast rente. Hvis for eksempel 60 % av den totale gjelda hadde vært knyttet til fast rente, noe som var godt innafor det tidligere finansreglementets bestemmelser, ville det medført at 128,4 % av den driftsbelastende gjelda hadde vært knyttet opp mot fast rente. Da er gjelda «dobbeltsikret» og det kan oppstå en situasjon hvor sikringene virker mot hverandre og påfører oss høyere renteutgifter enn nødvendig. Finansreglementet ble endret i 2021 slik at rentesikring gjøres med utgangspunkt i andelen driftsbelastende gjeld slik at tilfeller med «dobbeltsikring» skal unngås.

Gjennomsnittlig vektet rente på våre innlån var ved årsskiftet 1,31 %, mens effektiv rente for året ble 1,21 %.

Netto finansutgifter

Renteinntektene utgjorde siste året 3,7 mill. kr som er 0,2 mill kr mindre enn i 2020. Årsaken er at gjennomsnittlig innskuddsvolum var lavere i 2020 enn i 2021. Dette motveies litt av at referanserenten (NIBOR) for våre bankinnskudd i 2021 var høyere enn tidligere år.

Gjeldsavdragene i 2021 er likt 2020 og ble 10,9 mill. kr. Budsjettet for 2022 viser stabilitet med 10,9 mill. kr også da. I henhold til vedtatt økonomiplan vil avdragsbelastningen bli om lag 14,6 mill. kr. i 2025.

Av samlede finansutgifter på 15,5 mill. kr. er driftsbelastende utgifter om lag 7,3 mill. kr. I løpet av planperioden, basert på gjeldende avtaler og estimert rentebane, vil den driftsbelastende delen ende opp på 8,9 mill. kr. i 2025.

Flere nøkkeltall %				
driftsinntektene	2021	2020	2019	2018
Netto driftsres.	3,4 %	1,9 %	2,8 %	2,0 %
Brutto driftsres.	6,3 %	5,7 %	7,1 %	7,8 %
Renter- og avdrag	2,9 %	3,8 %	4,3 %	5,7 %
Rente- og avdrag i % av br. driftsres.	46,2 %	66,8 %	60,6 %	73,7 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene korrigert for bruk av og avsetning til bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år. Korrigeringene fører også til både endret brutto driftsresultat og netto driftsresultat.

Netto driftsresultat viser hvor stor del som kan brukes til å finansiere nye investeringer og avsetninger. Tallet må være positivt for at kommunen skal ha økonomisk bæreevne til å finansiere investeringer og avsetninger. Korrigert netto driftsresultat i prosent av korrigerte driftsinntekter var for 2021 på 3,4 %, en bedring på 1,5 %-poeng fra 2020. Snitt for kommune-norge i 2021 er beregnet til 4,3 %. Det er anbefalt at netto driftsresultat over tid bør være minst 1,75 % for kommuner.

Brutto driftsresultat viser hvor stor del av driftsinntektene som foruten å finansiere nye investeringer og avsetninger kan brukes til å finansiere renter og avdrag. Korrigert brutto driftsresultat i prosent av korrigerte driftsinntektene var for 2021 på 6,3 % som er en bedring fra 2020 på 0,6 %-poeng. Økningen skyldes at økningen i de løpende driftsinntektene var større enn økningen i driftsutgiftene.

Renter og avdrag viser hvor stor andel av driftsinntektene som går til å dekke finansutgiftene. I 2021 var andelen 2,9 % som er en bedring 0,9 %-poeng fra 2020. Bedringen skyldes lavere rente- og avdragsutgifter samt at utbyttet på 2,7 mill. kr. fra NTE regnes som inntekt her.

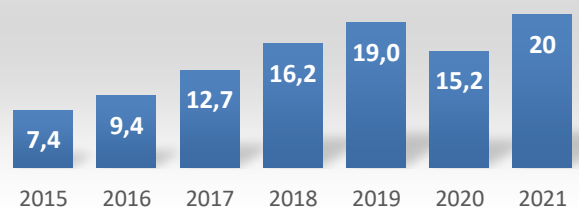
Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at etter negativ utvikling i årene 2012 – 2014 har tallene bedret seg de siste 8 årene. Både resultatene og nøkkeltallene viser at løpende tilpasning av tjenestetilbudet og fokuset på økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Likviditet

Likviditet i %				
driftsinntektene	2021	2020	2019	2018
Arb.kap.dr.del	20,0 %	15,2 %	19,0 %	16,2 %

Arbeidskapitalens driftsdel fremkommer som sum om-løpsmidler (kontanter, bankinnskudd og kortsiktige fordringer) fratrukket kortsiktig gjeld, ubrukte lånemidler og bundne fond. Arbeidskapitalens driftsdel er de likvidene som skal dekke de daglige behovene for utbetalinger. Arbeidskapitalens driftsdel var på 20,0 % av korrigerte driftsinntekter pr 31.12.21. Dette er en økning på 4,8 prosentpoeng fra 2020. Snittet i kommune-norge er for dette nøkkeltallet 19,1 %.

Arbeidskapitalens driftsdel i % av driftsinntekter

Kommunen har ikke behov for kassekreditt slik som mange andre kommuner. Slik har det imidlertid ikke alltid vært. Gjennom en årrekke frem til 1995 hadde Meråker kommune negativ likviditetsbeholdning og slet med store problemer. Siden 1996 og fram til nå har man hatt en stabil høy beholdning. Likviditetsutviklingen fra 2011 til 2014 viste en betydelig forverring da arbeidskapitalens driftsdel ble redusert med ca. 9,0 mill. kr til rundt 12,5 mill.kr. I årene 2015 – 2021 er den økt med 49,7 mill. kr. til 62,2 mill. kr.

Endring av arbeidskapitalen fører også til endringer i finansinntektene som virker på kommuneøkonomien. Oppstår behovet for kassekreditt for at vi skal være i stand til å oppfylle våre forpliktelser vil tilhørende renteutgifter forverre situasjonen.

Regnskap 2021 sett i forhold til økonomiske måltall

Kommunestyret vedtok sammen med budsjett 2021 og økonomiplan 2022-2024 måltall sett i forhold til økonomiske forhold. Tabellen under viser hvordan regnskap for 2021 og den finansielle situasjonen pr. 31.12.2021 var sett opp mot disse nøkkeltallene.

Måltall	Mål	Pr. 31.12.2021
Netto driftsresultat	1,75 %	3,40 %
Disposisjonsfond	10 %	16,60 %
Gjeldsgrad	70 %	46,20 %
Kapitalutgifter	7,50 %	2,90 %
Bruk av kraftinntekter	7,5 mill. kr.	12,8 mill. kr.

Tabellen viser at alle måltall med unntak av ett er oppfylt pr. 31.12.2021. Måltallet om tak på 7,5 mill. kr på bruk av konsesjonskraftinntekter er brutt i 2021. Dette har dog en forklaring med at krafta for 2021 ble solgt til spotpris og at den totale inntekta ikke var kjent for året var omme. «Merforbruket» av inntekter på 5,3 mill. kr inngår dog i avsetningen til disposisjonsfond som er gjort med 8,1 mill. kr.

Oppsummering

Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at etter negativ utvikling i årene 2012 – 2014 har tallene bedret seg de siste 7 årene. Både resultatene og nøkkeltallene viser at løpende tilpasning av tjenestetilbudet og fokuset på økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Kommunen fikk et korrigert netto driftsresultat på 3,40 % og et korrigert brutto driftsresultat på 6,3 %. Driftsregnskapet er gjort opp i balanse.

Utviklingen av folketallet er svært usikker og bekymringsfull. Grunnlaget for innbyggertilskuddet for 2021 var folketallet pr. 1.7.2020. Vi var da 2411 personer. 1.7. 2021 var vi 2411, som er grunnlaget var innbyggertilskuddet i 2022. Ved årsskiftet er det en negativ utvikling og for første gang er vi under 2400 innbyggere (2399 personer pr. 31.12.2021). Det er utfordrende med reduksjon i folketallet, men alderssammensetningen på befolkningen innvirker vel så mye på innbyggertilskuddet. Vi opplever en endring i sammensetningen av befolkningen som medfører en mindre reduksjon i innbyggertilskuddet enn hva som kommer av redusert innbyggertall. Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage/ grunnskole og i disse gruppene er befolkningstallene stabile i inneværende planperiode. Det er for disse aldersgruppene at kostnadene er størst med å gi kommunalt tjenestetilbud og følgelig gir størst uttelling i rammeoverføringene fra staten. Nedgangen kommer i gruppen 16-66 år. I denne gruppen er folke enten i videregående utdanning eller yrkesaktive. En nedgang her medfører derfor ikke store utslag i innbyggertilskuddet. Det er ikke en sunn utvikling i befolkningen at dette skjer, det bør satses på områder som gir enten tilflytting eller redusert fraflytting av personer i denne aldersgruppen. Ser en utover

planperioden er det framskrevet en betydelig nedgang i barn og unge med en nesten tilsvarende økning av eldre. Det er viktig å ha dette langsiktige perspektivet i bakhodet når det planlegges for nivå på ulike tjenester og nødvendig infrastruktur.

Investeringene som er gjort de senere år, spesielt fram til 2012, er nå merkbare. Virkningen av de siste årenes låneopptak til bl.a. to idrettshaller, nytt sykehjem, omsorgsboliger, brannstasjon og barnehage er betydelige. Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/skoleanlegg, startlån og lån på selvkostområdet belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat. Salget av eiendomsmassen ved Meråker videregående skole til fylkeskommunen bedret tyngden av gjelda merkbart og ga oss litt handlingsrom. Det fremskrives nå vesentlig høyere rentebaner enn forutsatt i økonomiplanen og det vil gi oss utfordringer allerede i førstkomende budsjettbehandling.

Den økonomiske utviklingen så langt i 2022

I økonomiplanperioden for 2022-2025 og årsbudsjettet for 2025 ble det fattet vedtak som ikke følger opp sak 52/17 om *overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling*. Den saken satte opp 5 økonomiske måltall.

1. Netto driftsresultat på minimum 1,75 %
2. Disposisjonsfond på 10 % av brutto driftsinntekter
3. Driftsbelastende gjeld under 70 % av brutto driftsinntekter
4. Netto renter og avdrag ikke over 7,5 % av brutto driftsinntekter
5. Ikke over 7,5 mill. kr. av kraftinntekter inn i ordinær drift.

For planperioden er det vedtatt et korrigert netto driftsresultat på 0,09 % planperioden sett under ett. Det betyr at vi har et årsbudsjett og en økonomiplan fullstendig uten reserver til å håndtere uforutsette hendelser av noe slag. Det utfordrer oss på harde prioriteringer og streng kostnadskontroll.

Gjennom økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 og budsjettet for 2022 ble driftsnivået for de kommende årene lagt.

I planperioden utfordres vi i mindre grad av endrede rammevilkår/overføringer bestemt av regjering og storting. Utfordringene framover avhenger av egne valg som gjøres av framtidige investeringer. Vi ser dog at utvikling i lånerenter allerede har gitt oss utfordringer i gjeldende økonomiplan, noe som vil føre til hardere prioritering ved neste rullering til høsten.

Konsesjonskrafta ble for 2022 solgt til en god fastpris. Dette innebærer at vi har fjernet risikoen for inntektssvikt i forhold til budsjettert nivå på inntektene.

Med unntak av kostnader til massevaksineringer nå det nå etter sommeren ingen tiltak som påfører oss koronarelaterte kostnader.

Ukraina – konflikten

Konflikten i Ukraina gjør at det kommer et vesentlig antall flyktninger til Norge. Meråker kommune var klar for å ta sin del av ansvaret i å hjelpe til i den humanitære krisen som kom som følge av konflikten. Kommunestyret vedtok i sitt møte 28.3.2022 å si ja til å bosette 55 flyktninger. Det er etter ferien foretatt mange bosettinger og antallet bosettinger i år vil trolig komme opp i det antallet vi har forpliktet oss til å motta. Utgifter med bosetting og undervisning dekkes fullt ut av statlige tilskudd.

Tertialrapport 2/2022 er nylig behandlet og selv om det signaliseres merforbruk på en del områder og det er usikkerhet rundt kompensasjon av koronakostnader vil merinntekter i rammeoverføringer og innvilget skjønnstilskudd mest sannsynlig gi oss et netto driftsresultat som blir bedre enn budsjettert.

Del II - Konsekvensjustert budsjett

For å få en bedre oversikt over den økonomiske handlefriheten for økonomiplanperioden skal det utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års budsjett skal en se på konsekvensene av å opprettholde dagens driftsaktivitet uten at det settes i gang nye driftstiltak og nye investeringer.

I konsekvensjustert budsjett for årene 2023 - 2026 sier handlingsrommet noe om hvilke muligheter kommunen har til å påta seg nye driftsutgifter/investeringer, dvs. om kommunen har økonomisk handlefrihet eller ikke.

2. Statsbudsjettet kommunal- og moderniseringsdepartementet Hovedmål og prioriteringer

Regjeringen Støre sier dette i sitt forslag til kommuneopplegget i statsbudsjettet for 2023:

2.0 Satsingsområde

2.1. Ein heilskapleg politikk for heile Noreg

Noreg er eit vidstrakt land med store geografiske forskjellar i samfunns- og næringsliv. Vi har eit velutvikla nasjonalt, regionalt og lokalt folkestyre og eit samfunn med høg tillit og relativt små forskjellar. Demokratiseringa av landet med Grunnlova frå 1814 og formannskapslovene frå 1837, parlamentarismen i 1884, utvidinga av stemmeretten og nasjonalt sjølvstende i 1905, er òg historia om korleis dette samfunnet blei skapt. Det er ein bærande idé i samfunnet vårt at innbyggjarane, folket, skal kunne påverke utviklinga i samfunnet, nasjonalt, regionalt og lokalt. Det lokale folkestyret, både i kommunar og fylkeskommunar, gir innbyggjarane innverknad på utviklinga av sine lokalsamfunn og si framtid. Motivasjonen for å delta i lokalpolitikken og i det lokale organisasjonslivet er ein gjensidig avhengigheit og solidaritet i samfunnet. Dei lokale folkevalde har dessutan ein kunnskap om dei lokale forholda som gjer det mogleg å tilpasse politikken til innbyggjarane sine ønskjer og lokalsamfunnet sine føresetnader. Nett derfor er det viktig at einingane ikkje blir for store, og at dei omfattar eit geografisk område som er hensiktsmessig og som har lokal oppslutning. Dette fører til ein variasjon som er verdifull og som avspeglar ulike preferansar i befolkninga. Det er ikkje, og det bør heller ikkje vere, eit mål at lokalsamfunn, alle kommunar og fylkeskommunar skal gjere dei same vala og tilpasse seg på same måte. Variasjon og mangfald er eit sjølvstendig mål.

Tenester nær folk i heile landet er eit grunnleggjande mål for denne regjeringa. Kommunane har ansvar for mange av dei viktigaste velferdsoppgåvene, og bidrar til å sikre gode levekår og tilgang til grunnleggjande tenester både i bygd og by i heile Noreg.

Kommunesektorens samla inntekter utgjer om lag 19 pst. av BNP for fastlands-Noreg. Kvar femte sysselsette i landet er tilsett i kommunal sektor. Storleiken på kommunesektoren inneber at utviklinga i sektoren er av stor betydning for utviklinga i norsk økonomi, og sektorens samla ressursbruk har stor verknad på heilskapen i økonomien. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren er omtala i pkt. 2.

Det er store forskjellar mellom kommunane når det gjeld kva for utfordringar dei står overfor, og det er kommunane sjølv som er best i stand til å vurdere kva som trengs mest i deira kommune. Det kommunale sjølvstyret gir rom for skreddarsydde løysingar for kvart einskilt lokalsamfunn. Derfor skal kommunesektoren i all hovudsak vere rammefinansiert og hovudsakeleg bli gitt frie midlar. Øyremerka tilskot skal som hovudregel vere forbeholdt viktige nasjonale prioriteringsområde i ein oppstartsfase, eller finansiering av oppgåver som få kommunar har ansvar for. Regjeringa er oppteken av å gi kommunane handlingsrom til å løyse oppgåvene lokalt.

Rammefinansiering skal framleis vere berebjelken i finansieringa av kommunesektoren. Kommunane sitt inntektssystem skal utjamne dei økonomiske skilnadene mellom kommunar, og det samla finansieringssystemet skal sikre godt samsvar mellom inntekter og oppgåver for den enkelte kommune. Regjeringa tar sikte på å leggje fram forslag til nytt inntektssystem for kommunar og fylkeskommunar våren 2023.

Større handlingsrom for kommunar og fylkeskommunar og meir fagleg fridom for førstelina legg til rette for meir velferd og betre tenester til innbyggjarane. Regjeringa har derfor satt i gang ei tillitsreform i offentleg sektor. I tråd med tillitsreforma ser regjeringa også på korleis ein kan etablere ei frikommuneordning, der kommunar og fylkeskommunar kan søkje om fritak frå lover og reglar innan utvalde område.

Gode fellesskapstenester som er tilgjengelege for alle, reduserer ulikskap og skilnader i levekår. Talet på byområde med barnefattigdom har auka. Regjeringa vil ta tak i utfordringar knytte til levekår, sosial mobilitet og barnefattigdom i byane. Dei kommunane som har dei største utfordringane, slik som nokre av dei større bykommunane, har ei sentral rolle i dette arbeidet og vil vere viktige samarbeidspartnarar for regjeringa. Regjeringa vil forsterke områdesatsingane og utvide dei til nye område.

Det skal vere tre folkevalde nivå i Noreg. Ei eventuell grunnleggjande endring av denne strukturen ved å fjerne fylkeskommunen vil også føre til ei omfattande kommunesamanslåing og sentralisering. Kostnadane ved ei slik omorganisering av Noreg vil bli svært store, og dette er ikkje gjennomført i andre land som det er naturleg å samanlikne seg med.

Regjeringa meiner eventuelle kommunesamanslåingar skal vere frivillige. Tida for overkøyring av lokalsamfunn er over. I juni vedtok Stortinget deling av tvangssamanslåtte fylkeskommunar og Ålesund kommune. Ved lokalvalet hausten 2023 skal innbyggjarane igjen få stemme i val til fylkestinga i Finnmark, Troms, Telemark, Vestfold, Buskerud, Akershus og Østfold fylker, og til kommunestyret i Haram.

Fylkeskommunen har ansvar for mange viktige tenester for folk og lokalsamfunn. Regjeringa vil bidra til at vi har eit velfungerande folkestyre på regionalt nivå og styrkje fylkeskommunen som samfunnsutviklar. Utviklinga av det lokale og regionale demokratiet skjer mellom anna gjennom desentralisering av oppgåver, og regjeringa vurderer derfor å overføre enkelte oppgåver frå statsforvaltarane til fylkeskommunane.

2.2. Berekraftig utvikling

Berekraftsmåla blei vedtatt av FN-landa i 2015. Kommunal- og distriktsdepartementet har frå 2020 ansvar for den nasjonale koordineringa av arbeidet med berekraftsmåla.

Stortinget drøfta berekraftsarbeidet i april 2022, jf. Meld. St. 40 (2020–2021) og Innst. 218 S (2021–2022). Regjeringa arbeider no med å følgje opp berekraftsmåla, mellom anna gjennom eit forum der toppleiarar frå næringslivet, academia, kommunesektoren, frivillige organisasjonar og partane i arbeidslivet deltek, og gjennom etatsstyringa av statlege verksemdar.

Innsatsen frå kommunesektoren er også nødvendig for å motvirke sentraliseringa og i arbeidet med å nå dei ambisiøse klimamåla våre. Kommunar og fylkeskommunar er avgjerande for arbeidet med å realisere ei berekraftig samfunnsutvikling. Regjeringa har derfor inngått ein samarbeidsavtale med KS om berekraft og innovasjon. Gjennom avtalen skal partane mellom anna arbeide saman om ei felles forståing av kva berekraftsmåla inneber for kommunar og fylkeskommunar og korleis dei kan operasjonaliserast, slik at dei speglar utfordringane nasjonalt, regionalt og lokalt.

Regjeringa forventar at fylkeskommunane og kommunane legg berekraftsmåla, lokalt folkestyre og desentralisering til grunn for samfunns- og arealplanlegginga. Planlegging etter plan- og bygnings-lova er eit viktig verktøy i dette arbeidet. Oppdatert kunnskap, opne planprosessar og tilrettelegging for å kunne delta i planprosessane, aukar kvaliteten på planane. Dette inneber at planarbeidet sikrar demokratisk forankring og nødvendig samordning og samarbeid med andre styresmakter og aktørar.

Kommunane har eit stort ansvar for berekraftig planlegging som varetar sosiale, miljømessige og økonomiske behov for innbyggjarane, natur og næringsliv. Det lokale sjølvstyret er viktig, og stat-lege og regionale styresmakter skal leggje vekt på lokaldemokratiet når det vurderast om det skal fremjast motsegn eller innvending. Statlege motsegner må bli færre og samordnast betre.

I NOU 2020: 12 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn blir utfordringane for ei berekraftig utvikling i distrikta gjort greie for. Denne utgreiinga viser korleis ulike næringar som utnyttar naturressursane kan styrkje utviklinga i distrikta og i lokalsamfunna dersom myndigheitene legg til rette for dette. Utvalet trekker og fram ei rekke forslag som kan forbetre planprosessane, styrkje kommuneøkonomien, fremje næringsutvikling og busetnad. I NOU 2020: 15 Det handler om Norge – utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene blir berekraft drøfta, og utvalet held fram at det er viktig for Noreg at folketalet i distriktskommunar med spreidd busetnad vert halde oppe. Samstundes peikar utvalet på at nedgang i folketal også må løysast gjennom planlegging og organisering for å gi gode tenester og desentralisering.

Valet i 2023 vil gi nye kommune- og fylkesting. Regjeringa legg fram nye nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging i forkant av at fylkeskommunane og kommunane skal utarbeide regionale og kommunale planstrategiar. Dokumentet skal formidle dei viktigaste prioriteringane til regjeringa på planområdet for å fremje ei desentralisert og berekraftig utvikling. Dette skal bidra til at fylkeskommunane og kommunane kan gjennomføre samfunns- og arealplanlegginga effektivt og utan for mange konflikhtar. Departementet har ansvar for statlege planretningslinjer, som òg er viktige for å tydeleggjere den nasjonale politikken. Departementet støttar vidare opp om planarbeidet i fylkeskommunane og kommunane gjennom kompetansetiltak, kunnskapsdeling og ved å utvikle nye verktøy.

Departementet har fått evaluert dei statlege planretningslinjene for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging. Målet er å praktisera arealpolitikken slik at den er tilpassa regionale og lokale forhold, og slik at det kan leggjast til rette for ny vekt og sterkare utvikling i område med svak eller negativ utvikling i folkesetnaden. Sentralisering er ikkje berekraftig utvikling. Alle kommunar skal ha moglegheit til å utvikle små og store lokalsamfunn, både gjennom spreidd busetnad og i kommunesenter. Særleg i dei områda der folketalet går ned eller står stille må det verte rom for større vekt på dei lokale vurderingane og prioriteringane.

Regjeringa prioriterer den offentlege plan- og arkitekturkompetansen ved å styrkje høgare utdanning og forskning. Det er over heile landet tilbod om rettleiing og etter- og vidareutdanning, i samarbeid med offentlege og private aktørar. Regjeringa oppmodar kommunane til samarbeid gjennom interkommunale plankontor og andre former for interkommunalt plansamarbeid for å styrkje kapasiteten og kompetansen til å drive samfunnsutvikling.

Det blir vist til omtale i del III pkt. 8 om oppfølging av berekraftsmåla i Kommunal- og distriktsdepartementet.

2.3. Omstilling og fornying i offentlig sektor

Regjeringa ønskjer ein sterk og effektiv offentlig sektor som gir innbyggjarar gode tenester, valfridom og medverknad. Regjeringa sine mål for desentralisering og fornying av offentlig sektor er å oppnå meir velferd og mindre administrasjon, meir lokal fridom og mindre detaljstyring. Alle skal ha tilgang til tilpassa velferdstenester av god kvalitet gjennom det offentlege.

Arbeidet med regjeringa si tillitsreform er ein integrert del av regjeringa sitt arbeid med å fornye og utvikle offentlig sektor. Dei to andre områda i fornyingsarbeidet er innovasjon og digitalisering. For arbeidet med digitalisering, sjå pkt. 2.4 under.

Målet med tillitsreforma er å gi brukarane og innbyggjarane betre velferd og betre tenester til rett tid. For å få til dette, må ein gi dei tilsette meir rom og meir tid til å utføre arbeidsoppgåvene, og ein må styrkje samarbeidet mellom partane.

Tillitsreforma gjeld heile offentleg sektor, både staten og kommunesektoren. Den er eit felles prosjekt for regjeringa. Det er dei enkelte departementa som skal iverksette reforma i sine sektorar. Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for eigen sektor og det overordna ansvaret for kommunesektoren. I tillegg har Kommunal- og distriktsdepartementet ansvar for å setje rammene for, koordinere og sjå til at dei ulike elementa i tillitsreforma går inn i ein heilskap og dessutan å sjå til at tiltaka i dei ulike sektorane heng saman. Kommunal- og distriktsdepartementet har som ein del av denne overordna rolla kontakt med dei sentrale partane i arbeidslivet i offentleg sektor om tillitsreforma; LO, YS, Unio, Akademikerne, KS og Spekter.

Det er krevjande å setje gode mål, og det er vanskeleg å måle og vurdere resultat i etterkant. Mål- og resultatstyringa må utviklast slik at dei tilsette sitt faglege sjølvstende ikkje blir avgrensa unødig, til dømes gjennom å ikkje setje for detaljerte mål. Tillitsbasert leiing vil etter regjeringa sitt syn gjere det lettare å redusere talet på mål, og gjere dei meir overordna – både mellom og i verksemdene. Statstilsetteundersøkinga frå 2021 viser at dei som er i førstelinja og i operativ teneste, er dei som gir lågast skår på spørsmål om dei får brukt kompetansen i jobben, og på om dei opplever at dei har stor grad av sjølvbestemming. Ein viktig del av tillitsreforma er derfor at tillitsbasert leiing, der myndigheit blir delegert og handlingsrommet til den enkelte medarbeidar blir auka, blir brukt meir gjennomgåande i staten. Slik skal medarbeidaren kunne skape betre resultat gjennom å utnytte kompetansen sin betre, ta større ansvar og nytte det auka handlingsrommet til beste for brukaren.

Det må leggjast til rette for at leiarar i staten har opplæring i den norske arbeidslivsmodellen, med-bestemming og partssamarbeid. Kommunal- og distriktsdepartementet har bede Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) om å innarbeide opplæring i medbestemming, partssamarbeid og tillitsbasert leiing i leiarutviklingstilbodet retta mot leiarar på ulike nivå.

Staten skal ha vilkår som gjer det mogleg å rekruttere leiarar med god og rett kompetanse, samstundes som lønsutviklinga for leiarar ikkje skal overskride det som er gjennomsnittleg lønsutvikling i samfunnet. Regjeringa vil prioritere å utarbeide nye retningslinjer for leiarlønningar og andre typar godtgjersle for leiarar i staten, som legg til rette for reduserte lønsskilnader.

Eit viktig tiltak i tillitsreforma er å auke graden av innovasjon, og mellom anna setje i verk forsøk og pilotar. Regjeringa ønskjer å byggje og vidareutvikle ein kultur for innovasjon i offentleg sektor. Leiarar må utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, og gi medarbeidarar fridom til å finne fram til nye løysingar. Dette bør baserast på innsikt og forståing for kva som kan vere mest effektivt, og i samarbeid med brukarane av tenesene. Kommunal- og distriktsdepartement vil samarbeide både med Kunnskapsdepartementet og DFØ for å leggje til rette for at statlege verksemdar møter fram-tida sitt kompetansebehov, mellom anna innanfor digitalisering, forvaltningskompetanse og tillits-basert leiing.

Det er behov for å leggje til rette for meir radikal og grunnleggjande nyskaping, òg å finne betre tilnærmingar for å løyse dei store samfunnsutfordringane. Regjeringa vil derfor teste ut lokale forsøk og pilotar for fornying i offentleg sektor. Regjeringa vil også auke kommunalt sjølvstyre med større grad av innovasjon, og dessutan endre regelverk og praksis for offentlege anskaffingar, slik at dei støttar viktige mål som berekraft, gode løns- og arbeidsvilkår, bruk av lærlingar og lokale ring-verknader. Departementet har bedt Digitaliseringsdirektoratet om faglege råd om korleis verkemidla for nyskaping i offentleg sektor kan utviklast vidare, slik at dei er betre tilpassa dagens og fram-tidas behov.

Samfunnet har blitt meir komplekst, og fleire politikkområde femner fleire sektorar. Derfor må forvaltninga sjå heilskapen og samanheng på tvers, og finne nye og meir innovative måtar å jobbe sa-man på. Utvikling og oppfølging av politiske vedtak skal bli betre samordna, i dei tilfella der dette er nødvendig. Forsøk med ei ny tverrgåande arbeidsform, kalla kjernegrupper, skal gjere departementa betre i stand til å møte særleg komplekse utfordringar. Det er sett i gang kjernegrupper innanfor klima og omstilling, utsette barn og unge,

kunnskap for kriser og kompetanse i staten og departementa. DFØ følger kjernegruppene og vil levere ein erfaringsrapport i 2023.

Statsforvaltaren skal arbeide for best mogleg samarbeid mellom kommunar, fylkeskommunar og statleg verksemd i fylket. For å styrkje samordningsrolla til statsforvaltarane har Kommunal- og distriktsdepartementet, mellom anna som del av oppfølginga av tillitsreforma, teke initiativ til å forenkle og forbetre styringa. Dei ulike departementa som styrer statsforvaltaren, er oppmoda om å fastsette færre krav til styring og rapportering, å gi fleire felles oppdrag, og meir lik og felles ut-forming av styringskrava.

I 2021 brukte statsforvaltninga 13 mrd. kroner på konsulenttenester. Lønsutgiftene i statsforvaltninga var i same år 143 mrd. kroner. Konsulentandelen varierer betydeleg mellom ulike statlege verksemdar. Regjeringa vil kutte i konsulentbruk i staten, og har i tildelingsbrev for 2022 pålagt statlege verksemdar å arbeide for å redusere konsulentbruken på område der det ligg til rette for å nytte interne ressursar og kompetanse. Utover informasjons- og haldningskampanjar skal tenester frå kommunikasjonsbransjen som hovudregel ikkje nyttast. Verksemdene skal rapportere om konsulentbruken i årsrapporten for 2022.

Det er også gevinstar å hente ut gjennom felles innkjøpsavtaler. DFØ ved Statens innkjøpssenter inngår og forvaltar felles innkjøpsavtaler på vegne av staten. I 2022 blei det inngått ei avtale om flyreiser, og DFØ har estimert eit potensial for at avtala kan spare staten for minst 70 mill. kroner i året. DFØ skal i 2023 jobbe vidare med tiltak for å realisere gevinstar av alle inngåtte fellesavtaler for innkjøp.

Regjeringa ønskjer ei betre demokratisk styring og kontroll av velferdstenestene. Derfor har regjeringa sett ned eit utval som skal vurdere alternative løysingar til kommersiell drift for den delen av dei skattefinansierte velferdstenester som vert levert av private, kommersielle aktørar. Føremålet med utvalet er å greie ut korleis kommersiell drift kan fasast ut i ulike skattefinansierte velferdstenester, og legge fram ein eigen nullprofittmodell for kvar slik sektor. Utvalet skal òg greie ut ein juridisk definisjon for ideelle driftsformer. Alternativa til kommersiell drift kan vere at slike tilbod vert tilbakeført i offentleg eigenregi, at det vert eit større innslag av ideelle aktørar, eller ein kombi-nasjon av desse alternativa. Men ei utfasing kan òg innebere moglegheiter for framleis innslag av kommersielle aktørar med utgangspunkt i ei strengare regulering av verksemda deira enn i dag. Utvalet skal levere utgreiinga innan 1. juni 2024.

2.4. Digitalisering og ny teknologi – desentralisering i praksis

Ny teknologi gir store moglegheiter for desentralisering og styrking av busetnad og næringsutvikling i heile landet. For å lykkast med vidare digitalisering som legg til rette for verdiskaping og gode tenester i heile landet, er det viktig med ein god digital grunnmur i botn. Noreg har gode og sikre elektroniske kommunikasjonsnett i internasjonal målestokk, men tilbodet er betre i byar og tettstader enn i distrikta. Regjeringa ønskjer derfor ei kraftig utbygging av breiband- og mobildekning i heile landet.

Denne infrastrukturen og dei digitale tenestene legg til rette for nye løysingar som kan bidra til å løyse nokre av dei største utfordringane samfunnet står ovanfor, som behovet for auka produktivitet, ny velferdsteknologi i møte med ein aldrende befolkning og ny teknologi som kan bidra til å redusere klimaavtrykket i ei rekke næringar.

Mobil- og breibandsnett har blitt ein av dei viktigaste infrastrukturane i samfunnet og tilgang over-alt er avgjerande for å sikre busetjing og verdiskaping i heile landet. Stadig større verdiar blir lagt inn i netta, på tvers av alle samfunnssektorar. Utbygginga av høghastigheits breiband går raskt i Noreg. Samstundes er det framleis betydelege geografiske forskjellar i breibandsdekninga. Per første halvår 2022 hadde 93,6 pst. av husstandane tilbod om breiband med hastigheit på minst 100 Mbit/s nedlasting, og i tillegg hadde 92,5 pst. tilbod om gigabitbreiband. I tettbygde strøk hadde heile 97 pst. av husstandane tilbod om gigabitbreiband, medan berre 70 pst. hadde slikt tilbod i spreiddbygde strøk.

Det er viktig å motverke at nokre område systematisk heng etter i utbygginga av breiband, og prioritere at alle husstandar og verksemdar så raskt som mogleg har tilbod om minimum 100 Mbit/s nedlastingshastighet. Regjeringa har som mål at alle skal ha slikt tilbod innan utgangen av 2025. Det viktigaste verkemiddelet for å nå alle med raskt breiband er å leggje til rette for kommersiell utbygging. I nokre område byggjer ikkje marknadsaktørane ut på kommersielt grunnlag, og i slike område aukar regjeringa innsatsen. Forslaget om 412,7 mill. kroner i 2023 vil innebære den høgaste løyvinga til breibandutbygging som har vore i Noreg nokon gong.

Den teknologiske utviklinga går raskt. 5G-utbygginga har skote fart i 2022, og over to tredelar av befolkninga har no tilbod om 5G der dei bur. Regjeringa legg til rette for utbygging, og tilbydarane sine mål tilseier at det skal vere nasjonal dekning om lag på nivå med 4G-dekninga i løpet av 2023 eller tidleg i 2024. I tillegg legg regjeringa til rette for behova til industrien, både gjennom frekvensforvaltning og 5G-industriforum. Mobilnetta, og spesielt 5G, er eit viktig supplement til kabelbasert breiband, og kan bidra til å nå alle i heile landet med raskt breiband. Desse netta, saman med sensorar som kan kopleast til internett (Tingas Internett (IoT)) og kunstig intelligens, legg også til rette for nye løysingar i industrien, auka produktivitet og reduserte klimautslipp, som følgje av forbetring og automatisering av prosessar. I tillegg blei breibandstilbod over lågbanesatellittar lansert i Sør-Noreg hausten 2022, og det er forventa at tilbodet blir utvida til heile landet. Dette vil kunne bidra til eit breibandtilbod med god kapasitet og auka tilgjengelegheit mange stader, spesielt i distrikta.

I tillegg til høg kapasitet, er det viktig at netta er sikre og robuste. Kommunal- og distriktsdepartementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit følgjer opp dette gjennom krav i ekomlova og sikkerheitslova, og gjennom tilsyn, pålegg og rettleiing. Departementet har i 2022 hatt på høyring end-ringar i ekomlova som legg til rette for auka sikkerheit i datasenter. I tillegg vidarefører regjeringa arbeidet med å styrkje samarbeidet mellom kraftsektoren og ekomsektoren, som har avhengigheiter til kvarandre.

Generelt har norske nett høg tilgjengelegheit, men regjeringa vil gjere meir for å redusere sårbarheiter, ikkje minst i distriktsområde der det manglar kommersielt grunnlag for reserveløysingar. Regje-ringa foreslår derfor å styrkje satsinga på telesikkerheit og beredskap i 2023. Programmet forsterka ekom held fram. Gjennom programmet får sårbare kommunar etablert eit område i kommunen med forsterka reservestraum på tre døgn og ofte alternative føringsvegar. Dette gir vesentleg auka beredskap for lokal kriseleiing og befolkninga elles. Vidare foreslår regjeringa midlar til å styrkje infrastrukturen i Nordland. Med dette vil både Finnmark, Troms og Nordland ha fått slike målretta tiltak. I tillegg foreslår regjeringa midlar til systemet for mobilbasert befolkningsvarsling i dei norske mobilnetta og vil også prioritere den nye reserveløysinga for kommunikasjon til Svalbard.

Den auka kapasiteten og sikkerheita desse tiltaka i den digitale grunnmuren bidrar til, gjer at det ligg til rette for vidare utvikling av digitale tenester. Den høge digitale kompetansen i befolkninga støttar opp om slik utvikling.

I eit stadig meir digitalt samfunn, er det viktig at ingen blir halde utanfor. Noreg skårar høgast på områda brukarorientering og digital infrastruktur i internasjonale undersøkingar. Regjeringa har høge ambisjonar for digitalisering av offentleg sektor og ønskjer å gjennomføre eit taktskifte i digitaliseringa av offentleg sektor. Dette skal bidra til gode tenester for innbyggjarar, næringsliv og frivillig sektor, uansett kvar i landet ein held til. Digitalisering skal bidra til ein sterk og effektiv offentleg sektor. Digitalisering skal òg vera eit verktøy for å jobba smartare internt i offentleg sektor.

Under pandemien auka digitaliseringstakta i offentleg sektor. Dei digitale fellesløysingane har spelt ei avgjerande rolle i denne raske utviklinga av nye digitale tenester. Digitaliseringsdirektoratet har starta arbeidet med å fornye den tekniske plattformen for fellesløysingane slik at dei er rusta for vekst, og skal prioritere dette arbeidet i 2023.

Regjeringa vil òg leggje til rette for at Noreg utnyttar moglegheitene bruk av teknologi og data gir for auka verdiskaping, innovasjon og berekraftig utvikling. Det er viktig å ha gode rammevilkår som støttar utvikling

og bruk av digitale tenester, mellom anna deling av offentlege data for innovasjon og nye forretningsmodellar i næringslivet og sivilsamfunnet. Regjeringa vil òg jobbe for at kompetansen i små og mellomstore bedrifter blir styrkt, slik at dei kan ta del i den datadrivne økonomien. Samstundes vil regjeringa følgje med på utviklinga i internasjonalt regelverk, mellom anna knytt til kunstig intelligens.

Regjeringa vil leggje fram ein handlingsplan som følgjer opp strategien Digital hele livet. Som ein del av arbeidet har Kommunal- og distriktsdepartementet og KS i 2022 inngått ein ny samarbeids-avtale om å vidareføre arbeidet med kommunale hjelpetilbod for å auke den digitale kompetansen til innbyggjarane. Alle skal kunne bruke dei offentlege digitale tenestene, uavhengig av alder, funksjonsevne og utdanningsnivå. Regjeringa foreslår for 2023 at det blir sett av midlar til både tilskot til hjelpe og rettleiingstilbod til innbyggjarar med manglande eller låg digital kompetanse, tilskot til Seniornett og midlar for å legge til rette for krav om synstolking, jf. omtale under programkategori 13.40.

Befolkninga må ha tillit til digitale løysingar for at dei skal vere villige til å ta løysingane i bruk. Eit godt personvern er sentralt for denne tilliten. Regjeringa vil gjere den regulatoriske sandkassa for personvern og kunstig intelligens permanent frå 2023. Sandkassa er eit tiltak for å stimulere til utvikling av personvernvenlege og rettferdige tekniske løysingar, og både offentlig og privat sektor kan få rettleiing i arbeidet med å ivareta personvernet i nye og innovative løysingar.

Regjeringa vil vidareutvikle den nasjonale infrastrukturen for geografisk informasjon for å styrkje deling og bruk av data på tvers av offentlig og privat sektor. I 2023 blir det foreslått 36 mill. kroner ekstra til arbeid knytt til matrikkelen, med utvikling av ein ny modul for overføring av store mengder data i samband med deling av fylke og kommunar og oppstart av eit arbeid for å verdifastsette fritidsbustadar. Løyvinga vil bidra til generell heving av kvaliteten på matrikkelen og følgjer opp oppmodingsvedtak frå Stortinget. Ein matrikel med høgare kvalitet og betre tekniske løysingar er viktig for arbeidet med forenkling og innsparingar i stat, kommunar og næringsliv.

Ein nasjonal detaljert høgdemodell er ferdigstilt og bidrar til betre grunnlag for avgjerder i både offentlig og privat sektor, og store innsparingar knytt til temakartlegging, klimatilpassing, beredskap, planarbeid og infrastrukturutbygging.

2.5. Vidareutvikling av bustadpolitikken

Regjeringa ønskjer ein aktiv bustadpolitikk, og har fire hovudsatsingar:

- fleire skal få moglegheit til å eige eigen bustad
- utvikle gode bustadmiljø
- leggje til rette for å byggje fleire bustader
- ha ei klimavenleg byggenæring

Regjeringa vil leggje fram ei melding til Stortinget om ein heilskapleg bustadpolitikk. Meldinga vil både ta for seg både leige- og eigarmarknaden.

Vi har, i realiteten, ikkje berre éin bustadmarknad i Noreg, men fleire. Det er store forskjellar mellom kommunar, og mellom by og distrikt. Sentraliseringa forsterkar dette biletet. Dermed er også løysingane lokale, og kommunane har ei viktig rolle i arbeidet med å jamne ut sosiale og geografiske forskjellar i bustadmarknaden.

Det å eige sin eigen bustad kan gi økonomisk tryggleik. Denne økonomiske tryggleiken går ofte i arv mellom generasjonane. Samstundes er føresetnadane for stabile og trygge bustadforhold større for dei som eig enn for dei som leiger bustad. For mange er det å kjøpe bustad vegen til ein trygg og stabil bustadsituasjon. Eigarlina ligg fast i norsk bustadpolitikk, og regjeringa vil bidra til at fleire skal kunne kjøpe sin eigen bustad. Eit av spørsmåla regjeringa skal sjå på i meldinga til Stortinget, er om det er for vanskeleg å kome inn på bustadmarknaden for nokre grupper og i nokre delar av landet.

Regjeringa er oppteken av å finne gode løysingar for kommunar i distrikta med lav nybygging, samstundes som det er mangel på bustader som er tilpassa folk sine behov. Når det er få aktørar i bustadmarknaden, er behovet for at kommunane tar ei aktiv rolle spesielt stort. Regjeringa vil styrkje det distriktsretta arbeidet i Husbanken, og foreslår å setje av midlar til kommunane til å teste ut nye verkemiddel og samarbeidsformer for å fremje gode bustadtilbod i distriktskommunar i 2023.

Sentraliseringa forsterkar forskjellane i bustadprisar mellom sentrum og utkanten. Høge bustadprisar i pressområda gjer det vanskeleg for barnefamiliar og personar med låge inntekter å etablere seg, og det kan oppstå ei opphoping av dårlege levekår. Regjeringa er oppteken av å finne løysingar for pressområde med høg prisvekst på bustader. Det kan vere behov for nye måtar å jobbe på, og regjeringa foreslår å setje av midlar til forsøk i pressområde i 2023.

Trygge og gode bustadforhold er viktig for å bidra til å jamne ut forskjellar i levekår og sikre gode vilkår for oppvekst for barn og unge.

Ei sentral utfordring i bustadpolitikken er at ikkje alle hushald sjølv klarar å skaffe seg og behalde ein eigna bustad. Statistisk sentralbyrå (SSB) anslår at om lag 165 600 personar var vanskelegstilte på bustadmarknaden i 2021. Dette er personar som har låg inntekt, og i tillegg er trongbudde og/eller har høg gjeldsbelasting. Dette var ein nedgang på om lag 10 000 personar frå 2020. Regjeringa ønskjer å vidareføre denne utviklinga, og har lagt fram eit nytt lovforslag for å hjelpe vanskelegstilte på bustadmarknaden, jf. Prop. 132 L (2021–2022) Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet. Lovforslaget klargjer kva plikter kommunane har på det bustadsosiale feltet, og kan bidra til betre og meir likeverdig hjelp til vanskelegstilte på bustadmarknaden.

Bustøtta er eit viktig verkemiddel for å sikre personar med låge inntekter og høge buutgifter ein høveleg bustad. I mai 2022 tok regjeringa imot ein rapport frå ei ekspertgruppe som har evaluert bustøtteordninga og foreslått ei framtidig innretting av ordninga. Rapporten vil bli viktig i arbeidet med å vidareutvikle bustøtta. Regjeringa vil ha ei klimavenleg byggjenæring, samstundes som byggjekostnadane skal vere så låge som mogleg. Regjeringa har mellom anna innført krav om at nye bygg skal vere tilrettelagde for seinare demontering, og at materialar skal vere kartlagde for ombruk ved endringar i eksisterande bygg. Kravet til sortering av avfall ved tiltak i nye og eksisterande bygg er auka frå 60 pst. til 70 pst.

Regjeringa vil bidra til auka energiproduksjon og energieffektivisering i eksisterande og nye bygg. Regjeringa arbeider med fleire tiltak, og vil som ein del av arbeidet også vurdere endringar i plan- og bygningsregelverket. Regjeringa vil sjå tiltak i samanheng slik at dei gir best mogleg verknad, og balansere omsyn til energiutfordringar, miljø og klima og byggjekostnader. Regjeringa har vidare sett av til saman 480 mill. kroner årleg til energitiltak gjennom Husbanken, slik at Husbanken frå 2023 kan gi støtte til energitiltak i kommunalt eigde utleigebustader, sjukeheimar og omsorgsbustader, og studentbustader. Sjå omtale under kap. 581, post 60 og kap. 270, post 76 i Prop. 1 S (2022–2023) for Kunnskapsdepartementet. Støtta til energitiltak i kommunalt eigde utleigebustader vil kome hushald med låge inntekter til gode.

Regjeringa har i mange år hatt samarbeid med dei store byane om områdesatsing i område som har opphoping av levekårsutfordringar. Regjeringa er oppteken av at alle nabolag skal vere gode og trygge stader å bu og vakse opp i. Det er derfor satt av midlar til områdesatsingar i byar, sjå omtale under kap. 590, post 65. I 2023 foreslår regjeringa å auka midlane til områdesatsingar med 15 mill. kroner til nye samarbeidsavtaler om områdesatsingar.

NOU 2020: 16 Levekår i byer – Gode lokalsamfunn for alle viser at det er tendensar til auka skilnader mellom nabolag i byane, særleg på Aust- og Sørlandet. Nokre område har ein svært høg del barn i fattige familiar, som mellom anna kan gi krevjande oppvekstforhold. Regjeringa vil våren 2023 leggje fram ei melding til Stortinget om levekår i byar.

2.6 Ein aktiv distriktspolitikk

Regjeringa vil leggje til rette for at folk skal kunne bu, arbeide og leve gode liv i heile landet og at alle innbyggjarar, uansett bustad, har eit velfungerande tenestetilbod. Det viktigaste er trygt arbeid til alle, god beredskap og velferdstenester nær folk. Regjeringa vil sikre eit godt og desentralisert tenestetilbod. Ein omfordelende skatte- og avgiftspolitik, gode offentlege tenester, infrastruktur og satsing på teknologi, omstillingsevne og kunnskap er nødvendig for å sikre busetjing og verksemder i heile Noreg. Regjeringa vil våren 2023 leggje fram ei melding til Stortinget om distriktspolitikk, og mellom anna vurdere tilrådingar gitt av distriktsdemografiutvalet og distriktsnæringsutvalet.

Eit hovudverkemiddel i distriktspolitikken er den differensierte arbeidsgjevaravgifta. Regjeringa vidarefører denne ordninga. Regjeringa vil gå gjennom det distriktspolitiske verkemiddelapparatet for å sikre at det fungerer best mogleg.

For å skape nye jobbar og kutte utslepp, vil regjeringa føre ein aktiv grøn næringspolitikk, og satse på område som karbonfangst, -bruk og -lagring, havvind, hydrogen, batteriteknologi, grøn skipsfart, landtransport, og skog, treforedling og andre fornybare næringar. Dette er viktige distriktsnæringar som vil gi viktige bidrag til grøn omstilling. Regjeringa er oppteken av at fylkeskommunane og kommunane bidrar til god tilgang på attraktive og berekraftige næringsareal som sikrar vekst og utvikling i alle delar av landet. Lokalisering og planlegging av næringsareal må gjerast på bakgrunn av eit heilskapleg og komplett kunnskapsgrunnlag. Det er nødvendig for å sikre viktige areal for matproduksjon og naturmangfald, unngå auka klimagassutslepp, leggje til rette for nødvendig infrastruktur og bustader og for å ta omsyn til lokalsamfunnet og andre viktige samfunnsinteresser. Regjeringa vil bidra til effektive planprosessar for grøn industri gjennom rettleiing og andre tiltak som styrkjer dialogen mellom aktuelle styresmakter og partar.

Kommunane er viktige medspelarar i utviklinga av nye arbeidsplassar og auka eksport baserte på våre felles naturressursar. I Hurdalsplattformen står det at regjeringa vil:

«Sikre at lokalsamfunn som stiller sine naturressursar til disposisjon for utbygging, får mer igjen for det og sikres en rettmessig del av verdiskapingen, herunder gjennom endret skattlegging av vindkraft.»

Det grønne skiftet vil krevje omfattande arealbruk både til fornybar energi og nye grønne næringar. Ein viktig premis for gjennomføringa av det grønne skiftet, vil nett vere at dei lokalsamfunna som avstår verdifulle areal til slike føremål, blir sikra sin rettmessige del av verdiskapinga.

Regjeringa vil leggje til rette for at lokalsamfunn som stiller sine naturressursar til disposisjon for utbygging, får meir igjen for det og blir sikra ein rettmessig del av verdiskapinga. Sjå nærare omtale i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023.

For å sikre landbruk over heile landet auka verdiskaping og redusert klimaavtrykk, er det nødvendig å auke lønsemda i bruk av jordbruksareala. Fiskerinæringa og havbruksnæringa er viktige for norsk økonomi, og for norsk matproduksjon, verdiskaping, busetjing og arbeidsplassar langs kysten. Samisk reindrift er ei viktig distrikts- og kulturnæring som er familiebasert og byggjer på eit unikt levesett. Reindriften har gode moglegheiter for auka verdiskaping, og har som urfolksnæring eit særskilt vern i kraft av folkeretten.

Reiselivet skal bidra til å sikre verdiskaping og arbeidsplassar i heile landet. Regjeringa vil jobbe for å gjere reiselivsnæringa meir berekraftig, for å sikre fleire heilårlege arbeidsplassar i næringa.

Regjeringa vil satse på kunnskap og praktisk læring gjennom heile livet. Regjeringa vil styrkje utviklinga av fleksible og desentraliserte utdannings- og kompetanseutviklande tilbod på alle utdanningsnivå i distrikta, basert på regionale kompetansebehov. Regjeringa har som mål å mobilisere innbyggjarar og verksemder til kompetanseutvikling, gjennom mellom anna studiesentra som skal leggje til rett for utdanning der folk bur, basert på lokale behov. Regjeringa vil òg leggje til rette for at statleg tilsette kan jobbe desentralisert. Det

inneber mellom anna å byggje kompetansemiljø over heile landet gjennom ei jamnare fordeling av offentlege arbeidsplassar.

Infrastruktur som veg, jernbane, hamner, ferjer, flyplassar, breiband og mobilnett bind Noreg sa-man. Auka framkome og betre tryggleik skal liggje til grunn for samferdslespolitikken.

Hamnene er viktige for verdiskaping og busetjing langs kysten. Regjeringa vil ruste opp hamner og farleier slik at vi kan få meir gods frå veg til sjø og sikre vidare utvikling av fiskeriavhengige kyst-samfunn. Regjeringa meiner det er ei viktig oppgåve å sørgje for eit godt ferjetilbod og sikre at overføringane til fylkeskommunal ferjedrift samsvarar betre med kva dei reisande og næringslivet treng. Med budsjettforslaget for 2023 vil regjeringa halvere prisane på riksvegferjer og fylkesveg-ferjer samanlikna med 1. januar 2021. Regjeringa innførte i 2022 ei ordning med gratis ferje som no blir utvida, og som vil gjelde for alle ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg og til øyer og andre samfunn utan vegsamband til fastlandet. Sjå meir i Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet.

Digital infrastruktur er avgjerande for å byggje landet i framtida. Digitalisering og ny teknologi endrar samfunnet. Det kan bidra til mellom anna utvikling i offentlege og private tenester, eit meir effektivt og miljøvenleg næringsliv og transportsystem og samarbeid mellom aktørar over store av-standar. Regjeringa meiner det er eit statleg ansvar at alle i Noreg – husstandar og verksemdar – har tilgang til høghastigheitsbreiband. Regjeringa vil fremje innovasjon i offentlig sektor og eit taktskifte i digitaliseringspolitikken, som også kjem distrikta til gode.

Regjeringa har eit mål om auka bustadbygging i distrikta, og vil derfor styrkje det distriktsretta arbeidet til Husbanken og gi kommunane ei styrkt rolle i arbeidet med å jamne ut sosiale og geografiske skilnader i bustadmarknaden.

Regjeringa vil sikre ei desentralisert helseteneste. Ei sterk offentlig helseteneste er avgjerande for å unngå sosiale og geografiske skilnader og ein todeling av helsetenesta. Ei utvikling og styrking av fastlegetenesta er derfor eit viktig mål.

Regjeringa har revidert retningslinjene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg teneste-produksjon. Statlege verksemdar bidrar til å styrkje kompetansemiljøa, og til meir breie og solide arbeidsmarknader i regionane der dei ligg. Statlege arbeidsplassar bør derfor kome heile landet til gode.

Regjeringa vil gi folk i heile landet tryggleiken tilbake. Regjeringa vil bidra til betre samarbeid mellom dei ulike naudetatane og andre beredskapsorganisasjonar, og vil arbeide for at dei er til stades i heile Noreg.

Regjeringa vil styrkje det lokale politiet i heile landet, både for å sikre betre førebuing og for raskare respons ved alvorlege hendingar. For å oppnå auka lokal beredskap vil regjeringa betre dei lokale polititenestene, gi meir tilgjengeleg politi for folk i heile landet og opprette nye tenestestader. Polititenestene skal betrast blant annet gjennom lokalt tilpassa tiltak som kan setjast inn i samarbeid mellom kommune og politidistrikt.

Regjeringa meiner berekraftige småbyar og større tettstader med levande sentrum, variert bustad-tilbod, gode nabolag og eit mangfald av tilbod, tenester og møteplassar vil gjere heile regionen attraktiv for befolkning, næringsliv og besøkande. Utviklingskraftige og attraktive småbyar som sam-handlar godt med omlandskommunane sine om mellom anna plan- og utviklingsoppgåver er derfor viktige for distriktpolitikken. Regjeringa er oppteken av at god infrastruktur og eit godt samferds-lestilbod bind småby og omland saman. Regjeringa meiner det samstundes må leggjast til rette for lokalt tilpassa transportløyningar.

Regjeringa vil bidra til meir målretta og samordna innsats i regional- og distriktpolitikken ved hjelp av bygdevestavtaler og regionvestavtaler. Avtalene har som føremål å styrkje samordninga av ulike offentlege tiltak og verkemiddel, slik at den samla innsatsen treff betre. Regionvestavtaler vil utviklast som eit verktøy for meir effektiv og koordinert innsats frå staten og fylkeskommunen for å møte store samfunnsutfordringar i det enkelte fylke. Målet med bygdevestavtaler og den under-støttande tilskotsordninga er å

bidra til busetjing, tilgang på kompetent arbeidskraft og framtidsretta næringsutvikling i dei minst sentrale delane av Distrikts-Noreg.

Regjeringa vil fornye og forsterke innsatsen i nordområdepolitikken og har store ambisjonar for Nord-Noreg. Norsk busetjing i Nord-Noreg har vore eit politisk mål i landet vårt i fleire hundre år. Den politikken har gitt Noreg suverenitet over store område på land og i havet, med enorme natur-rikdommar av stor verdi. Busetjinga i den nordlegaste landsdelen er i heile landet si interesse. Det er her demografiutfordringane er størst, det er her avstandane er lengst, og her er grensa til fleire av våre naboland, mellom anna til Russland. Utviklinga i folketalet i dei samiske områda er bekymringsfull. Levedyktige samiske lokalsamfunn er ein føresetnad for å styrkje og vidareutvikle samiske språk, kultur og samfunnsliv. Styrking av distriktsnæringslivet og tilgangen på kompetent arbeidskraft er tiltak med høg relevans for samiske område og aktørar. Dette vil bli følgt opp i den nye meldinga om distriktpolitikk. Evalueringa av dei personretta tiltaka i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms vil vere klar ved slutten av 2022, og det blir og samla inn meir kunnskap om omfanget og resultatene av personretta tiltak i kommunane. Regjeringa har ambisjonar om å prøve ut nye tiltak i distriktpolitikken, og dei vil vere særskild viktige i nord. Regjeringa foreslår å styrkje ordningane i tiltaks-sonen med gratis barnehage og auke satsane for avskriving av studiegjeld. Dette skal bidra til å styrkje tilgangen til arbeidskraft.

3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren

3.1 Kommunesektorens inntekter i 2022

I Meld. St. 2 (2021–2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022 blei realveksten i dei samla og frie inntektene til kommunesektoren i 2022 rekna til høvesvis -3,3 mrd. og -8,9 mrd. kroner når ein måler frå anslag for rekneskap for 2021. Ekstraordinære skatteinntekter knytt til utbytte på 14 mrd. kroner og løyvingar knytt til koronapandemien, blei haldne utanom vekstanslaget.

Realveksten i dei samla og frie inntektene til kommunesektoren i 2022 er no rekna til høvesvis -7,4 mrd. og -13,3 mrd. kroner. Skatteinntektene til kommunesektoren i 2022 knytt til inntekt og formue er rekna til å bli 2,4 mrd. kroner høgare enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2022. Samstundes er pris- og kostnadsveksten for 2022 oppjustert frå 3,7 pst. til 5,3 pst. Bakgrunnen for auken i kostnadsveksten er i hovudsak eit uvanleg høgt anslag for prisvekst gjennom året. Oppjusteringa av kostnadsveksten trekker isolert sett inntektsveksten i 2022 ned med 7,1 mrd. kroner. Denne kostnadsveksten vidareførast i 2023.

Ein må sjå inntektsutviklinga i 2022 i samanheng med den sterke inntektsauken i 2021. Nedgangen i 2022 kjem frå eit høgt inntektsnivå i 2021. Kommunesektoren fekk i 2021 auka skatteinntekter på 18,2 mrd. kroner samanlikna med anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2021. Mykje av dei ekstra skatteinntektene var eingongsinntekter som ikkje blei vidareført til 2022. Samstundes har det vore ein sterk kostnadsauke i 2022 som dreg ned det reelle inntektsnivået. Kommunesektoren hadde i 2021 høge driftsresultat og disposisjonsfond, noko som gjer dei rusta til å møte strammare økonomiske rammevilkår i 2022.

Ei arbeidsgruppe med representantar for staten og kommunesektoren har levert ei utgreiing om dei økonomiske konsekvensane av koronapandemien for kommunesektoren i 1. halvår 2022. Regjeringa vil i nysalderinga av statsbudsjettet for 2022 kome attende til saka.

3.2 Kommunesektorens inntekter i 2023

I Kommuneproposisjonen for 2023 la regjeringa opp til ein realvekst i kommunesektoren sine frie inntekter på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner. Vidare blei det varsla at veksten ville fordele seg med 1/3 til fylkeskommunane og 2/3 til kommunane.

I kommuneproposisjonen blei det anslått ein vekst i kommunesektoren sine demografikostnader på om lag 1,9 mrd. kroner. Av dette var 1,4 mrd. kroner knytt til tenester som blir finansiert av dei frie inntektene. Når det gjeld pensjonskostnader, var det anslått ein nullvekst utover deflator.

Basert på nye framskrivingar frå SSB har Det tekniske berekningsutval for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) utarbeidd nytt anslag over meirkostnadene til demografi for 2023. Det nye anslaget viser ein auke i demografikostnadene på 3,2 mrd. kroner, av dette er om lag 2,6 mrd. kroner meirutgifter som blir finansiert av dei frie inntektene. Dette er 1,2 mrd. kroner høgare enn anslaget i kommuneproposisjonen for 2023. Veksten er fordelt med om lag 1,7 mrd. kroner på kommunane og vel 0,9 mrd. kroner på fylkeskommunane. Sett under eitt må ein betydeleg del av oppjusteringa sjåast i samanheng med talet på flyktningar frå Ukraina. Anslaget er usikkert, og talet på flyktningar kan auke.

Anslaget for pensjonskostnadene viser no ein nedgang på om lag 0,1 mrd. kroner. Anslaget er usikkert.

Regjeringa legg no opp til ein realvekst i sektoren sine frie inntekter på om lag 2,6 mrd. kroner. Dette svarar til ein realvekst på om lag 0,6 pst. Inntektsveksten er rekna frå inntektsnivået i 2022 slik det blei anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022. Mellombelse og ekstraordinære skatteinntekter på 14 mrd. kroner og løyvingar knytt til koronapandemien i 2022 er haldne utanom. Ved berekning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter er det lagt til grunn ein pris- og kostnadsvekst på 3,7 pst.

Regjeringa foreslår, i tråd med kommuneproposisjonen for 2023, at veksten blir fordelt med om lag 2/3 til kommunane og om lag 1/3 til fylkeskommunane. Kommunane får ein vekst i frie inntekter på om lag 1,7 mrd. kroner, medan fylkeskommunane får ein vekst på 0,9 mrd. kroner.

Etter dette er det anslått at kommunesektoren sitt handlingsrom aukar med om lag 0,1 mrd. kroner i 2023. Det er da tatt omsyn til meirutgifter som følgje av den demografiske utviklingen på om lag 2,6 mrd. kroner og vekst i dei samla pensjonskostnadene på om lag -0,1 mrd. kroner.

Tabell 2.1 Auke i kommunesektoren sitt handlingsrom i 2023

	Mrd. kroner
Vekst i frie inntekter	2,6
- <u>meirkostnader demografi</u>	2,6
+ <u>meirkostnader pensjon</u>	0,1
<u>Auka handlingsrom</u>	0,1

Nærare om realveksten i samla inntekter

I tabell 2.2 er realveksten i kommunesektoren sine samla inntekter på 5,2 mrd. kroner dekomponert.

Ved pålegg om nye eller utvida oppgåver for kommunesektoren, avvikling av oppgåver eller regelendringar som har økonomiske konsekvensar, blir kommunesektoren kompensert eller trekt i frie inntekter basert på endring i økonomisk belasting. Desse endringane blir haldne utanom berekna vekst i frie inntekter, men inngår i veksten i samla inntekter. For 2023 utgjør desse endringane i løyvingane samla sett ein auke på om lag 2,8 mrd. kroner. Endringane knyter seg til mellom anna gratis ferjer og takstrabattar, foreldrebetaling SFO/barnehage, saker knytt til sosialhjelp, ny opplæringslov, samværsplan som følgje av ny barnelov, synstolking, lærlingtilskot og auka basistilskot til fastlegar.

Øyremerkte tilskot går ned med netto 0,6 mrd. kroner. Dette må ein sjå i samanheng med mellom anna toppfinansieringsordninga for ressurskrevjande tenester.

Tabell 2.2 Realvekst i kommunesektoren sine samla inntekter i 2023

	Mrd. kroner
Frie inntekter	2,6
Frie inntekter knytt til endringar i oppgåver ¹	2,8
Øvremerkte tilskot	-0,6
Gebyrinntekter	0,5
Realvekst samla inntekter	5,2

¹ Disse midlane blir løyvd som frie inntekter, men er ikkje med i veksten i frie inntekter fordi dei er knytt til endringar i pålagte oppgåver. Midlane er rekna med i veksten i dei samla inntektene.

Nærare om realveksten i frie inntekter

Tabell 2.1 viser anslag på kommunesektoren sine frie inntekter i 2022 og 2023 i løpande prisar. Inntektsnivået i 2022 er anslag på rekneskap i denne proposisjonen. Det inneber at oppjusteringa av skatteanslaget knytt til inntekt og formue på 2,4 mrd. kroner er medrekna. Inntektsnivået i 2022 er korrigert for oppgåveendringar, regelendringar og endringar i finansieringa av kommunesektoren sine oppgåver. Hensikta med å korrigere for oppgåveendringar mv. er å gjere inntektsnivået i 2022 samanliknbart med inntektsnivået i 2023. Vidare er inntektsnivået i 2022 korrigert for ekstraordinære skatteinntekter på 14 mrd. kroner og løyvingar knytt til koronapandemien, som ikkje blir vi-dareført til 2023. Det er gjort nærare greie for korreksjonar i programkategori 13.70, tabell 5.9.

I kommuneproposisjonen for 2023 blei det varsla at den kommunale skattøyren skal fastsettast ut frå ei målsetting om at skatteinntektene skal utgjere 40 pst. av kommunane sine samla inntekter. Anslaget på kommunesektoren sine skatteinntekter i 2023 bygger mellom anna på ein sysselsetjingsvekst på 0,8 pst. og ein årslønnsvekst på 4,2 pst. frå 2022 til 2023.

Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattøyrar for 2023 er lagt fram i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023. Det er foreslått at den fylkeskommunale skattøyren au-kar frå 2,40 pst. til 2,45 pst., medan den kommunale skattøyren aukar frå 10,95 pst. til 11,15 pst.

Etter dette er det anslått at skatteinntektene utgjør om lag 40 pst. av kommunesektoren sine samla inntekter.

Tabell 2.3 Kommunane og fylkeskommunane sine frie inntekter

	Mill. kroner. Nominelle prisar ¹								
	Kommunane ²			Fylkeskommunane ²			Kommunesektoren i alt		
	2022 ³	2023	Pst. endr.	2022 ³	2023	Pst. endr.	2022 ³	2023	Pst. endr.
Skattar i alt	216 062	217 527	0,7	40 120	40 350	0,6	256 182	257 877	0,7
<i>Av dette skatt på inntekt og formue</i>	<i>199 780</i>	<i>200 750</i>	<i>0,5</i>	<i>40 120</i>	<i>40 350</i>	<i>0,6</i>	<i>239 900</i>	<i>241 100</i>	<i>0,5</i>
Rammetilskot ⁴	149 383	160 875	7,7	40 393	43 606	8,0	189 776	204 482	7,7
Sum frie inntekter	365 445	378 403	3,5	80 513	83 956	4,3	445 958	462 359	3,7

¹ Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren 2023 (deflator) er anslått til 3,7 pst.

² Oslo er delt i ein kommunedel og ein fylkeskommunedel.

- ³ Anslag på rekneskap korrigert for oppgaveendringar, ekstraordinære skatteinntekter og verknadene av koronapandemien, jf. tabell 5.8 under programkategori 13.70
- ⁴ Omfattar ikkje kap. 571, post 21 Spesielle driftsutgifter

For nærare omtale av endringar i rammetilskotet, sjå programkategori 13.70, mellom anna tabell 5.9 og etterfølgjande omtale av dei ulike endringane.

Boks 2.1 Inntektene til kommunesektoren i 2023

Kommunesektoren sine samla inntekter er anslått til om lag 644 mrd. kroner i 2023. Tabell 2.4 viser samansetjinga av inntektene i 2023 og nominell endring frå 2022. Veksten er rekna frå anslag på rekneskap 2022 i denne proposisjonen, korrigert for oppgaveendringar, ekstraordinære skatteinntekter og tilleggsøyvingar som følgje av koronapandemien.

Tabell 2.4 Kommunesektoren sine inntekter i 2023

	Mrd. kroner	Del av samla inntekter (pst.)	Endring frå 2022 ¹ (pst.)
Frie inntekter	462,4	71,8	3,7
<i>Skatteinntekter</i>	257,9	40,0	0,7
<i>Rammetilskot</i>	204,5	31,7	7,7
Øyremerkte tilskot ²	35,3	5,5	1,8
Gebyr	92,9	14,4	4,3
Meirverdiavgiftskompensasjon	30,2	4,7	4,1
Andre inntekter	23,5	3,7	3,7
Totalt	644,3	100,0	4,1

¹ Nominell endring. Berekningsgrunnlaget er anslag på rekneskap for 2022 korrigert for oppgaveendringar, ekstraordinære skatteinntekter og tilleggsøyvingar som følgje av koronapandemien.

² Ekskl. tilskot til kommunane sitt arbeid med flyktningar, personar med opphald på humanitært grunnlag og asylsøkarar.

Kommunesektoren sine skatteinntekter og rammetilskot er sektoren sine frie inntekter. Dei frie inntektene utgjer 71,8 pst. av dei samla inntektene. Desse inntektene kan disponerast fritt innafor ramma av lover og forskrifter, og gir kommunesektoren rom for lokal tilpassing av verksemda.

Skatteinntekter er kommunesektoren sin del av skatt på alminneleg inntekt frå personlege skattyttarar, formuesskatt og eigedomsskatt i kommunar som har innført det. Ein del kommunar har inntekter frå naturressursskatt frå vasskraftverk. Storleiken på skatteinntektene avheng av mellom anna utviklinga i skattegrunnlaga og av dei kommunale og fylkeskommunale skattøyrane. Rammetilskot blir løyvd på Kommunal- og distriktsdepartementet sitt budsjett, kap. 571 og 572.

Øyremerkte tilskot skal nyttast i tråd med føremålet som er angjeve for løyvinga. Øyremerkte tilskot utgjer 5,5 pst. av dei samla inntektene.

Gebyrinntektene er kommunale avgifter og eigenbetalingar for tenester som kommunane leverer, til dømes tekniske tenester, helse- og omsorgstenester og barnehagar, og utgjer 14,4 pst. av dei samla inntektene. Meirverdiavgiftskompensasjon er refusjon til kommunesektoren for anskaffingar som er meirverdiavgiftspliktige, og utgjer 4,7 pst. av dei samla inntektene.

Konsesjonskraft

Regjeringa meiner det ikkje er rimeleg at enkelte skal hente ut store overskot som følge av ekstraordinært høge straumprisar, samstundes som andre får høge utgifter i den ekstraordinære situasjonen vi står i no. I budsjettet legg regjeringa derfor opp til at dei som kan forventast å ha store inntekter som følge av høge straumprisar i år og neste år utover det som må seiast å vere normal fortjeneste, må dele nokre av dei ekstraordinære inntektene med fellesskapet. Dette gjeld også fleire kommunar og fylkeskommunar, både som eigarar av kraftverk og som mottakarar av konsesjonskraft.

Dei høge straumprisane gir ein vesentleg høgare verdi på konsesjonskrafta enn i tidlegare år. Verdien av konsesjonskrafta i områda med høge straumprisar er anslått til om lag 13 mrd. kroner i 2022 og 11 mrd. kroner i 2023 basert på prisanslag fastlagt i starten av august i år, opp frå 4 mrd. kroner i 2021. Kor mykje av den auka verdien som blir realisert i form av auka inntekt i den enkelte kommune og fylkeskommune er samtidig usikkert. Korleis krafta blir disponert og til kva pris den eventuelt blir selt, varierer betydeleg mellom kommunar og fylkeskommunar. Det finst inga samla oversikt over dette. På grunn manglande informasjon og uvisse, har regjeringa lagt opp til å trekke ein avgrensa del av anslått verdi.

Regjeringa foreslår eit eittårig trekk i rammetilskotet på til saman 3 mrd. kroner frå kommunar og fylkeskommunar med inntekter frå konsesjonskraft og som ligg i områda med høgast prisar (høgprisområda NO 1, NO 2 og NO 5), fordelt med 2,2 mrd. kroner på kommunane og 0,8 mrd. kroner på fylkeskommunane. Dette svarar til anslagsvis under ein tredjedel av den anslåtte verdien av konsesjonskrafta i desse områda berre i 2023. Med dette er det er tatt høgde for at kommunar kan ha bunde opp prisen i lange kontraktar.

Regjeringa er oppteken av at bidraget den enkelte kommune og fylkeskommune skal gi tilbake til fellesskapet, skal stå i eit rimeleg forhold til dei faktiske inntektene som kan realiserast. Ingen skal bli trekt for inntekter dei ikkje kan realisere som følge av juridisk bindande kontraktar som blei inngått før dette forslaget blei kjent. Fordelinga av trekket vil i utgangspunktet bli basert på kommunane og fylkeskommunane sin del av total mengde konsesjonskraft i dei aktuelle prisområda, verdsett til forventa marknadspris. For å få ei meir rimeleg fordeling, vil regjeringa fram til 1. desember gi kommunane høve til å rapportere inn korleis konsesjonskrafta er disponert. Basert på innsendt informasjon vil regjeringa fastsette den endelege fordelinga. Regjeringa vil gi kommunane og fylkeskommunane meir utfyllande informasjon om innrapporteringa. Regjeringa vil følge med på utviklinga, og ved behov komme tilbake til Stortinget i samband med revidert nasjonalbudsjett 2023.

4. Kommunens rammebetingelser

I konsekvensjustert budsjettoversikt legges det en hel rekke forutsetninger til grunn som prisvekst, lønnsvekst, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, anslag på skatteinntektene og anslag på rammeoverføringene herunder befolkningsutviklingen, konsesjonskraftinntekter, eiendomsskatt, finanskostnader m.m. i planperioden.

4.1. Befolkningsutvikling

Til grunn for kommunens økonomiplan må det ligge en befolkningsprognose. En god prognose for utviklingen i folketallet og de ulike aldersgruppene er helt nødvendig for å kunne gi realistiske anslag for inntektene og utgiftene i årene som kommer. Utgangspunktet for å planlegge omfanget og innretningen av tjenestene i kommunene er avhengig av hva prognosene sier om vekst eller nedgang i befolkningstallet i kommunen, og hvordan befolkningssammensetningen forventes å endre seg. Befolkningsvekst og befolkningsnedgang gir ulike utfordringer i den økonomiske planleggingen og må håndteres på forskjellige måter, både på driftssiden og investeringssiden.

4.1.1. Utviklingen i befolkningen siste 27 år

Tabellen under viser utviklingen av folketallet et utvalg av de siste 27 årene. Tallene er hentet fra statistikkbanken hos SSB.

Alder	1995	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0 - 1 år	214	191	166	51	48	57	52	43	42	49	42	37	43	46	36
2 - 5 år				73	87	92	105	105	108	104	96	94	85	90	91
6 - 15 år	326	337	346	304	300	277	278	268	267	257	263	272	262	256	254
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1636	1654	1638	1634	1601	1572	1542	1515	1492	1479	1475
67 - 79 år	390	357	284	258	272	271	294	306	332	346	365	372	379	381	388
80 - 89 år	162	181	165	162	148	143	137	137	120	113	108	107	107	118	121
90 - over	21	30	35	47	43	45	42	46	48	44	43	39	43	38	38
Totalt	2735	2637	2560	2476	2534	2539	2546	2539	2518	2485	2459	2436	2411	2408	2403

Folketallet i Meråker ble redusert siste året med 5 personer til 2403. Siden 2015 er reduksjonen på 136 personer (5,4 %) Sett i forhold til 2000 har folketallet blitt redusert med 234 personer (8,9 %).

4.1.2. Prognose for folketall for neste år og for økonomiplanperioden

Fra 2003 ble innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen beregnet med utgangspunkt i befolkningstall per 1. januar i budsjettåret. Dette innebar en ordning med oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret, i henhold til befolkningstall pr. 1. januar i budsjettåret. Fra og med 2009 ble denne ordningen avviklet for kommunene, og innbyggertilskuddet, inkludert utgiftsutjevningen, baseres på befolkningstall pr. 1. juli året før budsjettåret. Det er kun for befolkningstallene og alderskriteriene at telledatoen endres. For de andre kriteriene er telledato som tidligere. Dette betyr at oppdateringen av rammetilskuddet til kommunene gjennom budsjettåret avvikles. Endringene er positive da det vil gi mer forutsigbarhet i kommunens inntekter. Når budsjettprosessen starter er man kjent med befolkningstallet. Det blir ikke lenger noen oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret.

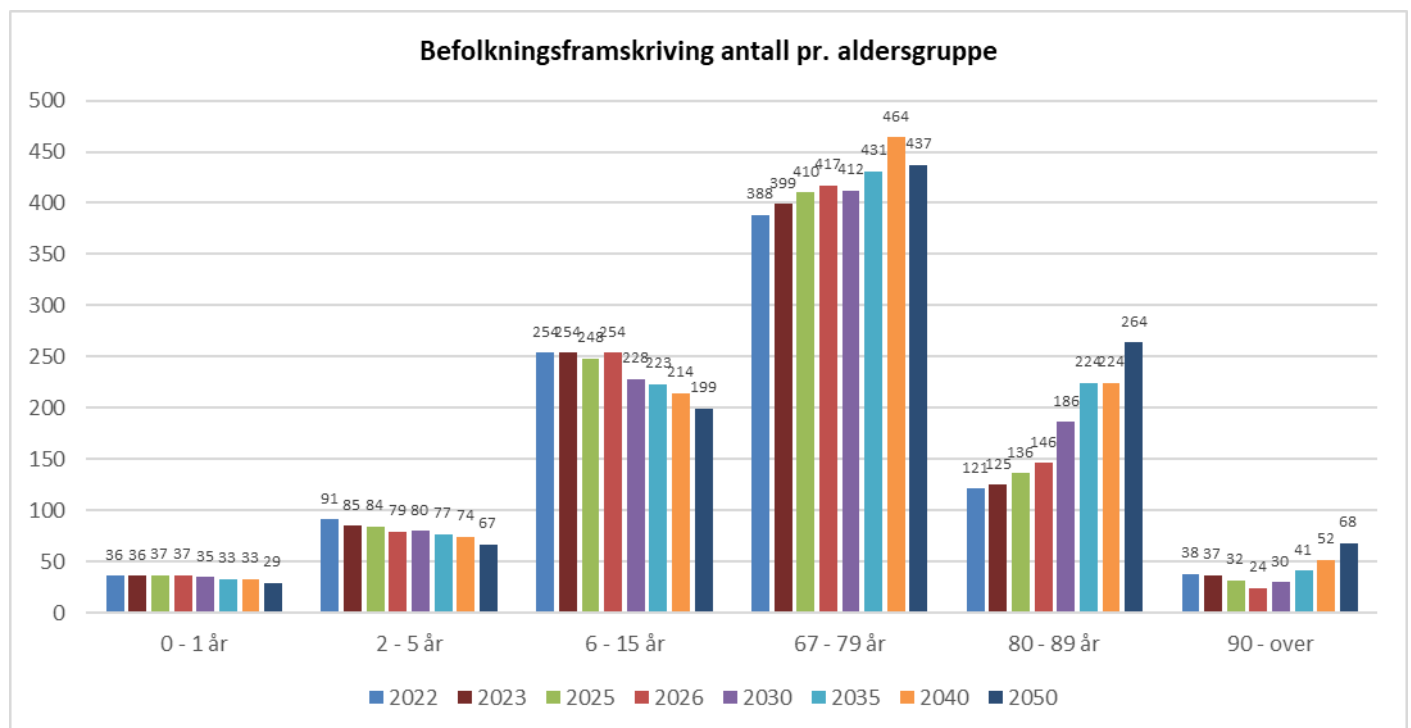
Fra 2021 til 2022 gikk folketallet litt ned med 5 personer. Nedgang i folketallet fører normalt til redusert rammetilskudd (innbyggertilskudd) og motsatt, men slik behøver det ikke alltid være. Det er ikke bare folketallet som påvirker disse inntektene, men også befolkningssammensetningen. Kommunene mottar størst

inntekt for de gruppene av befolkningen som det er mest utgifter med. Det er barnehagebarn og grunnskolebarn samt de eldste eldre. Det er svært viktig å ha innsikt i, og formening om demografiske data, slik at tjenestetilbudet tilpasses behovet i befolkningen og de økonomiske rammebetingelsene. Et annet viktig element i beregningen av rammeoverføringene er vår utvikling i innbyggertall sett i forhold til utviklingen for landet samlet. En reduksjon i innbyggertall hos oss samtidig som innbyggertallet i landet som helhet øker, vil medføre en større reduksjon i rammeoverføringene enn den lokale nedgangen isolert sett skulle tilsi.

Til hjelp i vurderingen av befolkningsutviklingen har vi hentet tall fra statistikkbanken hos SSB. Det er sett på et framskrivningsscenarie som historisk sett treffer best for Meråker som SSB benevner "LLML-alternativet". Prognosene baserer seg på metoder utarbeidet av SSB for landet sett under ett. Framskrivningene avhenger av fruktbarhet, dødelighet, inn- og utvandring og flytting. Disse tallene må i tillegg bearbeides med lokal kunnskap. SSBs prognoser treffer rimelig godt med tanke på den eldre delen av befolkningen. Denne gruppen er forholdsvis stedbunden og flytter lite på seg. SSB sine metoder er imidlertid lite treffsikre for den yngre del av befolkningen i små kommuner utenfor vekstområde, og da særlig de under 16 år.

Tabellen og figuren under viser forventet befolkningsutvikling fremover. Prognosen for befolkningsutvikling er fordelt på aldersgrupper.

Alder	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2030	2035	2040	2050
0 - 1 år	214	191	166	51	43	43	46	36	36	36	37	37	35	33	33	29
2 - 5 år				73	105	85	90	91	85	81	84	79	80	77	74	67
6 - 15 år	326	337	346	304	268	262	256	254	254	251	248	254	228	223	214	199
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1634	1492	1479	1475	1466	1471	1462	1460	1472	1426	1388	1332
67 - 79 år	390	357	284	258	306	379	381	388	399	403	410	417	412	431	464	437
80 - 89 år	162	181	165	162	137	107	118	121	125	131	136	146	186	224	224	264
90 - over	21	30	35	47	46	43	38	38	37	31	32	24	30	41	52	68
Totalt	2735	2637	2560	2476	2539	2411	2408	2403	2402	2404	2409	2417	2443	2455	2449	2396

Sammenlignet med befolkningstallet pr 01.07.22 viser befolkningsframskrivingen at folketallet vil være forholdsvis stabilt i planperioden.

Aldersgruppen 6 – 15 år som er den gruppen som går i grunnskolen, vil være stabil i planperioden. I aldersgruppen 16 – 66 år er det fremskrevet en reduksjon. Aldersgruppen 67 – 79 år viser en jevn økning i planperioden, en økning som fortsetter mot 2026 for så å flate ut. Aldersgruppene 80 – 89 år vil øke noe i planperioden, men vil øke kraftig fra 2026 og utover. Gruppen 90+ forventes å synke litt i planperioden før den ser ut til å falle kraftig etter 2023 og videre utover før den jevner seg ut mot 2030. På lang sikt vil aldersgruppen 67 – 79 år som øker sterk utover mot 2030 og 2035 komme inn i aldersgruppene 80 – 89 år og 90 og over.

Ser vi ekstra langt fram i tid til årene 2035 – 2050 ser vi en klar tendens til at befolkningen blir betraktelig eldre. Ser en på forholdstall på innbyggere i gruppen 0-66 år i forhold til 67+ år går det fra 3,4 i 2022 til 2,3 i 2040. Vi ser også at aldersgruppen 0 – 16 år reduseres i antall fra 381 til 321 i samme periode.

Framskriving så langt fram i tid er heftet med en betydelig usikkerhet, men det er viktig å se trender langt fram i tid for å kunne planlegge godt på lang sikt.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og kraftanlegg), eiendomsskatt, konsejnskraft og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

4.2.1. Skatt og rammetilskudd

Kommunesektorens rammebetingelser styres i vesentlig grad av de bevilgninger som Stortinget vedtar. Som utgangspunkt for budsjettarbeidet har man hatt Kommuneproposisjonen (Kprp) som kom i mai og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 (Prop. 1 S). Statsbudsjettet er i skrivende stund ikke vedtatt så det er i en viss grad noe usikkerhet som berører kommuneøkonomien. Eventuelle endringer gjøres med en tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2023 (Prop. 1 S Tillegg 1) som vil presenteres senest den 10. november. Deretter er det behandling i stortingets organer fram til endelig vedtak oppunder jul.

Anslag på nominell vekst i regjeringens forslag til statsbudsjett i våre frie inntekter ligger på 4,0 prosent. Staten beregner da det som differansen mellom korrigert anslag på inntektene for 2022 med anslag for 2023. Reelt er endringen en økning på drøyt 7,1 mill. kr. i forhold til anslag frie inntekter i budsjett 2022. Det er denne endringen vi har å jobbe med når budsjettet for 2023 skal utarbeides. Korrigert for deflator, som er anslått til 3,7 % i 2023, har vi en realøkning i overføringene fra staten på om lag 500' kr. Årsaken til dette er sammensatt, men mesteparten av økningen kan tilskrives høyere utgiftsutjevning.

Kommunesektorens organisasjon (KS) har utviklet et verktøy (prognosemodell) for beregninger av de frie inntektene. Dette verktøyet blir oppdatert jevnlig basert på ny informasjon om inntektsrammene og befolkningsutvikling, og innarbeider blant annet også beregningene som departementet gjør i Grønt hefte.

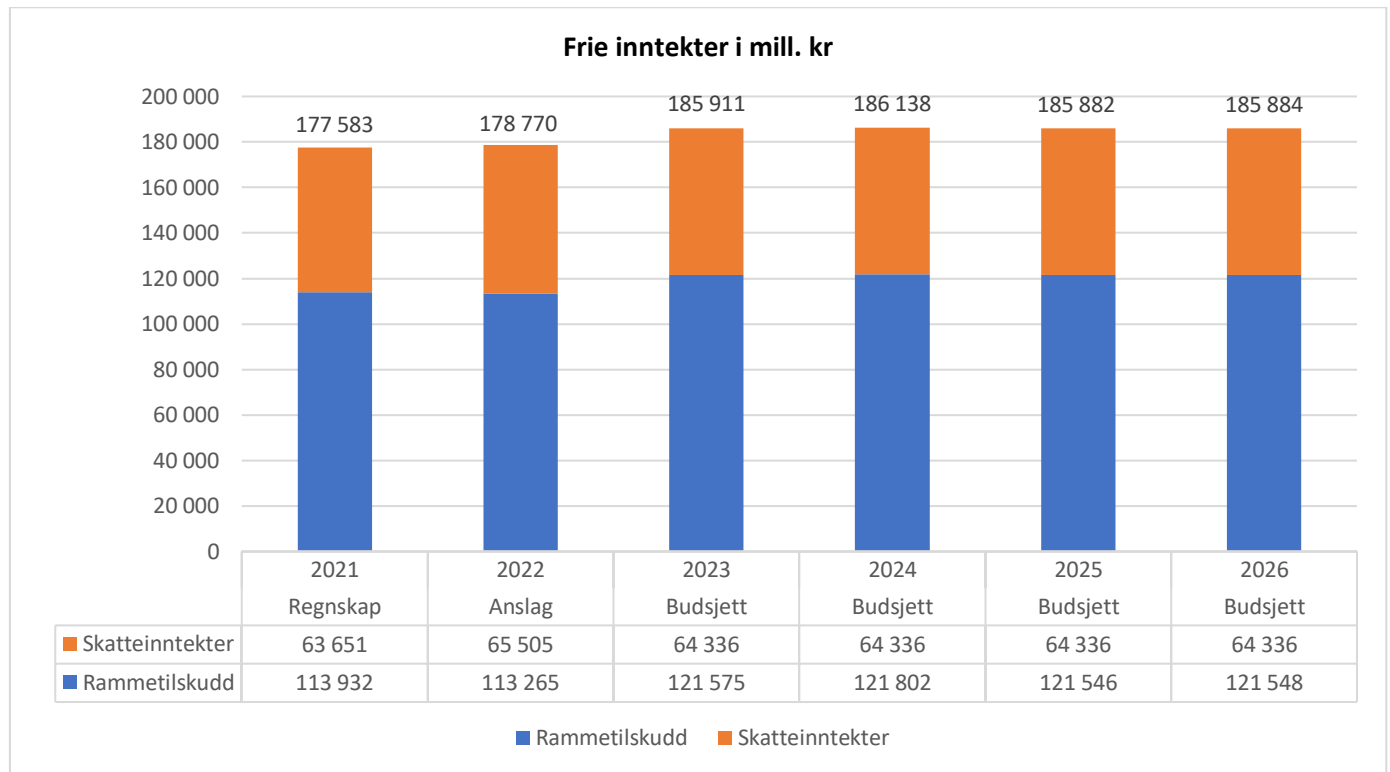
KS' prognosemodell er et godt utgangspunkt for å beregne kommunenes frie inntekter. Den er også nyttig for kommunen å bruke til å utarbeide anslag på de frie inntektene utover i økonomiplanperioden. Kommunen kan legge inn egne prognoser på befolkningsutvikling, både for landet som helhet og i egen kommune, samt justere forventet vekst for skatt og rammetilskudd på nasjonalt nivå i økonomiplanperioden. Den enkelte kommune kan vurdere om den vil legge til grunn egne befolkningsprognoser basert på lokal kunnskap eller benytte SSBs befolkningsprognoser. Ved å legge inn SSB sin befolkningsprognose for utviklingen av befolkningen for landet, vil en kunne få et rimelig godt anslag på utviklingen i frie inntekter for egen kommune. Når det gjelder hvilken inntektsvekst på nasjonalt nivå som det vil være rimelig å legge til grunn i økonomiplanen, vil det sjeldent være gitt klare signaler om hvilken inntektsvekst som kan forventes utover det første året fra sentralt hold.

Enkeltelementene i skatt og rammetilskudd for 2023 og i økonomiplanen kommer frem i tabellen nedenfor.

Tabellen er hentet fra prognosemodellen som er utarbeidet av KS på bakgrunn av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023.

De frie inntektene vil bli ganske like i planperioden.

Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage- og grunnskolealderen. Det har sammenheng med at kostnadene er størst med å gi tjenestetilbudene til disse aldersgruppene.

For 2023 har Meråker kommune en utgiftsbehovsindeks på 1,17269, dvs. at vi er vurdert å være 17,27 % dyrere å drifte enn gjennomsnittet av kommunene i Norge. Indeksen vil være stabil i hele planperioden. Det gir oss 26,0 mill. kr. i utgiftsutjevning i rammeoverføringene i 2023.

4.2.2. Eiendomsskatt

Meråker kommune har hatt eiendomsskatt på verker og bruk i mange år. Satsen er 7 promille som er maksimalsatsen. Eiendomsskattetaksten fastsettes av kommunen med unntak av for kraftanleggene hvor den fastsettes av ligningsmyndighetene.

Med unntak av 2017 har vi i Meråker ikke hatt eiendomsskatt på næring eller boliger/fritidsboliger.

Eiendomsskatt fra kraftanleggene

Eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene blir normalt oversendt fra Skatteetaten i slutten av oktober. Etter omlegging av rapporteringsrutiner etter omstruktureringen av skatteetaten forventes det at disse oversendes elektronisk ca. 1. november.

Etter tidligere bestemmelser hadde vi nådd opp i maksimal utbetaling hva angår Meråker kraftverk. Gjennom Landssammenslutningen av vasskraftkommuner (LVK) er det over lengre tid jobbet mot Regjering og Storting for å få endret reglene. Selv om vi ikke fikk gjennomslag for fjerning av makstakreglene, er det gjennom flere statsbudsjett vedtatt endringer som ga oss litt merinntekter. Reduksjonen fra 2014 og framover skyldes innfasing av tidsserier med lavere kraftpriser enn de som fases ut som legges til grunn ved beregning av eiendomsskatten på kraftverk. I statsbudsjettet for 2021 vedtok regjeringen å innføre en kontantstrømskatt

for nye vannkraftprosjekter, som svar på kravet fra et samlet vannkraftmiljø om endringer i grunnrenteskatten. Med regjeringens forslag kan kraftforetakene utgiftsføre investeringskostnadene umiddelbart, mens det i dagens grunnrenteskatt gis gradvis fradrag for investeringskostnader gjennom avskrivninger og friinntekt over en periode på inntil 67 år. Forslaget vil ha virkning for investeringer i nye kraftverk, ved opprustning og ved utvidelse av eksisterende verk. I statsbudsjettet for 2022 ble det gjort endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å ta hensyn til samvirkningen med selskapsskatten. Endringen - som blant annet innebærer en satsøkning på grunnrenteskatten fra 37 pst til 47,4 pst - har sammenheng med lovendringen i grunnrenteskatten, som ble vedtatt i desember 2020 og trådte i kraft med virkning for inntektsåret 2021, hvor grunnrenteskatten for nye utbygginger ble lagt om til en kontantstrømskatt med en umiddelbar utgiftsføring av investeringene. Vannkraftkommunenes interesseorganisasjon LVK etterlyste i høringen en redegjørelse for konsekvensene dette har for kommunenes eiendomsskatt på vannkraftanlegg. Departementet svarte at de "antok" at konsekvensene på lengre sikt vil være provenynøytral. I forslaget til statsbudsjett for 2023 er det foreslått at effektiv grunnrenteskatt skal økes til 45 prosent, noe som innebærer en formell grunnrenteskattesats på 57,7 prosent. Departementet innrømmer nå at økt grunnrenteskatt vil føre til redusert eiendomsskatt til kommunene og at effekten vil merkes over tid da eiendomsskattegrunnlaget fastsettes som et gjennomsnitt over 5 år.

I mangel av konkrete eiendomsskattegrunnlag legges tall for 2022 til grunn. Vi har heller ikke grunnlag for å gjøre andre vurderinger utover i planperioden.

Eiendomsskatt fra andre verk og bruk

Det er gjennomført omtaksering av verk og bruk (unntatt kraftverkene) i 2016. Det ga oss ca. 1,0 mill. kr i økt eiendomsskatt på øvrige verk og bruk. Eiendomsskatt fra øvrige verk og bruk vil i 2023 totalt utgjøre ca. 1,2 mill. kr.

Endringer i eiendomsskatteloven

Ny eiendomsskattelov fjerner adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vindkraftverk og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsskatteloven.

Teknisk gjøres dette ved at eiendomskategorien «verk og bruk» fjernes fra eiendomsskatteloven, og at særreglene for verk og bruk videreføres kun for vannkraftverk, samt «vindkraftverk og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum». Alle andre typer anlegg som i dag er verk og bruk, vil etter forslaget være alminnelig næringsseiendom.

Endringen innebar at mye av skattegrunnlaget i industrielle anlegg ble borte. Det er vedtatt overgangsregler som skal gi en trinnvis reduksjon i skatteinntektene over 7 år fra 2019. Endringene i eiendomsskatteloven medførte at alle kommuner som ville videreføre skatteplikten på de eiendommene som tidligere ble definert som «verk og bruk» måtte omtakser eiendommene etter verdsettelsesreglene for alminnelig eiendom. Fylkesmannen bevilget skjønnsmidler for å dekke kostnadene ved dette.

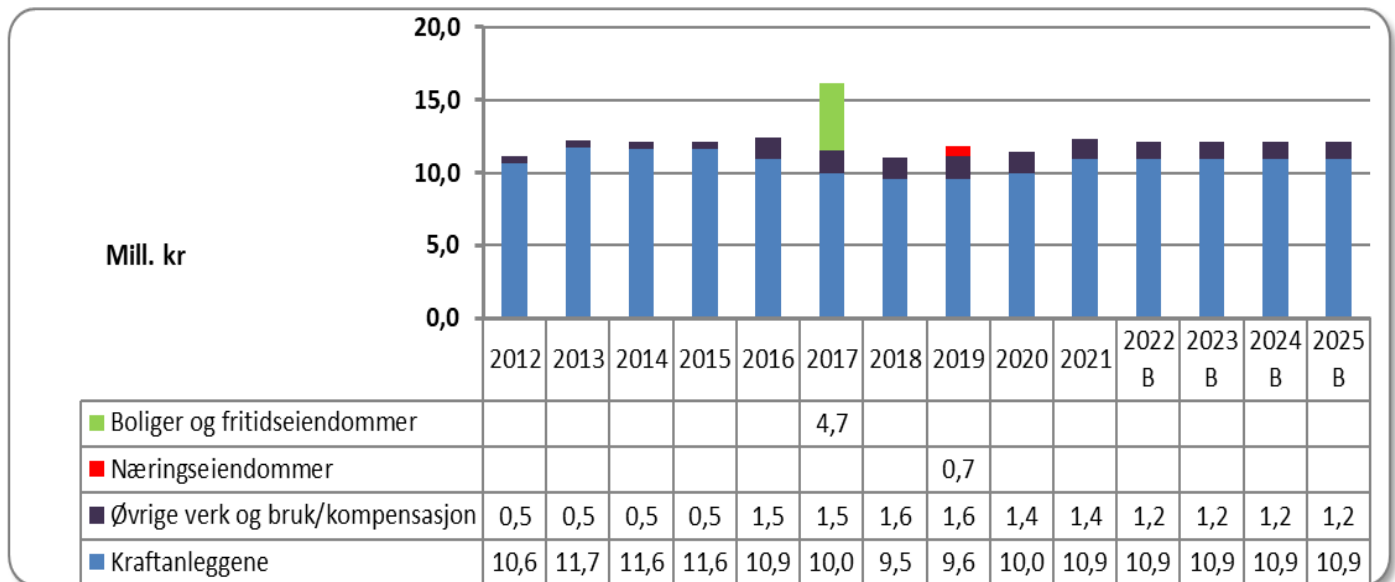
I lovforslaget var det i utgangspunktet slik at siden kategorien «verk og bruk» var foreslått fjernet ville det for vår del medførte at alternativet for 2019 ville være å enten (re)utvide skatteplikten til å omfatte all næringsseiendom fra 2019, eller avstå fra beskatning av all næringsseiendom. For å dra nytte av overgangsreglene, som skulle gi en gradvis reduksjon av skatteinntektene fra produksjonsutstyret i verk og bruker over 7 år, var det et vilkår at kommunen i overgangsperioden skrev ut eiendomsskatt på all næringsseiendom.

Vedtatte overgangsregler presiserte at det ikke ble nødvendig å reinnføre eiendomsskatt på næringsseidommer for å videreføre eiendomsskatt på den «gamle» verk og bruk-kategorien og dermed dra nytte av kompensasjonsordningen for inntektsbortfall.

Undersøkelser og beregninger foretatt av KS og LVK viste at det var usikkert om den kompensasjonsordningen som er vedtatt vil dekke inntektstapet som vil oppstå som følge av regelendringene. Den antagelsen viser seg å stemme og vil gi oss et økende inntektstap i planperioden. Erfaringer viser at kompensasjonsløfter

aldri blir fulgt opp fra Statens side, i alle fall ikke over tid. Regjeringen forslag i Statsbudsjettet om kutt i kompensasjon fra 2021 viste at kommunenes frykt var berettiget. Regjeringen foreslo allerede etter to år å halvere rammen for kompensasjon til kommunene. Denne rammen er ytterligere redusert i 2023. Alle kommuner som tidligere skrev ut eiendomsskatt på verk og bruk vil få redusert kompensasjon. Med fordelingsreglene som departementet praktiserer er det mange kommuner, herunder oss, som ikke vil få kompensasjon nå. Forslaget kan ikke betraktes som noe annet enn et løftebrudd.

For økonomiplanperioden kan eiendomsskattene anslås slik i mill. kr:

Kraftskatteutvalget

Finansdepartementet nedsatte et ekspertutvalg som skulle se om beskatningen av kraftnæringen resulterte i at samfunnsøkonomisk lønnsomme utbygginger/renoveringer ikke ble realisert. Utvalgets rapport var nedslående lesing for vertskommuner. Det ble foreslått en omfordeling av 3,7 milliarder kroner fra kommunesektoren til staten. For Meråker kommunes del ville det blitt 17 millioner i mindre inntekter.

Forslaget var en krigserklæring mot de 175 distriktskommuner som hadde avstått sine naturressurser til vannkraft. For vertskommunene var forslaget et fundamentalt løftebrudd. Forslaget om å oppheve ordningene som lovfester kommunene rettmessige krav på en andel av vannkraftverdiene nå - etter at det meste av vannkraften er bygget ut – var et dramatisk brudd på den samfunnskontrakten som har eksistert mellom stat, kraftutbygger og vertskommunene i mer enn 100 år. Forslaget ville ført til massiv motstand mot fornuftige rehabiliteringer i alle vannkraftkommuner.

Rapporten så ikke ut til å ha politisk oppslutning, men store verdier ble satt i spill og vi har neppe sett det siste angrepet på vertskommuners kompensasjonsordninger for de evigvarende naturinngrepene som er foretatt. Utvalgetes innstilling var dramatisk for store deler av kommunenorge, så det var med stor glede vi mottok nyheten om at utvalgetes innstilling ble «lagt i skuffen» av statsministeren i midten av februar i 2020.

Inntektssystemutvalget

Etter «skrotingen» av kraftskatteutvalgetes innstilling hadde vi håp om at det skulle bli litt ro rundt dette, men da dukket et nytt utvalg opp. I mai 2020 ble det av regjeringen Solberg nedsatt et nytt utvalg. Utvalget skal komme med sin innstilling innen 1. juni 2022. Det er nok med å sitere deler av utvalgetes mandat til at en tenker tanken på at dette er en omkamp av avtroppende regjeringen:

Utvalget bes om å komme med et forslag til utforming av skatteelementene i inntektssystemet, og belyse konsekvensene av ulike innretninger.

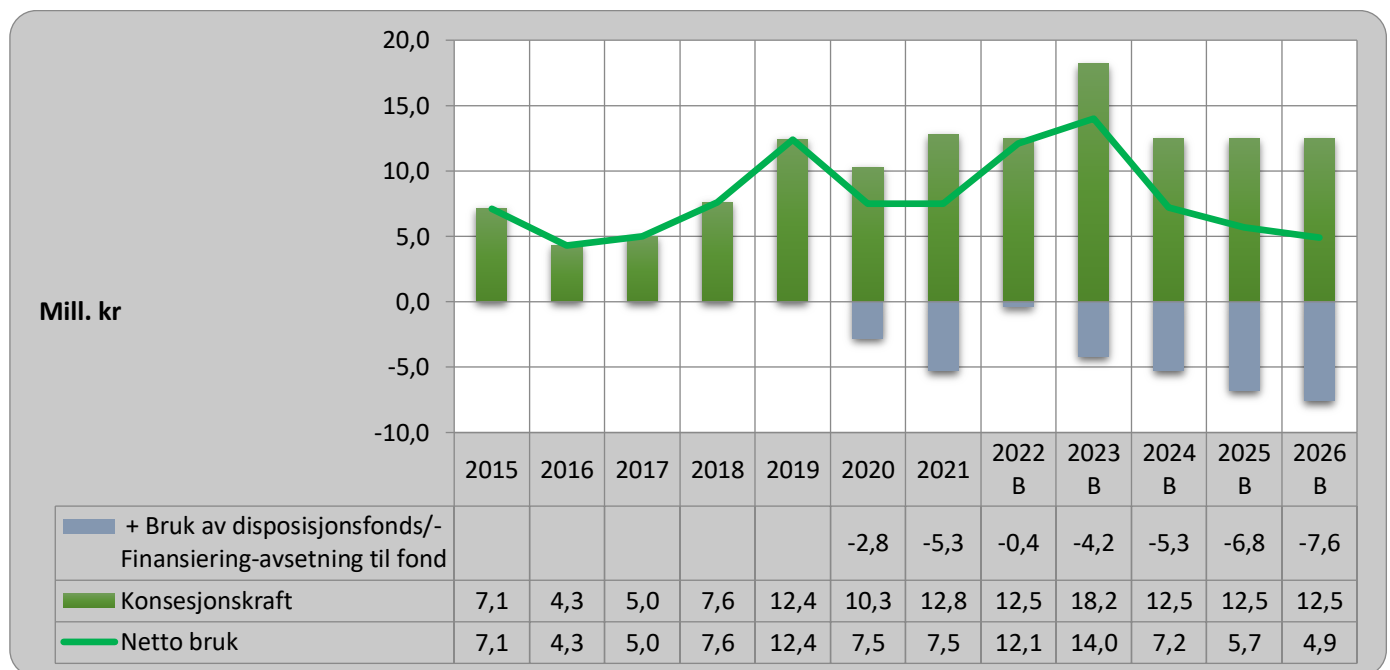
Det er derfor med uro vi så fram til hva innholdet i utvalgets innstilling ville bli. Utvalget leverte sin utredning til Kommunal- og distriktsdepartementet den 29. august 2022, og det viser seg at vi igjen må mobilisere for å unngå at de inntekter vi nå får lokalt som kompensasjon for å avstå naturverdier går inn i statskassen for videre omfordeling.

Utredningen er nå lagt ut til høring med høringsfrist 22.12.2022. Det vil bli utarbeidet et høringssvar som kommunestyret vil få til behandling i desember.

4.2.3. Konesjonskraftinntekter

I vedtak datert 04.11.11 regulerte NVE kraftgrunnlaget, konesjonsavgifter og –kraft for konesjon av 17.4.09. Dette medfører at konesjonskraftmengden har blitt vesentlig redusert og at vi har nådd “taket” i tilgjengelig mengde som kan selges. Totalt for Stjørdalsvassdraget og Nea er mengden nå om lag 46,4 GWH.

For økonomiplanperioden kan konesjonskraftinntektene anslås slik i mill. kr:

Siden 2006 og fram til og med 2012 ble all kraft vært solgt til spotpris. Det medførte at inntektene fra salg av konesjonskraft har svingte mye fra år til år med en topp i 2010 på 16,4 mill. kr og en foreløpig bunn i 2016 på 4,3 mill. kr. Årsaken til svingningene skyldes tilbud og etterspørsel herunder finanskrisen samt tilgang til kraft og kapasitetsutnyttning i nettet.

Det er formannskapet som er delegert myndighet til å gjennomføre salg av konesjonskraft. I sak FS 72/22 videre delegerte formannskapet til kommundirektøren å gjennomføre salget. Salg ble gjennomført 28.09.2022, hvor hele kraftmengden ble solgt til fastpris. Vi vet ennå ikke hva vi må kjøpe kraften for da det avgjøres av Olje- og energidepartementet nærmere jul. Hva vi må betale for at kraften skal transporteres inn på sentralnettet er heller ikke kjent, men gitt at prisen vi må betale for konesjonskraften (OED-prisen) samt innmatingskostnader ikke endres vesentlig, kan det anslås en sikret netto inntekt på 18,2 mill. kr i 2023.

Når krafta for 2022 skulle selges på høstparten 2021 var det tilfredsstillende priser å oppnå for fastpriskontrakter. Hele kraftmengden ble derfor solgt fastpris og det sikret oss inntekter i 2022 på drøye 12 mill. kr.

Kommunestyret har tidligere vedtatt følgende handlingsregel når det gjelder inntekter fra salg av konesjonskrafta:

Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.

Dette er i utgangspunktet en god handlingsregel som skulle gi forutsigbarhet både for kommunedirektøren som skal utarbeide og politikerne som skal vedta årsbudsjett/økonomiplaner. 7,5 millioner kroner er i tillegg en inntekt det i de aller fleste år er mulig å oppnå.

Begrunnelsen for handlingsregelen var to-delt. Det første var at gode inntekter i enkeltår skulle avsettes til senere bruk eller finansiere samme års investeringer. Det andre var at en ikke skulle bli vant til et varig høyt driftsnivå med usikre enkeltårige inntekter siden et enkeltår med lave inntekter medførte drastiske kutt/endringer i driftsnivået, noe som er utfordrende både for ansatte og folkevalgte.

Utfordringen med denne handlingsregelen er at ved beregningene for å finne netto bruk bruker råttall fra økonomisk oversikt. Det tas dermed ikke hensyn til de korrigeringer som gjøres for å finne det reelle netto driftsresultatet, noe som gjør at størrelsen som beregnes på netto bruk ikke er helt korrekt. Kommunedirektøren mener likevel at disse beregningene er et godt supplement, i tillegg til størrelsen på netto driftsresultat, på hvor sunn de økonomiske disposisjonene i budsjettet er.

Skulle det vise seg at vi, mot alle spådommer fra kraftbransjen, må venne oss til varige lave kraftpriser, vil kommunedirektøren komme til kommunestyret med forslag om endring av handlingsregelen som er tilpasset virkeligheten.

4.2.4. Utbytte fra NTE

I forbindelse med sammenslåingen av Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune ble det i april 2016, på nærmere bestemte vilkår, besluttet å overføre eierskapet til aksjene i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS vederlagsfritt fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til kommunene i Nord-Trøndelag fra 01.01.18.

Meråker kommune har sammen med de øvrige kommunene truffet vedtak i kommunestyret hvor vilkårene for overdragelsen av aksjene ble akseptert, jfr. kommunestyrets vedtak i sak 14/17 den 27.02.17. På denne bakgrunn har eierkommunene forpliktet seg til å forholde seg til en vedtatt utbytteplan i ti år fra overtakelsen av aksjene i selskapet. Utbytteplanen kommer frem av overdragelsesavtalen og innebærer bl.a. at selskapet årlig skal utbetale utbytte til aksjonærene innenfor rammen av gjeldende bestemmelser i aksjeloven og overdragelsesavtalen. Utbytte fra selskapet, fra og med regnskapsåret 2017 (utbetalt i 2018) og for senere år, skal være basert på selskapets årsresultat.

Før det kan utbetales utbytte, skal det aktuelle årsresultatet for vedkommende år reduseres med et beløp som tilsvarer inflasjonsjustert (i henhold til endringene i konsumprisindeksen for det samme år) egenkapital (med tillegg for ansvarlig lån) for selskapet samme år. Etter at årsresultatet er justert i henhold til foregående setning, er utbytteforventningen at det skal kunne utdeles minimum 25 % utbytte av det overskytende årsresultatet.

Illustrerende eksempel:

- Årsresultat (etter skatt) for inntektsåret 2018 = kr 500.000,-
- Endringer i konsumprisindeksen for 2018 = 3 %
- Bokført egenkapital (inkl. ansvarlig lån) 31. desember 2018 = kr 5.000.000,-
- Inflasjonsjustert egenkapital = kr 150.000,-
- Utbytteforventning = kr 87.500,-

Utbytte for regnskapsåret 2017, utbetalt i 2018, skal tilfalle Trøndelag fylkeskommune. Kommunene forplikter seg frem til og med 10 år etter gjennomføringsdatoen til å forholde seg til den vedtatte utbyttestrategien. Meråker kommunes eierandel er på 4,64 %. Kommunene fikk utbetalt utbytte på 4,9 mill. kr. første

gang i 2019 på bakgrunn av selskapets årsresultat i 2018. I 2020 fikk vi utbetalt drøyt 3,1 mill. kr. og noe over 2,7 mill. kr. i 2021. Summen for 2022 er nesten 3,7 mill. kr. Det er lagt til grunn et årlig utbytte på 3,5 mill. kr i planperioden.

Av overdragelsesavtalen fremgår det at utbyttedmidlene forutsettes å inngå som del av hver enkelt kommunens virksomhet, brukes til utviklingstiltak og forvaltes atskilt fra kommunenes øvrige midler. Utbyttedmidlene skal i henhold til dette legges over i kommunale/regionale næringsfond og/eller egne kommunale fond for samfunnsutvikling med definerte formål og vedtekter. Det innebærer at midlene ikke kan brukes til ordinær drift.

4.2.5. Rentekompensasjon for investeringer

Skole

I forbindelse med gjennomføringen av grunnskolereformen dekker staten renteutgiftene for til sammen 11,6 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende. Beregningen av det årlige kompensasjonsbeløpet er basert på serielån med avdragsåtid på 20 år for bygg og 10 år for inventar og utstyr.

Eldreomsorg

I forbindelse med gjennomføringen av «Handlingsplan for eldreomsorgen» kunne kommunene, etter visse betingelser, oppnå både oppstartingstilskudd og kompensasjonstilskudd ved investeringer knyttet til omsorgsboliger og sykehjem.

Meråker kommune har til sammen fått tilsagn (og utbetalt) ca 12,6 mill. kr i oppstartingstilskudd til tiltak i eldreplanen. For disse tiltakene mottar vi også kompensasjonstilskudd til dekning av renter og avdrag på lån på 11,1 mill. kr.

Kirkebygg

I forbindelse med renovering av Meråker kirke dekker staten renteutgiftene for til sammen ca. 1,7 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende.

Det er beregnet at rentekompensasjonen totalt for 2023 vil bli ca. 1.005'. Siden rentenivået er stigende er kompensasjonen forventet å holde seg stabil i planperioden selv om grunnlaget det regnes av reduseres årlig.

4.2.6. Statstilskudd flyktninger

Statstilskudd flyktninger (integreringstilskudd) ytes de 5 første årene flyktningene er bosatt i kommunen. For 2023 er inntektene beregnet til 15 mill. kr. Dette er en vesentlig økning sett i forhold til 2022 og har sammenheng med bosetting av flyktninger fra Ukraina i 2023. Det er lagt til grunn samme beløp i 2024 og 13,5 mill. kr. i 2025 og 2026. Det betinger ny årlig bosetting av ca. 10 flyktninger. Skulle det bli vesentlig lavere bosetting vil inntektene bli lavere og kostnadene må reduseres.

De områdene i kommunen som har aktiviteter som omhandler bosetting er tilført de nødvendige ressurser og inntektene vil dekke de budsjetterte utgiftene.

4.3 Konesjonsavgifter

Konesjonsavgiften er budsjettert med kr 3.372.000,-. Konesjonsavgiftene avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.21 på 9,8 mill. kr. Netto budsjettert bruk for 2022 er på ca. 3,7 mill. kr., slik at anslått saldo ved utgangen av året blir om lag 6,1 mill. kr.

4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2022 – 2023 til 3,7 %. Den framkommer som en kombinasjon på antatt lønnsvekst på 4,2 %, prisvekst produktinnsats på 3,0 % og prisvekst investeringer på 3,2 %.

Med samlede lønnskostnader herunder sosiale omkostninger på ca. 180 mill. kr vil selv små lønnstillegg utgjøre store beløp. En årslønnsvekst på 1 % vil utgjøre 1,8 mill. kr, 2 % 3,6 mill. kr osv.

Meråker kommune har avsatt 4,5 mill. kr i 2023 for å finansiere neste års lønnsoppgjør herunder økning i sosiale utgifter som en følge av lønnsoppgjøret.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

Kommunens pensjonsleverandør er for lærerne Statens pensjonskasse (SPK) og for øvrige ansatte Kommunal landpensjonskasse (KLP).

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser for 2022:

KLP – Fellesordningen	15,00 % av brutto lønnsutgift
KLP – Sykepleierordningen	15,00 % av brutto lønnsutgift
SPK	10,56 % av brutto lønnsutgift

Tidligere var det et eget område for folkevalgtordningen. Etter endring i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte opphørte denne ordningen fra 1.1.2014. Meråker kommunestyre vedtok (i KS 27/14) at vi fremdeles skulle ha pensjonsordning for folkevalgte og at ordføreren skulle innlemmes i den ordinære tjenestepensjonsordningen.

Alle som har offentlig tjenestepensjon i KLP må skyte inn et egenkapitalinnskudd. Dette innebærer at vi også er eiere av selskapet. Hvis KLPs styre krever ytterligere egenkapitalinnskudd plikter vi som eier å skyte inn dette. Egenkapitalinnskudd i KLP skal føres i investeringsregnskapet. Egenkapitalinnskuddet skal føres i regnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. Beregninger fra KLP viser at egenkapitalinnskuddet for 2023 kan anslås til kr.700.000,-. Dette beløpet videreføres i planperioden og finansieres med overføring fra driftsregnskapet.

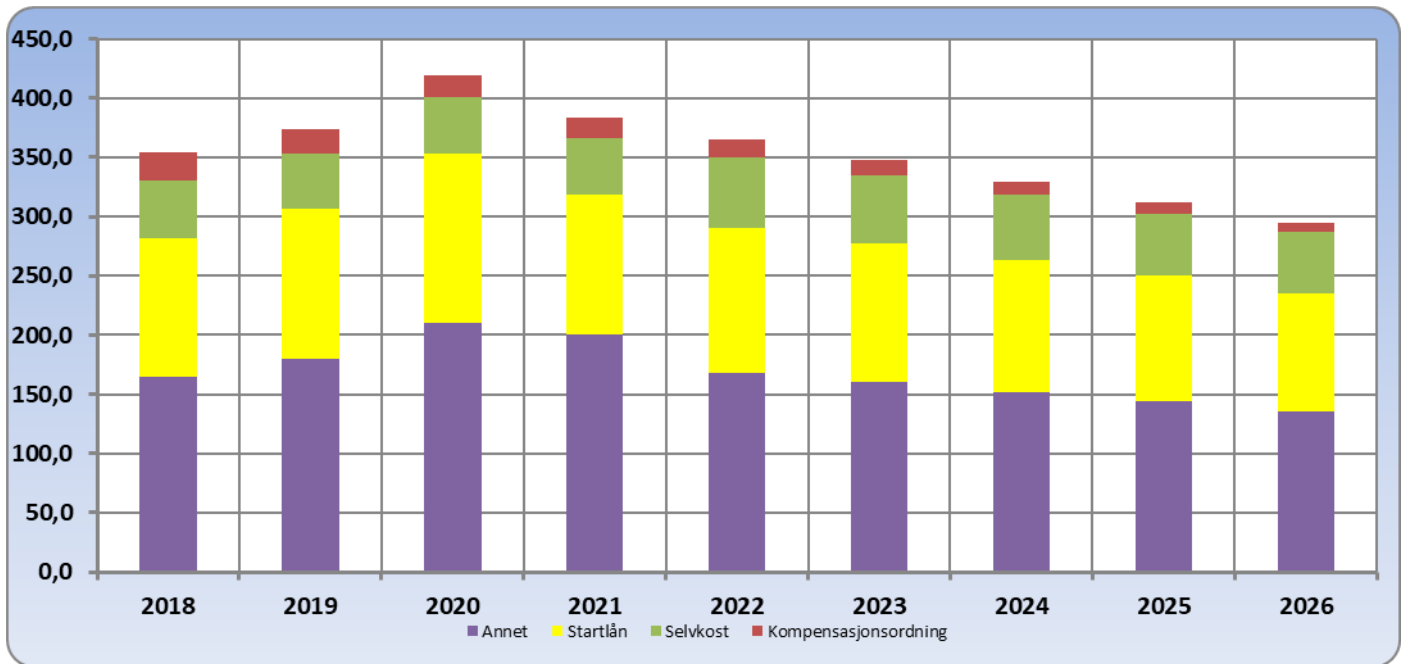
Arbeidsgiveravgift

Kommunen har et samlet budsjett på ca. 16,5 mill. kr i arbeidsgiveravgift for 2023. Dette inkluderer ikke beløp for neste års lønnsoppgjør.

4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter

Langsiktig lånegjeld

For økonomiplanperioden kan utviklingen i den langsiktige lånegjelda anslås slik i mill. kr pr 31.12:

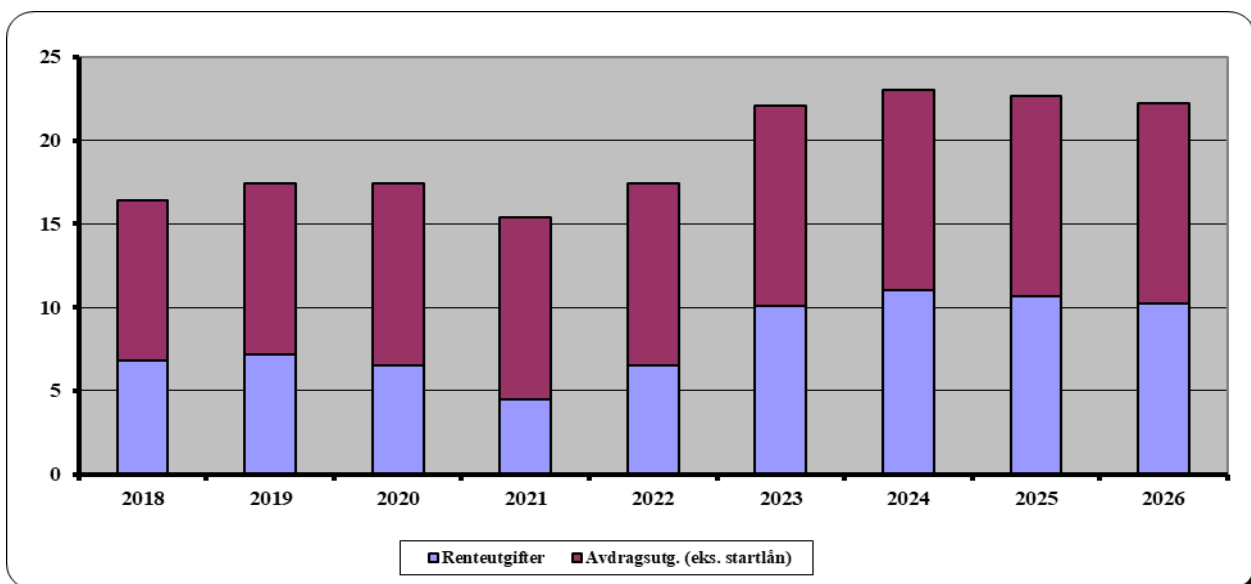
Ved utgangen av 2022 vil kommunen ha ca. 365 mill. kr i langsiktig lån. Deretter vil lånegjelda synke ned til ca. 294 mill. kr ved utgangen av 2026 forutsatt at det ikke blir tatt opp nye lån i perioden. Med så stor langsiktig gjeld blir finanskostnadene høye. I 2022 skal kommunen etter gjeldende låneavtaler betale til sammen omtrent 23 mill. kr.

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme på lån til sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg samt startlån (husbank), og lån i avgiftssektorene på til sammen ca 187 mill. kr, belaster ikke kommunens netto driftsresultat. Restgjelden som påvirker driften vil pr. 31.12.23 være på om lag 160 mill. kr, synkende til 135 mill. kr. i slutten av planperioden.

Finanskostnader

For økonomiplanperioden kan finanskostnadene anslås slik i mill. kr:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Renteutgifter	6,8	7,2	6,5	4,5	6,5	10,1	11	10,7	10,2
Avdragsutg. (eks. startlån)	9,6	10,2	10,9	10,9	10,9	12	12	12	12
Sum finansutg.	16,4	17,4	17,4	15,4	17,4	22,1	23,0	22,7	22,2

Avdrag

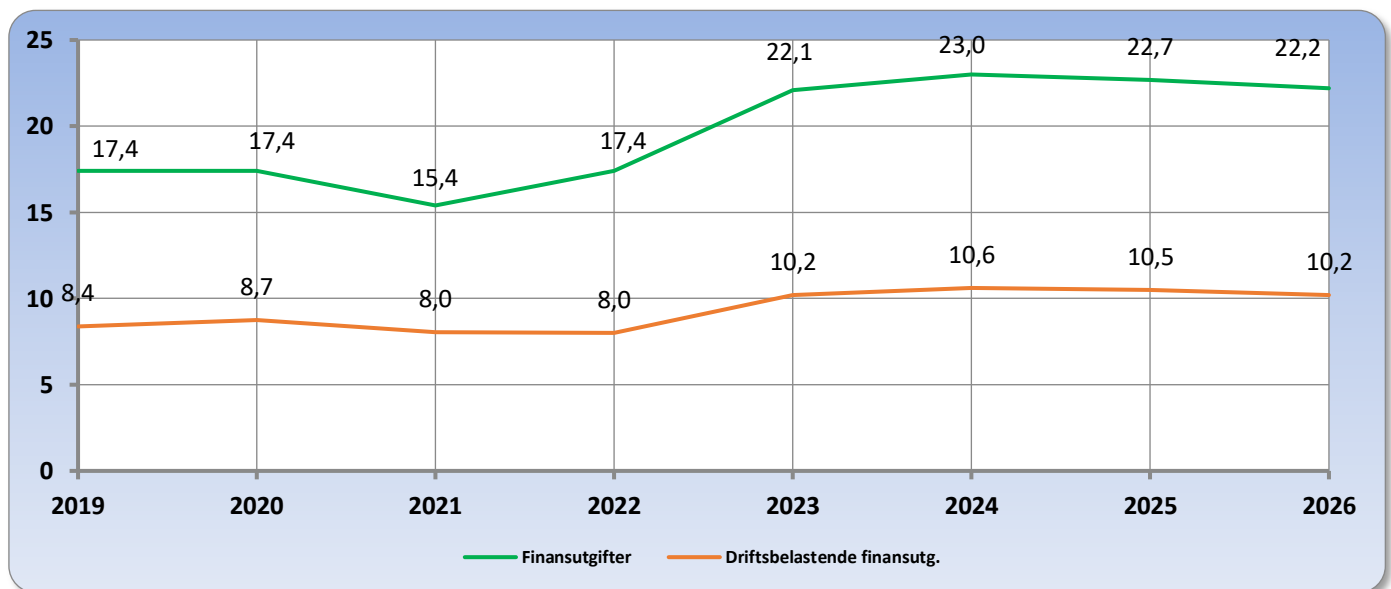
I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2005 og økonomiplanen for 2005 – 2008 ble det vedtatt å forlenge avdragstiden maksimalt på den langsiktige gjelda. De første årene ga det en bedring av budsjettbalansen på årlig ca. 3 mill. kr. Baksiden av dette er at senere nedbetaling av lånene fører til at man kan oppta vesentlig mindre nye lån og at renteutgiftene vil gå litt opp de første årene.

I planperioden 2023 – 2026 blir avdragene på ca. 12 mill. kr. Årlig. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteutgifter

For 2023 anslås renteutgiftene til 10,1 mill. kr og grunnet stigende rentekurve i planperioden øker de gradvis i økonomiplanperioden til 10,2 mill. kr i 2026. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Driftsbelastede finansutgifter

Av de totale finansutgiftene på 22,1 mill. kr i 2023 utgjør de driftsbelastede finansutgiftene ca. 10,2 mill. kr. Andelen vil være stabil i planperioden. Det er disse utgiftene som påvirker kommuneøkonomien. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteinntekter

Renteinntektene er oppført i henhold til gjeldende avtaler og rentenivå på forventet likviditetsbeholdning. Avkastningen på de likvide midlene herunder fondene kan anslås til ca. 3,75 mill. kr hvert av årene i planperioden.

4.6 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondene er de mest anvendelige fondene. De kan benyttes til det formålet som kommunen selv ønsker, både driftstiltak og investeringer. Imidlertid er det vanlig å foreta lokal øremerking. Det er gjort i Meråker hvor vi bl.a. har opprettet rentereguleringsfondet og egenkapitalfondet. Akkumulert driftsoverskudd kan benyttes på samme måten som disposisjonsfondene. Saldoen på disposisjonsfondene var pr 31.12.21 på 51,7 mill. kr. Nye bestemmelser i forbindelse med regnskapsavslutningen medfører at bunnlinja balanseres mot disposisjonsfondene. Det medfører at så lenge det er tilgjengelige midler disposisjonsfond vil det ikke oppstå et merforbruk som må finansieres i ettertid og at et mindreforbruk tillegges

disposisjonsfond automatisk. Det er i korrigert budsjett for 2022 lagt opp til netto bruk av disposisjonsfond med kr. 2,6 mill. kr. Anslått saldo pr. 31.12.2022 blir da 49,1 mill. kr.

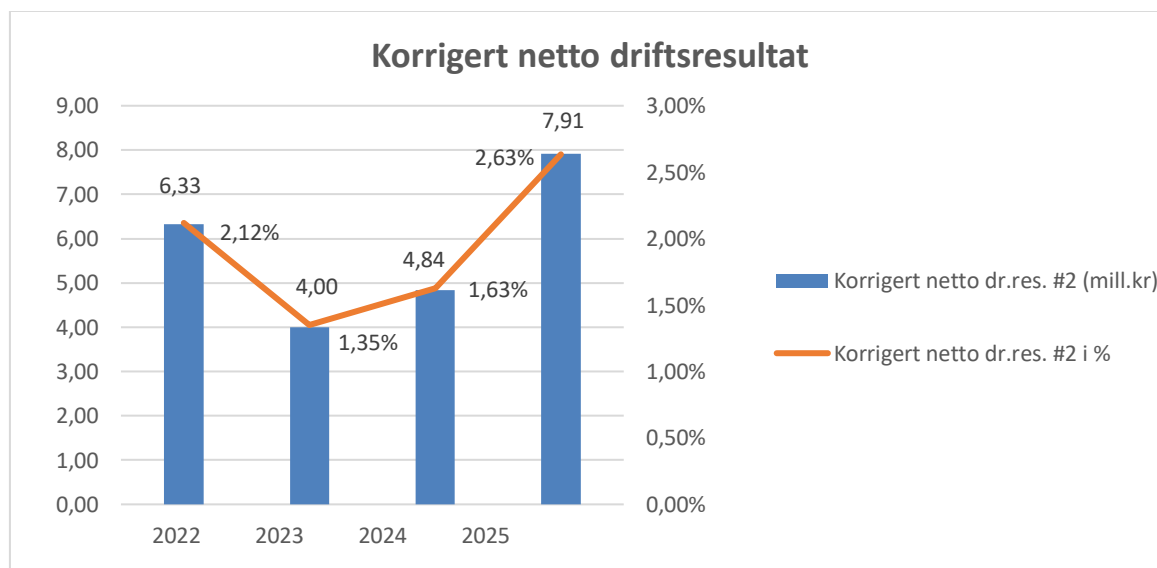
Overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

Kommunestyrets vedtok som en del av budsjettbehandlingen for 2022 som ett av flere økonomiske måltall at disposisjonsfondet skal være 10 % av brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Med budsjetterte brutto driftsinntekter på ca. 306,1 mill. kr utgjør målet for fondet ca. 30,6 mill. kr. Den nye beholdningen på ca. 49,1 mill. kr (ca. 16,0 %) kr gjør at man nå oppfyller dette målet.

4.7 Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat viser varierende tallstørrelser i økonomiplanperioden. Det er 6.333' kr. for 2023 for så synke til 4.000' kr. i 2024. For årene 2025 og 2026 er netto driftsresultat hhv. 4.835' kr. og 7.914' kr. Det er da forutsatt at man opprettholder dagens driftsnivå uforandret og uten nye finanskostnader.

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner og fylkeskommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk.

De senere årene har det vært gjennomført mange tiltak for å tilpasse aktiviteten til kommuneøkonomien. Tiltakene har kommet i de fleste virksomhetene. Sektor skole, oppvekst og kultur og sektor helse, pleie og omsorg har fått betydelig reduserte budsjetttrammer da førstnevnte sektor nå har 50 færre elever enn for 10 år siden og sistnevnte sektor nå har 60 færre eldre i aldersgruppen 80+ år.

Tilpasningen som har vært gjennomført de senere årene har vært helt nødvendig. Bortfallet av eiendomsskatt fra bolig- og fritidseiendommer på ca. 4,7 mill. kr fra og med 2018 gjorde at behovet for å redusere driften ble ytterligere forsterket. Tallene som presenteres her hensyntar dette inntektsbortfallet.

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat målt mot overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

Kommunestyrets har vedtatt følgende økonomisk handlingsregel for størrelsen på netto driftsresultat:

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Målet innebærer at det årlig må avsettes ca. 5,2 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på om lag 300 mill. kr.

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat er positivt i hele planperioden. 2023 har 2,12 % mens 2024 kommer ut med et resultat på 1,35 %. For årene 2025 og 2026 er det hhv. 1,63 % og 2,63 %. Det innebærer at man når målet om å frigjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen. Snittet for planperioden er 1,94 %.

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Kommuneøkonomien må være sunn over tid. Det vil gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir større muligheter til å møte fremtidens utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

I økonomiplanens del III ser vi på hvilke disposisjoner og driftsendringer som gjøres i planperioden.

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1 Innledning

Den fremtidige økonomiske situasjonen for Meråker kommune avhenger av hvilke valg vi gjør når det gjelder framtidige utviklings og driftstilpasninger og prioritering av strategiske investeringer for å sikre utvikling og vekst. En kan derfor si at kommuneøkonomien framover i større grad påvirkes og utfordres av egne beslutninger og mindre av endrede rammevilkår/bevilgninger fra regjering og storting.

Kommunesektoren vil de neste tiårene stå overfor en utvikling der andelen eldre i befolkningen øker kraftig. Regjeringen varslet i perspektivmeldingen fra 2017 at dette vil gi utfordringer både for finansieringen av velferdsstaten og for kommunesektoren. Kommunesektoren må derfor forberede seg på å løse flere oppgaver med mindre ressurser. Kommunedirektøren har i forslag til handlings- og økonomiplan budsjettert med at kommunen vil få lavere inntektsvekst framover. For økonomiperioden er det eksempelvis særlig innfasing av barnevernsreformen med økt kommunalt ansvar for tidlig innsats, som viser en underfinansiering som følge av at vi i budsjettet for VRB har høye kostnader på institusjonsplasseringer (funksjon 252), samt en økning i bemanningskostnadene (Funksjon 244)

Inntektsveksten i planperioden vil mest sannsynlig flate ut mens økte utgifter som følger av at vi får endringer i demografikostnader, økte pensjonsutgifter mv.

Forslag til driftsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

I forslaget har kommunedirektøren funnet det nødvendig å iverksette kostnadsreducerende og kostnadseffektiviserende tiltak fra 2024 til 2026 for å kunne legge fram et godt og bærekraftig budsjettforslag i balanse som i all hovedsak imøtekommer vedtatte finansielle måltall for god økonomisk styring. Hvilke tiltak det er snakk om og størrelsen på disse vil bli endelig utredet ifbm. oppfølging av utviklingsstrategi etter gjennomført kartlegging i regi av oppstart i bruk av det helhetlige utviklingsverktøyet Kommunekompasset i 2022. Budsjettforslagets konsekvenser i forhold til vedtatte finansielle måltall framgår av kapittel 5.19, etter iverksatte effektiviseringstiltak for de 3 siste årene i økonomiplanperioden.

Oppsummert foreslår kommunedirektøren for økonomiplanperioden 2023-2026 å gjennomføre investeringer samlet for Kr 293,3 millioner. De største tiltakene er skoleutbygging/rehabilitering, Eggaveien, nytt avløpsrenseanlegg, asfaltering kommunale veier, øvrige investeringer vann og avløp m.v. I slutten av perioden øker da driftskonsekvensene med 7,4 mill Kr pr år. Kortsiktige investeringer finansieres med overføringer fra Drift på linje med tidligere praksis, særlig i 2023 på grunn av økte inntekter vedrørende salg av konsesjonskraft i 2023. + 5,6 mill mer enn i 2022.

Den økonomiske balansen på konsekvensjustert budsjett, med tillegg av driftskonsekvenser fra valgte investeringer, er for årene 2023 – 2026 er henholdsvis, -4,5 - -3,2 - -0,9 og -0,7 mill kr. Foreslåtte driftstiltak +/- i perioden sørger for forsvarlighet og netto balanse i Budsjett og økonomiplan for perioden, og ivaretar vedtatte måltall på beskrevet måte lengre nede i dokumentet.

5.2 Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2023 - 2026

I sak 49/22 den 20.06.22 ble mål- og strategidokumentet behandlet.

Kommunestyrets vedtak i saken 21.6.21:

Mål- og strategidokument for økonomiplanperioden 2023 - 2026, datert 30.05.2022, legges til grunn for det videre arbeidet med økonomiplanen for perioden 2023 - 2026 og kommunedirektørens budsjettforslag for 2023, med følgende merknader:

1. Konsekvensene av økt levealder og nødvendige tiltak etter "Reform Leve Hele Livet" må få en sentral plass i dokumentet.

2. I samarbeid med regionale og nasjonale myndigheter må det legges stor vekt på å sikre tilgangen på leger, sykepleiere og annet kompetent helsepersonell.

3. Meråker kommune må prioritere arbeidet for egen logoped i kommunen for å sikre tilgjengelighet og raskt tilbud for blant annet afasipasienter hjemhørende i Meråker og pasienter ved Meråker Sanitetsforenings Kurbad.

4. Arbeidet for å redusere sykefraværet i arbeidstunge yrker må få høy prioritet.

5. Meråker kommune må i samarbeid med fylkeskommunen prioritere arbeidet for å skaffe flere lærlingeplasser i kommunen.

6. Innføring og deltagelse i Helseplattformen utsettes inntil man har fått en sikker ekstern finansiering og bistand til opplæring i bruk av denne plattformen.

Oppfølging av kommunestyrets vedtak 49/22 i budsjett og økonomiplanforslaget:

- Det er arbeidet aktivt med å gi innspill til helseministeren om utfordringene knyttet til rekruttering av leger og sykepleiere. Det er også avgitt høringsuttalelse til forslag til ny nasjonal helse- og samhandlingsplan fra Meråker kommune, Kommunestyrets sak 58/22, 26.09.22
- Konsekvenser av Barnevernsreformen er innarbeidet i konsekvensjustert budsjett, og det er en vesentlig underfinansiering av reformen på bakgrunn av våre høye utgifter i dag vedrørende plassering av barn i institusjon.
- Det skal orienteres om vedlikeholdsplan for kommunale bygg/eiendommer som er under ferdigstilling, da forslaget omfatter ekstra ressurser til styrket vedlikehold og økt bærekraft i bygningsmassen. Ressursbruken i konsekvensjustert budsjett er videreført, og vil også bli gjenstand for prioritering i tråd med vedlikeholdsplanen
- Forslaget innebærer en styrking av satsing på lærlinger
- Planen for utbygging av bredbånd i gjeldende økonomiplan følges opp.
- Det jobbes videre med tidlig tverrfaglig innsats i skolen for å redusere behovet for omfattende spesialundervisningstiltak. De med behov for spesialundervisning får dette.
- Helseplattformen og alternativer utredes og sammen med Stjørdal forberedes et beslutningsgrunnlag første halvår 2023.

Kommunedirektørens forslag til investerings- og driftstiltak var i mål- og strateginotatet er foreslått som under. Kommentarer ift. endring i budsjett- og økonomiplanforslaget er kommentert med kursiv.

Kommunedirektørens oppfølging av prioritering av investeringer i mål- og strategidokumentet:

- **Meråker skole- nytt skolebygg** Prosjektet følges opp ihht. kommunestyrets vedtak i sak 76/21 27.9.21. Tiltak er prioritert i forslaget til investeringsbudsjett og økonomiplan 2023.
- **Kommunale veier – «Eggaveien»**
Kommunestyrets vedtak i sak 74/21 den 27.9.21 følges opp og er prioritert med tiltak i forslaget til investeringsbudsjett og økonomiplan 2023 og 2024.
- **Helseplattformen** Meråker kommunes beslutning om eventuell utløsning av opsjon i Helseplattformen er foreslått utsatt til 2025 ihht egen sak i FS 21.10.21 og KS 25.10.21. Dette er også lag til grunn i eget foreløpig prioritert tiltak investering og drift i 2026
- **ENØK og ekstraordinært vedlikehold bygg.**
- **Kjøretøy og diverse utstyr Brann og redningstjenesten** Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag fulgt opp bestillingen fra kommunestyret om utredning av anskaffelse av brannbil i 2021. Det er lagt inn og prioritert tiltak i 2022 ut fra oppdatert felles anskaffelsesprosess i Værnesregionen.
- **Nytt renseanlegg** Prosjektet videreføres i henhold til gjeldende investerings- og framdriftsplan med eget prioritert tiltak ihht. strategiene i Hovedplan for vann og avløp.
- **Utskifting bilpark- grønn bilpark** Kommunedirektøren vil foreslå at vi satser grønt og bærekraftig ved framtidig utskifting av tjenestebiler. Det vil vi at si null- eller lavutslippskjøretøyer skal være førstevalget

når vi framover skal kjøpe nye kommunale biler. Fulgt opp innen hele og omsorg Utskiftning av 1 bil årlig i økonomiplanforslaget.

Kommunedirektørens prioritering i planperioden 2021-2024 for drift er:

- Følge opp ambisjonene, satsingene og føringene i samfunnsplanen ved å følge opp vedtatt planstrategi..
- Forsvarlig, god og effektiv tjenesteproduksjon innenfor de gitte økonomiske rammer.
- Befolkningsutviklingen i kommunen(negativ) og endringer i demografien vil sette høye krav til effektiv og smart tjenesteproduksjon framover. Dette krever trykk på organisasjons- og kulturutviklingen vår, herunder langsiktig og systematisk lederutvikling
- Bærekraftig ledelse legges som premiss i utviklingen av medarbeiderne og Meråker kommune som organisasjon
- Digitalisering og innovasjon i både tjenesteproduksjon og arbeidsprosesser. Automatisering/robotisering av oppgaver må frigjøre ressurser til oppgaver som krever menneskelig kompetanse i dag. Nytt saksbehandlingssystem er implementert og nytt ERP-system står for tur i 2023. Lokal prosjektorganisasjon og opplæring skal skje i 2023
- Meråker kommune setter seg høye ambisjoner innen bærekraft og bærekraftig utvikling, klima og miljø, og dette skal synliggjøres i kommunens strategier og tiltak framover. Oppfølging i revidering av klima og energiplan. Ellers er dette førende for drifts- og investeringstiltak med slik effekt. Det er også initiert og igangsatt prosess for forstudie på lokal energileveranse/varmesentral(er) flisvarme, for å se på mulig samspill offentlig og privat i en framtidig anbudsprosess vedr. energileveranse. Dette prosjektet er nå kommet over i en fase med ansvarlig organisering som forprosjekt høsten 2021. Ellers legges det til grunn prioritering av El-biler ved årlig anskaffelse ihht. forslaget.
- Ekstraordinære vedlikeholdsmidler, innen reasfaltering og vedlikehold av kommunal eiendom er prioritert i 2023, og skal disponeres i tråd med vedlikeholdsplan under utarbeidelse og avdekte prioriterte behov ift vernerunder. Oppfølgingen av vedlikeholdsplanen vil også legge føringer for prioriteringen innen ordinære vedlikeholdsmidler som del av konsekvensjustert budsjett.
- Folkehelseperspektivet må være en sentral premiss for tenkningen rundt hvordan kommunen planlegger og gjennomfører sine aktiviteter og tjenester.
- Implementere kommunikasjonsstrategien for å styrke det tjenesteytende arbeidet og kommunens omdømme og troverdighet. Det er ikke funnet rom for styrking av denne funksjonen ved prioritering av tiltak.
- Etablere en heltidskultur, og få bort uønsket deltid. Deltakelse i KS-nettverk for oppfølging
- Redusere sykefraværet vesentlig gjennom systematisk, helhetlig og strategisk arbeid på alle nivå
- Det vises ellers til beskrivelsene under sektorkapitlene og vedlagt helhetlig oversikter som vedlegg til slutt i budsjettdokumentet.
- Tilrettelegging for og samhandling med lokalt og regionalt næringsliv for økt verdiskaping og derigjennom økte inntekter til kommunen. Oppfølging og iverksetting for Interreg-prosjekter og ift TFK's virkemidler for regional utvikling for kommuner under 2500 innbyggere er under utredning.

5.3 Bærekraft – Et viktig strategisk hovedgrep forankret i kommuneplanens samfunnsdel

Regjeringen har ved kongelig resolusjon den 14. mai 2019 bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge.

Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2023 ble vedtatt i kommunestyret, sak 10/19 den 29.4.2019. Her er *bærekraft* vedtatt som et gjennomgående prinsipp sammen med *folkehelse*. Det er 23.6.21 lagt fram en egen stortingsmelding til Stortinget om forslaget til Norges politikk og handlingsplan for å nå bærekraftsmålene frem mot 2030. Dette vil i økende grad påvirke og styre nasjonale og lokale prioriteringer.

Dette betyr at vi skal vektlegge og ivareta dette i alt vi gjør som kommune. Dette må da ligge til grunn når kommunen utøver sine ansvarsområder innen samfunnsutvikling, tjenestetilbyder, lovforvalter og kommunen som demokratisk arena. Konkretisert i satsingsområdene bolyst, bæringsutvikling, oppvekst, Klima, sikkerhet og beredskap og kommunal tjenesteyting.

Definisjonen «bærekraftig utvikling»

«en utvikling som møter dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners mulighet til å få dekket sine behov»

Bærekraft er ikke bare satsning på grønn energi og reduksjon av utslipp, men omhandler flere tiltak:

- Føre-var; Gode utredninger og planer for tiltak
- Redusere forbruk
- Sikre gode og langsiktige løsninger
- Gjenbruk
- Dimensjonering for klimaendringer
- Kunnskap

Bærekraft *økonomisk, sosialt, klima- og miljømessig*, skal vi slik ivareta i prosesser med:

- Daglig drift og kontinuerlig utvikling av denne.
- Planlegging og gjennomføring av investeringer
 - F.eks. ved innkjøp og anskaffelser og i forkant av beslutninger vurdere konsekvenser av beslutninger innen drift og investering. Dette vil slik påvirke både innkjøpskriterier/våre forventninger til våre leverandører og beslutninger.
- Strategisk utviklings- og planarbeid (plan og styringssystemet), og oppfølging av dette.
 - Utarbeide og vedta Budsjett- og økonomiplan lojalt ift. våre vedtatte finansielle måltall.
- Kompetanseutvikling og rekruttering bærekraft. Lærende organisasjon.
- Næringsutvikling, ta del i det grønne skifte, bl.a. hydrogen, hensiktsmessig infrastruktur.
- I større grad gjennomføre møter digitalt i stedet for å reise på møter m.v.

- Prinsipper for utøvelse av styring og ledelse
- Digitalisering og effektivisering – gjenbruk av data og forenkling av arbeidsprosesser.
- Bærekraftig forvaltning av Startlån.

Sammenbinding opp mot sektorvise oppfølginger av bærekraft ift tiltaksprioriteringer m.v. Det forberedes framover å rapportere på tre til fire indikatorer pr. bærekraftsmål. Til hjelp i dette arbeidet vil vi benytte «bærekraftsflisa» som vil bli en del av «Trøndelag i tall».

Sektor helse-, pleie og omsorg

Tjenesteytingen må gjennomføres på en måte som ivaretar miljøet, økonomien og sosiale forhold.

Budsjettet for år 2022 er derfor en start på å tilpasse tjenesteytingen til en bærekraftig utvikling. Innenfor sektor for helse, pleie og omsorg ivaretas dette ved at en øker antall elbiler i tjenesten, satser på videreutvikling av velferdsteknologi og ikke minst ved at tjenestetilbudet endres fra institusjonsbasert og over til mere tjenesteyting i hjemmetjenestene. Rettighetsbasert tjenesteyting basert på vurdering av funksjonsnivå med klageadgang vil bidra til å sikre at alle innbyggerne får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Dette vil sikre at innbyggerne får oppfylt rettighetene sine og at de selv kan påvirke egne liv og samfunnet Digitalisering, elektronisk pasientjournal – Helseplattformen eller alternativer

Sektor kommunal utvikling

Det er viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen gjennom rulleringen av planverket i vedtatt planstrategi.. Kommunedirektøren og strategisk ledelse vil sørge for at dette tas inn i underliggende planverk og prioriteringer i planverkets handlingsplaner.

Kunnskapsgrunnlaget er viktig for å kunne fatte gode beslutninger. Et eksempel på dette er hovedplan for vann og avløp. Denne planen beskriver dagens tilstand, og den har satt noen mål for hvor vi vil. Målene er at utbygging og drift av vann og avløp i Meråker skal levere sikre og stabile tjenester, som tar høyde for klimaendringer, ivaretar miljø, og er en del av nærings- og samfunnsutvikling i Meråker Framtidsrettet skoleutbygging, gjenbruk og flerbruk

Kommunen som planmyndighet.

Plan- og bygningsloven bestemmer hvordan landes arealer skal brukes og reguleres. Loven skal fremme bærekraft og utvikling til det beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Kommunal planlegging etter loven er viktig for å utvikle bærekraftige samfunn og sikre felles verdier og grunnleggende levekår for alle i kommunen. Kommunal planlegging er også viktig for å oppnå en mer bærekraftig, brukerorientert, effektiv og resultatorientert sektor. Plansaksbehandling sikrer åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak er i samsvar med lov, forskrift og reguleringsvedtak. Bærekraftige investeringer innen vann og avløp for å sikre ønsket forsvarlig samfunnsutvikling opp mot arealforvaltningen står sentralt i prioriteringene i framlagt budsjett og økonomiplan.

Kommunen som bygningseier

Kommunen har stor bygningsmasse. Det er gjort enkelte strømsparende tiltak (led-lys, varmepumper). Skiftet ut energikilder fra fossilt brensel til for eksempel jordvarme på sykehjemmet. Kommunen har i flere år varmet opp skoleanleggene med biobrensel (pellets). På Leirskolen er det montert solcelleanlegg for å redusere bruken av aggregat. Dette er et område vi vil ha større fokus på framover, spesielt viktig er det at vi vedlikeholder bygningsmassen vår bedre, dette for å øke levetiden og redusere forbruket.

Kommunens rolle innenfor landbruk – Miljø og bærekraft

Kommunens landbruksavdeling i Meråker veileder og forvalter innen ulike tilskuddsordninger, hvor noen direkte er rette mot miljø. En ordning er Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) med formål å redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Føringer for tiltaksstrategien gjennomgås og vedtas årlig av det lokale kontaktutvalget for landbruk. De siste årene har midlene blitt brukt til hydrotekniske tiltak og kulturlandskap. I Meråker så har vi hatt et større prosjekt –

bekkeåpning – Smemobekken. Dette prosjektet har også fått oppmerksomhet utenfor kommunen. Åpning av bekker gir mange fordeler innenfor miljø og bærekraft som; nye leveområder for vannlevende organismer, planter, fugler og vilt, større biologisk mangfold, og større flomdemping.

Gjennom SMIL-ordningen er det også gitt en del midler til restaurering og skjøtsel av gammel kulturmark som er med på å fremme biologisk mangfold.

Prosjekt Fjellandbruk har fått bevilget midler til å utrede mulighetene for fjernvarmeanlegg basert på flisfyring i Meråker. Dette prosjektet skal vurdere muligheter for grønn energi i Meråker, med utnytting av bioenergi fra skogbruket i bygda. Bioenergi har en viktig rolle i arbeidet med å gjøre samfunnet med klimavennlig, jfr, klimaplanen til forrige regjering (st.meld. nr 13 (2020-21)).

Skogbruket er viktig for binding og lagring av CO₂. I 2021 ble ny ressursoversikt (skogbruksplan) med miljøregistrering for mange skogeiendommer ferdigstilt. Ca. 170 000 daa. av det produktive skogarealet. Ressursoversikten er et godt verktøy for skogeieren i arbeidet med å sikre foryngelse og god skjøtsel av skogen, samtidig som viktige arealer for miljø blir ivaretatt.

Ny og framtidsrettet gjenbruksstasjon på Stormyra i regi av Innherred renovasjon et viktig tiltak i 2021 og for bærekraftig framtid. Dette er en av de mest oppgraderte gjenbruksstasjonene i fylket, med ekstra tilrettelegging og tilgjengelighet for lokalsamfunnet og hytteeierne. Økt grad av sortering og gjenbruk er målet – dermed økt bærekraft

Sektor skole, oppvekst og kultur

Implementering av bærekraftsmål som verdigrunnlag og kunnskap for adferd og framtidige arbeidsmuligheter for den oppvoksende generasjon.

Dette innebærer for oppvekstsektoren å:

- Legge forholdene til rette for samhold og fellesskap for de yngste.
- Sikre god oppvekst, god utdanning og et bærekraftig fotavtrykk.
- Beholde ungene i idrettslaget og i annen aktivitet for å sikre et trygt utviklingsmiljø.
- Forebygge og hindre utenforskap.
- Ivareta trygge og gode oppvekstmiljø for barn i lavinntektsfamilier.
- Sikre tidlig tverrfaglig innsats og gjennom deltakelse i Absolutt-programmet videreutvikle godt samspill i hele Meråkersamfunnet.
- Tenke folkehelse i alt vi gjør.

5.4 Sentraladministrasjonen og politiske organer

Kommunedirektøren og strategisk ledelse

Dette innebærer:

- Implementering av verdigrunnlag og etisk adferd i tråd med Etiske retningslinjer
- Levedegjøring av felles prinsipper for *styring* og *ledelse* i organisasjonen
- Fokus på ledelse som:
 - viser veg.
 - det gripes muligheter.
 - bidrar til at det oppnås resultater.
 - sammen med andre (medarbeidere, brukere/næringsliv, frivillighet, politikere).
- Virksomhetsstyringen skal i tråd med plan- og styringssystemet:
 - baserer på mål og resultatstyring.
 - sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak.
 - sikre etterlevelse av lover og forskrifter.
 - baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring.
 - sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse.
 - sikre læring, forbedring og innovasjon.
 - Ta i bruk det helhetlige utviklingsverktøyet kommunekompasset for organisasjonen, og sørge for god administrativ og politisk forankring av prioriterte utviklingsstrategier.

Under kommunedirektøren er strategiske funksjoner for helhetlig virksomhetsstyring, samfunnsutvikling, organisasjonsutvikling, ledelsesutvikling, internasjonalt arbeid, økonomi og HR organisert. Kommunedirektørens utviklingsfokus sikres i linja (sektorsjefene, økonomisjef og personalleder), og i kommunedirektørens og sektorsjefenes fagstab.

Kommunedirektøren og strategisk ledelse er ansvarlig for forsvarlig utredning og fremleggelse av politiske saker til kommunestyret, formannskapet og utvalgene. I tillegg utarbeides svarforslag på interpellasjoner i kommunestyret, samt utarbeider skriftlige svar som politisk nivå stiller i kommunestyret, formannskapet og i forbindelse med budsjettbehandlingen. Kommunedirektøren, sektorsjefer og saksbehandlere har også ansvar for å iverksette politiske vedtak.

Interne tjenester og arbeidsgiverområdet

Hovedprioriteringen for de interne tjenestene og arbeidsgiverområdet vil i perioden være arbeidet med å utvikle organisasjonen, og kommunens plan og styringssystemer, slik at kommunen blir best mulig rustet til å svare på nasjonale og lokale forventninger som sier at fremtidig samfunns- og arealplanlegging skal være bærekraftig..

Dette arbeidet må bygge på digitalisering, lederutvikling med felles plattform for styring og ledelse. Implementering av lederavtaler er fulgt opp i 2021 og innarbeidet for sektorsjefer og de fleste enhetsledere. Oppfølging i medarbeidersamtaler og 10-faktor medarbeiderundersøkelsen som er gjennomført i 2020 forsterkes videre etter mye fokus på pandemien i 2021 og 2022.

Sykefravær

Personaltjenesten og HMS-ansvarlig (Bedriftshelsetjenesten) skal ha et særskilt ansvar i å bistå enhetene med å redusere sykefravær. Personaltjenesten skal bistå enhetene med kunnskap, analyser, råd og veiledning, generelle og spesifikke tiltak og prosesser som har direkte eller indirekte betydning for sykefraværet. I enheter med høyt sykefravær over tid, går kommunedirektøren nå direkte inn med ulike former for støtte og oppfølging.

Kommunedirektøren har opprettet særskilte innsatsteam som skal bistå disse enhetene. Innsatsteamet for lavere sykefravær skal jobbe tett sammen med sektorsjefene slik at sykefraværarbeidet vårt blir godt forankret og implementert på sektorsjefnivået. Det er imidlertid ikke funnet økonomisk handlingsrom for å prioritere forsterket program for dette i økonomiplanperioden

Alle enheter og tjenesteområder i Meråker kommune må legge til rette for at medarbeidere skal ha kortest mulig fravær, være delvis sykmeldt og ellers prøve å forebygge fravær gjennom ulike tiltak og satsing på et godt arbeidsmiljø

Sentraladministrasjonen og politiske organer omfatter virksomheter tilknyttet kommunestyret, formannskapet, arbeidsmiljøutvalget, kommune- og stortingsvalg, kommunedirektørkontoret, kommunekassen, IKT-tjenesten (Varit) og revisjonen (KomRev Trøndelag IKS), sekretariat kontrollutvalget (KomSek Trøndelag IKS). Lærlingeordningen er også lagt under sentraladministrasjonen. Bemanningen er for tiden på 9,5 årsverk til sammen på kommunekassen og rådmannskontoret.

For enheter med høyt fravær har kommunedirektøren iverksatt følgende tiltak:

- Opprettelse av kommunedirektørens strategiske sykefraværsguppe som er bredt sammensatt og skal jobbe strategisk og forebyggende mot å få ned sykefraværet vårt
- Samlinger for kompetanse- og erfaringsutveksling mellom enhetsledere, sektorsjefer, tillitsvalgte, HMS- ansvarlig, NAV arbeidslivssenter og personaleleder. Herunder deltakelse i IA-skolen.
- Prioritering av innsats mot og i enheter med høyest sykefravær over tid gjennom dialog, støtte og veiledning
- Handlingsplaner for reduksjon av sykefravær i enheter med høyt sykefravær.

Dette følges opp kontinuerlig med foreslåtte ressurser for hele økonomiplanperioden.

Samfunnssikkerhet og kommunal beredskap

Kommunen har et overordnet ansvar for befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Plikten omfatter også kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

Kommunedirektøren ønsker å møte dette kravet blant annet gjennom kvartalsvis beredskapstrening for ledergruppen med støttefunksjoner, følge opp enhetslederne, systematisk arbeid med ROS - analyser, beredskapsplaner og øvelser på enhetsnivå. Internkontroll for dette ansvaret blir fulgt opp av kommunedirektøren. I 2020 og 2021 har arbeidet vært preget av håndtering og oppfølging knyttet til pandemien covid-19. Det rutinemessige arbeidet har slik vært tonet kraftig ned. Men det har likevel blitt etablert og gjennomført flere møter i beredskapsråd (samarbeid med lokale og regionale beredskapsaktører).

Digitrøndelag og Kompetanseløft Trøndelag

Digitrøndelag

Meråker kommune har i samarbeid med KS, Trøndelag fylkeskommune og øvrige kommuner i Trøndelag blitt med digitrøndelag. Kommunestyret gjorde vedtak om dette i 2020. Hensikten er å bidra til at flere kommuner i Trøndelag styrker kompetansen innenfor digitalisering og lykkes med å ta i bruk de løsninger som etableres av fellesskapet. Programområdet skal særlig bidra med å rulle ut vedtatte nasjonale løsninger. Det er søkt fylkesmannen om tilskudd til ordningen.

Om Kompetanseløftet Trøndelag

Kompetanse spiller en nøkkelrolle i hvilken grad vi klarer å ta i bruk ny teknologi og samtidig endre måten vi jobber og organiserer oss på. Kompetanseløft Trøndelag - Digital transformasjon er en felles satsing i de

48 Trøndelagskommunene på økt lederkompetanse, og skal legge til rette for nye muligheter innen tjenesteutvikling i kommunene.

Hva kreves av oss for å lykkes med digital transformasjon?

I forbindelse med Kompetanseløft Trøndelag ble det våren 2019 gjennomført en større utredning, som ser på hva som kreves av en organisasjon som skal lykkes med digital transformasjon. Kommunene har i tillegg meldt inn forskjellige behov for kompetansehevingstiltak og verktøy. Her finnes aktuelle dokumenter og video om utredningen.

Det er gjennomført flere nettverkssamlinger for bevisstgjøring og oppfølging av organisasjonsutvikling og ta ut effektiviseringsgevinster på dette området framover. Dette er et lederansvar som også vil være et fokusområde i planlagte ledersamlinger i Meråker kommune.

Vi må sørge for løpende tilpasning mellom prioriterte mål oppgaver og utfordringer, og hvilken kompetanse vi må ha for å løse disse på en best mulig måte

Skal kommunen være en attraktiv arbeidsgiver, må kommunen over tid ha samsvar mellom tilgjengelig kompetanse og oppgaver. Både oppgaver og kompetanse kan påvirkes. Oppdatering av strategisk kompetanseplan blir her viktig

De interne tjenestene har et særlig ansvar for at hele organisasjonens kompetanse innen økonomi, innkjøp, regnskap, personal, HMS, arkiv, IKT, kommunikasjon, tolking og kontortjenester er i samsvar med dagens krav.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet:

- Alle sektorer og enheter i Meråker kommune har oppdaterte kompetanse- og rekrutteringsplaner.
- Kommunedirektøren og ledelsen iverksetter løpende organisasjonsutviklingsprosesser.
- Alle medarbeidere følges opp av én ansvarlig leder gjennom årlige utviklingssamtaler
- Enhetene analyserer kompetansesammensetning og behov for kompetanse basert på analyse fra 10 FAKTOR, medarbeiderundersøkelsen faktorene 4 og 7.
- Kommunen profesjonaliserer og standardiserer mottaket av nye ledere og ansatte, og sørger for at dette følges opp systematisk og over tid
- Sykefraværet for kommunen er under 7,8 prosent
- Alle enhetene som er knyttet opp mot interne tjenester har med ulike virkemidler og tiltak lagt til rette for at organisasjonen besitter nødvendig kompetanse på sine respektive områder

Vi må sammen jobbe for og mot en smartere kommune

Kommunen må utvikle seg strategisk i takt med samfunnet og i samspill med omgivelsene. Teknologiske endringer gjør det mulig å øke takten i moderniseringen av kommunen ved å skape nye former for tjenesteproduksjon, og automatisere manuelle og gjentakende prosesser. Kommunen skaper tilgang til større mengder data og løpende analyse for bruk i sentrale beslutninger og i strategiutvikling. Innbyggerne vil merke endringene i kommunen i form av krav til bruk av selvbetjeningsløsninger og flere muligheter for å delta i samfunnsutviklingen. Vi samhandler både internt og eksternt for å løse våre oppgaver litt smartere.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet:

- Antallet manuelle administrative prosesser og oppgaver (tidstyver) er redusert ved bruk av teknologi og målrettet fornyingsarbeid
- Flere tjenester utføres sammen med brukere, innbyggere, næringsliv og frivillighet
- Gjennom satsing på kunnskapsutvikling, kompetanseheving
- Flertallet av innbyggerne benytter kommunens digitale tjenester der det er tilrettelagt for det

Våre interne tjenesters kompetanse bidrar i enda større grad til en bedre kommune

Interne tjenester må være faglig i forkant på sine områder for å kunne være til nytte for resten av organisasjonen og innbyggerne.

Interne tjenester skal jobbe kunnskapsbasert, framtidsrettet og analytisk.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet

- Administrative verktøy og rutiner brukes.
- Brukerundersøkelse av tjenestene fra interne tjenester viser at enhetene og kommunedirektøren i kommunen er fornøyd med tilbudet de mottar.
- Kommunen lykkes med å øke innbyggernes deltakelse i utviklingen av kommunens tjenester.
- Det er opprettet et virkemiddelapparat for mottak og videreutvikling av medarbeiderdrevet Innovasjon.
- Periodisk rapportering på strategien som skal legges etter kommunekompassundersøkelsen vil gi nyttig kunnskap om vi har en ønsket utvikling.

Konklusjon:

For å møte alle disse prioriteringene, strategiene og målsetningene knyttet til våre interne tjenester vil kommunedirektøren i 2023 og i økonomiplanperioden videreføre igangsatt lederutvikling og organisasjonsutviklingsarbeid som oppfølging av Kommunekompasser. Organisasjonsutviklingsarbeidet skal ha som overordnet målsetning å få vårt helhetlige arbeid i større grad til å samskape og samarbeide på tvers av fag, sektorer og tjenesteområder for å nå våre strategiske mål.

Vi vil framover sørge for å forankre slike indikatorer/mål knyttet til bevilgninger og prioriteringer i budsjett- og økonomiplan. Dette er forsterket som krav i ny kommunelov knyttet til økonomiområdet. Dette arbeidet vil følges opp for implementering i kommende mål og strategidokumenter.

Datadreven organisasjon

Kommunedirektøren setter fokus på at Meråker kommune skal ha en aktiv tilnærming til digitalisering som bidrar til fornyelse, innovasjon, effektivisering og økt kvalitet. I dagens samfunn produseres det stadig mer informasjon på alle nivåer i samfunnet. Det offentlige har i varierende grad tatt i bruk denne informasjonen på en systematisk og strukturert måte til læring, forbedring, innovasjon og utvikling av organisasjonen og tjenestetilbudet. Vi må derfor få i gang initiativ som styrker kommunens samlede evne til læring, analyse og styring.

Kommunens eierinteresser

Kommunedirektøren har fulgt opp lovpålagt periodisk revidering av eierskapsmeldingen for Meråker kommune og lagt denne fram for Kommunestyret i 2021. Her vil det bli en oppfølging med årshjul for rapportering og samhandling opp mot politisk nivå

Meråker kommunes eierskapsmelding må være et redskap for Kommunestyret for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eierskapsmeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll og rolleforståelse, og gi rammer og forankring for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap og sine eierinteresser når valgte kommunale representanter deltar i aktuelle selskapers styrende organer.

Kommunestyresekretariatet, folkevalgte, kontrollutvalget og revisjonen

I 2022 har man videreført folkevalgtopplæring av medlemmene i kommunestyret med bistand fra KS ift profesjonalisering og forbedringstiltak innen utøvelse av eierskapsrollen. Kommunedirektøren vil følge opp forbedringstiltak og rapportere på oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

Internkontrollen er gjennomgått og det er orientert om dette. I tillegg følges bruken av systemet Bridge opp, et digitalt system løpende og dynamisk rapportering på status i arbeidet med oppfølging av politiske vedtak.

Budsjett drift sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sentraladministrasjonen						
Sum kostnader	22 077	22 824	24 452	23 784	23 210	22 895
Sum inntekter	-1 536	-1 410	-1 125	-1 014	-425	-425
Nettoutgifter	20 542	21 414	23 327	22 770	22 785	22 470

Budsjett sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sentraladministrasjonen						
Lønn og sosiale kostnader	10 837	11 636	12 114	11 836	11 094	10 947
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 680	3 507	4 103	3 713	3 881	3 713
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	6 186	7 612	8 175	8 175	8 175	8 175
Overføringer	85	65	60	60	60	60
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1 290	4	0	0	0	0
Sum kostnader	22 077	22 824	24 452	23 784	23 210	22 895
Salgsinntekter	-20	-145	-25	-25	-25	-25
Overføringer med krav om motytelse	-1 516	-1 250	-400	-400	-400	-400
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-15	-700	-589	0	0
Sum inntekter	-1 536	-1 410	-1 125	-1 014	-425	-425
Nettoutgifter	20 542	21 414	23 327	22 770	22 785	22 470

Forslaget til budsjett for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026 innebærer endringer for sentraladministrasjonen.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

SENT – driftsendringer i kommunedirektørens forslag

Driftsendringer sentraladministrasjonen	2023	2024	2025	2026
Innsparing etter gjennomføring av kommunekompassundersøkelsen og påfølgende utarbeiding av utviklingsstrategi	-	- 110 000	- 320 000	- 410 000
Sum driftsendringer	-	- 110 000	- 320 000	- 410 000

Av tabellen fremgår et ikke nærmere spesifisert kutt for sentraladministrasjonen for årene 2024 – 2026. I økonomiplanen er det i tråd med budsjettutvalgets arbeid med budsjettet satt følgende forventninger til korrigert netto driftsresultat:

	2023	2024	2025	2026
Korrigert netto driftsresultat	0,5 %	1,0 %	1,5 %	1,75 %

For å oppnå ønsket utvikling i korrigert netto driftsresultat er det fordelt pr. sektor en andel av det totale omstillingsbehovet. Innsparingen er foreløpig fordelt etter den enkelte sektors andel av den totale lønnsmassen. Hvordan omstillingen konkret vil bli vil kommunestyret måtte ta stilling til etter at kommunekompassundersøkelsen vi snart skal gjennomføre er analysert og brukt til å lage en fremtidig utviklingsstrategi.

Stabs- og støttefunksjoner i sentraladministrasjonen

Stabs- og støttefunksjonene er samlet direkte under kommunedirektøren. En slik organisering gir best utnyttelse og samordning av disse ressursene. Stabs- og støttefunksjonene omfatter 10,0 årsverk fordelt på overordnet plan/økonomi, post/arkiv, personal, HMS, SLT-koordinator, LOS-funksjon og kommuneregnskap.

Sektorene har verken tilstrekkelig kompetanse eller kapasitet til å håndtere de samlede oppgavene innenfor plan, økonomi, arkiv og personal. Å splitte opp disse ressursene vil gi vesentlig dårligere utnyttelse av ressursene.

HMS

HMS-feltet er et komplekst fagfelt, som dekkes av mange lover og forskrifter, og er mer regulert enn andre deler av kommunens ledelsesansvar. HMS- funksjonen i kommunen jobber tett sammen med personalleder og sammen skal disse bidra med lederstøtte, oppfølging, organisasjonsutvikling og personalforvaltning. Personalområdet har også på få år blitt mer komplekst i forhold til de krav og lover som regulerer arbeidsområdet. Det i tillegg til vanlige driftsoppgaver gir for lite rom for strategisk tenkning.

Vi er nå inne i en tid som preges av hurtig endringstakt og strenge krav fra myndigheter. Et aktivt HMS-arbeid blir derfor enda viktigere enn før. Vi må beholde arbeidskraft og kompetanse i kommunen, og gode HMS-forhold kan bidra til dette. I tillegg blir produksjons- og tjenesteprosesser etter hvert veldig komplekse. Derfor trenger vi verktøy for å sikre at disse ikke fører til forringelse av ansattes helse eller det ytre miljøet. For å hindre at uønskede hendelser oppstår, blir HMS-arbeidet et meget viktig element. Kommunen har i 2020/2021 startet jobben med å implementere nytt kvalitetssystem. Avviksdelen er tatt i bruk, og flere moduler skal implementeres. Per i dag er kommunens prosedyrer i forskjellige system. Disse skal samles i vårt nye kvalitetssystem, og dette krever ressurser. Man har også en tanke om å ta i bruk både årshjul og ROS kartlegginger gjennom kvalitetssystemet.

Det er et administrativt ønske om å kunne prioritert en ny arbeidsgiverstrategi for kommunen. Denne bør være tett knyttet opp mot FNs bærekraftsmål og kommuneplanens samfunnsdel. For å møte kommende utfordringer er det viktig at kommunen er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver. Særlige satsingsområder i strategien bør være:

- Øke/beholde måltallet for lærlinger i kommunen.
- Øke intensiteten i arbeidet for å få en heltidskultur i hele kommunen.
- Øke kommunens kompetanse gjennom lederutvikling og bruk av KS Læring.
- Øke fokuset på medarbeidersamtaler, 10 faktor og brukerundersøkelser.
- Øke intensiteten i arbeidet med å redusere sykefraværet og hindre frafall i arbeidslivet.
- Digitalisering av tjenester og prosesser gjennom IT Værenesregionsamarbeidet (Kvalitetssystemet, ACOS skjema, nytt sak/arkivsystem m.m).
- Følge opp kommunikasjonsstrategien (hjemmeside, intranett, opplæring m.m).
- Kvalitetssikring og effektivisering av kommunens tjenester.

Ved budsjettbehandlingen i fjor ble det vedtatt å styrke HMS-funksjonen ved å utvide stillingen til 100 %. Målet er å styrke arbeidet med internkontroll, løpende kvalitetsforbedring som innebærer løpende forbedringsarbeidet og organisasjonslæring.

SLT

SLT er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet. Målgruppen for SLT-arbeidet er primært ungdom mellom 12 og 18 år, men noen av tiltakene favner også unge voksne opp til 23 år, samt hele livsløpet. Fra juni 2018 fikk Meråker 100 % SLT-koordinator/ Miljøterapeut.

SLT sikrer at de ressursene som allerede finnes hos kommunen og politiet, blir mer samkjørt og målrettet. Arbeidet er forankret politisk og administrativt gjennom politirådet.

Det er i 2020 vedtatt en handlingsplan for vold i nære relasjoner. Vold i nære relasjoner er brudd på grunnleggende menneskerettigheter og et folkehelseproblem med store konsekvenser for både individ og samfunn. Denne planen er viktig i arbeidet med en god og helsefremmende samfunnsutvikling i Værenesregionen. I tillegg er lokale politivedtekter revidert.

SLT –koordinator er også ansvarlig for koordinering av det systemisk forebyggende arbeide, og for individretta oppfølging som skjer i regi av LOS.

Interkommunalt samarbeid som føres innen sentraladministrasjonen

Kommunen er med i det interkommunale samarbeidet Værnesregionen innenfor områdene sekretariat, IKT og innkjøp. Videre deltar kommunen i IKA Trøndelag IKS (interkommunalt selskap for arkiv), KomSek (interkommunalt selskap for sekretariatstjenester for kontrollutvalgene) og KomRev (interkommunalt selskap for revisjon).

Disse samarbeidene sikrer kommunen tilgang til effektive tjenester med høy kompetanse.

Tjenester i Værnesregionen

Under sentraladministrasjonen sorterer følgende tjenester i Værnesregionen budsjettmessig:

SENT – tjenester i VR

Tjeneste	2023	2024	2025	2026
Administrativ ressurs	47 000	47 000	47 000	47 000
Personvernombud	130 000	130 000	130 000	130 000
Innkjøpssamarbeid	458 000	458 000	458 000	458 000
Værnesregionen IT inkl. personvernombud	6 378 000	6 378 000	6 378 000	6 378 000
Sum	7 013 000	7 013 000	7 013 000	7 013 000

Budsjettene for 2023 for ovennevnte samarbeidsområder er satt opp i samsvar med budsjettforslaget hos vertskommunen. Eventuelt avvikende vedtak i forhold til innstillingen hos vertskommunen vil påvirke oss.

Værnesregionen IT (VarIT) ble fra 01.05.10 etablert som et interkommunalt vertskommunesamarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. VarIT skal bidra til at kommunene får økt kompetanse og redusert sårbarhet. Enheten skal legge til rette for at kommunene utnytter og utvikler eksisterende og nye digitale verktøy. Dette for å oppnå effektiviseringsgevinster og bedre ressursutnyttelse. Enheten har som mål å framstå som dyktig, pålitelig og serviceinnstilt. Enheten skal levere stabil og sikker drift.

I tillegg til kostnadene med VarIT har alle samarbeidskommunene lokale kostnader for å kunne levere IT-tjenester. Disse kostnadene utgjør for oss i 2023 om lag 0,26 mill. kr og er drift av kritisk nettverksinfrastruktur.

Innkjøpssamarbeidet i Værnesregionen driver fortløpende konkurranseutsetting av de største produktgruppene for kommunene i Værnesregionen. Videre driver enheten med rådgivning og bistand hos kommunene i forbindelse med utarbeidelse av konkurransedokumenter. Konkurransgjennomføring, kontraktsledelse og oppfølging er de aktivitetene som preger hverdagen. Rådgivning er en økende aktivitet for innkjøp, i tillegg til komplekse anskaffelsesprosesser. Det gode arbeidet som gjøres fører til innsparinger i alle enheter.

Administrativ ressurs i Værnesregionen skal bl.a. ivareta deltakerkommunenes og regionens interesser for å bedre tjenestetilbudet til innbyggerne, styrke og ivareta eksisterende arbeidsplasser og initierer nye prosjekter som kan gi et bredere og mer variert sysselsettingstilbud i regionen.

Personvernombud i Værnesregionen

Værnesregionen hadde, fra 2011 frem til 2015, felles personvernombud for kommunene Stjørdal, Selbu, Meråker, Frosta og Tydal. Ordningen ble etablert etter en god prosess i regionen og i kommunene. Den personalmessige situasjonen medførte at stillingen var vakant i lengre tid, og de budsjettmessige midlene ble til slutt overført til styrking av VR Innkjøp.

Behovet for stillingen var åpenbart da, og med en ytterligere forsterkning av lovverket som regulerer dette, va det viktig at VR snarest mulig gjenopprettet funksjonen. Fra 2018 er det igjen opprettet og tilsatt personvernombud i Værnesregionen.

Personvernombudet vil under nytt lovverk få et noe annet innhold enn tidligere, men med forsterket fokus på koblingen lovverk og IT (dataregistrering). Personvernombudet skal gi råd til den behandlingsansvarlige eller databehandleren og til de ansatte som utfører behandlingen av personopplysninger om de forpliktelsene virksomheten har etter personvernlovgivningen. Ombudet skal kontrollere overholdelsen av forordningen og andre relevante regelverk med personvernbestemmelser, samt virksomhetens egne interne retningslinjer for personvern.

Kontroll og tilsyn

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet har en ramme på kr 850 064,- for 2023. Rammen er tatt inn i kommunedirektørens forslag. Størstedelen av rammen går til dekning av kjøp av revisjonstjenester og sekretariattjenester for kontrollutvalget.

For nærmere informasjon om kontrollutvalgets budsjettforslag vises det til utvalgets behandling som følger som vedlegg til dette dokumentet.

Næringsarbeidet

Kommunestyret vedtok i sak 25/18 at næringsarbeidet skulle organiseres under sektor kommunal utvikling. Stillingen finansiert med driftsmidler, mens tiltakene finansieres av kraftfondet. Det vises til avsnittet til sektor kommunal utvikling for ytterligere kommentarer.

Sommerjobb for skoleungdom

Tilbudet sommerjobb for skoleungdom har kommunen hatt i mange år. Selv om tilbudet ikke har de store direkte kostnadene, er det en del ekstra arbeid rundt ordningen. Dette føles utfordrende for organisasjonen da vi selv samtidig gjennomfører ferieavvikling. Oppslutning fra skoleelever som har tatt imot tilbudet har og gått ned med årene. For 2023 er det satt av kr. 254.000,- til dette formålet

Lærlingeordningen

Ordningen med lærlinger er beregnet til ca 1,0 mill. kr i 2023. Det dekker lønnskostnadene på 2,5 årsverk, men vil omfatte flere personer da et lærlingeløp har varierende lønnsandel pr. person.. Meråker kommune har lærlinger innen barne- og ungdomsarbeid og helsefag. Ordningen er forslått videreført i samme omfang i planperioden.

Takstutvalget

Det er ikke eiendomsskatt på næring, boliger og fritidseiendommer fra og med 2018 slik at behovet for ressurser på dette området er redusert. Kun beskjedne midler er avsatt til eventuell klagebehandling på verk og bruk/næringseiendommer i planperioden.

5.5 Sektor skole, oppvekst og kultur

Sektorens oppbygging/organisering:

Tjenesteområdene omfatter virksomhetene: Tollmoen barnehage, Egga barnehage, Meråker grunnskole, Integreringsenheten, logopedtjeneste, kulturskole, bibliotek, allment kulturarbeid herunder spillemiddelbehandling for idrettsanlegg og anleggsutbygging, m.m.

Sektoren har budsjettansvaret for Værnesregionen Barnevern og Værnesregionen-PPT.

Utvalg for skole, oppvekst og kultur er det politiske organet som har ansvaret for saksområdet med formannskap og kommunestyre som overordnede. I tillegg til utvalget er det eget stadnamnutvalg, kulturskoleråd og ungdomsråd. Stiftelsen Meråker-Musea har sitt eget uavhengige styre.

Hovedarbeidsområdet til sektoren er oppgaver pålagt i form av lover og forskrifter, kommunale budsjett og plandokumenter og delegerte arbeidsoppgaver fra kommunedirektøren. De øvrige sektorene og sentraladministrasjonen er viktige støttespillere i det daglige arbeidet. Det er særlig viktig med tett samarbeid opp mot sektor for kommunal utvikling når det gjelder drift og vedlikehold av de forskjellige avdelingene og arbeidet med spillemiddelprosjekter og tilrettelegging for flerbruk i de offentlige anleggene. Samarbeidet med sektor for helse pleie og omsorg dreier seg i hovedsak om å få fram helhetlige tilbud for barn, unge og funksjonshemmede voksne og i arbeidet for de bosatte flyktningene i kommunen.

Bemanning:

Sektoren har budsjettert med 83,73 årsverk i inngangen til 2023, fordelt på de ulike avdelinger. Dette er en netto økning på ca. 2,48 årsverk fra 2022. I denne rammen ligger utviklingsveileder i Værnesregionen med 0,4 årsverk. (Refusjon fra VR).

Hovedmål fra kommuneplanen:

- Fjellbygda det er godt å bo i.
- Meråker skal være en attraktiv kommune for næringslivet.
- Meråker er et trygt lavutslippssamfunn med god folkehelse.
- Meråker kommune sikrer et godt og stabilt tjeneste- og velferdstilbud for sine innbyggere og er en attraktiv arbeidsgiver.
- Barn og unge har trygge og gode oppvekstvillkår.

Målsettinger for sektoren:

- Barn og unge skal ha **gode og trygge oppvekstvillkår**.
- Barn og unge skal vokse opp i omgivelser som **fremmer mestring, deltakelse og opplevelse av mening**.
- **Fremme psykisk helse og livskvalitet**, tilrettelegge arenaer for mestring/meningsfull fritid, forbygge for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge, tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov.
- Sikre rask veiledning og hjelp til mestring av eget liv og livssituasjon, tilrettelegge trygge bo- og nærmiljø med møteplasser, bidra til at det skapes barne- og ungdomstilbud hvor alle kan delta, utfordre barn og unge til å bidra i beslutninger som angår deres oppvekstforhold, tilby fritidstilbud som fremmer læring, mestring og kreativitet.
- Meråker skal ha barn og unge som trives i barnehage og skole hvor de **opplever faglig, psykisk, fysisk og sosial mestring ut** fra sine egne forutsetninger.
- Styrke barn og unges sosiale kompetanse gjennom **systematisk arbeid i barnehage, skole og familiesamarbeid**, sørge for at barnehager og skoler har god kvalitet og et godt miljø som fremmer

læring, mestring og kreativitet, fokusere på at barn og unge får trygge overganger mellom barnehage, grunnskole og VGS.

- Sørge for den nødvendige og pålagte kompetanseheving innenfor skole- og barnehage satsinga, som følge av vedtatte reformer og endringer i forskrifter.
- Ivareta kulturens plass og aktiviteter innenfor det kommunale tjenesteapparat.
- Iverksette de prioriterte saker fra kommunestyret, utvalg skole, oppvekst og kultur, og sentrale myndigheter.
- Arbeide for best mulig tilrettelegging av idrettsanlegg og uteområder.
- Planlegge «framtidens skole» med fokus på nytt/rehabiliteret skoleanlegg.
- Sørge for å utnytte de tilgjengelige ressurser innenfor sektoren på best mulig måte.
- Utøve tilsyn med at de vedtatte prioriteringer blir gjennomført etter statlige og kommunale føringer, og etter de vedtatte kvalitetssikringsplanene og virksomhetsplanene.

Budsjett for sektor skole, oppvekst og kultur i planperioden 2023-2026:

Forslaget til budsjett for 2023- 2026 innebærer ingen reduksjoner for året 2023. For årene 2024, 2025 og 2026 er det lagt inn netto reduksjoner for sektoren.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Sum kostnader	83 938	83 543	89 674	87 564	86 344	85 844
Sum inntekter	-14 359	-10 649	-11 767	-11 537	-10 797	-10 797
Nettoutgifter	69 579	72 894	77 908	76 028	75 548	75 048

Sektorens endring i nettoutgifter blir forklart under hvert ansvar.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Lønn og sosiale kostnader	66 307	64 470	68 735	66 625	65 405	64 905
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	6 093	6 684	6 990	6 990	6 990	6 990
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	10 528	11 187	12 698	12 698	12 698	12 698
Overføringer	960	1 202	1 252	1 252	1 252	1 252
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	50	0	0	0	0	0
Sum kostnader	83 938	83 543	89 674	87 564	86 344	85 844
Salgsinntekter	-4 428	-4 957	-4 188	-4 188	-4 188	-4 188
Overføringer med krav om motytelse	-9 915	-5 343	-7 578	-7 348	-6 608	-6 608
Overføringer uten krav til motytelse	1	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-17	-350	0	0	0	0
Sum inntekter	-14 359	-10 649	-11 767	-11 537	-10 797	-10 797
Nettoutgifter	69 579	72 894	77 908	76 028	75 548	75 048

Budsjetterte vertskommunesamarbeid i Værnesregionen for sektor skole, oppvekst og kultur for året 2023:

Beløp i 1 000 kr	Budsjett 2022 Meråker	Budsjett 2023 Meråker	Endring
VR Barnevern, administrasjon (f. 244)* - etter nøkkel	2695	3036	341
VR Barnevern juridisk (f. 244)	200	200	0
VR Barnevern flip over (f. 251) - etter nøkkel	-	-	-
VR Barnevern Miljøarbeider (f. 251) - etter nøkkel	308	300	-8
Barnevern, tiltak i hjemmet (f. 251)	1 076	1217	141

Barnevern, tiltak utenfor hjemmet (f. 252)	4 603	5389	786
VR PPT	1 308	1300	-8
SAMLET VR	10 190	11 442	1 252

Sektoradministrasjonen for skole, oppvekst og kultur - ansvar felles: 2000, 2001, 2002, 2008, 2010, 2020,2021, 2500,2053, 2116, 2117, 2500, 2615, 2616, 2695

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	3 047	2 846	2 851	2 241	1 021	521
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	716	257	257	257	257	257
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	9 292	10 191	11 442	11 442	11 442	11 442
Overføringer	0	62	12	12	12	12
Sum kostnader	13 055	13 356	14 563	13 953	12 733	12 233
Overføringer med krav om motytelse	-1 681	-813	-821	-821	-821	-821
Sum inntekter	-1 681	-813	-821	-821	-821	-821
Nettoutgifter	11 374	12 543	13 742	13 132	11 912	11 412

Ansvar 2000 - Utvalg for skole, oppvekst og kultur

Det foreslåes et aktivitetsnivå med 10 møter. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av kommunestyret, samt enkel bevertning på møtene. Totalt kr. 72 000,-

Målet er å skape et godt og samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen i skole, oppvekst og kulturspørsmål, inklusive arbeidet med flerspråklige barn og voksne, på bred basis.

Ansvar 2001 – Ungdomsråd

Det forutsettes et litt lavere aktivitetsnivå enn øvrige politiske møter. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av kommunestyret med enkel bevertning. Totalt kr. 28 000,-

Ansvar 2008 - Værnesregionen barnevern

Budsjetterte utgifter på dette ansvaret er ca. 11,4 mil. (fordelt på tiltak skissert over). Dette er en økning fra 2022 på 1,25 mill. Vertskommunen Stjørdal har budsjettert med økte utgifter for barnevern for 2023. Det budsjetteres her med kjente forpliktelser, og det kan være usikkerhet omkring tiltaksbudsjettet til barnevernet i VR.

Budsjetterte tall viser en netto økning på kr. 1252 000,- Dette gjelder i hovedsak økning i antallet av barn og unge som ble plassert i fosterhjem og institusjon i løpet av 2021 og 2022.

I Trøndelag så har vi valgt å kalle barnevernsreformen for “Oppvekstreformen,” og den trådte i kraft 01.01.2022. I hovedsak er det følgende endringer som innføres:

- Oppvekstreformen skal gi mer ansvar til kommunene på følgende felt innenfor barnevernsområdet:
 - Fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte fosterhjem.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av institusjon.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk ved akutttiltak.

Kommunene vil bli kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom økning i rammetilskuddet.

Vi ser at vårt *forebyggende arbeid og tidlig innsats må styrkes*, og at vi må jobbe sammen for å styrke et helhetlig tilbud til barn og unge.

For å lese mer om Oppvekstreformen: <https://bufdir.no/barnevernsreformen/>

Meråker kommunes arbeid med helhetlig oppvekstplan er berammet ferdigstilt; våren 2023.

Ansvar 2010 – Sektoradministrasjonen

Budsjettert med 1,8 årsverk: 80 % sektorsjef og 100 % konsulent. Det budsjetteres med en samlet utgift på lønn og driftsutgifter på ca.kr. 1.6 mil.

Målet er at sektoren skal være et servicekontor for brukerne av tilbudet under SSOK, avdelingene, deres ansatte, lokalpolitikkerne og publikum generelt, samt være ansvarlig for framtidsutviklingen av tilbudene innenfor de gitte rammene for virksomheten. Hovedoppgaven er å sikre kvalitet gjennom oppfølging av lover og forskrifter, og lokale planer.

Ansvar 2116 - Nasjonal tilskuddsordning for barn og unge

Dette er øremerkede midler som skal gå til *aktivitetstiltak* for barn og unge for å bekjempe barnefattigdom. Midlene kommer fra BUFDIR, (Barne, Ungdom og Familie Direktoratet). Kulturadministrasjonen administrerer søknadsbehandling og det vil ikke være mulig å budsjettere med riktig tilskudd, selv om det i statsbudsjettet vil være bevilgninger innenfor dette ansvaret. Sektoren har likevel anslått at vi vil kunne være mulig å motta tilskudd på inntil kr. 150 000,-

Ansvar 2117 Kompetansenettverket i Værnesregionen- DEKOM

Kunnskapsdepartementet har startet omleggingen til en ny modell for kompetanseutvikling i grunnskolen. Kompetansenettverket i Værnesregionen ble etablert 01.01.2018. Utviklingsveileder i 60 % stilling ble ansatt 01.08.2018, og har fått forlengelse gjeldende fra 01.09.2022 i 40 % stilling. Kommunens egenandel i DEKOM er kr. 40 000,-

Det er etablert ti kompetansenettverk i fylket hvorav Værnesregionen er ett av dem. Universitetene er samarbeidspartnere for nettverkene, og skal bidra til at den skolebaserte kompetanseutviklingen er forskning- og kunnskapsbasert. (St. Meld. 21, 2016-2017). Kompetansenettverket skal utvikle et varig og langvarig samarbeid og partnerskap med lærerutdanningene/universitetene, definere og prioritere utviklingstiltak i tråd med statlige føringer, bidra til gode prosesser, koordinere og gi nødvendig veiledning.

Alle kommuner fikk i januar/februar 2019 oppdrag å lage ei prioriteringsliste for sin kommune. Disse prioriteringen skulle tas på bakgrunn av de statlige innspillene når det gjaldt «Prioriteringer og valg av utviklingsområder» De statlige føringene for bruk av midlene skal ikke være knyttet til bestemte fag eller fagområder og skal ikke endres fra år til år, men stimulere til langsiktig utvikling. Midlene skal brukes til tiltak som bidrar til at kommunene kan oppnå sektormålene for grunnopplæringen i Prop. 1 S (2016-2017):

- *Elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø.*
- *Elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse.*
- *Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring.*

Meråker skole er i pulje 1, og det er opprettet et samarbeid med UH sektoren, og utviklingsarbeidet på skolen er: «**Tidlig innsats- begynneropplæring**»

Ansvar 2020 og 2021 - Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Her føres vår andel i Værnesregionen Pedagogisk-psykologisk tjeneste. Budsjettert med utgifter på kr. 1 300 000,- På ansvar 2020 føres utgiftene til PPT barnehage, og på ansvar 2021 føres utgiftene på grunnskole.

Tjenesten er et samarbeid mellom Tydal, Stjørdal, Meråker, Selbu og Frosta. Dette ble gjort for å styrke den faglige kompetansen, og redusere sårbarheten i tjenesten.

PPT er i ferd med å endre sin organisasjon og jobber med å endre sin praksis. Dette er i tråd med rapporten fra *Ekspertutvalget for barn og unge med særskilte behov*. Kjent under benevnelsen «Nordahlrapporten.» I hovedsak skal ansatte i PPT ut i skolen og i klasserommene og veilede på system og individnivå. *Jmf St. meld. 21, (2016/17) Lærelyst- tidlig innsats og kvalitet i skolen.*

PPT har ansvaret for alle barn og voksne som trenger spesialpedagogisk hjelp i kommunen. På nåværende tidspunkt er det ingen ventetid i Værnesregionen PPT.

Kommunen deltar i *kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*. Det er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at det spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.

Ansvar 2500 – Barnehageadministrasjon

På dette ansvaret føres 20% av lønn til sektorsjef. Ansvaret skal dekke en del fellesutgifter for barnehagedriften.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2014 og økonomiplanen for 2014 – 2017 ble det bl.a. vedtatt felles sommerstenging av barnehagene i 3 uker. Dette fortsetter.

Konsekvensen her er at noen foreldre ikke opplever dette som brukervennlig, og at barnehagen «styrer» når både ansatte og foreldre/barn skal ta ut ferie. Et argument for denne løsningen er at dette rammer få barn/ familier. En får samlet ferie både til barna og til personalet, kontra at det vil være redusert bemanning ved ferieavvikling, resten av året.

Barnehagene

Budsjettene for Egga barnehage og Tollmoen barnehage blir lagt med bakgrunn i et barnetall på 120 barn. Det budsjetteres med 66 barn på Egga, og 54 på Tollmoen.

Kunnskapsdepartementet har vedtatt bemanningsnorm gjeldende fra 01.08.18, og en skjerping av pedagognormen. Bemanningsnormen stiller krav om minimum én ansatt pr. tre barn under tre år, og én ansatt pr. seks barn over tre år.

Skjerpet pedagognorm innebærer minst én pedagogisk leder pr.7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder pr. 14 barn over tre år. Barnehagene måtte innfri ny bemanningsnorm innen 01.08. 18, og pedagognorm innen 01.08.2018. (Jmf PS 24/18). Barnehagene i Meråker oppfyller lovkravet om bemanningsnorm og pedagognorm.

I planperioden er det beregnet at Tollmoen skal ha 13,2 årsverk, og Egga skal ha 16,7 årsverk. Vi budsjetterer med 2 årsverksnedgang til sammen på begge barnehagene, da det ser ut for at det ikke blir født mange barn i 2022.

Det er store variasjoner i fødselstallene fra år til år i Meråker. Noe som skaper utfordringer rundt bemanning i barnehagene, særlig ved oppstart i august og utover høsten. Erfaringsmessig så kommer det flere barnehagebarn i løpet av barnehageåret. Utfordringen til barnehagene er å tenke stabilitet og trygghet for barna. Budsjett blir lagt før 2.barnehageopptak, noe som byr på utfordringer for hvilken bemanning det er behov for.

Merk at regjeringen vil styrke kvaliteten i barnehagen, og legger frem en revidert kompetansestrategi for barnehageansatte med kr 236,6 mill kroner i friske midler. Strategien inneholder tiltak for å heve kompetansen i barnehagen og gjelder for perioden 2023 til 2025.

Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling (REKOM), beskrives blant annet i *Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2023-2025- kompetanse for fremtidens barnehage*. Kompetansestrategien er et viktig virkemiddel for å støtte implementeringen av forskrift om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Strategiens tiltak skal bidra til å videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon og styrke barnehagelærernes profesjonelle fellesskap. Måltrettet kompetanseutvikling for alle ansatte skal bidra til at alle barn får et barnehagetilbud av høy kvalitet. Statlige midler overføres til kommune og fylkeskommunene via Fylkesmannen i Trøndelag og skal stimulere til kvalitetsutvikling. Midlene skal gi «grobunn» til langsiktig samarbeid mellom kommunene og universitets- og høyskolesektoren. Utdanningsdirektoratet forutsetter at kommunene jobber i nettverk når midler tildeles. Værnesregionen samarbeider om ordningen, og i skrivende stund er det ansatt utviklingsveileder i totalt 40% stilling. (For REKOM og DEKOM)

Nye betalingssatser fra 01.01.2023:

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2 - dagersplass pr. uke	Kr. 1.465,-	Kr. 140,-
3 - dagersplass pr. uke	Kr. 2.220,-	Kr. 210,-
4 - dagersplass pr. uke	Kr. 2.790,-	Kr. 280,-
5 - dagersplass pr. uke *	Kr. 3.000,-	Kr. 350,-

*Følger regjeringens makspris.

Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 100 % søskenmoderasjon for barn nr. 3 (eller flere), gjeldende fra 01.08.23. Det betales for 11 måneder. Juli måned er betalingsfri måned.

Forslaget oppgitt ovenfor viser endringene i prisene på bakgrunn av barnehagesatsene fra 01.01.2022. Regjeringen endret maksprisen fra 01.08.22 til kr. 3050,- og nå fra 01.01.23 til kr. 3000,-. Reduseringen for 2023 utgjør 9,5 % i forhold til opprinnelige maksimalpris vedtatt for 2022. I forhold til ny maksimalsats vedtatt f.o.m. 01.08.2022 er det en reduksjon på ca. 1,6 % pr. måned. Meråker kommune reduserer satsene gjeldende fra 01.08.2022 for 2 – 4-dagersplass tilsvarende med samme prosentsats på 1,6 %.

Foreldrebetaling og gratis kjernetid:

Regjeringen har innført ordningen med *gratis kjernetid* i barnehagen for 2.- 5. åringer med lav husholdningsinntekt. I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under kr. 615 590,- rett til dette. Innslagspunktet for årsinntekt er gjeldende fra 01.01.2023. Ordningen med gratis kjernetid gjelder uavhengig om du har deltids-eller heltidsplass. Det betyr at et barn med deltplass med rett til gratis kjernetid, har krav på 20 timers gratis oppholdstid uavhengig av størrelsen på plassen. Hvis noen velger kun å bruke 20 timer, er tilbudet gratis.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til *reduisert foreldrebetaling*, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. En husholdning med samlet inntekt på kr. 550 000,- har rett til redusert foreldrebetaling. Innslagspunktet for årsinntekt gjeldende fra 01.01.2023.

Det søkes elektronisk på kommunens hjemmeside.

Det budsjetteres ut fra erfaringstall med et inntektstap på anslagsvis kr. 1 mil.- (kr. 550 000,- på Tollmoen og kr. 450 000, på Egga).

Kostpengesatsene er endret gjeldende fra 01.08.2022. (Fra kr. 300 for 5-dagers plass, til kr. 350,-). Dette er behandlet i samarbeidsutvalgene i begge barnehagene.

For 2023 er det budsjettet med ca. 54 barn på Tollmoen og ca. 66 barn på Egga. Ut fra beregninger, så ser det ut for at antallet barn i barnehagealder vil holde seg stabilt i planperioden.

Viser til vedtektene for barnehagene: <https://www.meraker.kommune.no/tjenester/barnehage-og-skole/barnehage/vedtekter-for-barnehagene-i-meraker/>

Ansvar 2053 – Logopedtjenesten

I budsjettet er det lagt inn 75 % stilling, hvorav 25% benyttes til logopedtjeneste på Kurbadet, med årlig refusjon på kr. 220 000,- (indeksreguleres).

Tjenesten jobber ut fra «Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa» og «Lov om voksenopplæring». Her finnes det lovhjemmel for at både førskolebarn, skolebarn og voksne har rett på spesialpedagogisk hjelp (herunder logopedhjelp), dersom det etter sakkyndig vurdering viser seg at de har behov for det. Arbeidsområdet er Egga barnehage, Tollmoen barnehage, Meråker skole, samt voksne brukere bosatt heime eller innenfor kommunal omsorg. I kommende planperiode så legger vi opp til at Meråker kommune skal ha 0,75 årsverk logopedtjeneste. Av denne ressursen har Meråker Sanitetsforenings Kurbad AS avtale om kjøp av logopedtjenester tilsvarende 25 % stilling. Vi har da 50 % stilling til å betjene det kommunale tilbudet, med aldersspenn ”fra vugge til grav”.

Målet er at det skal settes inn *tidlig* tiltak i barnehagene og på skolen, til alle som har behov for hjelp. Fagkompetansen til logopeden er høy, og det jobbes fleksibelt og godt til det beste for barn og unge med språk- lese og skriveproblemer.

Ansvar 2616 – Svømmeopplæring

Dette er *øremerkede* midler fra Statsforvalteren i Trøndelag, som skal gå til å styrke svømmeopplæringa for barn i førskolealder, barn i grunnskolealder, samt barn med minoritetsspråklig bakgrunn. I de senere årene så har kommunen fått betydelige tilskudd på ansvaret. Det kan ikke budsjetteres med tilskudd for 2023, men får kommunen tilskudd vil vi tilby styrket opplæring i svømming.

Ansvar 2616- tilskudd digital hjemmeundervisning/digitale hjelpemidler.

Vi har fått signaler om at Utdanningsdirektoratet vil bevilge midler også for 2023, men vi kan ikke budsjettere med inntekter på ansvaret, da Regjeringen Støre ikke har lovt eksakt hva dette vil bety for vår kommune. Mulige midler vil bli brukt til å kjøpe inn digitale læreverk i tråd med Kunnskapsløftet 2020. (Fagfornyelsen).

Ansvar 2695 - 17.mai

Det foreslås at denne dagen gjennomføres etter de retningslinjer og kommunale tilskudd som tidligere år. Nettoutgift på kr. 31 000,- Hvor overskuddet går til å delfinansiere leirskoleoppholdet på Skårøya for 8.trinn.

Ansvar 2030 - Meråker bibliotek

Budsjett for Meråker bibliotek for planperioden 2023-2026:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Meråker bibliotek						
Lønn og sosiale kostnader	1 502	1 467	1 509	1 509	1 509	1 509
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 045	1 193	1 206	1 206	1 206	1 206
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	22	5	15	15	15	15
Sum kostnader	2 569	2 664	2 730	2 730	2 730	2 730
Salgsinntekter	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Overføringer med krav om motytelse	-400	-379	-437	-437	-437	-437
Sum inntekter	-402	-381	-439	-439	-439	-439
Nettoutgifter	2 167	2 284	2 291	2 291	2 291	2 291

Forslaget til budsjett for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026 innebærer ingen store endringer for biblioteket. Det er lagt inn en engangsinvestering på kr. 100 000,- som er til nytt digitalt biblioteksystem. (Dette skulle vært innført 2022, men har blitt utsatt).

Bibliotekdrift er en lovpålagt oppgave for alle norske kommuner. I Meråker valgte vi i 1995 å samarbeide om ett kombinasjonsbibliotek i stedet for å spre ressursene på 3 ulike enheter, og slik er det fortsatt. Både grunnskole, den videregående skole og folkebibliotek-kunder, herunder institusjoner, skal få sine behov for litteratur, formidling, debattarena og samlingspunkt dekket av Meråker bibliotek

Biblioteket er åpent i 44 timer i uka, bemannet med 2,3 årsverk. «Meråkers storstue» er preget av mye besøk, stort utlån og mange aktiviteter. Pensumbok-ordningene til begge skoler fungerer bra. Fjernlån og etterspørsel lokalt etter bøker på andre morsmål er fortsatt populært, særlig bøker på arabisk, kinesisk, thai og tigrinja. Målsettingen om at biblioteket skal være en «åpen møteplass», oppleves som innfridd med tanke på mange arrangement og samarbeid med lag og foreninger. I den nye formålsparagrafen (§1) heter det at «Folkebibliotekene skal være en møteplass og arena for offentlig debatt.» Dette er noe vi ønsker å utvikle i større skala.

Samarbeidsavtalen mellom Meråker kommune og Meråker videregående skole om åpningstider og bemanning ble underskrevet 24.06.18. og fornyet høsten 2021. Dagens refusjon fra Meråker videregående skole er på kr. 437 000,-

Ansvar 2011, 2012, 2051 og 2052 - Integreringsenheten

Budsjett for tjenesten for planperioden 2023-2026:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Integreringsenheten						
Lønn og sosiale kostnader	5 829	7 689	12 266	10 766	10 766	10 766
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	233	300	358	358	358	358
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	66	110	110	110	110	110
Overføringer	266	250	350	350	350	350
Sum kostnader	6 394	8 349	13 084	11 584	11 584	11 584
Salgsinntekter	-6	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-1 621	-1 611	-3 155	-2 925	-2 185	-2 185
Sum inntekter	-1 627	-1 611	-3 155	-2 925	-2 185	-2 185
Nettoutgifter	4 767	6 738	9 929	8 659	9 399	9 399

Kommunen har ikke mottatt anmodning fra IMDI for året 2023, og saken kommer derfor til politisk behandling etter at budsjettet blir lagt fram. Noe som gjør det meget vanskelig å budsjettere med forutsigbarhet i planperioden. Kommunedirektøren foreslår likevel at vi skal bosette 10 flyktninger i 2023, og utover i kommende planperiode, samt familiejenforening i tillegg. (dette er lagt i budsjett).

Etter digitalt møte med regjeringen 21.10.22 ble det informert om at anmodning fra IMDi vil komme medio november, og kommunen vil få nesten lik anmodning som for året 2022, (55 personer), etter følgende kriterier:

- kapasitet
- norskopplæring/utdanning
- jobbmuligheter

Vi har pr. 20.10.2022 planlagt å bosette 45 personer i vår kommune. (Vi kommer trolig opp i 55 personer, som vedtaket tilsier). Det har gjort at vi har et enormt trykk på å pusse opp våre kommunale boliger, ruste opp tjenesten med miljøarbeidere, språkassistenter og lærere.

Bosettingsarbeid er krevende og uforutsigbart og krever en enormt med ressurser fra alle som er involvert. Vi har på nåværende tidspunkt høy arbeidsbelastning og vi er nødt til å leie inn ekstra bemanning. Det gjelder på alle nivå, og det er viktig at vi får våre kommunale boliger vedlikeholdt, slik at de er i forskriftsmessig stand.

Tjenesten har ukentlige samarbeidsmøter med FDV og dette fungerer godt. På nåværende tidspunkt så ser vi at vi har nok med boliger, da vi supplerer med private leieforhold.

Redegjørelsen for kommunestyrevedtak angående konsekvensene av økt bosetting, vil komme i samme sak som anmodningen fra IMDi.

Ansvar 2011 - Flyktningeadministrasjonen

Det er budsjettet med 1 årsverk flyktningekonsulent på dette ansvaret. Ressursen her må sees i sammenheng med hva/hvor mange vi bosetter. Innleie av arbeidskapasitet er nødvendig.

Ansvar 2012 tiltak flyktninger

Alle utbetalinger av introduksjonsstønader «lønn» til deltakere i introduksjonsprogrammet utbetales her. Samt utgifter til bosetting og etablering i forhold til gjeldende kommunestyrevedtak. Forbruket av midler til bosettingstiltak dekkes av integreringstilskuddet.

Målet med introduksjonsordningen er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Dagens situasjon: Det er ca. 76 bosatte flyktninger i Meråker nå pr. 01.10.2022. (Innenfor 5-års perioden). Integreringstilskudd for 2023; dette gjelder i hovedsak for flyktninger og deres familiejenforente som blir/ble bosatt i perioden 2019-2023. Det er forskjellige satser som gjelder, avhengig av hvilket år personen ble bosatt for første gang, og hvilken kategori de tilhører.

Det er viktig å merke seg at vi har et ansvar for å følge opp flyktningene som bor i kommunen i hele planperioden for 2023-2026.

Integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd						
Ordningen gjelder i all hovedsak flyktninger og deres familiegjenforente som ble bosatt i perioden 2017-2021. Det er forskjellige satser som gjelder avhengig av hvilket år personene ble bosatt for første gang, og hvilken kategori de tilhører. Les mer om ordningen på imdi.no.						
Tilskuddsår	Bosettingsår	Kategori		Sats	Sett inn antall	Tilskuddsbeløp
Integreringstilskudd år 1	2023	Enslige voksne	(i)	234 900	2	469 800
		Voksne	(i)	189 400	8	1 515 200
		Enslige mindreårige	(i)	182 300		-
		Barn	(i)	189 400	5	947 000
Integreringstilskudd år 2	2022	Alle flyktninger	(i)	243 100	37	8 994 700
Integreringstilskudd år 3	2021	Alle flyktninger	(i)	172 900	11	1 901 900
Integreringstilskudd år 4	2020	Alle flyktninger	(i)	85 700	6	514 200
Integreringstilskudd år 5	2019	Alle flyktninger	(i)	70 200	12	842 400
Barnehagetilskudd	2022	Barn 0-5 år	(i)	27 100	7	189 700
Eldretilskudd	2022	Voksne over 60 år	(i)	176 000	0	-
Har lagt inn 3 familier for år 2023, overføringsflyktninger 15 stk						15 374 900
				Gå til oppsummeringstabellen		Nullstill denne tabellen

Merk: da budsjettet ble lagt hadde kommunen planlagt å bosette 37 personer (tilskudd år 2) i 2022.

Ansvar 2051 og 2052 - voksenopplæring

Her er det budsjettet med 4 årsverk. (økning med 0,5 årsverk).

Meråker Voksenopplæring har fra 01.08.2019 stort sett hatt undervisning av personer med opphold/bosetting i Meråker.

Voksenopplæringa skal tilby følgende:

1. Undervisning for bosatte flyktninger som går i introduksjonsprogram på fulltid (37,5 t/u) og helårlig (47 uker). I skrivende stund er det 19 elever som går på intro. (Pr. 1.10.2022).
I tabellen nedenfor ser dere at antall elever i tilskuddsordningen er flere, dette skyldes at 6 elever avsluttet sitt introløp før 1.10.22, og har gått over i et videre utdanningsløp/NAV.
2. Familiegjenforente med herboende borgere, har rett til undervisning på inntil 3000 timer.
I denne kategorien er det 5 elever.
3. Grunnskole for voksne; de fleste elevene får i dag dette som en del av introduksjonsprogrammet etter §4A-1. Det er 4 elever som skal ha grunnskoleeksamen våren 2023. Elevene har krav på undervisning i norsk, engelsk, samfunnsfag, naturfag og matematikk.
4. Spesialundervisning for voksne, som har et enkeltvedtak om opplæring etter §4A-2.
Dette gjelder elever med ervervet hjerneskade, språk-talevansker, syn-hørselshemming, lese og skrivevansker, matematikkvansker, mangelfull grunnskoleopplæring m.m.
5. Kommunen har også plikt til å gi et grunnskoletilbud til voksne som søker og har rett til dette.

Årsverk på ansvarsene er lagt som et minimum og dette gir mindre muligheter for tilpasninger/differensiering. Da elevene er på forskjellig faglig ståsted og ulike språk, må undervisning foregå i mindre grupper. De ukrainske flyktningene vi har/skal bosette i løpet av høsten 2022, vil utløse behov for flere lærere på enheten, samt behovet for større læringsareal.

Introduksjonsdeltagere skal ha 37,5 timer i uka, dette tallet kan ikke reduseres. Vi vil måtte operere med flere timer i en samlet introduksjonsgruppe der tilpasning for den enkelte vanskeliggjøres for å kunne gi det timetallet vi er lovpålagt å gjøre.

Tilbudet delfinansieres med øremerkede statstilskudd, som for 2022 er anslått til ca. kr. 3157 000,-

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere						
Kommunen mottar dette tilskuddet for voksne innvandrere som bor i kommunen og som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Tilskuddet utbetales per person i målgruppen (persontilskudd), som regel over tre år. Kommunene som har 150 personer eller færre i målgruppen, får også et grunntilskudd. Les mer om ordningen på imdi.no.						
Tilskudd*	Lav sats	Antall personer i kommunen med lav sats		Høy sats	Antall personer i kommunen med høy sats	Tilskuddsbeløp
Persontilskudd år 1 (2022)	15 300	0	(i)	35 800	10	358 000
Persontilskudd år 2 (2021)	27 500	0	(i)	71 200	25	1 780 000
Persontilskudd år 3 (2020)	17 200	0	(i)	49 100	8	392 800
Grunntilskudd for 2022	211 000		(i)	626 200		626 200
Totalt						3 157 000
*I kolonnen 'tilskudd' indikerer årstallene i parentes det året som personene som utløser persontilskuddet kom inn i målgruppen.				Gå til oppsummeringstabellen		Nullstill denne tabellen

Kort forklaring på øremerket statstilskudd, som overføres via IMDI:

- Grunntilskudd kr. 626 200,-.
- Per capita tilskudd: dette vil variere avhengig av hvor eleven kommer fra og i hvilket år de er i Norge. Tilskuddssatsene er høyere for år 2 (kr. 71 200,-) enn for år 1 (kr. 35 800,-) og år 3 (kr 47 100,-)

Vedtak om ny Integreringslov, gjeldende fra 01.01.2021.

I korte trekk ble det vedtatt i Stortinget 13.10.2020 følgende endringer:

Stortinget har vedtatt lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (Integreringsloven), jf. Prop. 89 L (2019-2020) og Innst. 389 L (2019-2020). Integreringsloven erstatter introduksjonsloven fra 2003. Den nye loven innebærer:

- Introduksjonsprogrammets varighet i større grad skal differensieres.
- Det skal legges til rette for at flere skal kunne gjennomføre videregående opplæring innenfor rammene av programmet.
- Kravet om å ha gjennomført et visst antall timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap erstattes med et krav om at den enkelte skal oppnå et minimumsnivå i norsk.
- Fylkeskommunens ansvar på integreringsfeltet vil bli betydelig større, blant annet ansvar for karriereveiledning (§ 11 i ny Introlov).
- Det vil bli et krav om at kommunens opplæring og tjenester skal være forsvarlige og å innføre et kompetansekrav for lærere som skal undervise i norsk og samfunnskunnskap etter loven.

Kommunedirektøren har ikke lagt inn et anslag over økte utgifter på dette ansvaret, da vi ikke kan kostnadsberegne dette i planperioden, men ny Integreringsloven vil medføre økt ansvar for kommunen og det er meget ressurskrevende:

Mange bosatte flykninger er analfabeter og lesesvake. Det fører til et lenger løp for å kunne fungere i samfunnet. Storparten har ikke attester fra fullført utdanning, og har behov for å fornye grunnskolen. Meråker kommune oppfyller pr. i dag kravet om å kvalifisere deltakerne til videre utdanning eller arbeidsliv etter to år, men noen må bruke ekstra år. Tidlig innsats er veldig viktig også på dette området. Vi ser et behov for veiledning og rådgiving rettet mot elevene på tidspunkt utenom undervisningen, noe som krever personalressurser i en- til- en situasjon. Viktigheten av rådgiving kan ikke presiseres nok. Den kan øke mulighetene til å komme ut i arbeidslivet og ordinær utdanning mye.

For Integreringsenheten og sektoren for øvrig er det ønskelig med en leasing bil. (7-seter).

Vi ser et stort behov for elevtransport, hente/bringe bosatte flykninger (voksne og barnehagebarn), tjenestereiser osv. Det er satt av kr 50 000,- til dette formålet.

Ansvar 2015, 2100, 2102, 2104, 2108, 2111- Meråker skole inkludert SFO.

Budsjett for Meråker skole i planperioden 2023-2026

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Meråker skole						
Lønn og sosiale kostnader	31 772	29 647	29 367	29 367	29 367	29 367
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 357	3 937	4 119	4 119	4 119	4 119
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	912	850	1 000	1 000	1 000	1 000
Overføringer	18	30	30	30	30	30
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	40	0	0	0	0	0
Sum kostnader	36 098	34 464	34 517	34 517	34 517	34 517
Salgsinntekter	-816	-870	-500	-500	-500	-500
Overføringer med krav om motytelse	-4 425	-1 935	-2 865	-2 865	-2 865	-2 865
Overføringer uten krav til motytelse	1	0	0	0	0	0

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-17	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-5 257	-2 805	-3 365	-3 365	-3 365	-3 365
Nettoutgifter	30 841	31 659	31 152	31 152	31 152	31 152

Forslaget til budsjett for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023-2026 innbefatter ingen reduksjon i bemanning.

Meråker grunnskole

For alle ansvarsene er det budsjettert med 39,5 årsverk gjeldende fra 01.01.23, fordelt på pedagogisk personale, samt merkantilt personale og fagarbeidere/assistenter.

En betydelig nedgang i elevtall i de senere årene gjør at rammetilskuddet fra staten blir redusert. Status pr. 01.10.22 er 248 elever på Meråker skole.

Ansvar 2015 - «Alternativ opplæringsarena»

Her føres lønn på til sammen 0,6 årsverk. Tilbudet benyttes av elever som trenger et alternativ læringsrom, og økt tilpasset undervisning, og en praktisk tilrettelagt undervisning, i tråd med skolens satsingsområder. "Inn på tunet" har vært i bruk siden våren 2020. Årlige leieutgifter til Svedjan gård er på kr. 300 000,-

Ansvar 2100 – Meråker grunnskole

På dette ansvaret budsjetteres det med ca. 34,43 årsverk. (Rektor, inspektører, pedagogisk personale, merkantilt, og assistenter/fagarbeidere.).

DEKOM- Desentralisert ordning- lokal kompetanseutvikling

Den desentraliserte ordningen skal bidra til at alle skoleeiere gjennomfører egne kompetanseutviklingstiltak. Statsforvalteren, skoleeiere, lokal UH (universitet eller høyskoler) og andre relevante aktører skal samarbeide for å kartlegge behov for kompetanseutvikling og planlegge utviklingsarbeidet. Staten gir økonomisk støtte via Statsforvalteren i Trøndelag til skoleeiere og UH. Trøndelag Fylkeskommunene deltar også i ordningen.

Utviklingsveileder er ansatt i 40 % stilling i Værnesregionen, for å samordne de ulike kompetanseutviklingstiltak og samarbeidsaktører.

I kommende planperiode skal ansatte jobbe med fagfornyelsen, og innføring av fornyet del i læreplanverket. Det er viktig at skolen har rammer for å ivareta både ledelse og deltakelse fra praksisfeltet i dette arbeidet.

For å lese mer om fagfornyelsen:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/>

For å lese mer om ny overordnet del:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/overordnet-del/>

Meråker kommunes overordnede dokument for Meråker skole er: Strategisk plan for kompetanseutvikling og skoleutvikling ved Meråker skole for 2018-2021.

Dette arbeidet ble ikke igangsatt høsten 2021, slik det var planlagt. Prosessen med dette arbeidet vil bli påbegynt så fort som mulig, og forventes ferdig i mai 2023, og legges fram samtidig som tilstandsrapporten/kvalitetsmelding (lovpålagt).

Budsjettdetaljer for Meråker skole i planperioden:

Meråker grunnskole har en forholdsvis ressurskrevende skoledrift. Elevtallet er nå på 248, og har nå stabilisert seg, men det er relativt få elever pr. trinn, dette er meget ressurskrevende. Opplæringsloven skal følges, og alle elever har krav på tilpasset undervisning, samt timer knyttet opp mot enkeltvedtak til spesialundervisning og grunnleggende norsk for flerspråklige elever. (Herunder samisk).

Ressursbruk til kontaktlærere: i budsjett legges det opp til å bruke 20 kontaktlærere, en kostnad på kr. 500 000- Det vil ikke være mulig å bruke flere enn 2 kontaktlærere pr. trinn.

Det er lagt inn midler til delvis finansiering av videreutdanning for en pedagog skoleåret 2023/24. (Søknadsfrist 1.mars 2023). Skoleeier kan innvilge at flere lærere får videreutdanning, hvis det er flere søkere som ønsker relevant utdanning. (Dette må finansieres innenfor eksisterende budsjett). Vi har i inneværende periode en lærer som tar en 2-årig videreutdanning som lærerspesialist i spesialpedagogikk fra 1.-13 årstrinn. Og en lærer som tar videreutdanning i norsk 1.-10 trinn.

Det er avsatt kr. 100 000,- til kompetanseheving for alle ansatte.

Det er lagt inn kr. 500 000,- til innkjøp av undervisningsmateriell, dette er en økning på kr. 100 000,- fra 2022. Det er behov for å fornye læremidlene pga. KL2020, beløpet som er avsatt holder ikke til nye læreplanverk for alle trinn. Dette skal gjøres etter en prioritering over år.

Skolen har lisens på www.skolestudio.no Her har man tilgang på alle Gyldendals digitale læremidler som er tilgjengelige etter Kunnskapsløftet 2020. Dette har vi valgt som et prøveprosjekt ut skoleåret 2023, og vi ser at pedagogisk personell/elever har blitt flinke til å orientere seg i hva som er av tilgjengelige læringsressurser.

Skoleeier har fokus på at digitalisering skal bli gjennomgripende i alle fag i skolen og det er avsatt kr. 789 500,- til finansiering av datautstyr/leasing for ansatte og læringsbrett til alle elevene. Leasingavtale med Ipad går ut snart, og alle Ipad byttes ut. Ipadene trenger større lagringskapasitet og kr. 30 000,- er lagt inn som merkostnad.

Skoleskyss er lagt inn med midtskyss, som er beregnet totalt med en årlig kostnad på kr. 850 000,- Øvrige ekskursjoner/leid skyss og budsjetteres med kr. 110 000,-

Leirskolen til Hitra er lagt inn i budsjett for 2023. Dette finansieres av statlig tilskudd (1/3), inntekter ved 17.mai arrangement (1/3), og kommunal andel (1/3).

Svømmehallen vil være åpen fra høstferien, til vinterferien. Skolen må prioritere å ha intensiv opplæring til elevene, spesielt for å følge Opplæringslovens krav om at alle elever skal kunne svømme etter 4. årstrinn. Dette kan medføre at de eldre elevene ikke får like mye svømming i sin timeplan.

Det vi har oversikt over av inntekter for gjesteelever i vår kommune, samt utgifter til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner er lagt inn i budsjett. Her er det viktig at det vises forståelse for at på dette ansvaret kan det påløpe store uforutsette utgifter ved ytterligere fosterhjemsplasseringer fra vår kommune. Pr. i dag er dette en utgift på kr. 570 000,-

Elevene på u.trinnet ved Meråker skole vil kun få mulighet til å velge 2 valgfag (lovpålagt).

Skoleeier er pålagt å legge fram en årlig kvalitetsmelding for skoler basert på bl.a nasjonale prøver, eksamensresultater og elevundersøkelsen. Denne defineres om til kvalitetsmelding for oppvekst og kommer våren 2023. Sist behandlet i juni 2022.

Ansvar 2102 - Undervisning grunnleggende norsk

Under dette ansvaret så er det lagt inn 1,45 årsverk. Undervisningstiltakene drives med bakgrunn i de nye bestemmelsene om morsmålsundervisning, tilleggsopplæring i norsk og to-språklig fagopplæring. Under dette ansvaret så føres det undervisning av bosatte flyktninger. Disse elevene har krav på særskilt norsk-opplæring (enkeltvedtak), og hvis det i tillegg blir behov for ytterligere enkeltvedtak, (spesialundervisning), så må det tas fra den avsatte budsjettramme. Når vi nå bosetter mange flere flyktninger vil det være behov for ressursøkning på dette ansvaret.

Ansvar 2104 – SFO

Her budsjetteres det med 2,63 årsverk.

SFO har et åpningstilbud fra kl.06.30 til kl.16.30 hver dag. Avdelingen ledes av SFO-leder i 100% stilling. SFO følger fortrinnsvis skoleruta. I kommunestyret i desember 2020 ble det bestemt at SFO- skulle utvide åpningstid med 2 uker, da etter en brukerundersøkelse som tok utgangspunkt i behov til foreldre/foresatte. Brukerundersøkelsen viste at det var behov for at SFO skulle utvide åpningstida hver dag, samt at SFO- skulle være åpen i høstferien (uke 41). Dvs. stengt i de øvrige ferier. Unntatt oppstart 01.08, hvert år.

Kommunen kommer også sommeren 2023 til å ha et utvidet sommerskoletilbud til elevene, de 2 første ukene etter skoleslutt. Dvs. at Superuka (1.-4.trinn)» og «63 Grader Nord» (5.-7.trinn). planlegges gjennomført.

I skrivende stund så er det ca. 49 barn som benytter seg av SFO-tilbudet. Vi håper og tror at det blir flere SFO-barn når våre nyrenovertede lokaler er på plass, beregnet ferdigstilt jan 2023 og at vi foreslår *reduserte betalingssatser*.

Det budsjetteres med redusert foreldrebetaling pr mnd. på dette ansvaret. Prinsippet er at makspris i SFO følger makspris i barnehagen. Tabellen nedenfor viser nye betalingssatser fra. 01.01.2023.

Nye satser fra 01.01.23:

Tilbud	1. trinn	2.-4. trinn
Inntil 5 timer i uka	Kr. 0,- i mnd.	Kr. 855,- i mnd.
Inntil 10 timer i uka	Kr. 0,- i mnd.	Kr. 1.700,- i mnd.
10 til 15 timer i uka	Kr. 300,- i mnd.	Kr. 2.110,- i mnd.
Over 15 timer i uka	Kr. 1.610,- i mnd.	Kr. 2.900,- i mnd.

Beregningsmodell for SFO-barn på 1. trinn, som får gratis 12-timers tilbud pr. uke:
SFO tilbyr totalt 27 timer pr. uke for helplass. (27 timer i uka pr. åpningstid, pr.mnd $27 \cdot 4$ uker = 108 timer pr. mnd. $(2.900,-/108 = 26,85)$ 15 timer $\cdot 4 = 60$ timer som de skal betale for = 1.610,-

Merk: Det kreves foreldrebetaling for 11. mnd. og juli er betalingsfrie måned. Dette utgjør en redusert foreldrebetaling på ca. 2,1 % årlig.

Tidligere vedtak: «Med barn i SFO og barnehage gis søskenmoderasjon når søsken på 1.trinn har SFO plass over 12 timer pr.uke, og når søsken på 2,-4 trinn har Sfo-plass, uavhengig av størrelse på plassen 30% på barn nr 2 og 50 % på barn nr. 3. Moderasjon gis til det yngste barnet»

Kommunedirektøren foreslår at søskenmoderasjon mellom SFO og barnehage opphører, på grunn av Meråker kommunes reduserte betalingssatser for SFO og barnehage.

Kommunen skal tilby reduksjon i foreldrebetalingen for 1.- 4. trinn, slik at den per barn utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til husholdningen.

Kommunen skal tilby gratis SFO for barn med særskilte behov fra 5.-7-trinn.

Merk: Det er ikke budsjettert med mindreinntekt her, da det er meget vanskelig å forutse inntektstapet. Et eventuelt inntektstap vil bli skissert i 2. tertialrapport for 2023.

Målet er å skape et trygt og godt SFO-tilbud som en integrert del av skolens øvrige virksomhet, og en må tilpasse aktiviteten og tilbudet etter de økonomiske rammene som er tilgjengelig.

For ytterligere informasjon: <https://www.meraker.kommune.no/tjenester/barnehage-og-skole/skolefritids-ordning-sfo/>

Ansvar 2108- Den kulturelle skolesekken

Ansvarer er knyttet opp mot kulturelle opplevelser, hvor elevene får tilbud om konsert, teater osv, i skoletid, etter Trøndelag fylke sitt årshjul. Tiltaket er fullfinansiert fra Trøndelag Fylkeskommune.

(kr. 30 000,-).

Ansvar 2111- Skolemåltid.

0,5 årsverk, og planlagte utgifter på ansvaret er kr. 362 000,-

Ansvar 2200 - Meråker kulturskole

Budsjett for Meråker kulturskole for planperioden 2023-2026:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Kulturskolen						
Lønn og sosiale kostnader	1 957	1 972	2 027	2 027	2 027	2 027
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	83	147	123	123	123	123
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	106	0	100	100	100	100
Sum kostnader	2 146	2 118	2 250	2 250	2 250	2 250
Salgsinntekter	-430	-450	-450	-450	-450	-450
Overføringer med krav om motytelse	-123	-131	-126	-126	-126	-126
Sum inntekter	-554	-581	-576	-576	-576	-576
Nettoutgifter	1 592	1 538	1 674	1 674	1 674	1 674

Forslaget til budsjett for 2023 og økonomiplan for perioden 2023-2026 innebærer ingen endringer for kulturskolen.

Kulturskolen har et variert tilbud til barn og unge, og kan tilby ca. 140 elevplasser. Det er viktig å kunne opprettholde dagens elevtall, rammetimetall og 2,77 årsverk. Erfaringsmessig er det stabil søkermasse fra år til år. Heldigvis er det få elever på venteliste. Kulturskolen bør fortsatt prioritere rekruttering av elever til Meråker skolekorps, spesielt i årene framover. Det er også viktig å rekruttere elever til Meråkers tradisjonsinstrumenter som fiolin og trekkspill.

Det er lagt til grunn en økning i kulturskoleavgifta med ca. 3,7 % for 2023. Instrumentleie står uendret. Økningen vil gi en merinntekt på ca. kr. 20 000,-.

Nye betalingssatser fra 01.01.2023

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama, tegning	Kr. 2200,-
Barnekor, leik, dans og rytme	Kr. 800,-
Leie av instrument	Kr. 150,- (ingen økning)

- Det gis 50 % søskenmoderasjon
- Elever som er aktive i Meråker skolekorps, gis 50 % rabatt på korpsinstrument

Målet er å gi alle som ønsker det ei tilpassa opplæring i kulturskolen, og gi de kulturelle opplevelser gjennom et organisert fellesskap.

For mer informasjon: <https://www.meraker.kommune.no/tjenester/kultur-og-fritid/kultur/kulturskolen/>

Ansvar 2530 - Egga barnehage

Budsjett for Egga barnehage i planperioden 2023-2026

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Egga barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	12 079	11 369	11 018	11 018	11 018	11 018
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	288	348	391	391	391	391
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	5	5	5	5	5
Sum kostnader	12 367	11 722	11 414	11 414	11 414	11 414
Salgsinntekter	-1 854	-1 975	-2 006	-2 006	-2 006	-2 006
Overføringer med krav om motytelse	-852	56	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 707	-1 919	-2 006	-2 006	-2 006	-2 006
Nettoutgifter	9 660	9 803	9 408	9 408	9 408	9 408

På dette ansvaret så er det budsjettert med 16,7 årsverk. Barnehagen har plass til 100 barn fra de minste til de største. Fra 01.01.23 er det beregnet 66 barn.

(Betalingssatser og reduksjoner i foreldrebetaling står skissert under ansvar 2500- barnehageadministrasjon, og i DEL 3 i dokumentet).

Virksomheten styres etter Egga barnehage sin vedtatte **virksomhetsplan for 2018-2023**, utdrag:

- Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg.
- Barna skal utvikle sosial kompetanse.
- Barna skal lære og utvikle dannelsesprosesser.
- Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.

Virksomhetsplanen for Egga barnehage er å finne på Meråker kommunes hjemmeside:

www.meraker.kommune.no

Ansvar 2540 - Tollmoen barnehage

Budsjett for Tollmoen barnehage for planperioden 2023-2026

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Tollmoen barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	8 840	8 973	8 751	8 751	8 751	8 751
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	270	337	370	370	370	370
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	4	12	12	12	12	12
Sum kostnader	9 115	9 323	9 133	9 133	9 133	9 133
Salgsinntekter	-1 318	-1 600	-1 231	-1 231	-1 231	-1 231
Overføringer med krav om motytelse	-632	-105	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 950	-1 705	-1 231	-1 231	-1 231	-1 231
Nettoutgifter	7 165	7 617	7 902	7 902	7 902	7 902

På dette ansvaret så er det budsjettert med 13,2 årsverk. Fra 01.01.23 er det beregnet 54 barn i barnehagen.

(Betalingssatser og reduksjoner i foreldrebetaling står skissert under ansvar 2500- barnehageadministrasjon, og i DEL 3 i dokumentet).

Virksomheten styres etter Tollmoen barnehage sin vedtatte **virksomhetsplan for 2018-2023**, utdrag:

- Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.
- Barna skal lære om bærekraftig utvikling og dannelse.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barna skal lære om fysisk aktivitet, helse og kosthold.
- Barna skal lære om digitale verktøy med tanke på livslang læring.

Virksomhetsplanen for Tollmoen barnehage ligger på kommunens hjemmeside:

www.meraker.kommune.no

Kulturavdelingen

Budsjett for kultur for planperioden- ansvarene 2600, 2603, 2605, 2607, 2610, 2630, 2631 og 2632:

Forslaget til budsjett for 2023 og økonomiplanen for 2023-2026

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Kulturavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	1 282	507	946	946	946	946
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	100	166	166	166	166	166
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	127	14	14	14	14	14
Overføringer	675	860	860	860	860	860
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	10	0	0	0	0	0
Sum kostnader	2 194	1 547	1 985	1 985	1 985	1 985
Salgsinntekter	-1	-60	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-180	-425	-175	-175	-175	-175
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-350	0	0	0	0
Sum inntekter	-181	-835	-175	-175	-175	-175
Nettoutgifter	2 013	712	1 810	1 810	1 810	1 810

Ansvar 2600 - Kulturadministrasjonen

Her føres lønn på 20 % kulturkonsulent.

I kommende budsjettperiode forelås det en økning på 60 % fast stilling, under kulturadministrasjonen. I budsjettet fra 2021 ble 60% stillingsressurs kuttet, men arbeidsmengden forsvant ikke. De forventningene innbyggerne har til oppgaver innenfor kulturfeltet er ikke i samsvar med arbeidsmengde. Det er derfor ønskelig at sektoren får tilbake tidligere ressurser for SSOK.

Sektoren har sekretariatsansvaret for kommunale råd og utvalg herunder: Stadnamnutvalget og 17.maikomiteen, samt arrangere en enkel markering av Samefolkets dag.

Kulturadministrasjonen avsetter mye tid til å skrive politiske saker, planverk, lovverk og merkantile tjenester på kulturfeltet. Som: kulturplan, friluftslivets ferdselsårer, kulturmiljøplan, museumsplan, veiadresseringsaker etc.

Arbeidet har vært styrt etter vedtatt kulturplan for 2018-2021. PS 107/17 som ble vedtatt 21.11.2017. Dessverre har en rullering av denne planen blitt utsatt pga. mangel på ressurser. Arbeidet med ny gjeldende kulturplan er derav ikke ferdigstilt som forventet, men arbeidet vil bli igangsatt så fort som mulig i 2023.

Det vises forøvrig til egen sak om prioriteringer av spillemiddelsøknader og rullering av «vedlegg 1: Plan for Idrett og fysisk aktivitet» (Det foreligger 4 nye spillemiddelsøknader pr. dags dato.)

Kulturadministrasjonen er blitt forespurt av Røde kors om å ta over drift av BUA. Dette må vi komme tilbake til – og se om har ressurser til dette.

Ansvar 2603 - Øvrig kulturtiltak.

Kulturmidlene og kulturprisen ligger på kr. 210000,- kulturmidlene fordeles politisk etter tidligere vedtatte retningslinjer og fordelingsnøkkel. Kulturmidlene til lokale lag og foreninger fordeles etter søknad - med frist 15.mars.

Kulturprisens gave økes tilbake til kr 15 000,- som den var i 2021 (kr. 5000,- i 2022). Den totale kostanden på utdelingen av kulturprisen er kr. 20 000,- eksklusiv arbeidstid.

Ansvar 2605 - Folkehelse og kultur

I budsjett er det avsatt kr. 165 000,- med tittelen «folkehelse og kultur». I 2022 lyste kommunen ut inntil kr. 100 000,- til administrativ fordeling etter søknad om gode folkehelse tiltak. SSOK har til hensikt å fordele deler av budsjetttramme etter utlysning. Øvrige midler på dette ansvar benyttes konkret på kommunal aktivitet til fordel for folkehelsa. (Eks. offentlig bading).

Ansvar 2607 - Kulturtiltak eldre

Budsjetteres med tilskudd fra Trøndelag Fylkeskommune på kr. 25 000,- Søknadsfrist er 01.02.2023. Dette skal gå til Den kulturelle spaserstokken, (DKSS). Pengene skal gå til profesjonell kunst- og kulturformidling innen alle sjangre som gir eldre et tilpasset kulturtilbud på arenaer der de befinner seg i dagliglivet.

Ansvar 2610 - Stiftelsen Meråker-Musea

For budsjett 2023 foreslås driftstilskuddet til Meråker-musea med kr. 400 000,-

Det har vært økende aktivitet i Pulden i løpet av de siste årene. Takket være den frivillige innsatsen fra styret i Meråker-musea.

Museumsplan ble vedtatt november 2021.

Industrimuseet/Kopperå 1; det har ikke kommet til noen avklaring mellom kommunen, NTE og Trøndelag Fylkeskommune. Her jobbes det videre, men det ser ut til at denne langvarige «uavklarheten» strekker ut i langdrag. Kommunen samarbeider med Trøndelag Fylkeskommune, og håper at vi får draghjelp til å få i havn en avtale med NTE.

Ansvar 2630 – Ung kultur møtes (UKM)

Bevilgningen fra 2022 beholdes, med kr.34000,-

Ansvar 2632 - Ungdomstiltak- Superuka, og 63 Grader Nord.

Her budsjetteres det med 20 % stilling.

Kommunen kommer også sommeren 2023 til å ha et utvidet sommertilbud til elevene, de 2 ukene fra skoleslutt. Dvs. at Superuka (1.-4.trinn) og «63 Grader Nord» (5.-7.trinn) blir et gratis tilbud til aldersgruppene.

Oppsummering:

Dette viser et stramt driftsbudsjett for alle avdelinger i sektoren. Meråker kommune vil likevel ha et godt tilbud innenfor barnehage, skole, logopedtjeneste, voksenopplæring, bosetting av flyktninger, bibliotek, kulturskole, og kultur- og idrettstilbud.

Sektoren står overfor store utfordringer i kommende planperiode:

- Jobbe med å sette inn gode tiltak for å skape et enda bedre psykososialt arbeidsmiljø, tilrettelegge for ansatte med helsemessige utfordringer slik at vi kan forebygge sykefravær, og øke jobbnær-værsprosenten.
- Ferdigstillelse av planene for rehabilitering/nytt skolebygg og romløsninger på Meråker skole. Dette etter en prioritert plan for oppgradering.
- Fortsatt gjennomføre et godt etter- og videreutdanningstilbud for lærere i skolen i tråd med retningslinjene «*Kompetanse for kvalitet- felles satsing på videreutdanning*», 2016-2025.
- Utvikle kvaliteten og læringstrykket for elevene på Meråker skole ved å styrke utviklingsarbeidet og legge opp til godt samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser.
- Fortsette å bosette flyktninger i gjeldende økonomiplanperiode.
- Integreringsenheten vil ha fokus på å yte et kvalitetsmessig og godt tilbud, og vil stadig være i omorganisering, ut ifra antall bosettinger av flyktninger pr. år, og derav antall elever på voksenopplæringa.
- Følge opp de bosatte flykningene med veiledning, bistand og utdanning. Slik at de kommer ut i varig jobb.
- Ny Integreringslov som trådte i kraft 01.01.2021. Og nytt lovverk ang. bosetting av ukrainske flyktninger.
- Implementere samarbeidsavtale med NAV og Integreringsenheten.
- Ha jevn bosetting slik at vi har en forutsigbarhet i integreringstilskuddet og norsktilskudd til undervisning.
- Kompetanseløft for barnehagene. [Kompetansestrategi – barnehage \(udir.no\)](https://www.udir.no/kompetansestrategi-barnehage)
- Iverksette tilsynsoppgaver innen skole, barnehage og øvrige tjenestetilbud fra Statsforvalteren i Trøndelag, med basis i en egne strategiske utviklings- og kvalitetssikringsplaner.
- Utvikle Meråker bibliotek i tråd med nasjonale satsingsområder med direkte- formidling, «mer-åpent bibliotek,» og være en aktiv møtearena.
- Fortsatt gi et kulturtilbud.
- Kvalitetsmelding for oppvekst (tilstandsrapport), vil bli lagt fram til politisk behandling våren 2023.
- Plan for framtidig bemannings og kompetansebehov for grunnskolen, voksenopplæringa og barnehagene, i planperioden, vil bli utarbeidet i løpet av våren 2023.
- Sektoren må fortsette å ha fokus på stabil økonomikontroll.
- Implementere oppvekstreformen på tverrsektorielt nivå og den kommende oppvekstplanen.

5.5 Sektor helse, pleie og omsorg

Sektor helse, pleie og omsorg omfatter bostøtteordninger, ulike tjenester for funksjonshemmede, legekantor og helsestasjon, psykisk helsevern, fysioterapitjeneste, institusjonsbasert omsorg som sykehjem, og hjemmebaserte tjenester som omsorgsboliger, kjøkken, dagsenter, hjemmehjelp og hjemmesykepleie. I tillegg kommer interkommunale tjenester innenfor helse, lovpålagte tjenester som senter for incest og krisesenter og NAV hvor Stjørdal kommune er vertskommune.

Sektoren ledes av sektorsjefen og hver av de største avdelingene ledes av en enhetsleder som er underlagt sektorsjefen. Utvalg for helse, pleie og omsorg (UHPO) er overordnet organ for sektoren med formannskap og kommunestyret som overordnede.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor helse, pleie og omsorg						
Sum kostnader	132 621	93 311	99 623	98 843	96 824	96 684
Sum inntekter	-45 842	-16 248	-16 862	-16 667	-16 558	-16 521
Nettoutgifter	86 779	77 063	82 761	82 176	80 266	80 163

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor helse, pleie og omsorg						
Lønn og sosiale kostnader	92 287	72 595	76 424	75 744	73 825	73 285
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	10 257	7 298	8 357	8 257	8 157	8 557
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	26 997	12 951	14 295	14 295	14 295	14 295
Overføringer	2 802	417	497	497	497	497
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	279	50	50	50	50	50
Sum kostnader	132 621	93 311	99 623	98 843	96 824	96 684
Salgsinntekter	-7 534	-7 103	-7 212	-7 212	-7 212	-7 212
Overføringer med krav om motytelse	-35 301	-9 045	-8 814	-9 147	-9 059	-9 059
Overføringer uten krav til motytelse	-40	0	-50	-50	-50	-50
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-2 966	-100	-787	-259	-237	-200
Sum inntekter	-45 842	-16 248	-16 862	-16 667	-16 558	-16 521
Nettoutgifter	86 779	77 063	82 761	82 176	80 266	80 163

Forslaget til budsjett for 2023 innebærer få endringer i forhold til driftsbudsjettet for 2022. Sektoren har over flere år lagt ned institusjonsplasser med dertil årsverk som følge av strammere budsjett, men også som en følge av færre eldre i kommunen. For år 2023 holdes derfor driftsnivået på tilsvarende nivå som man har kommet ned på i 2022. Det er for år 2023 budsjettet med en bemanning på 86,74 årsverk. Dette er litt opp fra 2022. Bakgrunnen for dette vil komme fram under hvert enkelt ansvar, men i hovedsak skyldes dette at besøkskoordinator er kommet fast inn på budsjett (50 %), økning psykiatrisk sykepleier (50 %), økning Frivilligsentralen (50%) og skoletilbud ved omsorg funksjonshemmede (53%).

For år 2024 og videre i planperioden er det lagt inn kostnadsreduksjoner for sektoren. Dette er for å nå de måltall som kommunestyret har satt i forhold til økonomisk bærekraft over tid. For å synliggjøre dette er det lagt inn rammekutt på sektoren i perioden 2024-2026 tilsvarende 5,3 mill.

Rammekutt	2024	2025	2026	SUM
Rammekutt sektor helse, pleie og omsorg	-680 000	-2 040 000	-2 580 000	-5 300 000

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

Driftsendringer sektor helse, pleie og omsorg	2023	2024	2025	2026
3015: Beholde og utvikle fagfolkene	679 660	679 660	0	0
3110: Økning 30 % helsesøster	231 027	231 027	231 027	231 027
3200: Arbeidsbord legekontoet	100 000	0	0	0
3618: Helseplattformen	0	0	0	400 000
3800: 50% Psykiatrisk sykepleier	364 313	364 313	364 313	364 313
Sum driftsendringer	1 375 000	1275 000	595 340	995 340

For nærmere informasjon om de enkelte tiltakene se kommentarer under enhetene.

Fellestjenester

Budsjett for fellestjenester for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	19 700	8 050	9 684	9 004	7 516	6 976
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 046	1 264	1 683	1 683	1 583	1 583
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	13 320	10 403	10 715	10 715	10 715	10 715
Overføringer	2 974	417	497	497	497	497
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	228	50	50	50	50	50
Sum kostnader	38 268	20 183	22 629	21 949	20 362	19 822
Salgsinntekter	-648	-693	-772	-772	-772	-772
Overføringer med krav om motytelse	-17 205	-1 462	-2 006	-2 339	-2 348	-2 348
Overføringer uten krav til motytelse	-2	0	-50	-50	-50	-50
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-2 914	-100	-787	-259	-237	-200
Sum inntekter	-20 769	-2 255	-3 615	-3 420	-3 406	-3 370
Nettoutgifter	17 500	17 928	19 014	18 529	16 955	16 452

Følgende ansvar inngår nå i fellestjenestene. 3000 komite for HPO, 3003 Værnesregionen, 3010 Sektoradministrasjonen, 3015 Kompetansehevede tiltak, 3016 Refusjon lovpålagte tjenester, 3110 Helsepsykepleier-tjenesten, 3119 Frivilligsentralen, 3300 Fysioterapitjeneste, og 3800 Psykiatritjenesten.

For år 2023 viser budsjettet en økning i nettoutgiftene. Dette skyldes i hovedsak en kostnadsøkning på de interkommunale tjenestene i Værnesregionen (kr 330 000) lovpålagte tjenester (kr 80 000), økning i 50 % stilling på frivilligsentralen (148 000) samt lønnsjusteringer etter lønnsoppgjøret samt andre små konsekvensjusteringer. Det skyldes også økte utgifter til ferievikarer fra vikarbyrå, økte kostnader til legetjenesten samt tapte inntekter spesielt i forhold til ressurskrevende brukere (1 mill).

For nærmere kommentar om tjenestene se kommentarer under de enkelte ansvarene.

3000 Utvalg for HPO

Her budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av utvalget for helse, pleie og omsorg. Budsjettet for år 2023 er basert på aktiviteten i 2022, justert for satser for møtegodtgjøring. Budsjettet er ført opp med en nettokostnad på kr 68 648,-.

3003 Værnesregionen – HPO

De kostnadene som er budsjettet på dette ansvaret for år 2023 er Meråker kommune sin andel av kostnadene til interkommunalt samarbeid om Værnesregionen DMS, plasser for øyeblikkelig hjelp døgnopphold i DMS, interkommunal samfunnsmedisinsk enhet, legevakt, responscenter, og interkommunalt forvaltningskontor. Alle kostnader til det interkommunale NAV tjenesteområdet er også ført på dette ansvaret.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene i sektoren.

Tjeneste	2023	2024	2025	2026
Samfunnsmedisinsk enhet	236 000	236 000	236 000	236 000
Frisklivssentral	112 000	112 000	112 000	112 000
Samhandling	58 000	58 000	58 000	58 000
Legevakt	1 577 000	1 577 000	1 577 000	1 577 000
Responscenter	312 000	312 000	312 000	312 000
NAV bemanning	1 567 000	1 567 000	1 567 000	1 567 000
NAV kvalifiseringsstønad	800 000	800 000	800 000	800 000
NAV livsopphold m.m.	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Psykolog barn og unge	206 000	206 000	206 000	206 000
DMS, intermediær sengepost	990 000	990 000	990 000	990 000
DMS øyeblikkelig hjelp	1 309 000	1 309 000	1 309 000	1 309 000
Forvaltningskontor	1 551 000	1 551 000	1 551 000	1 551 000
Sum	10 253 000	10 253 000	10 253 000	10 253 000

Meråker kommunes andel i samarbeidene er satt opp i samsvar med behandlingen i Værnesregionen og er for 2023 budsjettert med kr 10.253.000. Dette er i tråd med behandlingen i Værnesregionen.

Det er som vanlig usikkerhet omkring tiltaksbudsjettene til NAV.

Vår strategi for samarbeidsområder i Værnesregionen må evalueres løpende.

3010 Sektoradministrasjonen

På dette ansvaret budsjetteres utgifter til administrasjon av sektoren. Det er 2,2 årsverk fordelt på sektorsjef og konsulent, i tillegg er 20 % flyttet fra hjemmetjenesten og inn på sektorkontoret. Dette gjelder ressurs for velferdsteknologi i sektoren som tidligere lå til hjemmetjenesten.

Driftspostene på ansvaret er tatt ned til et absolutt minimum. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 1.827.68.

3015 Kompetansehevede tiltak

På dette ansvaret er det for år 2023 budsjettert med kostnader til kompetanseheving for ansatte i sektoren. Det er budsjettert med kr 206 000,- i netto kostnader. Det er budsjettert med et statlige tilskudd og bruk av fond (tidligere ubrukte midler) til kompetanseheving. Det er vanskelig å budsjettere eksakt beløp i tilskudd, da en ikke vet hvor mye som innvilges før i mars/april hvert år. Det er estimert et tilskudd på kr. 200 000,-.

Det er også lagt inn et tiltak om å beholde og utvikle fagfolkene. Her er det omprioritert ressurser til 20 % fagutvikling med fokus på veiledning og oppfølging av studenter, lærlinger m.m. Dette for å ta godt vare på å utdanne de som skal bli vår fremtidige arbeidskraft. Det er også lagt inn midler til hospitering, stipend for sykepleierstudenter samt til kursing av egne ansatte. Dette er et område som er viktig for å ta vare på de ansatte som vi har slik at de får utviklet seg og får en enda bedre fagkompetanse. Til sist er det lagt inn midler til lærling på arbeidsplassen for to helsefagarbeidere og en renholder. Dette er en ordning hvor lærlingen dersom den tas opp av Fylkeskommunen skal ha full lønn under lærlingetiden, personen skal gå inn i vanlig drift og finansieres derfor av reduserte vikarutgifter for det enkelte ansvar samt lærlingetilskudd fra OKS (opplæringskontoret).

3016 Refusjon lovpålagte tjenester

På dette ansvaret er det budsjettert med Meråker kommunes andel av kostnadene til krisesenter, overgrepsmottak og incestsenter. Alle disse tjenestene er lovpålagte og løses i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag. Videre er det på dette ansvaret budsjettert med kostandene til norsk pasientskadeerstatning og kostnadene ved gjesteinnbyggere i fastlegeordningen. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 624.000.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene.

Diverse tilskudd	2023	2024	2025	2026
Interkommunalt samarbeid incest og overgrep	34 000	34 000	34 000	34 000
Interkommunalt krisesenter	130 000	130 000	130 000	130 000
Norsk pasientskadeerstatning	80 000	80 000	80 000	80 000
Gjesteinnbyggere fastlegeordningen	380 000	380 000	380 000	380 000
Sum	624 000	624 000	624 000	624 000

3110 Helsesykepleiertjeneste

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til 2,2 årsverk helsesykepleier inkludert koordinator og kjøp av jordmor ressurs tilsvarende 20 % stilling. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.002.854,-. Dette er en økning fra 2022 som skyldes økte lønnskostnader som følge av sentrale forhandlinger.

3119 Frivilligsentralen

Her budsjetteres kostnader til frivilligsentralen. Det er for 2023er det lagt til grunn en bemanning på 1,0 årsverk for leder av sentralen. Økningen kommer som en følge av *Forskrift for tilskudd til frivilligsentral* som stiller krav om et årsverk for å kunne motta tilskudd til drift. Budsjettet for år 2023 er satt opp med en nettokostnad på kr 337 118,-. Dette er en økning fra 2022 på kr 147 381 kr. Økningen skyldes i hovedsak utviding av stilling samt husleie for å drifte Frivillighetens hus. Det er budsjettet med et statlig tilskudd på kr 466 000 for år 2023.

3300 Fysioterapitjeneste

Her budsjetteres kostnader til kommunens fysioterapitjeneste. Det er for 2023 lagt til grunn en bemanning på 260% faste fysioterapeuter, 100 % turnus fysioterapeut og 40% ergoterapeut. Til sammen utgjør dette 4,0 årsverk.

Budsjettet for år 2023 er satt opp med en nettokostnad på kr 1.593.000. Dette er en liten økning som skyldes korrigering av enkeltposter knyttet til lønn.

3800 Psykisk helsevern

Psykiatritjenesten er et lavterskeltilbud til personer med psykiske lidelser som har behov for samtaler, følge til lege, butikk eller som har behov for hjelp til å administrere medisiner. På dette ansvaret budsjetteres kostnader knyttet til 1,5 årsverk som psykiatrisk sykepleier, og tjenestetilbudet til personer med psykiske lidelser. Det er lagt inn et tiltak på en 50 % økning som finansieres bed øremerket statstilskudd. Det er søkt slik tilskudd ut fra nasjonale myndigheters varsling på at dette er et satsningsområde. Stillingen er lagt inn, men med motpost som forutsetter tilskudd. Stillingen blir kun besatt dersom man får slik finansiering. Enheten har i dag merket en pågang fra unge brukere som trenger oppfølging og stillingen er tenkt i forhold til å styrke vårt tilbud til disse.

Det er også lagt inn en ytterligere økning på 50 % på tiltak. Dette som en følge av at kommunen i 2022 har tatt imot mange flyktninger. Disse trenger bistand og hjelp og mange har med seg opplevelser som trenger bearbeiding. Stillingen finansieres med økt integreringstilskudd.

Budsjettet for år 2023 er satt opp med en nettokostnad på kr 1 296 367,-.

3200 Legekontoret

Tabellen viser budsjettet for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026 for legetjenesten.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Legetjeneste						
Lønn og sosiale kostnader	7 871	6 651	7 075	7 075	7 075	7 075
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 227	1 035	1 274	1 174	1 174	1 174
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 580	100	100	100	100	100
Sum kostnader	11 678	7 786	8 449	8 349	8 349	8 349
Salgsinntekter	-787	-680	-500	-500	-500	-500
Overføringer med krav om motytelse	-2 156	-903	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Sum inntekter	-2 943	-1 583	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Nettoutgifter	8 734	6 203	6 749	6 649	6 649	6 649

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 6 749 000. Dette er en økning i forhold til budsjettet for år 2022. Budsjettet for år 2022 hadde derimot ikke kostandene for legevikarene iberegnet lengre enn til sommeren 2022. Resterende utgifter ble budsjettregulert inn i løpet av året. For 2023 er det estimert en måte og organisere legetjenesten på. Dette er likevel vanskelig da det ikke er før vi sitter i en reell forhandlingssituasjon at vi vet hvilke lønnsbetingelser som vil bli lagt til grunn. Skulle estimatet vise seg å bli feil må vi komme tilbake med en sak for politisk behandling. Det som er lagt til grunn er en mellomting mellom tidligere og dagens avtaler. Alle kostnader til interkommunal legevakt er budsjettet på ansvar 3003 på ansvar 3200 ligger kun kostnadsbildet for daglegevakt.

Det opprettholdes tidligere reduksjon på 100% turnuslege som ble innført fra høsten 2022. Dette innebærer at turnuslegestillingen er tatt bort. Årsaken til dette er at det er stor usikkerhet om en greier å rekruttere leger med veilederkompetanse. En kan ellers risikere at en har turnuslege, men ingen veiler for vedkommende. Konsekvensen av å ta vekk turnuslegestillingen er at legetjenesten vil bli mer sårbar, da det blir færre leger ved kontoret. I fjor ble det ikke satt av midler til innkjøp av nye arbeidsbord, dette er kommet på plass i årets budsjettforslag.

Sykehjemmet

Som en følge av at avtalen med Stjørdal kommune om salg av 7 døgnplasser ved sykehjemmet ble avsluttede fra 1.januar 2022 ble det i løpet av 2022 nok en gang store endringer i driften av sykehjemmet. Sykehjemmet består i dag av to avdelinger, dette er Aldersdementavdelingen og Langtidsavdelingen.

3614 Aldersdement avdelingen

Avdelingen gir tjenester til personer med demens. Avdelingen er lokalisert i første etasje ved sykehjemmet. Det er i budsjettet for 2023 budsjettet med 17,33 årsverk inkludert 1 årsverk leder, 1,7 årsverk renhold og 5,6 årsverk nattevakter. Antallet døgnplasser er redusert til dagens 10 plasser. Bemanningen som var planlagt på AD ble for lav til å kunne gi et godt tilbud til brukerne. Det ble derfor omdisponert ressurser i sektoren tilsvarende en økning med en ansatt hver kveld på AD samt også dagtid på helg. Dette tilsvarer en ressurs på 1,6 årsverk.

3615 Langtidsavdelingen

Det er i budsjettet for 2023 budsjettet med 15,76 årsverk inkludert 1 årsverk leder ved denne avdelingen. Avdelingen er fra 2022 blitt slått sammen med korttidsavdelingen. Antallet døgnplasser er økt fra tidligere 12 til 16 plasser. Dette fordi avdelingen skal drifte 4 korttidsplasser for egne innbyggere når korttidsavdelingen ble avvirket som egen avdeling. Avdelingen vil da gi tjenester til personer med fast plass /langtids-plass og korttids-plass. Avdelingene er lokalisert i 2.etasje ved sykehjemmet.

Det ble i fjor ikke funnet midler til innkjøp av møbler på avdelingen. Dette er i år lagt inn på budsjett.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Meråker sykehjem - totalt						
Sum kostnader	42 331	28 371	30 574	30 574	30 141	30 541
Sum inntekter	-13 997	-4 970	-4 666	-4 666	-4 570	-4 570
Nettoutgifter	28 333	23 401	25 908	25 908	25 571	25 971

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Meråker sykehjem - AD						
Lønn og sosiale kostnader	12 234	13 887	14 914	14 914	14 698	14 698
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	722	611	638	638	638	638
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	3 836	20	305	305	305	305
Overføringer	-63	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	9	0	0	0	0	0
Sum kostnader	16 738	14 519	15 857	15 857	15 641	15 641
Salgsinntekter	-1 740	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Overføringer med krav om motytelse	-3 861	-470	-318	-318	-270	-270
Overføringer uten krav til motytelse	-4	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-13	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-5 618	-2 170	-2 018	-2 018	-1 970	-1 970
Nettoutgifter	11 120	12 349	13 839	13 839	13 671	13 671
Meråker sykehjem - langtid						
Lønn og sosiale kostnader	7 746	12 965	13 372	13 372	13 156	13 156
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	706	852	1 009	1 009	1 009	1 009
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 065	35	335	335	335	335
Overføringer	-63	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	19	0	0	0	0	0
Sum kostnader	9 474	13 852	14 716	14 716	14 500	14 500
Salgsinntekter	-1 568	-2 340	-2 340	-2 340	-2 340	-2 340
Overføringer med krav om motytelse	-454	-460	-308	-308	-260	-260
Overføringer uten krav til motytelse	-16	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-20	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 058	-2 800	-2 648	-2 648	-2 600	-2 600
Nettoutgifter	7 416	11 052	12 068	12 068	11 900	11 900
Meråker sykehjem - korttid						
Lønn og sosiale kostnader	13 139	0	0	0	0	0
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	688	0	0	0	0	0
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 348	0	0	0	0	0
Overføringer	-63	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	7	0	0	0	0	0
Sum kostnader	16 119	0	0	0	0	0
Salgsinntekter	-1 205	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-5 098	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	-5	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-13	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-6 321	0	0	0	0	0
Nettoutgifter	9 798	0	0	0	0	0

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 23.401.000. Dette er en økning på kr 2 703.000 i forhold til vedtatt budsjett for 2022. Dette skyldes i hovedsak bortfall av inntekter, lønnsoppgjør (både fastlønn og økning i ubekvemstillegg) samt justeringer av budsjett i forhold til vikarinnleie fra vikarbyrå (satt til et minimum) for å klare ferieavviklingen uten det overforbruket som har vært de siste årene.

Hjemmetjenestene

Budsjett for hjemmetjenesten i planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Hjemmetjenestene						
Lønn og sosiale kostnader	15 520	15 209	14 978	14 978	14 978	14 978
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 185	2 978	3 109	3 109	3 109	3 109
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 760	500	700	700	700	700
Overføringer	18	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	14	0	0	0	0	0
Sum kostnader	22 497	18 687	18 787	18 787	18 787	18 787
Salgsinntekter	-1 408	-1 510	-1 510	-1 510	-1 510	-1 510

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Overføringer med krav om motytelse	-1 349	-450	-362	-362	-362	-362
Overføringer uten krav til motytelse	-13	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-6	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 777	-1 960	-1 872	-1 872	-1 872	-1 872
Nettoutgifter	19 721	16 727	16 915	16 915	16 915	16 915

Tabellen viser budsjettet for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026 for hjemmetjenesten som består av ansvar 3609, ansvar 3612 og ansvar 3619.

For år 2023 viser budsjettet nettoutgift på kr 16 915 000,-. Dette er reduksjon i årsverk ressurs fra 2022 på 1,4 årsverk samlet. Årsaken er at bemanningen som var lagt på AD ble for lavt til å kunne drifte avdelingen på en god måte. Det ble derfor flyttet årsverk fra hjemmetjenesten til AD da brukere av hjemmehjelp hadde gått ned og det var mulig å omdisponere egen ressurser.

3609 Kjøkkenet

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av kjøkkenet og kantinen. Ved kjøkkenet og kantinen er det 4 personer i til sammen 2,08 årsverk. Disse smører frokost og kveldsmat til sykehjem og beboere i trygdeboliger samt noe ekstra i tillegg til at de betjener kantinen. Man har her et lager for tørrmat og en plass med ansvar for innkjøp og lagerhold av matvarer.

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.628 242. Dette er en liten økning som skyldes økte matvarepriser samt økte utgifter til transport av mat fra kurbadet til helse i kommunen.

3612 Dagsenteret

Dagsenteret har tilsatt to aktivitører i til sammen 100 % stilling. Dagsenteret har åpent fire dager per uke og har vært en viktig bidragsyter til at behovet for institusjonsplasser i kommunen er redusert. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 963 109, noe som er en reduksjon i forhold til budsjettet for år 2022. Dette skyldes omdisponering av ansatte til bemanning på AD. For år 2023 er det også lagt inn kr 200.000 til kjøp av dagsenterplasser til demente/psykiatrien ved et gårdsbruk gjennom ordningen inn på tunet.

3619 Hjemmebaserte tjenester

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Det er for år 2023 lagt til grunn en bemanning på 14,7 årsverk. Reduksjonen skyldes omdisponering av ressurser til AD.

Budsjettet for hjemmebaserte tjenester er satt opp med en nettokostnad på kr 13.323 328, for år 2023. Dette er en liten økning selv med omdisponering av bemanning. Årsaken er at det er lagt inn økte utgifter til innleie av ferievikarer fra vikarbyrå og økte utgifter til omsorgslønn. Brukerbetalingen er justert opp med ca 3 % i tråd med endringen av betalingssatser.

Omsorg for funksjonshemmet

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av Søgardsjale II og ellers alt tjenestetilbud til funksjonshemmede brukere. Det er også lagt til to nye ansvar til denne avdelingen i 2023. Dette er et ansvar som omhandler VTA plasser samt et ansvar for et skoletilbud hvor kommunen stiller delvis personalet samt lokaler til en elev ved Meråker v.g.s.

Budsjett for omsorg funksjonshemmede for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Omsorg funksjonshemmede						
Lønn og sosiale kostnader	16 076	15 833	16 402	16 402	16 402	16 402
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	682	558	644	644	644	644
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 087	1 893	2 140	2 140	2 140	2 140
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2	0	0	0	0	0
Sum kostnader	17 847	18 284	19 185	19 185	19 185	19 185
Salgsinntekter	-179	-180	-390	-390	-390	-390
Overføringer med krav om motytelse	-5 177	-5 300	-4 620	-4 620	-4 620	-4 620
Sum inntekter	-5 356	-5 480	-5 010	-5 010	-5 010	-5 010
Nettoutgifter	12 491	12 804	14 176	14 176	14 176	14 176

3622 Omsorg for funksjonshemmet

På dette ansvaret føres alt av tjenester til de som bor ved Søgardsjalet 2 og ellers andre med funksjonshemming i kommunen med tjenester fra dette ansvaret. Det er i 2023 likt antall årsverk som i 2022 ved avdelingen, det vil si 18,2 årsverk. Tabellen viser de budsjetterte kostnadene til drift av omsorg funksjonshemmet med de nye ansvarsene. For 2023 viser budsjettet en nettokostnad på kr. 13 165 000,- på ansvar 3622. Dette er en økning på kr 360.000, i nettokostnadene i forhold til budsjettet for 2021 og skyldes i hovedsak økte kostnader knyttet til BPA som er en lovpålagt tjeneste. Det er også lagt inn en reduksjon på statlig tilskudd til ressurskrevende brukere tilsvarende det kommunen mottok i 2021. Reduksjonen er på 1 million. Tilskuddet for ressurskrevende brukere betales ut etterskuddsvis og dette er årsaken til at man sammenligner størrelsen med 2021. Videre er budsjettet korrigert for økte kostnader som følge av lønnsendringer og endringer på noen driftsposter. Kostander knyttet til VTA og Fides er tatt ut av ansvaret og overført det nye ansvaret.

3624 VTA/Aktivitetsplasser.

På dette ansvaret føres kommunes kostander knyttet til aktivitetsplasser hos Fides samt VTA plasser. Kommunen har et vedtak om 10 VTA plasser (økning på 5 forutsatt statlig medfinansiering) og 5 aktivitetsplasser. Kommunen har ikke fått svar om staten øker opp antallet VTA plasser. I 2022 økte kommunen opp med 2 VTA plasser finansiert med midler som skal dekke opp kommunens andel på de siste 5 VTA plassene. Det er budsjettert med netto kostand på kr 1 080 000,-.

3626 Avtale meråker skole

På dette ansvaret budsjetteres kostander og inntekter ved kjøp av bemanning og skolelokale for elev ved Meråker videregående skole. Inntekter og utgifter på dette ansvaret går i null da det er Fylkeskommunen som drifter tilbudet gjennom helsesektoren.

Investeringer i sektoren

Det foreslås følgende investeringstiltak i sektoren i planperioden 2023 – 2026:

Investeringstiltak sektor helse, pleie og omsorg	2023	2024	2025	2026
3618: Helseplattformen	0	0	0	8000000
3619: Utskifting av tjenestebil for hjemmetjenesten	550000	550000	550000	550000
3619: Velferdsteknologi	250000	250000	250000	250000
3622: Utskifting bil omsorg funksjonshemmede	500 000	0	0	0
Sum investeringstiltak	1 300 000	800 000	800 000	8 800 000

Kommentarer til investeringstiltakene:

3618: Helseplattformen

Det er i investeringsbudsjettet for år 2026 lagt inn kostnader til innkjøp av helseplattformen. Kostnadene er meget usikre men er anslått til ca 8 millioner kroner pr nå. Årsaken til at kostnadene er lagt inn for år 2026 er at en ønsker å utsette denne investeringen til kostnader og funksjonalitet for løsningen er avklart.

3619 Hjemmetjenestene, innkjøp av kjøretøy og velferdsteknologi

Det er i investeringsbudsjettet for år 2022 og hvert av årene i planperioden 2022 -2025 lagt inn kostnader til en ny bil til hjemmetjenesten. Dette er helt nødvendig for å kunne bytte ut de eldste bilene som er i drift innenfor denne tjenesten med moderne elbiler. Kostnadene til innkjøp av bilen er budsjettet til kr 550.000. Det er en økning med 100 000 fra tidligere år da man erfarer at det er vanskelig å skaffe en elbil til den summen som tidligere var avsatt. Det er videre lagt inn kostnader hvert av årene til innkjøp av diverse utstyr innenfor velferdsteknologi.

3622 Omsorg funksjonshemmede

Omsorg for funksjonshemmede har i dag en bil. Denne benyttes til transport av beboere til ulike aktiviteter. Dagens bil er ikke optimal til formålet og det er derfor ønskelig å bytte ut denne med en bil som er bedre egnet til transport av personer med nedsatt funksjonsevne. Det ble i fjor ikke funnet rom for dette tiltaket. I år er behovet enda større og det er lagt inn innkjøp av en nesten ny bil til enheten.

Nytt Omsorgbygg

Det er budsjettet at nytt omsorgsbygg prosjekteres i 2025 og at dette bygges i 2026. Dette prosjektet er skjøvet noe ut i tid. Årsaken til dette er at prognosene viser at behovet for disse boligene er noe senere enn tidligere antatt. Kostnader for prosjektering og bygging av omsorgsboliger er satt opp i budsjettforslaget til kommunal utvikling. Siste nytt er at regjeringen ved framlegg av nytt statsbudsjett har tatt bort medfinansieringen/tilskudd til nye omsorgsboliger og sykehjem. Per dags dato er det derfor kommunene som selv må bære kostnadene. Kommunen kan ikke si at man på bakgrunn av dette skal legge bort planene. Det vil derimot si at man må gjøre en nøye vurdering av hvilket behov Meråker kommune vil ha i framtiden. Man må også vurdere på hvilken måte kommunen beste er tjent med bygging av omsorgsboliger på, både privat og offentlig. Det må derfor jobbes godt med dette i årene som kommer. En kan også anta og tro at stansen i tilskuddsordninger er et midlertidig tiltak med bakgrunn i den urolige situasjonen verden er i og uroen i verdensøkonomien.

Utfordringer for sektoren i årene framover

I år 2023, og i årene fremover, må sektor for helse, pleie og omsorg tilpasse tjenestetilbudet til demografiske endringer og endrede rammebetingelser. Prognoser for befolkningsutviklingen viser at antallet personer i aldersgruppen 80 + vil fortsette å gå noe nedover frem til år 2025. Deretter vil antallet begynne å vokse og etter hvert utover mot 2035 vil det bli en dobling i antallet i aldersgruppen 80 +.

Samhandlingsreformen videreføres gjennom eldrereformen «Leve Hele Livet» og videre i det som kalles pasientens helsetjeneste. Dette innebærer individuelt tilpassede tjenester, som skal ytes i pasientens hjem-kommune så langt det er mulig. Dette betyr at det vil bli etablert nye og andre tjenester i kommunen utover i planperioden.

Koronapandemien har krevd ressurser fra helse og vil muligens også gjøre det inn i 2023. Alle innbyggerne i kommunen har fått vaksine i henhold til vaksinasjonsprogrammet. Det er nå de over 65 år og risikopasienter som har fått tilbud om 4.dose. Avhengig av hvordan pandemien utvikler seg kan det også være at en må gjennomføre ytterligere vaksiner i 2023 og videre i planperioden. En har ikke budsjettet med kostnader til dette da det legges til grunn at kostnadene blir dekket med statlige tilskudd. Dette er derimot mer og mer usikkert etter hvert som man erfarer at det ikke lenger er like enkelt og få innfridd kostnader

som pandemien har ført med seg. En kan se for seg at staten mener dette inngår i kommunes rammetilskudd.

Sykefraværet i sektoren er på vei nedover. Arbeidet med å redusere sykefraværet vil bli prioritert i året som kommer og i hele planperioden. Det kan se ut til at organisering med mer nærledelse er et viktig tiltak. I tillegg er satsingen på både 40 timers HMS opplæring og IA skole for ledere, tillitsvalgte og verneombud et viktig steg i rett retning for å styrke trepartssamarbeidet. På den måten bygger vi forståelse, kultur og jobber sammen mot felles mål og utvikling av de tjenestene som vi skal yte til våre innbyggere.

Sektoren har i 2022 opplevd store utfordringer knyttet til rekruttering av leger og sykepleiere. Ledige stillinger har vært kunngjort flere ganger uten at en har fått kvalifiserte søkere. Mange kommuner melder om det samme. Fortsetter dette utover i 2023 vil det medføre store utfordringer i å holde tjenestene i gang. Spesielt gjelder dette legetjenesten. Innleide vikarer fra vikarbyrå bidrar til å sikre tjenesteytingen, men det medfører svært høye kostnader å leie inn personell fra vikarbyrå. Kvaliteten på tjenestene blir også dårligere fordi vikarene byttes ofte. Tiltaket for å beholde og utvikle egne fagfolk vil derfor være en framtidig styrke i dette arbeidet. Det må i tillegg jobbes med turnus og andre måter å organisere tjenestene og arbeidsoppgavene på for å bedre kunne møte de utfordringene vi står ovenfor. Vi har mange muligheter, vi må bare gripe dem sammen.

5.7 Sektor kommunal utvikling

Sektor for kommunal utvikling (SKU) er et vidtspennende område som ivaretar kommunens oppgaver og ansvar for tjenestene plan- og byggesak, kommuneplanlegging, kart- og oppmåling, næringsarbeid, landbruk, konsesjon, miljø, vannforvaltning, grustak, kommunale veier, vann og avløp, renovasjon, forvaltning, drift, vedlikehold av kommunal bygningsmasse, kommunens hjemmeside. Brann- og feiervesen inngår i Værnesregionen brann og redning. Budsjettområde for kjøp av tjenesten, selvkostområdet for feiing og vedlikehold av brannstasjon ligger til SKU. Renovasjon inngår i Innherred renovasjon IKS, men søknader om fritak, gebyrregulativ og statistikk ligger til SKU.

Sektoren ledes av sektorsjef med avdelingsledere for VVA og FDV. De andre fagenheter er direkte underlagt sektorsjef. Det har også i 2022 vært vakant stilling på sektorkontoret. Sektoren har hatt nedgang i sykefraværet sammenlignet med fjoråret. Sykefraværet har i hovedsak vært langtidssykemeldinger. Stort arbeidspress over lengre tid, samt slitasjeskader ser ut til å ligge til grunn for langtidssykemeldingene. På flere avdelinger i sektoren har vi ansatte som nærmer seg pensjonsalderen. Der er viktig at sektoren er i forkant på rekruttering, da vakanser er med å øke belastningen på gjenværende stab. En viktig oppgave for sektoren i 2023 og videre i budsjettperioden er tiltak for å bedre arbeidsforhold samt organisere/omfordele arbeidsoppgaver for å redusere sykefraværet, samt rekruttering.

Ulike lover og forskrifter hjemler mye av våre oppgaver på forvaltningsområde. Nivå på drift, vedlikehold og investeringer påvirkes i stor grad av omfanget på driftsnivå hos de andre tjenestekområder, samt politiske investeringsvedtak. Sektoren skal være en serviceinstans utad mot våre innbyggere, næringsaktører og tjenestemottakere, og kommunens interne behov, i tillegg skal sektoren utføre lovpålagte kontroller og forvaltningsoppgaver. Viktig grunnlag i dette arbeidet er felles rekruterings- og kompetanseplan som er påbegynt.

Budsjett og regnskap for sektoren føres på hovedansvarsområdene 4 og 7.

Årsverk i sektoren

Sektoren har i budsjett for 2023 til sammen 30,79 årsverk (33,06 i 2020, 30,94 i 2021, 30,79 i 2022). Det er lagt inn innsparingstiltak med økonomisk effekt på kr 0 i 2023, kr 200.000 i 2024, kr 610.000 i 2025 og kr 780.000 f.o.m. 2026.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor kommunal utvikling						
Sum kostnader	44 429	39 407	44 784	41 953	39 868	39 697
Sum inntekter	-20 317	-16 397	-16 643	-16 797	-15 359	-15 482
Nettoutgifter	24 112	23 009	28 140	25 156	24 509	24 215

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor kommunal utvikling						
Lønn og sosiale kostnader	19 852	19 004	18 941	18 741	18 167	17 997
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	14 191	13 535	17 977	13 647	13 497	13 497
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	5 732	6 348	7 167	7 167	7 167	7 167
Overføringer	2 281	425	580	2 280	920	920
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 373	95	119	118	117	116
Sum kostnader	44 429	39 407	44 784	41 953	39 868	39 697
Salgsinntekter	-10 420	-11 198	-10 909	-11 029	-11 149	-11 269
Overføringer med krav om motytelse	-5 959	-2 261	-1 954	-1 954	-1 906	-1 906
Overføringer uten krav til motytelse	-205	-95	-95	-95	-95	-95
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-3 734	-2 844	-3 685	-3 718	-2 209	-2 212
Sum inntekter	-20 317	-16 397	-16 643	-16 797	-15 359	-15 482
Nettoutgifter	24 112	23 009	28 140	25 156	24 509	24 215

Rammen for sektoren reduseres i løpet av planperioden. Slik tiltakene er lagt opp skal kostnadssiden ned, samtidig som inntektssiden har en svak økning. I denne sammenhengen er det viktig at eventuelle endringer gjennomføres med involvering av ansatte og tillitsvalgte. Målet er å få gjennomført langsiktige tiltak som bidrar til en bærekraftig kommuneøkonomi for planperioden. Målsettingen er å bruke ressurser mest mulig effektivt, og ha et helhetlig perspektiv på drift og investering.

Meråker er en attraktiv fritidskommune, noe vi fikk erfare ekstra i pandemien hvor pågangen var større en parkeringskapasiteten i flere områder. Det er regulert store områder for hyttebygging. Som nevnt i tidligere budsjettsskriv forventes det økning i antall plan- og byggesøknader, med tilhørende økning i arbeidsmengde på kart og oppmåling. 2022 har som tidligere år vist stor saksmengde på både plan- og byggesak samt oppmåling. Saksmengden medfører at sektoren ikke klarer å levere alt innenfor lovpålagte tidsfrister. Det vil være avgjørende å beholde de dyktige fagfolkene vi har innenfor dette fagfeltet. Økt utbygging og aktivitet i kommunen betinger også et større press på utbygging av kommunal infrastruktur som vei, vann, avløp og tilrettelegging for digital infrastruktur. Her vil det være behov for større investeringer i planperioden, og vi er helt avhengige av både å beholde og å rekruttere medarbeidere. Kommunes ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne.

I økonomiplanperioden 2023 – 2026 gjennomføres følgende effektiviseringstiltak innenfor rammen av sektorens driftsbudsjett:

Driftsendringer SKU	2023	2024	2025	2026
Innsparing etter gjennomføring av kommunekompassundersøkelsen og påfølgende utarbeiding av utviklingsstrategi	-	- 200 000	- 610 000	- 780 000
Sum driftsendringer	-	- 200 000	- 610 000	- 780 000

Kommunen vil i løpet av november 2022 gjennomføre vurderinger i henhold til kommunekompasset. Evaluering av denne vurderingen vil gi sektoren et godt grunnlag for strategiske valg for videreutvikling av sektoren i samarbeid med de andre sektorene i kommunen. Gjennom denne videreutviklingen ligger det mål om innsparinger gjennom effektivisering, smartere løsninger uten at det går ut over kvalitet, service og arbeidsforholdene.

I økonomiplanperioden 2023 – 2026 forslås følgende tiltak for sektorens driftsbudsjett:

Driftsendringer SKU	2023	2024	2025	2026
4460: Autovern, overvann, naturskade	650 000	-	-	-
4460: Reasfaltering	1 000 000	-	-	-
Flere: Styrket vedlikehold kommunale bygg	1 000 000	-	-	-
Sum driftsendringer SKU	2 650 000	-	-	-

4460 Naturskade, overvann, autovern:

Vi har vært igjennom en høst, vinter og påfølgende sommer med mye ekstremvær og nedbør. Vi må forvente at ekstremvær vil komme med jevne mellomrom i forskjellige former. Ut fra erfaring de senere årene bør det i økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023 tas høyde for uventede utgifter som er vanskelig å plassere i budsjettet for de mest berørte ansvarsområdene (VVA og FDV).

For å sikre kommunale veier er autovern nødvendig og de senere årene har det ikke vært avsatt midler til formålet. Veiavdelingen har i 2022 tatt noen strekninger som vi har vurdert som potensielt farlige ved uhell. Det må settes av årlige bevilgninger til formålet i kommende år.

4460 Reasfaltering

I budsjett 2022-2025 ble det satt av investeringsmidler til asfaltering i 2023 og i 2025. Dette er midler som ikke kan brukes til reasfaltering, som er vedlikehold og skal dekkes over driftsbudsjettet. Sektoren ser behov for vedlikehold på en del av de kommunale veiene som ble asfaltert for en del år tilbake. Budsjett 2023 foreslår kr 1 000 000,- til reasfaltering.

4705 Styrket vedlikehold av kommunale bygg.

Med bakgrunn i etterslep på vedlikehold av kommunale bygg foreslås å styrke driftsbudsjettet i 2023 med kr 1 000 000,- i for å komme mer ajour med vedlikeholdet. Gjennomgang og oversikt på vedlikeholdsbehovet utført høsten 2022 vil danne grunnlag for prioritering av det ekstra vedlikeholdet. Det vil utarbeides en samlet vedlikeholdsplan for kommunal eiendomsmasse som gir et bedre grunnlag for prioritering av ressursbruken.

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	6 627	7 159	7 216	7 016	6 606	6 436
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 667	3 709	4 103	2 423	2 273	2 273
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 014	1 982	2 571	2 571	2 571	2 571
Overføringer	2 281	425	580	2 280	920	920
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 372	95	119	118	117	116
Sum kostnader	14 960	13 370	14 588	14 407	12 486	12 315
Salgsinntekter	-2 747	-3 257	-3 096	-3 216	-3 336	-3 456
Overføringer med krav om motytelse	-2 712	-854	-983	-983	-983	-983
Overføringer uten krav til motytelse	-94	-95	-95	-95	-95	-95
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-3 734	-2 824	-3 665	-3 698	-2 189	-2 192
Sum inntekter	-9 287	-7 029	-7 839	-7 993	-6 603	-6 726
Nettoutgifter	5 673	6 340	6 749	6 415	5 884	5 589

Innenfor sektorkontoret ligger flere ulike ansvarsområder, plan- og byggesak, kommuneplanlegging, kart- og oppmåling, adressering, næringsarbeid, landbruk, konsesjon, miljø, vannforvaltning, kommunale veier, vann og avløp, renovasjon, forvaltning, drift, vedlikehold av kommunal bygningsmasse, post/arkiv, kommunens hjemmeside.

4010 Sektorkontoret

Ansvar 4010 omfatter sektorsjef og merkantile tjenester. De merkantilt ansatte på sektoren har i tillegg funksjoner i post/arkiv og skranke. For 2023 vil også arbeidet med kommunevalget komme i tillegg for den merkantile tjenesten.

4011 Næringsutvikling

Næringsarbeidet organiseres i sektor for kommunal utvikling.

Meråker kommune har samarbeidsavtale med Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV). Kommunen har tett og godt samarbeid også med lokalavdelingen NiV Meråker. Avtale med Proneo AS er inngått for å støtte bedriftsrådgivning til både nyetablerere og mer etablerte bedrifter. Dette gir kommunen tilgang til utvidet kapasitet, fagkompetanse og nettverk til nytte for lokalt næringsliv.

Trevarefabrikken på Gudå reåpnet våren 2022 etter at kommunen i samarbeid med ny leietaker har lagt til rette for ny og framtidsrettet produksjon. Leieinntektene fra leietaker dekker alle kommunens kostnader som eier av fabrikk eiendommen.

Det har vært aktiv deltakelse fra kommunen for å tilrettelegge for ny virksomhet i Meråker Næringspark i Kopperå; Etablering av hydrogenfabrikk ser ut til å gå etter plan og Northern Silicon AS er i gang med første fase av det som kan utvides til full produksjon. Det er også et aktivt arbeid i gang for å etablere et utvidet testsenter i Næringsparken bl.a. i samarbeid med Sintef. Bygningsmassen i parken er oppgradert i 2022, og det vurderes videre oppgraderinger for å huse ny og utvidet kapasitet.

Arbeid med rullering av KPA er igangsatt. Dette gir muligheter for bedre arealmessig tilrettelegging for næringsutvikling i vid forstand.

Meråker kommunes samarbeidsavtale med Åre kommune om Visit Meråker-Storlien har ikke vært aktiv siste året. Meråker kommune har på egen hånd kjøpt inn tjenester for å drifte hjemmeside og FB-side. Det er et mål å reetablere samarbeidet med Åre kommune, gjerne også gjennom å revitalisere interreg.- samarbeidet.

Forvaltning av de statlig finansierte Kommunalt Næringsfond 2020 og Kommunale kompensasjonsordninger for næringslivet i 2021 er avsluttet i 2022.

Kommunen mottar flere søknader hvert år om støtte til arrangementer av ulike slag. Mange av disse søknadene legges til sektoren. Måten det gjøres i dag er lite forutsigbar, og det er ikke utarbeidet retningslinjer å gå etter. Vi (Meråker kommune) bør utarbeide retningslinjer for søknadene og en søknadsfrist. Utarbeidelse av retningslinjer gjøres i samarbeid med sektor skole, kultur og oppvekst.

Digital infrastruktur

Det er videreført en bevilgning på kr. 1,5 mill. hvert år i perioden 2023-2025 for utbygging av digital infrastruktur. Utbygging gjennomføres i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune. Trøndelag fylkeskommune har i tillegg en aktiv rolle i utbygging av mobildekning/ trådløst bredbånd der hvor det ikke skjer noen utbygging i kommersiell regi, og vil være en viktig samspillspartner for kommunen på dette området. Kommunalt bidrag finansieres av kraftfondet.

Områdene Brennbakkan - Dalådalen og Gudå ble ferdigstilt tidlig i 2022. Kommunen har fått tilsagn om nye områder og forventer oppstart av nye prosjekter i 2023. Videre utbygging av Torsbjørkdalen er kontraktsfestet, og det arbeides med å få på plass avtaler også for andre områder, her nevnes Stordalen spesielt.

Politisk vilje til utbygging, kombinert med eksisterende vedtak om finansiering av kommunal egenandel, styrker Meråker kommunes evne til å få tilslag på søknader om NKOM-midler, og øker gjennomføringsevnen.

4100 Landbruk

Meråker kommune kjøper i dag forvaltningstjenester på landbruksområdet fra Stjørdal kommune tilsvarende en 40 % stilling. I tillegg til 40 % som kjøpes fra Stjørdal har kommunen selv 80 % stilling (60 % jordbruk og 20 % skogbruk) innenfor landbruk. Kjøp av tjenester fra Stjørdal videreføres, da det er gode erfaringer med denne ordningen.

Det er videreført kr. 250 000 til «Lokal pott» som oppfølging av Landbruksplanen. Revidering av retningslinjer er startet, og vil bli lagt fram til politisk behandling rundt årsskifte 2022/2023. Tiltaket er en videreføring i økonomiplanperioden og finansieres over kraftfondet.

Meråker kommune vedtok i 2022 lokal matstrategi, denne vil bli fulgt opp i planperioden. Meråker kommune har i 2022 sendt inn sluttrapport på prosjekt Fjellandbruk 2021. Det er søkt prosjektmidler for nytt Fjellandbruksprosjekt 2022/2023. Prosjekt rundt muligheter for satsing på bioenergi bland ulike næringsaktører i kommunen er påstartet, og vil bli fulgt opp planperioden. Meråker kommune vil ikke være med som søker, men vil bidra aktivt inn i arbeidet med kunnskap og kompetanse. I forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel (KPA), vil det være behov for revidering av Beiteplan.

4200 Miljø

Meråker er en stor utmarkskommune, og får med det en stor oppgaveportefølje på flere områder som følge av sin arealsammensetning. Særlig arbeidet med rovdyrproblematikk og motorferdsel i utmark har økt i omfang. Ansvar dekkes av utmarksrådgiver med 60 %. På ansvaret er det ansatt utmarksrådgiver i 80 % stilling, hvorav 60 % dekker miljø, utmark og viltforvaltning og 20 % til skogbruk.

Innunder ansvar 4200 ligger også er 20 % stilling som beredskapskoordinator. Denne bemannes av stasjons-sjef brann. Hovedoppgavene til beredskapskoordinator er organisering av kommunes beredskapsarbeid (Planer, møter i Kriseledelsen og i Beredskapsrådet).

Sti, løype og skiltplan / Friluftslivets ferdselsårer har det vært arbeidet med i 2022, og denne vil legges fram til politisk behandling i slutten av 2022.

Arbeide med snøscooterløype ligger og til dette ansvaret. Videre arbeid med å få på plass snøscooterløyper i Meråker kommune vil fortsette i 2023, det ble rebevilget midler fra kraftfondet til dette arbeidet i 2022.

I 2023 vil det i samarbeid med grunneierens i Meråker bli gjennomført en elgbeitetaksering. Forrige taksering var i 2012. Resultatene fra denne taksten vil sammen med kondisjonsvurderingen utført av NINA i 2021, danne grunnlag for revidering av kommunal målsetting for hjorteviltforvaltning i Meråker kommunen.

Mange av fagområdene som ligger innunder miljø og utmarksforvaltning vil være viktige kunnskapsgrunnlags i arbeidet med KPA.

4205 Vannforvaltning

Vannforvaltningen i Meråker kommune bistås av vannområdekoordinator (VOK) for Stjørdalsvassdraget. VOK er ansatt i 100 % stilling hvor Stjørdal- og Meråker kommune har en samarbeidsavtale. Ca. 50 % går til Stjørdalsvassdragets vannområde, mens resterende 50 % deles mellom Stjørdal og Meråker 60/40. Denne 50 % brukes til i vannforvaltningsspørsmål. Dette er en prosjektstilling, men det ses på muligheten for fast stilling da vannforvaltning er en viktig oppgave for kommunen framover (sak gjennom Trøndelag fylkeskommune). Sak på om arbeidet skal dekkes gjennom fast – og ikke prosjektstilling antas å komme til politisk behandling i årsskifte 2022/2023. Innunder vannforvaltning ligger det lovpålagte oppgaver.

4300 Byggesaksbehandling

Til byggesaksbehandling ligger oppgaver som dispensasjoner, utslippstillatelser, tilbygg, nybygg, seksjonering, omdisponering, fradeling, grensejustering m.fl. Saksmengden gjør at vi ikke klarer å levere alle saker innenfor lovpålagte tidsfrister, noe som medfører tap av gebyrinntekter. Det har fram til nå vært stor byggeaktivitet i kommunen. Det forventes at rådgiver byggesak vil være på plass i løpet av november 2022.

4301 Kart og oppmåling

Oppmåling er en viktig kommunal servicefunksjon i forhold til utbyggingsaktivitet, deling og salg av eiendommer, og føring av eiendomsmatrikkelen. Arbeidsmengden til oppmålingsingeniøren henger nøye sammen med saksmengde i plan- og byggesak. Dette ansvaret har også oppgave med å få adressering inn i matrikkelen.

Adressering

Denne oppgaven ligger fordelt på flere sektorer og ansvar. Kommunen har et etterslep på adressering. Kartverket har påpekt dette, og kommunen må lukke dette avviket raskest mulig. Sektoren vil være pådriver for å lukke dette avviket.

4310 Plansaksbehandling

Antall plansaker for perioden vil være økende. Med bakgrunn i vedtatt planstrategi med revidering i juni som medførte tidligere oppstart av kommuneplanens arealdel (KPA), er det for budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 utredet tilhørende kostnader.

Kommunen har gjennom søknad blitt tatt opp som medlem i Plankontoret. Dette medlemskapet vil styrke planavdelingen og kapasiteten på plansiden.

Arealoversikt vil bli påstartet i 2022, da det er et omfattende arbeid, og et viktig grunnlag for rullering av KPA.

Plan- og næringsrådgiver (ansvar 4011) har også i 2022 tillegg til planarbeid brukt mye tid på næringsarbeid.

Bygg- og eiendomsavdelingen (FDV)

Budsjett for bygg- og eiendomsavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bygg- og eiendomsavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	10 182	9 254	9 104	9 104	8 940	8 940
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	9 730	7 499	9 316	8 316	8 316	8 316
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	30	15	25	25	25	25
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	19 943	16 769	18 445	17 445	17 281	17 281
Salgsinntekter	-6 127	-6 891	-6 763	-6 763	-6 763	-6 763
Overføringer med krav om motytelse	-2 743	-1 407	-971	-971	-923	-923
Overføringer uten krav til motytelse	-110	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-20	-20	-20	-20	-20
Sum inntekter	-8 980	-8 318	-7 754	-7 754	-7 706	-7 706
Nettoutgifter	10 962	8 450	10 691	9 691	9 575	9 575

4230, 4431, 4700 – 4761 Uteseksjon og eiendomsavdelingen

Bygge- og eiendomsavdelingen omfatter drift av alle kommunale bygg for tjenesteproduksjon på andre sektorer, og utleiebygg til ulike formål, samt uteseksjon for drift og vedlikehold av uteområdene. Kommunens samlede areal når det gjelder bygningsmassen er på ca. 30 000 m², noe som tilsier betydelig vedlikeholdskostnader. Budsjettrammen dekker løpende vedlikehold. Sektoren ser behovet for at det arbeides videre med ajourhold av handlingsplan for drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen. Dette er viktig både med tanke på trivsel, effektivisering, ressursbruk og bærekraft. Det arbeides med oversikt på nødvendig vedlikehold kommunale bygninger. Oversikt vil også kunne gi grunnlag for hva skal vi fortsatt eie, hva kan/bør vi selge. Ut fra dette må det prioriteres ekstra vedlikehold med tanke på standard og miljøkrav.

Forslaget til budsjett for 2023 og økonomiplan for 2023 – 2026 inneholder følgende prioriterte drifts-tiltak, finansiert av kraftfondet:

I økonomiplanperioden 2023 – 2026 gjennomføres det følgende driftstiltak som finansieres av kraftfondet:

Sektor kommunal utvikling, bruk av kraftfondet			2023	2024	2025	2026
4011	Tiltaksformål	Finansiering av næringsarb.	825 000	825 000	825 000	825 000
4102	Tiltak innen landbruk	Lokal pott jfr. landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4200	Miljøkontoret	Videre arbeid med snøscootertraseer	330 000			
4310	Plansaksbehandling	Arealplan	1 500 000	150 000		
4714	Grova	Tilskudd snøproduksjon	100 000	100 000	100 000	100 000
4715	Skiløyper	Styrket tråkking + løypemaskin	300 000	2 000 000	640 000	640 000
6101	Kraftfondet	Bidrag bygdefiber	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Sum driftsendringer finansiert av kraftfondet			3 294 000	2 494 000	2 494 000	2 494 000

4011 Næringsutvikling

Næringsarbeidets aktivitetsbudsjett finansieres over kraftfondet med kr. 825.000.-. Lønn mv. finansieres utelukkende på drift, ikke bruk av kraftfond. Dette i henhold til vedtatte handlingsregler. Midlene brukes til tiltak og innkjøp av fagkompetanse til nytte for lokalt næringsliv.

4100 Landbruk lokal pott

Det er videreført kr. 250 000 til «Lokal pott» som oppfølging av Landbruksplanen. Tiltaket er en videreføring i økonomiplanperioden og finansieres over kraftfondet. Lokal pott skal styrke og opprettholde utvikling og verdiskapning i landbruket ved støtte til å utrede mulighetene til å søke midler til større prosjekter. Støtte tiltak som bidrar til å minske forurensing og fremme gode og langsiktige løsninger, videreutvikling av eksisterende næring, samt støtte til nydyrking for å kunne øke matproduksjon. Revidering av retningslinjer er startet, og vil bli lagt fram til politisk behandling rundt årsskiftet 2022/2023.

4200 Miljø

Det ble i Formannskapet i sak 19/22 den 17.03.2022 rebevilget kr 300 000,- til arbeid med snøscooterløyper i Meråker kommune. Midlene skal benyttes til nødvendige utredninger (konsekvens- støy – og arter unntatt offentligheten), avklaringer og tilrettelegging.

4310 Plan

Med bakgrunn i vedtatt kommunal planstrategi 2020-2023, med revisjon juni 2021, hvor det ble vedtatt at KPA skal framskyndes medfører behov for midler til oppfølging og gjennomføring. Det er påløpt lite kostnader på ekstern bistand i 2022, slik midler satt av i 2022 overføres til 2023. Budsjetterte kostnader for ekstern bistand/konsulenttenester i forbindelse med KPA (underliggende planer, utredninger og KPA) anslås til ca. kr 1 500.000 i 2023 og ca. kr 150.000 i 2024.

4714 Grova

Det settes av kr. 100.000,- til produksjon av snø. Tilskuddet ble økt fra kr 50 000,- i 2021 til kr 100 000,- i 2022. Trøndelag fylkeskommune har økt sin andel fra kr. 50.000 til kr. 100.000, og Meråker kommune så det som naturlig å øke til samme nivå som fylkeskommunen.

4715 Skiløyper og tråkkemaskin

Andel av årlig driftstilskudd i planperioden over kraftfondet foreslås til kr 300 000,-. Fylkeskommunen har også økt sin andel. I 2024 er det i budsjett planlagt utskifting av tråkkemaskin hvor kr 1 700 000,- forslås dekket av kraftfondet. I 2025 og kommende 4 år forslås det avsatt kr 340 000,- til bytte av tråkkemaskin om 5 år. Bakgrunnen for dette er at Fylkeskommunen som går inn med andel i utskifting av tråkkemaskin, ønsker at det settes av jevnt for å unngå store enkeltkostnader hvert 5 år. Meråker kommune forslår å gjøre det samme.

6101 Kraftfondet bidrag bygdefiber - 4011 Næringsutvikling

Satsing på utbygging av digital infrastruktur har stor betydning for videre samfunns- og næringsutvikling i Meråker. Utbyggingen av områdene Brennbakkan- Dalådal og Gudå ble ferdigstilt i 2021, og det vil igangsettes nye prosjekt også i 2022. Bevilgningen på kr. 1,5 mill. hvert år framover i planperioden er øremerket videre utbygging av digital infrastruktur og føres på ansvar 6101. Utbyggingen gjennomføres i nært samarbeid med Trøndelag fylkeskommune.

Veiavdeling

Budsjett for veiavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Veiavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	2 602	2 591	2 622	2 622	2 622	2 622
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 574	2 142	4 373	2 723	2 723	2 723
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	36	270	272	272	272	272
Sum kostnader	5 212	5 003	7 267	5 617	5 617	5 617
Salgsinntekter	-1 546	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Overføringer med krav om motytelse	-18	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 563	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Nettoutgifter	3 649	3 953	6 217	4 567	4 567	4 567

4432, 4460 og 4762 Veiavdelingen

Veiavdelingen omfatter drift av egen maskinavdeling, kommunale veier og grustaket. Det er ikke lagt inn utskifting/investering av utstyr i kommende planperiode. En stor del av drift og vedlikehold av kommunale veier utføres i egenregi.

Med bakgrunn i drift i 2022, med kostnadsoverskridelser er driftsbudsjettet økt noe. Dette gjelder spesielt drivstoff, forsikringer og vedlikehold.

Hovedplan kommunale veier er satt opp i kommunal planstrategi. Denne planen vil bli påstartet i slutten av 2022.

Brann- og redningsvesenet

Budsjett for brann- og redningsvesenet for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Brann- og redningsvesenet						
Lønn og sosiale kostnader	442	0	0	0	0	0
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	220	185	185	185	185	185
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	3 652	4 081	4 299	4 299	4 299	4 299

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum kostnader	4 314	4 266	4 484	4 484	4 484	4 484
Overføringer med krav om motytelse	-487	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-487	0	0	0	0	0
Nettoutgifter	3 827	4 266	4 484	4 484	4 484	4 484

Fra 01.01.2021 gikk Meråker kommune inn i Værnesregionen brann og redning. Feiing og tilsyn er tjenester som ligger innunder dette samarbeidet. I budsjett og økonomiplan har vi gått fra å løse denne oppgaven selv til å kjøpe denne tjenesten.

Feiing - selvkostområde

7540 Feievesen

En tjeneste levert av Værnesregionen brann og redning. Feiing er et selvkostområde. Feievesen omfatter feiing og tilsyn (forebyggendearbeid mot brann). Gebyrnivå på feiing og tilsyn er foreslått endret med økning på 5 % fra 2022 til 2023.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Feievesen						
Lønn og sosiale kostnader	160	0	0	0	0	0
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	128	0	53	55	58	61
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	680	779	838	879	922	967
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	123	39	29	28	9	8
Sum kostnader	1 091	818	920	962	989	1 036
Salgsinntekter	-813	-833	-874	-923	-971	-1 029
Overføringer med krav om motytelse	-250	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-23	0	-56	-50	-30	-21
Sum inntekter	-1 086	-833	-930	-973	-1 001	-1 050
Nettoutgifter	5	-15	-11	-11	-12	-14

Enhet for vann og avløp - selvkostområde

Budsjett for vann og avløp og feiing for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor selvkost VA						
Sum kostnader	16 827	14 007	16 523	18 833	22 429	25 448
Sum inntekter	-17 048	-13 995	-16 773	-19 091	-22 695	-25 726
Nettoutgifter	-220	12	-250	-258	-266	-278

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sektor selvkost VA						
Lønn og sosiale kostnader	4 365	3 869	4 042	4 204	4 372	4 547
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	5 703	4 356	5 191	5 450	5 723	6 009
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 239	1 707	1 676	1 759	1 845	1 937
Overføringer	0	20	20	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	5 520	4 055	5 595	7 421	10 489	12 956
Sum kostnader	16 827	14 007	16 523	18 833	22 429	25 448
Salgsinntekter	-12 741	-13 713	-14 901	-17 659	-20 641	-24 197
Overføringer med krav om motytelse	-373	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-3 934	-282	-1 872	-1 432	-2 054	-1 529
Sum inntekter	-17 048	-13 995	-16 773	-19 091	-22 695	-25 726
Nettoutgifter	-220	12	-250	-258	-266	-278

7500 – 7514 Vann og avløp

Vann og avløp er en grunnleggende infrastruktur for kommunens innbyggere og næringsutøvere, i tillegg blir vann og avløp mer og mer viktig for kommunens fritidsbebyggelse. Stor utbyggingsaktivitet, behov for nye renseanlegg, sikring av vannressurser og vannkvalitet fordrer økt bruk av ressurser, både kapital og arbeid. I tillegg er det behov for utskiftninger av eldre nett inkl. kummer og pumpestasjoner og installasjoner for å sikre at ledningsbrudd og driftsstans. Vedtatt av hovedplan plan for vann og avløp med prioriteringer vil bli avgjørende for aktiviteten innenfor vann og avløp framover.

Drift- og investeringsaktiviteten finansieres gjennom avgifter og gebyrer fra brukerne. I tillegg inngås det avtaler om anleggsbidrag fra utbygger av hytteområdene. Avtaler for anleggsbidrag kan framover og bli aktuelt for annen utbygging (nye områder for bolig og næring). Investerings tiltakene kommenteres nærmere under investeringskapitlet. Tiltakene framover i tid på investeringssiden vil medføre behov for å øke vann og avløps avgiftene utover i planperioden.

Budsjett for planperioden for produksjon og distribusjon av vann

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 569	1 529	1 605	1 670	1 736	1 806
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 348	1 896	2 105	2 211	2 321	2 437
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	50	185	85	89	93	98
Overføringer	0	20	20	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 341	2 035	3 057	3 241	3 530	3 859
Sum kostnader	7 308	5 665	6 872	7 210	7 681	8 200
Salgsinntekter	-4 629	-5 421	-6 397	-7 307	-7 780	-8 303
Overføringer med krav om motytelse	-83	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-2 816	-282	-569	0	0	0
Sum inntekter	-7 528	-5 703	-6 966	-7 307	-7 780	-8 303
Nettoutgifter	-220	-38	-94	-97	-99	-103

Budsjett for planperioden for ledningsnett for avløpsvann og renseanlegg

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	2 635	2 340	2 437	2 534	2 635	2 741
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 227	2 460	3 033	3 185	3 344	3 511
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	510	743	753	791	830	872
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 056	1 981	2 509	4 152	6 950	9 089
Sum kostnader	8 429	7 524	8 732	10 661	13 760	16 213
Salgsinntekter	-7 299	-7 459	-7 630	-9 429	-11 890	-14 865
Overføringer med krav om motytelse	-40	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 096	0	-1 247	-1 382	-2 024	-1 508
Sum inntekter	-8 434	-7 459	-8 877	-10 811	-13 914	-16 373
Nettoutgifter	-5	65	-145	-150	-154	-160

Investeringer i sektoren – Prosjekter

Investeringene er delt opp mellom investeringer på selvkostområdet og øvrige investeringer.

Det foreslås følgende investeringstiltak på VA i budsjettet for 2022 og økonomiplanperioden for 2022-2025.

Investering selvkost VA		2023	2024	2025	2026	Sum
7501	Distribusjon vann Torsbjørkdalen Vest	3 000 000				3 000 000
7501	Distribusjon vann Torsbjørkdalen Øst	2 000 000				2 000 000
7510	Ledningsnett avløp Torsbjørkdalen V	5 000 000				5 000 000
7510	Ledningsnett avløp Torsbjørkdalen Ø	3 000 000				3 000 000
7511	Nytt renseanlegg sentrum	10 000 000	40 000 000	40 000 000	10 000 000	100 000 000
7511	Renseanlegg/lagune Teveldalen	2 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	5 000 000
7501	Distribusjon vann etter hovedplan		3 000 000	3 000 000	3 000 000	9 000 000
7510	Ledningsnett avløp etter hovedplan		5 000 000	4 000 000	4 000 000	13 000 000
Sum		25 000 000	49 000 000	48 000 000	18 000 000	140 000 000

Bakgrunnen for investeringstiltakene innenfor VA er beskrevet i hovedplan for vann og avløp som ble vedtatt i 2022 (sikring av vannforsyning, utbygging av områder, og nytt avløpsrenseanlegg for å tilfredsstille kapasitetsbehov og forurensingsforskrift). Videre er utbygging av VA anleggene i Meråker, men også viktig med tanke på vannsikkerhet og folkehelse samt vannmiljø.

Nytt avløpsrenseanlegg er stort investeringstiltak i denne planperioden. Videre utbygging og utvikling i Meråker, med mål og å knytte til seg flest mulig på det kommunale VA anlegget, gjør dette investeringstiltakene nødvendig. Dagens avløpsrenseanlegg er av eldre dato å sliter med å holde kravene i henhold til miljø og forurensing. Videre har de for liten kapasitet til videre utvikling og påkobling av nye abonnenter.

Investeringstiltak innenfor VA vil være avgjørende for samfunns- og næringsutviklingen i Meråker. I tillegg har tiltakene god forankring i bærekraft (forurensing, klimaendring, sikkerhet og folkehelse).

Øvrige investeringer

Øvrige investeringer omfatter investeringer på alle andre tjenestoområder enn selvkostområdet, og som vil belaste driftsregnskapet.

Det er foreslått følgende investeringstiltak inkl. mva. på disse områdene i planperioden 2023 – 2026:

Øvrige investeringer SKU		2023	2024	2025	2026	Sum
4230	Forskjønnning sentrum egen grunn	250 000	0	0	0	250 000
4460	Asfaltering av kommunale veier	2 500 000	0	2 750 000	0	5 250 000
4460	Vei til Egga	12 500 000	7 500 000	0	0	20 000 000
4705	SD-styring + ventilasjon	687 500	0	0	0	687 500
Flere	Oppgradering heiser	187 500	0	0	0	187.500
4708	Omsorgsboliger	0	0	0	35 000 000	35 000 000
4710	Alternativ til skolebygg	8 125 000	0	0	0	8 125 000
4741	Aldersheimen El.tavle	500 000	0	0	0	500 000
4741	Trygdeboliger ventilasjon	562 500	0	0	0	562 500
Sum		25 312 500	7 500 000	2 750 000	35 000 000	70 562 500

4230 Grønt sentrum

For tiltaket gjenstår det kr. 250.000,- av kr. 900 000 inkl. mva. på avsatte midler. Tiltaket videreføres i 2023 for å fullføre påbegynte og planlagte tiltak (usikkerhet rundt leveranse og gjennomføring av tiltak kommer inn på driftsåret 2022).

4460 Kommunale veier

Det foreslås å videreføre investeringstiltakene på asfaltering av kommunale veier med ca. kr. 1.25 mill. inkl. mva. hvert år i planperioden. For å kunne asfaltere lengre strekninger og redusere arbeidet rundt forberedelser og innkjøp, foreslås det asfaltering hvert andre år. Investeringene er lagt til samme år som foreslått reas-

faltering som går på driftsbudsjettet. Behovet for å asfaltere veier som følge av støvplage og andre utfordringer med grusveier er stort. Med flere meter asfaltert vei, vil også behovet for drift og vedlikehold reduseres.

Det ble i kommunestyret høsten 2021 besluttet at eksisterende Eggavei skulle rustes opp. Januar 2022 var det utglidning i Egga. Det ble gjennomført grunnundersøkelse i første hånd med tanke på bolighus. Det ble bestilt grunnundersøkelse for veien, før en eventuell regulering i området. Dette for å avklare mulighet for opprusting av eksisterende vei. Selve boringen til grunnundersøkelsen er gjennomført, men tolking av resultatene gjenstår. Forventes gjennomført senhøsten 2022. Resultat og informasjon vil bli lagt fram politisk før igangsetting av tiltak. Investeringsmidler for 2023 foreslås videreført med kr. 1 250 000,- inkl. mva. for videre arbeid med opprusting av Eggavei.

4705 Meråker Helsetun

Det er foreslått et investeringstiltak for å erstatte dagens SD styring (sentralt driftsstyringssystem som styrer ventilasjon og varme) på Helsetunet. Dagens system er så gammelt at det ikke finnes reservedeler. Investeringsmidler for SD styring i 2023 foreslås med kr. 687 500,- inkl. mva.

Flere ansvar

Oppgradering av heiser. En investering som er nødvendig for videre drift av de heisene vi har i dag (gjelder lovpålagt toveis kommunikasjon). Investeringsmidler for oppgradering av heiser i 2023 foreslås med kr. 187 500,- inkl. mva.

4708 Omsorgsboliger

Budsjett for omsorgsboliger er flyttet ett år lenger ut i planperioden. Det foreslås satt av kr. 35 mill. eks. mva. i 2026. Prosjektet er skjøvet noe ut i tid. Årsaken til dette er at prognosene viser at behovet for disse boligene er noe senere enn tidligere antatt.

4710 Grunnskole

Ny lokaler for SFO kommer på plass ved utgangen av 2022 (østre del av Formingsbygget). Det er ikke satt i gang rehabilitering av Murbygget. Planer for videre arbeid med Murbygget hvor undervisningslokaler for mat og helse, kulturskolen og naturfagrom/forsker-lab skal vektlegges vil bli påstartet høsten 2022. Dette arbeidet må skje i tett samhandling med skolen. Kr. 8,125 mill. eks. mva. satt opp i 2023 er rest av opptatt lån og foreslås videreført. Mer detaljerte og begrunnede budsjettall vil komme etter prosjektgruppens revidering.

4741 Trygdeboliger/aldershjemmet

Det er behov for ny el-tavle og ventilasjon for trygdeboligene og aldershjemmet. Bakgrunnen er elsikkerhet og bedring av inneklima. Det foreslås investeringsmidler i 2023 på kr. 500 000,- inkl. mva. for el-tavle og kr. 562 500,- inkl. mva. til ventilasjon.

5.8 Meråker menighet

Kommunen har fortsatt det økonomiske ansvaret for den kirkelige virksomheten i kommunen, og vil være forpliktet til å dekke utgifter til formål i samsvar med kirkelovens § 15. Kommunen skal utrede følgende utgifter:

- Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker.
- Utgifter til anlegg og drift av gravplasser.
- Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellelsråd.
- Driftsutgifter for fellelsråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold.
- Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.
- Utgifter til kontorhold for prester.

Kommunens økonomiske ansvar for den kirkelige virksomhet er uttømmende gjengitt i kirkelovens §15 bokstav a) - f). Kirkeloven åpner for at menighetsrådet også kan be om midler til tiltak som kommunen ikke har økonomisk ansvar for. Slike tiltak kan være:

- Utgifter til kirkelig undervisning.
- Diakoni- og menighetssekretærstillinger.
- Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av andre bygninger enn selve kirkebygningene, f.eks soknestue/kirkestue, bårerom/hus.
- Andre kirkelige tiltak i soknene.

Tilskudd til Meråker menighet

Tabellen viser utviklingen i tilskuddene til menighetsrådet de senere årene og rådets budsjettforslag for 2023. Kommunedirektørens forslag til tilskudd for 2023 står i kolonnen ut til høyre.

Type tilskudd	2018	2019	2020	2021	2022	2023MBF	%	2023KDBF	%
<u>Drift:</u>									
Kirk adm.	915 000	955 000	935 000	945 000	1 000 000	1 065 000	6,5	1 040 000	-2,3
Konf. oppl.	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	0,0	30 000	0,0
Kirker	967 000	985 000	1 008 000	1 008 000	1 040 000	1 088 000	4,6	1 070 000	-1,7
Gravlunder	844 000	880 000	818 000	818 000	847 000	942 000	11,2	930 000	-1,3
Sum drift	2 756 000	2 850 000	2 791 000	2 801 000	2 917 000	3 125 000	7,1	3 070 000	-1,8
<u>Investering:</u>									
Kirk adm.	0	0	0		0	0		0	
Kirker	0	0	50 000		500 000	640 000		640 000	
Gravlunder	97 000	200 000	0		0	0		0	
Sum invest.	97 000	200 000	50 000	0	500 000	640 000		640 000	
Sum total	2 853 000	3 050 000	2 841 000	2 801 000	3 417 000	3 765 000		3 710 000	

Tabellen viser de ulike tilskuddstyper til drift av menighetsrådet. Kolonne 2 –6 viser henholdsvis regnskap for perioden 2018 – 2021 og budsjett 2022. Kolonne 7 og 8 viser menighetsrådets budsjettforslag i kr for år 2023 og endring i prosent fra år 2022. Kolonne 9 og 10 viser kommunedirektørens budsjettforslag i kr for år 2023 og avvik i prosent fra menighetsrådets forslag for 2023.

Driftsbudsjettet

Menighetsrådet fremmer et budsjettforslag med en økning i driftstilskuddet for 2023 på kr 208.000,- eller 7,1 %. Kommunedirektørens forslag for 2023 er økning på 153.000,-, en økning på 5,2 %.

Rådet opplyser at de til sammen har 3,5 årsverk finansiert av kommunen fordelt på følgende stillinger:

<u>Administrasjon:</u>	Kirkeverge 80 % Menighetssekretær 20 %
<u>Kirker:</u>	Organist 50 % Klokker 10 % Renholder 35 % Kirketjener 15 %
<u>Gravlunder:</u>	Kirkegårdsarbeidere 125 % Saksbehandler kirkegårdsdrift 20 %

De foreslåtte bevilgningene til drift for 2023 gir menighetsrådet rammer til å videreføre dagens driftsnivå.

I kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett på posten for gravlunder forutsettes dekket inn kr. 52.000,- i beregnet kommunal andel av renter og avdrag på lån som tas opp av menigheten for bygging av nytt servicebygg på kirkegården.

Investeringsbudsjettet

Menighetsrådet ber om bevilgninger til følgende investeringstiltak i planperioden:

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Vinduer Stordalen kap.	140 000	160 000	60 000	
Nytt servicebygg på kirkegården	1 500 000			
Maling innvendig Meråker kirke	500 000			
Skifting av tak på kirkegårdsbygg		200 000		
Arbeidsbil til kirkegården			180 000	
Asfaltering på parkeringsplassen				450 000

Vinduer på Stordalen kapell foreslås dekket med det ønskede beløp for årene 2023-2025. Det foreligger en tilstandsrapport og det er innhentet pristilbud på arbeidet., men noe nærmere kostnadsberegning er ikke utført. Kommunedirektøren forutsetter at dette gjennomføres før budsjettet for 2023 skal legges. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

Nytt servicebygg er påkrevet for at det skal kunne tas godt vare på utstyret på kirkegården. Som over nevnt er det satt av midler i driftstilskuddet til gravlunder til delvis dekking av renter og avdrag på et lån som menighetsrådet tar opp til formålet. Kommunen må garantere for dette lånet og det må også godkjennes av bispedømmet.

Behovet for skifting av tak på kirkegårdsbygget vurderes av kommunedirektøren som ikke presserende og tas ut av økonomiplanen. Det samme gjelder arbeidsbil og asfaltering av parkeringsplassen.

Meråker kirke har 150-årsjubileum i 2024. Samtidig er Meråker kommune også 150 år. Det er allerede ytret politisk ønske om at det legges en plan for jubileet. Kommunedirektøren mener det da vil være naturlig å se på eventuell oppussing av kirke i den sammenheng. Menighetsrådet har kostnadsberegnet dette til kr. 500.000,-. Kommunedirektøren har lagt dette inn i sitt budsjettforslag med finansiering av kraftfondet.

Det gir følgende oversikt over kommunedirektørens forslag til investeringstiltak i planperioden:

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Vinduer Stordalen kap.	140 000	160 000	60 000	
Nytt servicebygg på kirkegården	Dekking av 52 000 i renter og avdrag i driftsbudsjettet			
Maling innvendig Meråker kirke	500 000			

For nærmere begrunnelse til tiltakene vises det menighetsrådets budsjettforslag som er vedlagt.

5.9 Tilskudd til utbygging av bygdefiber/digital infrastruktur

I de siste årene er områdene Brennbakkan-Dalaådalene og Gudå ferdig utbygd. Dermed har i underkant av 90% av husstandene i kommunen ha fått tilbud om fiberbredbånd.

Torsbjørkdalen er vedtatt utbygd og tilbud til beboere i området er utsendt. Det gjenstår da noen lommer og områder som det nå arbeides med å få inn i prosjektet slik at vi kan nå full utbygging (dvs tilbud til ca 98 % av husstandene) i løpet av 2022/2023. Dette gjelder Stordalen, Teveldalen samt noen mindre lommer i tilknytning til allerede godkjente utbyggingsområder. Utbyggingen gjennomføres i nært samarbeid med Trøndelag fylkeskommune.

I den stadig mer digitaliserte hverdagen vi lever i er en nettforbindelse med god kapasitet viktig. Det er viktig at det digitale klaseskillet mellom by og land utjevnes. God bredbåndsdekning er en av nøklene til bosetting og næringsutvikling, man gir befolkning et reelt valg når bosted skal velges. Det er også en nøkkel i digitalisering av det kommunale tjenestetilbudet, både med selvbetjeningsløsninger og ikke minst velferdsteknologi. Det er samstemt politisk vilje til å prioritere dette satsingsområdet. Kommuneplanens samfunnsdel, som ble vedtatt av kommunestyret i april 2019, peker i satsingsområdene *Bolyst* og *Næringsutvikling* på viktigheten av god digital infrastruktur i samfunnet. Det er og trukket fram i flere Mål- og prioriteringsdebatter at dette skal være et av satsingsområdene framover.

For å kunne imøtekomme søknader om kommunal medfinansiering er det avsatt 1,5 mill. kr. årlig i årene 2023 – 2025 for å støtte fiberprosjekter. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

5.10 Profilerings

Det er avsatt kr 200.000,- hvert av årene i planperioden til profilering av Meråker. Profilerings kan skje på ulike måter og steder.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.11 Grenseløse Meråkerdager

Meråker kommune deltok på messen Grenseløse Meråkerdager 2017-2019. Messene i 2020 og 2021 ble på grunn av Covid-19 avlyst. Gledelig var det at messen igjen var på plass i 2022 med godt besøk. Det er avsatt inntil kr 75.000,- hvert av årene i planperioden til formålet.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.12 Hovedlandsrenn 2023 samt øvrig aktivitet

Med ujevne mellomrom dukker det opp prosjekter og tiltak som kommunen blir utfordret til eller gjerne vil støtte. Eksempelvis kan det være arrangement, jubileer o.l. Det foreligger en søknad fra I.L. Varden Meråker om støtte til Hovedlandsrenn i langrenn som skal arrangeres i februar 2023. Søknaden er på kr. 70.000,- og kommunedirektøren vil imøtekomme den med å foreslå at det bevilges omsøkt beløp til arrangementet. For å spare byråkrati med omfattende saksbehandling og medhørende budsjettendringssaker settes opp en bevilgning på årlig kr. 500.000,- til slike formål. Bruken styres gjennom vedtektene for bruk av kraftfond og de delegeringer som er gitt i delegeringsreglementet.

5.13 Oppsummering bruk av kraftfondet

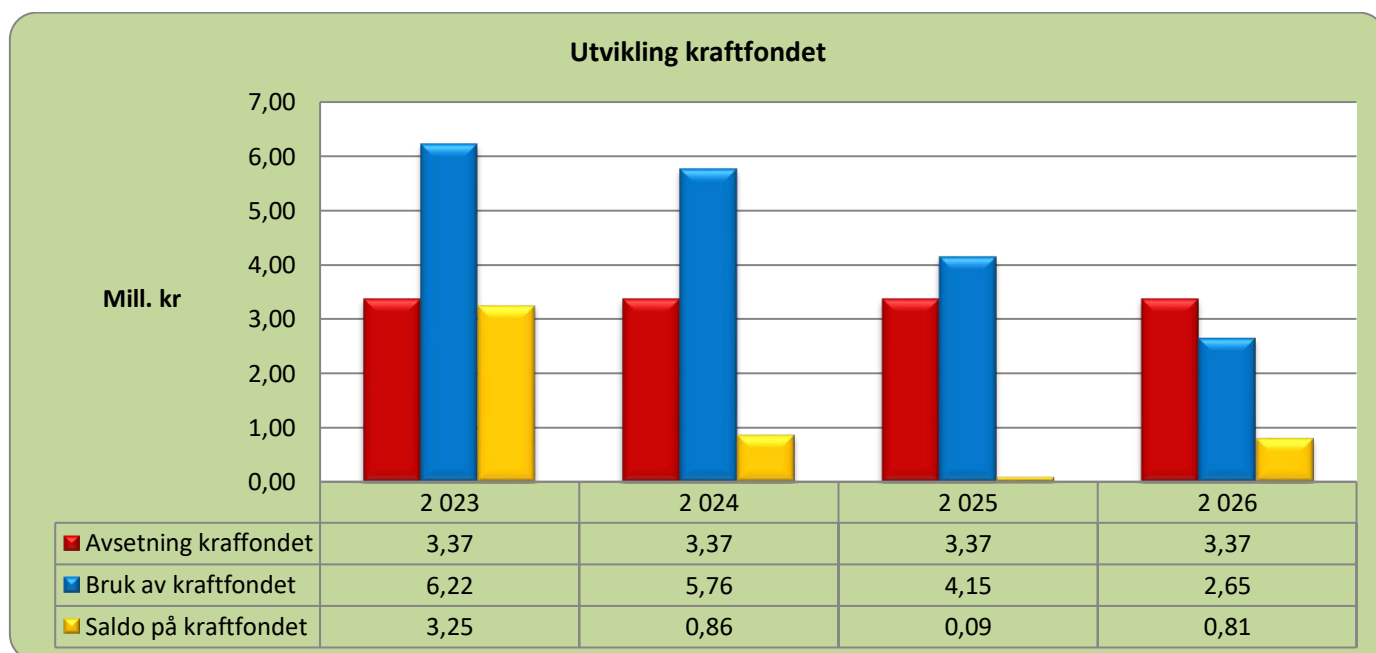
Konsesjonsavgiften som for tiden utgjør nesten 3,4 mill. kr årlig avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.21 på 9,8 mill. kr. Vedtatt bruk for 2022 er på ca. 7,0 mill. kr. Anslått saldo pr. 31.12.22 blir da ca. 6,1 mill. kr. etter «påfyll» av årets konsesjonsavgifter.

For planperioden 2023 – 2026 er det planlagt slik bruk av kraftfondet:

Ansvar	Tekst	Tiltak	Beløp kr			
			2023	2024	2025	2026
4011	Tiltaksformål	Finansiering av næringsarb.	825 000	825 000	825 000	825 000
4102	Tiltak innen landbruk	Lokal pott jfr. landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4200	Miljøkontoret	Videre arbeid med snøscootertraseer	330 000			
4310	Plansakbehandling	Arealplan	1 500 000	150 000		
4714	Grova Vardetun	Tilskudd snøproduksjon	100 000	100 000	100 000	100 000
4715	Skiløyper	Styrket tråkking + løypemaskin	300 000	2 000 000	640 000	640 000
5002	Meråker kirke	Oppussing til jubileum + vinduer	640 000	160 000	60 000	60 000
6100	Kraftfondet	Grenseløse Meråkerdager	75 000	75 000	75 000	75 000
6101	Kraftfondet	Bidrag bygdefiber	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
6100	Kraftfondet	Profilering	200 000	200 000	200 000	200 000
6100	Kraftfondet	Anslått øvrig aktivitet	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum bruk av kraftfond			6 220 000	5 760 000	4 150 000	2 650 000
Anslått saldo på						
kraftfondet pr. 31.12.22			6 100 000			
Avsatte konsesjonsavgifter			3 372 000	3 372 000	3 372 000	3 372 000
Anslått saldo på kraftfondet pr 31.12.202X			3 252 000	864 000	86 000	808 000

For nærmere kommentarer om bruken til de enkelte formålene se under kapitlene 5.3 – 5.12.

Ved den bruken som det er lagt opp til i planperioden vil saldoen på kraftfondet reduseres i 2023 med ca. 2,9 mill. kr til ca. 3,2 mill. kr. Videre i planperioden vil saldoen være lav og er beregnet til ca. 0,8 mill. kr. ved utgangen av 2026.

5.14 Utlån av startlån

Startlån er et boligsosialt virkemiddel som bidrar til at flere kan etablere seg og bli boende i egen eid bolig. Ordningen fungerer slik at Husbanken etter søknad fra kommunene tildeler den enkelte kommune et lån for videre utlån til vanskeligstilte grupper.

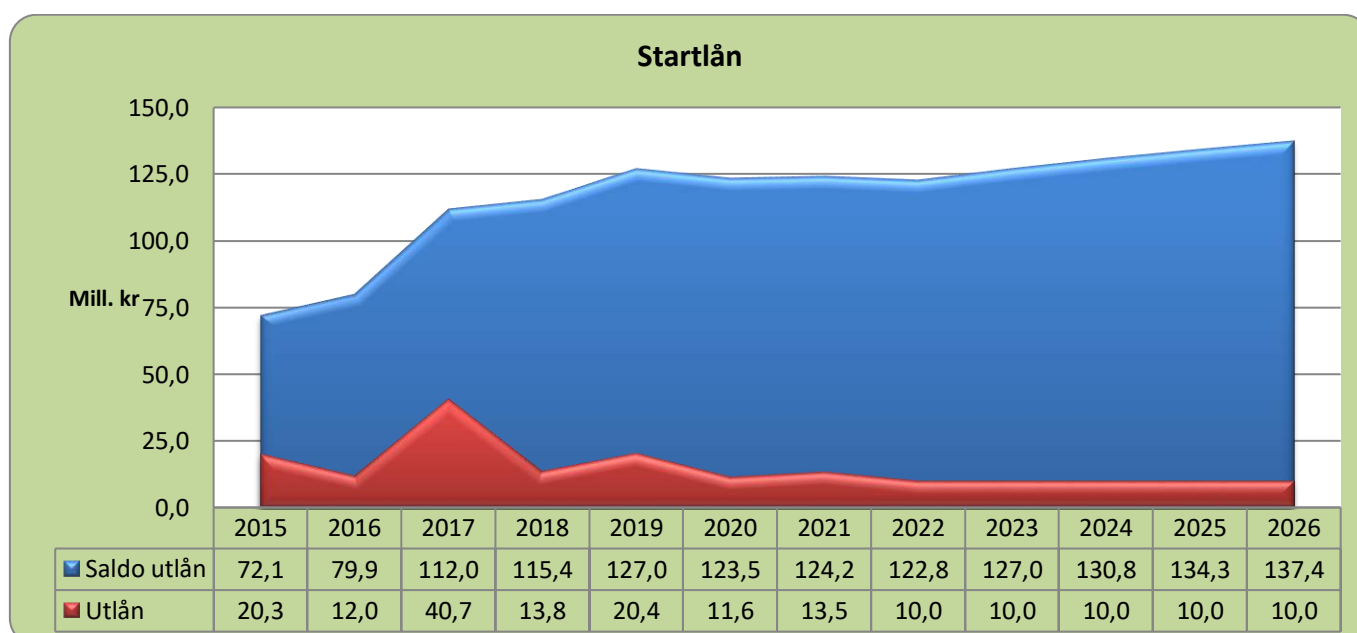
Kommunene skal prioritere vanskeligstilte grupper i sitt arbeid med startlån. Hver enkelt kommune skal tilpasse bruken av startlån til egen sosial boligpolitikk og prioritere startlånmidler til vanskeligstilte i kommunen. Kommunestyret vedtok i sak 111/17 den 27.11.17 boligpolitisk handlingsplan for Meråker. Sammen med kommunes retningslinjer for tildeling av startlån som ble vedtatt av kommunestyret i sak 63/21 den 30.08.21 gir det et godt grunnlag for kommunens vurderinger og prioriteringer på området. De lokale retningslinjene er underlagt en mindre revisjon høsten 2022, men er i skrivende stund ikke vedtatt.

Boliger som finansieres med startlån skal være nøkterne og tilpasset husstandens behov. I tillegg til en forsvarlig kredittvurdering, skal kommunene gjøre boligsosiale vurderinger ved tildelinger av startlån. Formålet er å hjelpe de som sannsynligvis verken nå eller senere vil kunne få finansiert et boligkjøp på annen måte enn med bistand fra kommunen. Startlånet er et viktig virkemiddel for å tilby boligfinansiering til lånsøkere som omfattes av tverrfaglig samarbeid og oppfølging i kommunen, og å hjelpe lånsøkere som er i ferd med å miste bolig og søker refinansiering. Viktige målgrupper er eneforsørgere, barnefamilier, funksjonshemmede, flytninger, økonomisk vanskeligstilte, og lånsøkere som bor i kommunal bolig som ønsker å anskaffe egen eid bolig.

For å få startlån må du kunne betale renter og avdrag på lånet og samtidig ha nødvendige midler igjen til livsopphold og andre økonomiske utgifter. Boligen må være egnet for husstanden og rimelig i forhold til prisnivået på stedet der man skal bo. Videre må boligen ligge i den kommunen som gir lån. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere om man får lån, og eventuelt hvor stort lån man kan få.

Meråker kommune gir vanligvis lån til toppfinansiering etter at ordinær bank har gitt 1. prioritetslån, men kommunen kan også fullfinansiere i særskilte tilfeller.

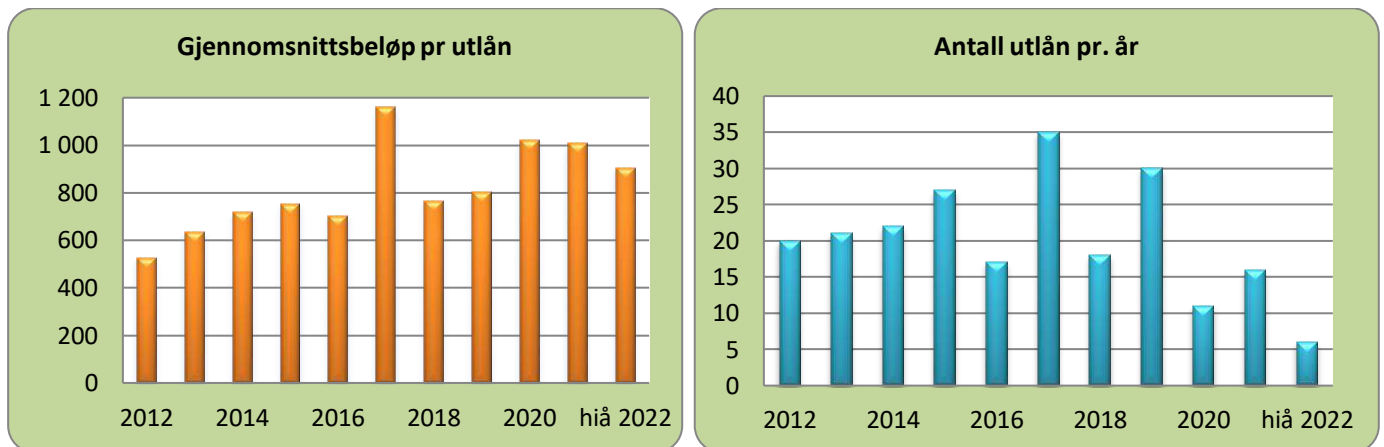
Diagrammet viser netto utlånsvolum og saldo i mill. kr pr 31.12.

Meråker kommune har vært svært aktiv i bruken av startlån og har fått hjulpet mange familier og enslige til et mer egnet botilbud og verdigere liv. Bruken av startlån har også ført til at enkelte har bosatt seg i kommunen eller unnlatt å flytte ut av kommunen. Det er også tilfeller der hvor bruk av startlån har ført til at man ikke lenger er avhengig av støtte fra NAV. Ved utgangen av 2020 hadde kommunen ca. 124 mill. kr i utlån. Det er en netto nedgang på ca. 3,4 mill. kr. i forhold til utgangen av 2019. Netto utlånsøkning har siden 2008 vært på 114,1 mill. kr.

Antallet utlån har også økt mye de siste årene, men kan variere en god del fra år til år. I 2020 var det 11 utlån. I 2021 ser det ut at antallet utlån kan bli ca. 14 og utbetalt utlånsbeløp om lag ca. 11,5 mill. kr. Netto utlånte midler pr 31.12.21 er beregnet til ca. 118 mill. kr.

Diagrammet viser antall utlån og gjennomsnittlig utlånsbeløp pr. utlån i kr.

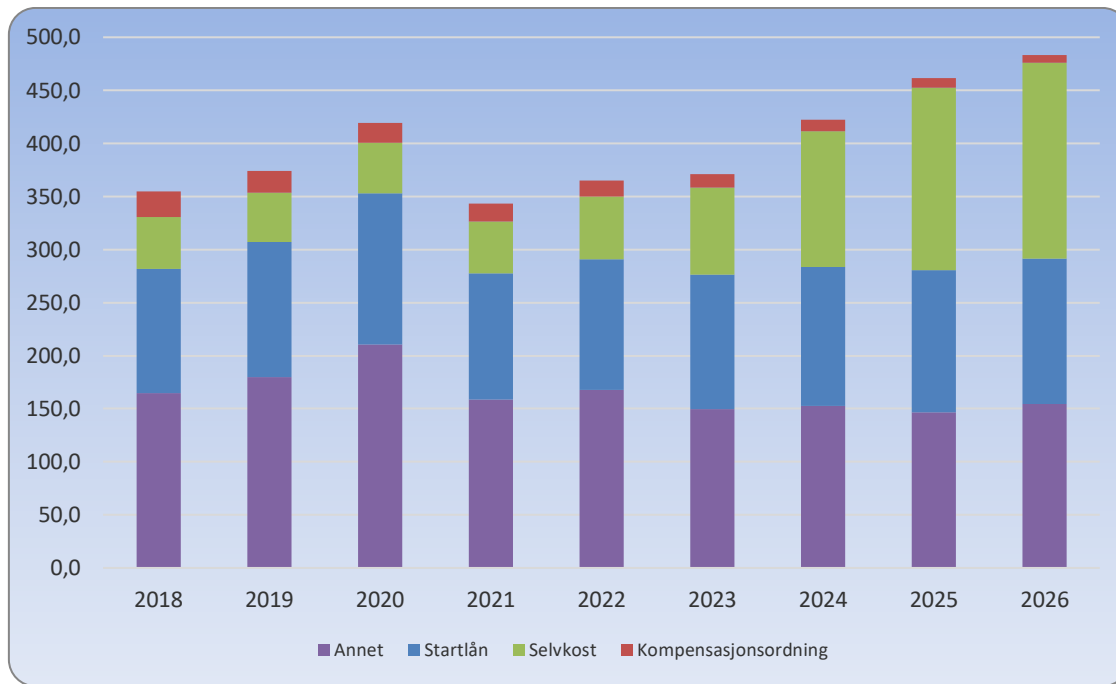
Ved utlån følger renta Husbankens rentevilkår med et lite tillegg på 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Husbankens rentesatser er svært gunstige. Flytende rente utgjør for tiden 1,64 % og fastrente 5 år ca. 4,05 %. Avdragsprofil på utlånene fastsettes etter en konkret vurdering av de enkelte sakene. Kommunens egen nedbetaling av sitt låneopptak følger kommunens avdragsplan og kan avvike fra avdragsplanene på utlånene. Det gjør at avdrag innlån og avdrag utlån har ulike størrelser enkeltår. Over tid vil dette jevne seg ut og har liten innvirkning på kommuneøkonomien.

Kommunen har svært gode erfaringer med ordningen og har ikke hatt tap på utlån på mange år. Hvis det oppstår tap på utlån av startlån har kommunen tapsrisikoen for de første 25 prosent av startlånets restgjeld på tapstidspunktet. Staten har tapsrisikoen for de siste 75 prosent.

Kommunen har de senere årene tatt opp mellom 15 - 20 mill. kr årlig i startlån med en topp i 2017 med hele 40 mill. kr i låneopptak. Årsaken til den store økningen i 2017 er at kommunen har finansiert leilighetskjøp på både Tollmoen 1 og 2 som kommer til utbetaling samme året.

Etterspørselen etter startlån har vært jevnt stigende med en svært stor økning i 2017. I 2023 og de øvrige årene i planperioden må aktiviteten bli lavere og det foreslås at det opptas 10 mill. kr årlig i planperioden. Samtidig legges det til grunn at det gjøres en innstramning i gjennomsnittlig utlån. For stor aktivitetsvekst vil kunne føre til at de ordinære bankene tar for lite ansvar for boligfinansieringen og det er ikke ønskelig.

5.15 Langsiktig lånegjeld

Den totale lånegjelda vil stige til ca. 373 mill. kr ved utgangen av 2023. Store låneopptak i planperioden gjør at gjelda vil komme opp i ca. 483 mill. kr. ved utgangen av 2026

Endringa skyldes hovedsakelig opptak av startlån og investeringer i selvkostområdet herunder spesielt nytt renseanlegg, fratrasket årlige avdrag Ettersom deler av disse midlene lånes ut og tilbakebetales eller finansieres gjennom selvkostområdet, vil ikke netto finansutgifter som påvirker kommuneøkonomien få belastningen med den økte gjelden. De langsiktige lånene som påvirker kommuneøkonomien vil være forholdsvis stabilt på ca. 150 mill. kr i planperioden. Da er det ikke tatt inn konsekvenser av eventuell fullfinansiering av grunnskoleprosjektet eller ny vei til Egga. Disse sakene er fremdeles under utredning etter kommunestyrets vedtak i sakene KS 76/21 – Videre oppfølging av byggeplaner Meråker skole og Meråker kulturskole

I lys av utsettelse av nybygg ved Meråker skole bes Kommunedirektøren iverksette et forprosjekt for rehabilitering av murbygget. Det rehabiliterte murbygget må ivareta følgende formål/målgrupper: SFO, Skolekjøkken og kulturskolelokaler. Rehabiliteringen av murbygget må legge til rette for senere byggetrinn. Plan for skolegård og uteområdet må inngå i arbeidet. De mest nødvendige FDV tiltakene forsøkes løst allerede i 2022.

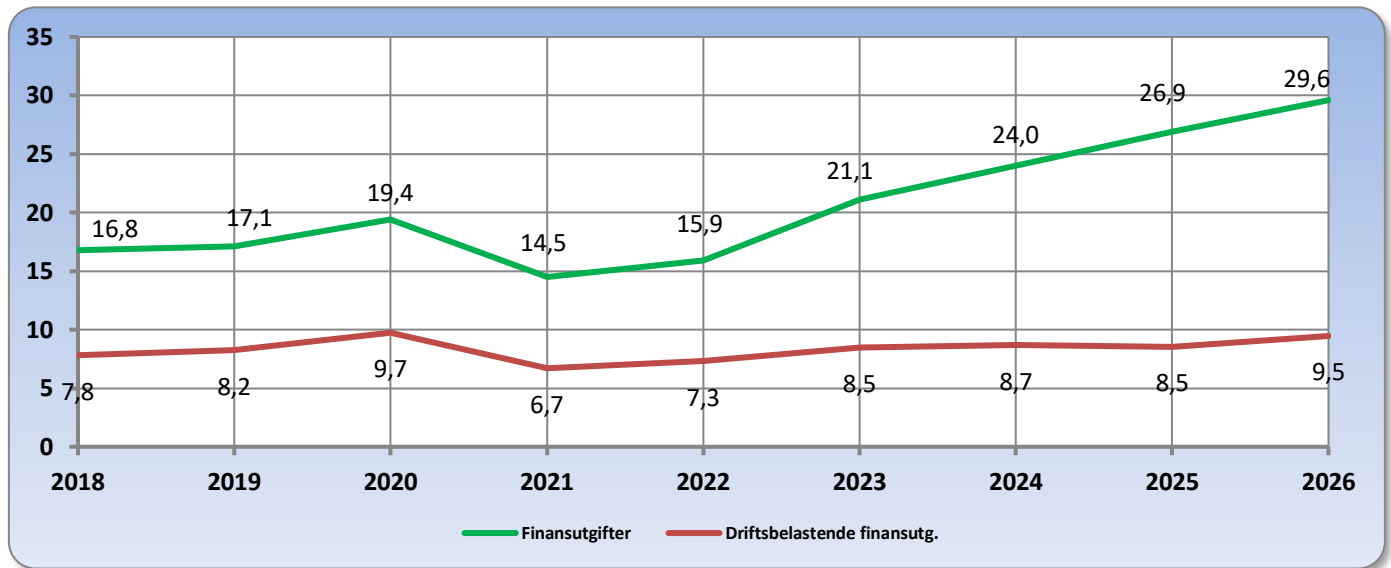
Dette ble fulgt opp i sak KS 30/22:

Med bakgrunn vurderinger gjort rundt de mest nødvendige FDV tiltakene, og det store behovet for nye lokaler til SFO, legges SFO til Formingsbygget. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre prosjektet innenfor en ramme på kr 4 mill. Det arbeides videre med rehabilitering av Murbygget og uteområdet/skolegården. Kommunedirektøren kommer tilbake under budsjettbehandlingen med mer konkrete rammer på dette prosjektet.

Eggaveien har følgende politiske status etter sak KS 74/21.

1. Saken tas til orientering
2. Alternativ B opprustning av eksisterende veitrase legges fram som tiltak til helhetlig vurdering og prioritering i budsjett og økonomiplan 2022 - 2025. Tiltak tilpasses i hovedsak utbedring for økt trafiksikkerhet i henhold til de fire prioriterte strekninger slik det er synliggjort i saken. Tiltak tilpasses økonomisk handlingsrom og handlingsregler.

5.16 Driftsbelastede finansutgifter

De nye låneopptakene som er foreslått i planperioden gjør at de totale finansutgiftene blir 21,1 mill. kr i 2023 for så å øke og utgjøre hhv 24,0, 26,9 og 29,6 mill. kr i årene 2024 - 2026. Andelen av finansutgiftene som belaster kommuneøkonomien er beregnet til 8,5 mill. kr i 2023 og bli hhv. 8,7, 8,5 og 9,5 mill. kr. i årene 2024 - 2026. Finansutgiftene er beregnet med utgangspunkt i gjeldende avtaler og estimert rentebane i årene 2023 – 2026.

5.17 Saldering av budsjettet for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 - 2026

Budsjettet for 2023 og økonomiplanen er saldert med avsetning til disposisjonsfond. Tabellen under viser avsetningen som er budsjettet de enkelte årene.

	2023	2024	2025	2026
Avsetning til disposisjonsfond (1000 kr.)	90	3 133	4 643	5 407

Salderingen ivaretar balansekravet som kommuneloven med forskrifter stiller.

5.18 Budsjettet for 2023 og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026 sett i forhold til overordnede økonomiske måltall

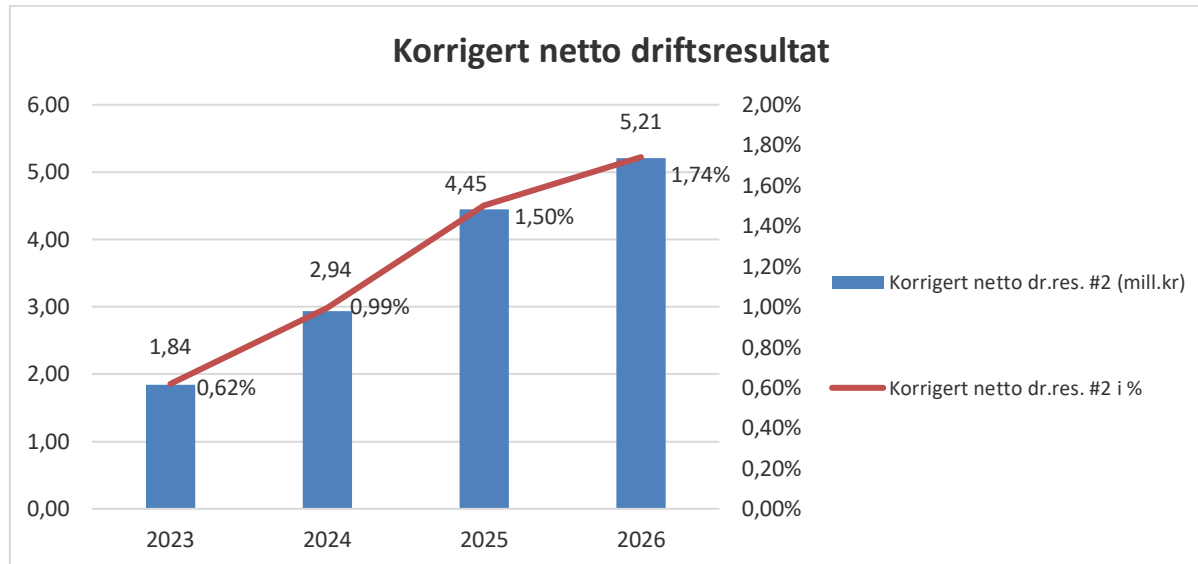
I kommunestyrets budsjettbehandling for 2022 ble tidligere vedtatte økonomiske handlingsregler satt «på vent». Sett i lys av konsekvensene av koronapandemien ble det foretatt budsjettmessige prioriteringer som gjorde at korrigert netto driftsresultat havnet godt under tidligere vedtatt målsettinger. Kommunedirektøren er tilfreds med det budsjettutvalget har signalisert som opptrappingsplan for dette måltallet.

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/ egenkapital i årets/ fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.
- Det er et mål at kommunen til enhver tid har et disposisjonsfond på minst 10% av budsjetterte brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.
- Driftsbelastende gjels skal ikke overstige 70 % av korrigerte brutto driftsinntekter
- Netto renter og avdrag skal ikke overstige 7,5 % av korrigerte brutto driftsinntekter.
- Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiære årets investeringer.

Målet om korrigert netto driftsresultat på minimum 1,75 %

Siste budsjett for 2022 og medfølgende økonomiplan var satt opp med lave størrelser for korrigert netto driftsresultat. I budsjettutvalgets møte 08.09.2022 ble det enighet om at denne utviklingen ikke kan fortsette og at det må søkes å oppnå ønsket økonomisk handlefrihet igjen. Denne prosessen vil gjennomføres med en gradvis opptrapping av driftsmarginen. For 2023 ble det målsatt til 0,5 % i korrigert netto driftsresultat, for videre å trappe opp til 1,0 % i 2024, 1,5 % i 2025 og til 1,75 % i 2026.

Målet innebærer at det til sammen må frigjøres ca. 14,1 mill. kr. i planperioden.

Korrigert netto driftsresultater for 2023 på 1,84 mill. kr tilsvarer 0,62 %. For 2024, 2025 og 2026 er det budsjettet med økende resultat med hhv. 0,99 %, 1,50 % og 1,74 %. I forhold til opptrappingsplanen som budsjettutvalget har vedtatt for netto driftsresultat oppfyller kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023 og økonomiplan for 2023 – 2026 dette kravet for alle årene. Snittet for økonomiplanperioden er 1,21 %.

	2023	2024	2025	2026
Korrigert netto driftsresultat (%)	0,62 %	0,99 %	1,50 %	1,74 %

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Målet om 10 % disposisjonsfond

Målet innebærer at kommunen skal ha minst 30 mill. kr i disposisjonsfond med brutto driftsinntekter på 300 mill. kr (2023). Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Avsetninger til disposisjonsfond kan kun skje hvis det er positivt netto driftsresultat.

Tabellen under viser utviklingen på disposisjonsfondene i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2023	2024	2025	2026
Disposisjonsfond i kr. (mill. kr.)	52,2	55,3	60,0	44,4
Disp.fond i % av korr. bto. dr.innt.	17,5 %	18,7 %	20,3 %	14,8 %

I forhold til det mål som kommunestyret har vedtatt for størrelsen på disposisjonsfondene oppfyller kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023 og økonomiplanårene for 2023 – 2026 dette kravet i alle årene. Snittet for perioden er 17,8 %.

Mål om gjeldsgrad

Driftsbelastende gjeld skal ikke overstige 70 % av korrigerte brutto driftsinntekter.

Tabellen viser utviklingen på gjeldsgrad i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2023	2024	2025	2026
Driftsbelastende gjeld (mill. kr.)	149,5	152,8	146,7	154,5
Korr. brutto driftsinnt. (mill. kr.)	298,2	295,5	296,0	299,4
Prosent (%)	50,1 %	51,7 %	49,6 %	51,6 %

Målet er oppfylt i hele planperioden. Snittet i planperioden er på 50,8 %.

Mål om kapitalutgifter

Netto renter og avdrag skal ikke overstige 7,5 % av korrigerte brutto driftsinntekter.

Tabellen viser utviklingen i kapitalutgifter i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2023	2024	2025	2026
Nto. rente- og avdragsutg. (mill. kr.)	19,5	21,0	23,8	26,5
Korrigerte bto. driftsinnt. (mill. kr.)	298,2	295,5	296,0	299,4
Prosent (%)	6,5 %	7,1 %	8,0 %	8,9 %

Sett i forhold til måltallet er dette oppfylt i 2023 og 2024. For de øvrige årene i planperioden ligger vi over måltallet. Snittet i planperioden er på 7,6 %. Måltallet tar ikke hensyn til hvor stor andel av netto kapitalutgiftene som er driftsbelastende.

Mål om bruk av kraftinntekter inn i drift

Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.

Som nevnt i dokumentets del II er dette et måltall som isolert sett ikke fremstår som veldig entydig. Konsejnskraftinntektene våre inngår i netto driftsresultat og påvirker størrelsen på det. Ser man dette måltallet sammen med netto driftsresultat vil en få en god følelse for hvor sunne de økonomiske disposisjonene i budsjettet er. Bakgrunnen for dette måltallet er at vi ikke skal venne oss til et varig høyt driftsnivå med usikre enkeltårige høye inntekter.

Som oversikten under viser er det for 2023 planlagt bruk av hele 14,0 mill. kr. Dette må sees i sammenheng med den gode prisen vi har oppnådd for krafta vår i 2023. Det gir oss mulighet til å finansiere påkrevde ettårige driftstiltak og finansiere investeringer med kort avskrivningstid på en sunn måte. For resten av planperioden er det lagt opp til bruk under 7,5 mill. kr. årlig. Det høye beløpet i 2023 gjør at snittet for økonomiplanperioden kommer ut med rød farge. Differansen framkommer ved å ta budsjettert netto inntekt av konsesjonskraftsalg og fra den summen trekkes beløp avsatt til overføring som gjøres for å finansiere investeringer og netto avsetninger disposisjonsfond.

Oppsummering av måltallsoppnåelse i kommunedirektørens budsjettforslag

Tabellen under viser måloppnåelse for de enkelte økonomiske måltallene for det enkelte år i planperioden og perioden sett samlet.

	2023	2024	2025	2026	2023-2026
Netto driftsresultat, >0,50 % - 1,75 %	0,62 %	0,99 %	1,50 %	1,74 %	0,98 %
Disposisjonsfond, > 10 %	17,5 %	18,7 %	20,3 %	14,8 %	17,8 %
Gjeldsgrad, < 70 %	50,1 %	51,7 %	49,6 %	51,6 %	50,8 %
Kapitalutgifter, < 7,5 %	6,5 %	7,1 %	8,0 %	8,9 %	7,6 %
Bruk av kraftinntekter, < 7,5 mill kr	14,0	7,2	5,7	4,9	7,95

5.19 Oppsummering

I forhold til forrige økonomiplan (2022-2025) har det ikke vært nødvendig å foreslå mange tiltak for neddimensjonering av driftsutgiftene framover i 2023 på grunn av ekstraordinært høy inntekt konsesjonskraft. Vi bruker mer enn måltall av disse inntektene. Framover vil det bli nødvendig å dimensjonere ned netto utgifter for å innfri måltall. Det er her lagt opp til en iverksetting av dette fra og med 2024, som en oppfølging ift utviklingsstrategi opp mot status og prioriteringer for endring/utviklingsstrategi kommunekompasset. Det er et mål å ta dette inn som en del av mål- og strategidokumentet som fremmes til behandling i juni 2023.

Statsbudsjettet legger for Meråker kommune gir oss en vekst for 2023 over middels for kommunene i Trøndelag, med en vekst for vår del på 4 % (0,5 mill. kr over deflator på 3,7 %).

I kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan når vi ikke vedtatt måltall på netto driftsresultat, før i siste år i økonomiplanperioden. Denne opptrappingen ift å nå dette måltallet ble forankret i budsjettutvalgets møte 8.9.22.

Kommunedirektørens forslag bygger på så oppdaterte opplysninger som mulig. Statsbudsjettet ble framlagt av regjeringen Støre den 6. oktober. Kommunedirektøren må legge det til grunn i sitt forslag. Statsbudsjettet vil det forhandles om, men eventuelle endringer for å sikre flertall i Stortinget, hvor mye og hvordan økningen vil komme gjenstår å se.

Det er en åpenbar utfordring å prioritere de riktige utviklingstiltak for å tilrettelegge for vekst og effektivisering, samtidig som man skal dimensjonere ned aktivitet i drift for å sørge for nødvendig balanse og reserver i økonomiplanperioden ihht. vedtatte måltall for økonomisk utvikling. Dette vil vi komme tilbake til våren 2023 ift mål- og strategidokumentet. Det nevnes likevel at vi har en oppfølging ift å forberede aktuelle prosjekter innen regional utviklingsstrategi for kommuner under 2500 innbyggere samt mulige Intereg-prosjekter i partnerskap med åre kommune. Disse må komme til særskilt politisk behandling før eventuell iverksetting.

Ved å sørge for økonomisk handlefrihet kan man over tid ivareta kommunens hovedansvarsoppgaver som tjenestetilbyder, lovforvalter, samfunnsutvikler og demokratisk arena på en bedre måte, og slik realisere målene for kommunens utvikling nedfelt i samfunnsplan og i underliggende planverk/planstrategi på best mulig måte. Dette er en viktig forutsetning for å kunne gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune.

6 Kommunale avgifter og gebyrer

6.1 Oversikt over foreslåtte endringer for 2023

Betalingssatsene for kommunale tjenester foreslås regulert slik for 2023:

Type tjeneste	Endring	Sats
Sektor skole, oppvekst og kultur		
Skolefritidsordning (SFO)	Reduksjon	2,1 %
Kulturskole	Økning	3,7 %
Barnehageopphold	Reduksjon	-1,6 %
Barnehage kost	Reduksjon	-30,0 % - 0,0 %
Sektor helse, pleie og omsorg		
Hjemmetjenester, praktisk bistand	Økning	2,4 - 3,7 %
Hjemmetjenester, trygghetsalarm	Økning	4,29 %
Tørrmat trygdebolig	Økning	6,67 %
Treningskort fysioterapilokaler	Økning	6,25 %
Sektor kommunal utvikling		
Renovasjon, vanlig abonnement, IR	Økning	2,0 %
Renovasjon, fritidsabonnement, IR	Økning	4,0 %
Vann, abonnement	Økning	20,00 %
Vann, forbruk	Økning	20,00 %
Vann, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Vannmåler kommunal, årlig leie	Ny	100 %
Avløp, abonnement	Økning	10,00 %
Avløp, forbruk	Økning	10,00 %
Avløp, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Slam (overført IR fra 01.01.16)	Økning	3,0 %
Feiing	Økning	5,0 %
(Plan, byggesak, kart og oppmåling (selvkostmodell)	Økning	5,0 %
Skolelokaler, idrettshallen m.m. (deler av KPI)	Økning	4,5 %
Husleie utleieboliger, leiligheter, justert etter KPI og nye avtaler	Økning	4,5 %

For nærmere omtale av betalingssatsene vises det til etterfølgende kapitler.

6.2 Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)

Gjeldende satser for bruk av SFO fra 01.01.22:

Timer	Månedsbetaling
Inntil 5 t/u	Kr. 960,-
5 – 10 t/u	Kr. 1.910,-
10 – 15 t/u	Kr. 2.370,-
Over 15 t/u	Kr. 3.260,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50% for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

Gjeldende betalingssatser fra 01.01.2023 er:

Det budsjetteres med redusert foreldrebetaling på ca. 2,1 % for året for elever i 2. – 4. trinn.

Nye satser fra 01.01.23:

Tilbud	1. trinn	2.-4. trinn
Inntil 5 timer i uka	Kr. 0,- i mnd.	Kr. 855,- i mnd.
Inntil 10 timer i uka	Kr. 0,- i mnd.	Kr. 1.700,- i mnd.
10 til 15 timer i uka	Kr. 300,- i mnd.	Kr. 2.110,- i mnd.
Over 15 timer i uka	Kr. 1.610,- i mnd.	Kr. 2.900,- i mnd.

- Det er gratis for 12.-timers tilbud i SFO for 1.trinn
- Det betales ordinært for 11 måneder pr. år. og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.

I tilbudet ligger servering av enkle måltider med drikke, og dette inngår i foreldrebetalinga.

Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.20 inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn. dvs. at hvis en husholdning har lavere inntekt enn kr. 574 750,- så har man krav på redusert foreldrebetaling. Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.21 i tillegg inntektsgradert foreldrebetaling i SFO for 3. og 4.trinn. Dvs. at kommunen skal tilby reduksjon i foreldrebetalingen, slik at den per barn utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til husholdningen. Det er gratis SFO for barn med særskilte behov fra 5.-7-trinn.

Søknad med dokumentasjon sendes i vårt administrasjonssystem VIGILO, se kommunens hjemmeside. For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i SFO og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.3 Betalingssatser for kulturskolen

Gjeldende betalingssatser for 2022

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama og tegning	Kr. 2.070,-
Barnekor, lei, dans og rytme	Kr. 760,-
Leie av instrument	Kr. 150,-

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg gis 10 % rabatt på korpsinstrumentet.
- Meråker skolekorps skal betale 60 % av kulturskolens utgifter i forbindelse med lønn til korpsdirigenten.

Nye betalingssatser fra 01.01.2023

Det er lagt til grunn en økning i kulturskoleavgifta med ca. 3,7 % for 2023. Instrumentleie står uendret.

Nye betalingssatser fra 01.01.2023

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama, tegning	Kr. 2.200,-
Barnekor, leik, dans og rytme	Kr. 800,-
Leie av instrument	Kr. 150,- (ingen økning)

- Det gis 50 % søskenmoderasjon
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg, gis 50 % rabatt på korpsinstrument

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i kulturskolen vises det til kapittel 5.5.

6.4 Betalingssatser for opphold i barnehage

Gjeldende betalingssatser fra 01.01.2022

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.900,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.665,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 3.075,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke*	Kr 3.315,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Nye betalingssatser fra 01.01.2023

I forslaget til statsbudsjett for 2023 reduserer regjeringen maksimalsatsen for opphold i barnehagen til kr. 3.000,- gjeldende fra 01.01.2023.

Reduseringen for 2023 utgjør 9,5 % til opprinnelige maksimalpris vedtatt for 2022. I forhold til ny maksimalsats vedtatt f.o.m. 01.08.2022 er det en reduksjon på ca. 1,6 % pr. måned. Meråker kommune reduserer satsene gjeldende fra 01.08.2022 for 2 – 4-dagersplass tilsvarende med samme prosentsats på 1,6 %.

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr. 1.465,-	Kr. 140,-
3-dagersplass pr uke	Kr. 2.220,-	Kr. 210,-
4-dagersplass pr uke	Kr. 2.790,-	Kr. 280,-
5-dagersplass pr uke *	Kr. 3.000,-	Kr. 350,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 100 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. (eller flere). Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 100 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Kostpenger

Inntektene fra kostpengene skal dekke barnehagens faktiske utgifter til måltidene (selvkost i barnehagene). Kostpengesatsene ble endret fra 01.08.2022 og er vedtatt i samarbeidsutvalgene i barnehagene. De nye satsene gir en reduksjon i kostpengene for de som ikke har full plass.

Moderasjonsordninger

Flere barn i barnehagen

Hvis man har mer enn ett barn i barnehage i samme kommune, skal kommunen sørge for at man får reduksjon i foreldrebetalingen. Det kalles søskenmoderasjon. Man skal få søskenmoderasjon uavhengig av om barna går i forskjellige barnehager, og i barnehager med forskjellige eiere. Reduksjonen for det andre barnet er minimum 30 prosent, og for det tredje barnet (og flere) er det 100 % moderasjon.

Foreldrebetaling og gratis kjernetid:

Regjeringen har innført ordningen med *gratis kjernetid* i barnehagen for 2.- 5. åringer med lav husholdningsinntekt. I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under kr. 615 590,- rett til dette. Innslagspunktet for årsinntekt er gjeldende fra 01.01.2023. Ordningen med gratis kjernetid gjelder uavhengig om du har deltids- eller heltidsplass. Det betyr at et barn med deltplass med rett til gratis kjernetid, har krav på 20 timers gratis oppholdstid uavhengig av størrelsen på plassen. Hvis noen velger kun å bruke 20 timer, er tilbudet gratis.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til *reduisert foreldrebetaling*, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. En husholdning med samlet inntekt på kr. 550 000,- har rett til redusert foreldrebetaling. Innslagspunktet for årsinntekt gjeldende fra 01.01.2023.

Søknad med dokumentasjon sendes i vårt administrasjonssystem VIGILO, se kommunens hjemmeside. For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i barnehagene og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.5 Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester

Hjemmehjelp er en lovpålagt tjeneste ut fra Lov om sosiale tjenester. Hvis søker fyller vilkårene i loven, er kommunen pliktig til å utføre tjenesten ut fra søkers hjelpebehov.

I forskriften om egenandeler for kommunale helse og sosialtjenester gis kommunene adgang til å kreve egenbetaling. Satsen på egenbetalingen regnes ut ifra husstandens inntekt før særfradraget.

I de tilfeller der timesatsen blir det billigste alternativet for innbyggerne er kommunen pålagt å regne vederlaget ut ifra denne.

Gjeldende betalingssatser

Betalingssatsene for hjemmehjelp og annen praktisk bistand og opplæring, herunder hjelp til rengjøring, vasking av klær og tilrettelegging for riktig ernæring ble sist regulert i januar 2022.

Betalingssatsene er i dag nesten på linje med betalingssatsene i de andre kommunene i nærområdet. En har derfor valgt å justere betalingssatsene marginalt for 2023.

Betalingssatser fra 01.01.23, justering etter statlige satser er markert med *

Inntektsgrunnlag	Månedsbetaling kr	Årsbetaling kr	Endring fra 2022
Inntil 2 G	215*,.	2.580,-	5
2 – 3 G	746,-	8.952,-	26
3 – 4 G	1.550,-	18.600,-	55
4 – 5 G	2.330,-	27.960,-	80
Over 5 G	3.110,-	37.320,-	110

Betalingssatsen for inntil 2 G fastsettes av departementet i medhold av forskrift til sosialtjenesteloven og Meråker følger denne. Beløpet som er angitt her er gjeldende sats.

I de tilfeller vederlaget etter timepris er lavere enn abonnementet, settes timesatsen til kr. 405,- pr. time. Betalingen skjer etter faktisk medgått tid, avrundet til nærmeste halve time.

1 G (grunnbeløpet i folketrygden) pr 01.05.22 = kr 111.477,-. Dette er en økning på kr 5.078 fra 2021. Betalingssatsene regnes ut fra husstandens inntekt før særfradrag.

Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter maksimale egenandeler for korttidsopphold på sykehjem. Kommunen har gjennom mange år fulgt disse satsene og vil fortsette med dette.

Tabellen under viser egenandelene.

Tilbud	Sats pr dag	
Korttidsopphold	180*,.-	Sats pr døgn.
Dagopphold	100*,.-	
Aktivitetstilbud for hjemmeboende (dagsenter)	202* kr/dag	Betaling etter vedtak. Pris reguleres av matpris fra kurbadet og statlig sats for dagopphold.

Egenandel for trygghetsalarm v/mobiltelefon kr 365,-. pr måned.

Det betales for alle tjenester fra første dag.

For transport av brukere av helse- og sosialtjenester med kommunalt kjøretøy er dagens sats lik statens satser for kjøregodtgjørelse. Det legges til grunn at dette videreføres også i 2023.

Tørpmat til beboerne som bor på trygdebolig

De fleste av beboerne som bor på trygdeboligene kjøper i dag tørpmaten sin av kjøkkenet, og spiser felles måltid. Dette innebærer frokost, kveldsmat og servering av kaffe og kaffebrød. En foreslår at for 2023 en pris på kr 80,- pr dag (en økning på 5 kr per dag fra 2022).

Utkjøring og henting av hjelpemidler: kr 250 per. gang

Kjøp av middag fra Meråker Kurbad:

Prisen avgjøres av Kurbadet og faktureres derfra-maten bringes av vaktmestertjenesten evt. hjemmetjenesten

** Statlig regulert pris i henhold til Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.*

Treningskort

Meråker kommune har siden fysioterapitjenesten fikk nye lokaler høsten 2009 gitt treningstilbud uten instruktør som et lavterskeltilbud til kommunens innbyggere.

Det foreslås at prisene for treningskortet økes med kr 50,- til kr 850,- for halvåret. Månedsprisen blir da kr 142,-. Da kan man trene så mye man ønsker.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i pleie- og omsorg vises det til kapittel 5.6.

6.6 Renovasjon - avgiftsgrunnlag og gebyrer

I henhold til Lov om vern mot forurensing og avfall (forurensningsloven) § 34 skal kommunen fastsette gebyr til dekking av kostnader forbundet med avfallssektoren. Vanlige husstander og fritidsboliger omfattes av denne bestemmelsen. Vedtakene om størrelsen på gebyrene gjøres i tilknytning til budsjettarbeidet.

Innherred Renovasjon IKS (IR) driver i dag hele renovasjonsordningen i Meråker både praktisk og økonomisk. Dette har selskapet gjort siden 1998. Her i Meråker er renovasjonen organisert med noe kildesortering, ukentlige ruter, ny gjenvinningsstasjon på Stormyra, returpunkt for glass og metall og avfallsbuer for hytte-renovasjon.

Det er representantskapet i Innherred Renovasjon IKS som skal fatte det endelige vedtaket om avgiftsgrunnlaget. I selskapsavtalen er det lagt opp til lik pris i alle medlemskommunene. I dette ligger at alle kostnader Innherred Renovasjon har, det vil si prisen som abonnentene skal betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Gebyrforslaget er basert på dette. For 2023 er det lagt opp til en gebyrøkning på renovasjon på 10,0 % for husholdning og 15 % for hytte/fritid.

Alle typer abonnement gis adgang til rabatt for samarbeid, med unntak for hytte/fritidsabonnement.

For slam(husholdning) foreslås det uendret pris. Rabatt for de som har felles tank/minirensesanlegg videreføres.

Kommunespesifikke kostnader, som f.eks. etter drift av gamle deponi, må legges til og beregnes særskilt. Meråker kommune har ikke avfallsdeponi som betyr driftskostnader framover.

For alle kommuner er det lagt inn et administrasjonshonorar som skal dekke kommunens egne administrative kostnader innen renovasjon. For Meråker kommune er dette beløpet kr 23.000,- for 2023.

Gebyr og budsjettbehandling skjer i IR's styre 27.10.2022 og skal endelig vedtas i representantskapet i november 2022.

Vurdering

En ordning der flere kommuner samarbeider fører til en kvalitetsmessig rimelig og god løsning for alle brukerne i området. Ordningen i Meråker fungerer utmerket.

Styret i Innherred Renovasjon IKS foreslår et totalt avgiftsgrunnlag for 2023 på kr 151.534.150,- for renovasjonsordningen.

	Kostnader 2023	Andel av kostnadene
HUSHOLDNINGSRENOVASJON		
Behandling	38 705 517	28,20 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	7 164 109	5,22 %
Transport	40 355 900	29,40 %
Eiendomsforvaltning	14 330 900	10,44 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	13 542 000	9,87 %
Gjenvinningsstasjoner	21 361 400	15,56 %
Serviceavdeling	1 801 274	1,31 %
	137 261 100	100,00 %
RESULTAT	-400 000	

	Kostnader 2023	Andel av kostnadene
HYTTERENOVASJON		
Behandling	2 677 950	18,76 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	830 912	5,82 %
Transport	5 041 582	35,32 %
Eiendomsforvaltning	2 761 900	19,35 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	816 700	5,72 %
Gjenvinningsstasjoner	1 993 900	13,97 %
Serviceavdeling	150 106	1,05 %
	14 273 050	100,00 %
RESULTAT	-313 550	

Det gir følgende gebyrsatser for 2023:

Prisberegning TOTAL 2023		
	Gebyr	Inkl.mva
ABONNEMENT pr.boenhet		
70 liter restavfall / Mini rest	2 473	3 092
140 liter restavfall / Liten rest	3 433	4 291
240 liter restavfall / Medium rest	4 303	5 379
360 liter restavfall / Stor rest	5 789	7 236
TILLEGG		
Ukentlig tømning restavfall / papir	480	600
14 dager tømning restavfall / papir	240	300
Henting dunk / 10-30 meter	480	600
Kjøring privat veg	600	750
Ikke utført kildesortering	600	750
Bytte / innhenting av dunker / end. AB	420	525
RABATTER		
Framsetting av dunken på tømmedag	180	225
Samarbeid > 31 boenheter	540	675
Samarbeid 10-30 boenheter	360	450
Samarbeid 2 - 9 boenheter	180	225
Alternativ behandling org.	180	225
Varmkompostering	180	225
Sesongrenovasjon (avtales i prosjektsammenheng):		
140 liter restavfall / Liten rest pr mnd	229	286
240 liter restavfall / Medium rest pr mnd	287	359
360 liter restavfall / Stor rest pr mnd	386	482
NEDGRAVDE OG BUNNTØMTE		
Bunntømte Liten	3 124	3 905
Bunntømte Medium	3 914	4 892
Bunntømte Stor	5 266	6 582
Nedgravde løsninger med adgangskontroll	3 827	4 784
Nedgravde løsninger	3 427	4 284
Ekstratømming nedgravde	1 600	2 000
HYTTE/FRITIDSRENOVASJON		
Fritidsrenovasjon liten :		
Hytter 2 km luftlinje kjørbare sommerveg (personbil)	626	782
Under 30 m2 + mindre selveierenheter under 30 m2	626	782
Fritidsrenovasjon spikertelt :		
Campingvogner (mer enn 4 mnd pr. år.)	1 005	1 219
Fritidsrenovasjon medium :		
Selveierenheter over 30 m2 + hytter 30 - 200m2	1 316	1 525
Fritidsrenovasjon stor :		
Selveierenheter/hytter > 30 m2 utleie	1 891	2 150
Hytter over 200 m2 bebygd grunnaleal	1 891	2 150
Forsøpling av returpunkt	1 600	2 000

Konklusjon

Satsene innebærer en økning i renovasjonsgebyrene for 2023 på 10,0 % for husholdningene og 15 % for hytte/fritid. Kommunedirektøren tilrår at det avgiftsgrunnlaget som styret i Innherred Renovasjon IKS har foreslått, godkjennes og at gebyrsatsene, herunder rabatter og tilleggsggebyrer som vist ovenfor, blir vedtatt.

6.7 Vann, avløp og slam – avgiftsgrunnlag og gebyrer

Lov og forskrift:

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 127.
- Forurensningsforskriftens kapittel 16, Kommunale vann- og avløpsgebyrer
- Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkost-forskriften), FOR-2019-12-11-1731

Loven slår fast at det skal være et engangsgebyr for tilknytning og et årsgebyr.

Forurensningsforskriftens kap.16 § 1 fastsetter rammene for gebyrene:

Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

Kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste tre til fem år. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe”.

Kommunestyret har tidligere vedtatt at avregningsperioden skal være på 5 år. Dette er lagt til grunn som avregningsperiode også her.

Gebyrgrunnlaget for budsjett 2023 og økonomiplanen for perioden 2023-2026 er beregnet ut fra Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Meråker kommune, Trøndelag fastsatt av kommunestyret i sak 92/21 den 29.11.2021.

Vurdering

Vann selvkost omfatter produksjon og distribusjon av vann.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 569	1 529	1 605	1 670	1 736	1 806
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 348	1 896	2 105	2 211	2 321	2 437
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	50	185	85	89	93	98
Overføringer	0	20	20	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 341	2 035	3 057	3 241	3 530	3 859
Sum kostnader	7 308	5 665	6 872	7 210	7 681	8 200
Salgsinntekter	-4 629	-5 421	-6 397	-7 307	-7 780	-8 303
Overføringer med krav om motytelse	-83	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-2 816	-282	-569	0	0	0
Sum inntekter	-7 528	-5 703	-6 966	-7 307	-7 780	-8 303
Nettoutgifter	-220	-38	-94	-97	-99	-103

Ut fra Forskrift for vann- og avløpsgebyr, Meråker kommune, Trøndelag vedtatt i sak 92/21 i kommunestyret den 29.11.2021 foreslår kommunedirektøren en økning på både abonnementsavgiften og forbruksavgiften på vann i 2023. Tilknytningsgebyret beholdes uendret. Ingen endring på tilleggsgebyret for abonnentene i Teveldalen etter vedtak i sak 8/14 i kommunestyret.

Avløp selvkost omfatter ledningsnett og avløpsrenseanlegg.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	2 635	2 340	2 437	2 534	2 635	2 741
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 227	2 460	3 033	3 185	3 344	3 511
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	510	743	753	791	830	872
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 056	1 981	2 509	4 152	6 950	9 089
Sum kostnader	8 429	7 524	8 732	10 661	13 760	16 213
Salgsinntekter	-7 299	-7 459	-7 630	-9 429	-11 890	-14 865
Overføringer med krav om motytelse	-40	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 096	0	-1 247	-1 382	-2 024	-1 508
Sum inntekter	-8 434	-7 459	-8 877	-10 811	-13 914	-16 373
Nettoutgifter	-5	65	-145	-150	-154	-160

Ut fra Forskrift for vann- og avløpsgebyr, Meråker kommune, Trøndelag vedtatt i sak 92/21 i kommunestyret den 29.11.2021 foreslår kommunedirektøren en økning på både abonnementsavgiften og forbruksavgiften på avløp i 2023. Tilknytningsgebyret beholdes uendret. Ingen endring på tilleggsgebyret for abonnentene i Teveldalen etter vedtak i sak 8/14 i kommunestyret.

Kapitalkostnadene for vann og avløp har økt i takt med økte investeringer på områdene. Planer for nytt renseanlegg, utbedringer av vannkilder og vannbehandlingsanlegg, samt utbygging av nye områder for vann og avløp vil heve kapitalkostnadene de kommende årene. Hovedplan for vann og avløp vedtatt i sak 8/22 den 31.01.2022 av kommunestyret legges til grunn for utbedringer og forslag til prioritering av tiltak og utbygging framover.

Avgifter og gebyr på vann og avløp i budsjett er oppgitt inkl. mva.

Med bakgrunn Forskrift for vann- og avløpsgebyr, Meråker kommune, Trøndelag og selvkostprognoser foreslås følgende gebyrsatser inkl. mva. for 2023:

- Tilknytningsgebyrer for vann kr 10.000,- og avløp kr 16.500,- – ingen endringer
- Abonnementsgebyret for vann økes fra kr 1.804,- i 2022 til 2.165,- i 2023
- Abonnementsgebyret for avløp økes fra kr 3.084,- i 2022 til kr 3.392,- i 2023
- Forbruksgebyret for vann økes fra kr 13,20 kr/m³ i 2022 til kr 15,84 kr/m³ i 2023, dette gjelder både for målt forbruk og for stipulert forbruk
- Forbruksgebyret for avløp økes fra kr 19,43 kr/m³ i 2022 til kr 21,37 kr/m³ i 2023, dette gjelder både for målt forbruk og for stipulert forbruk

Knyttet til områdeutbyggingen på Teveldalen ble det vedtatt et tilleggsgebyr fra og med 2014 som videreføres uendret i planperioden slik:

- Abonnementsgebyr vann – tillegg Teveldalen: kr 1.063,-
- Abonnementsgebyr avløp – tillegg Teveldalen: kr 1.000,-

Renteutviklingen framover vil være avgjørende for utvikling av gebyrene. Kapitalkostnader knyttet til bygging av nye avløpsrenseanlegg, utbedringer vannforsyning og vannbehandling, samt utbygging av nye områder vil med stor sannsynlighet bety økte vann og avløpsgebyrer fra midten av denne planperioden.

Avgiftsgrunnlaget og beregning av selvkostfond er i samsvar med forslag til budsjett 2023 og økonomiplanen for perioden 2023-2026, ut fra Forskrift for vann- og avløpsgebyr, Meråker kommune, Trøndelag.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at gebyrsatser for 2023 og avgiftsgrunnlag som vist her vedtas.

Vann- og avløpsgebyr 2023

Bestemmelser om beregning og innbetaling av gebyrer for vann og avløp fastsettes gjennom Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Meråker kommune, Trøndelag, vedtatt av kommunestyre i K-sak 92/21 29.11.2021. Kommunestyret vedtar årlig nytt gebyrregulativ i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Tilknytningsgebyr er et engangsgebyr som skal betales for tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsanlegg. Gebyret skal betales for:

- a) Tilknytning av eiendom.
- b) Tilknytning av eiendom som kommunen krever tilknyttet.
- c) Eiendom med tilknytning som ikke er godkjent.

Tilknytningsgebyret skal utgjøre et fast beløp per eiendom.

Tilknytningsgebyret skal være betalt før tilknytning.

Årsgebyr for vannforsyning og avløpshåndtering er todelt:

Abonnementsgebyr:

Et fast årlig gebyr for kommunens vann- og avløpstjenester. Inntektene fra gebyret skal fortrinnsvis dekke tjenestenes forventede kapitalkostnader. I 2023 forventes disse å utgjøre ca. 44 % for vann og 40 % for avløp.

Forbruksgebyr

Fastsettes etter faktisk målt vannforbruk.

For eiendom hvor vannmåler ikke er installert beregnes det et stipulert forbruk lik eiendommens bruksareal multiplisert med en faktor på $1,3 \text{ m}^3/\text{m}^2$. For fritidsbolig skal faktoren være $0,65 \text{ m}^3/\text{m}^2$. For eiendom som bare har utendørs tappepunkt/vannpost stipuleres et årsforbruk til 20 m^3 . Bruksareal beregnes etter NS-3940. Vann- og avløpsgebyrene beregnes etter prinsippet vannmengde inn er lik vannmengde ut.

Differensiert abonnementsgebyr:

Abonnementsgebyret er differensiert ut fra brukskategorier:

- a) Bolig- og fritidseiendom: per boenhet.
- b) Nærings- og kombinasjonseiendom: per eiendom.

Vannmåleravlesning:

Abonnenter uten fjernavleste vannmålere skal lese av vannmåleren minst én gang i året, innen 31. desember, og levere resultatet til kommunen.

Ved montering av vannmålere fra 01.01.2022 skal Meråker kommune holde vannmåleren som monteres mot en årlig avgift, mens utgiften til montering dekkes av abonnent. Årlig leie for vannmåler 2023 er kr 100,- inkl.mva.

Gebyrreduksjon i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag

Abonnenten har rett til reduksjon i gebyr ved feil eller mangel ved vannforsyningen i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag. Abonnenten har rett til redusert gebyr dersom ikke-varslet avbrudd i vannforsyningen varer i mer enn 24 timer. Vilkår for gebyrreduksjon er at mangelen skyldes forhold på kommunens side, for eksempel forurensing i vannkilde eller feil ved kommunalt anlegg. Krav om redusert gebyr må fremmes innen to måneder etter at forholdet oppsto, dersom ikke kommunen har fattet eget vedtak om gebyrreduksjon.

Gebyrsatser (alle satser er inklusiv merverdiavgift):

Årlig abonnementsgebyr (kr/år)	Enhet/antall	Vann		Avløp	
		2022	2023	2022	2023
Bolig- og fritidseiendom	Per boenhet	1.804	2.165	3.084	3.392
Nærings- og kombinasjonseiendom	Per eiendom	1.804	2.165	3.084	3.392
Teveldal - Tilleggsgebyr	Per boenhet	1.063	1.063	1.000	1.000

Målt forbruk (kr/m ³)	Vann		Avløp	
	2022	2023	2022	2023
Alle abonnenter	13,20	15,84	19,43	21,37

Tilknytningsgebyr (kr)	Vann		Avløp	
	2022	2023	2022	2023
Sats per eiendom	10.000	10.000	16.500	16.500

Dersom avstanden ved tilknytning til offentlig vann- eller avløpsledning er relativt stor, kan tilknytningsgebyret vurderes etter skjønn.

Gebyrreduksjon i årsgebyret i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag:

Forbruksgebyret reduseres med 0,3 % per påbegynte døgn utover det første døgnet.

Oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler:

Dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning i tråd med lokal forskrift og kommunen må foreta avlesningen: kr 1.500 per gang per vannmåler.

Til informasjon arbeider VA med innkjøp av måler for «fjernavlesning» av vannmåleren. Dette er tent for abonnenter som har vanskeligheter med å lese av måleren sin der den er montert. Kostnad for dette er ikke klart ved utarbeidelse av budsjett.

Gebyr for avstengning og påsetting av vannforsyningen:

Dersom kommunen foretar avstengning eller påsetting: kr 2.000 per gang per eiendom.

Forfallsdatoer for kommunale gebyrer:

20. april og 20. oktober

Eksempler på gebyrutregning inkl. mva.

Målt forbruk - Boligeiendom (120 m³):

Vann: 2.165 kr + (120 m³ x 15,84 kr/m³) = 4.066 kr

Avløp: 3.392 kr + (120 m³ x 21,37 kr/m³) = 5.956 kr

Stipulert forbruk - Boligeiendom (150 m² BRA x 1,3 m³/m² = 195 m³):

Vann: 2.165 kr + (195 m³ x 15,84 kr/m³) = 5 254 kr

Avløp: 3.392 kr + (195 m³ x 21,37 kr/m³) = 7.559 kr

Stipulert forbruk - Fritidseiendom (80 m² BRA x 0,65 m³/m² = 52 m³):

Vann: 2.165 kr + (52 m³ x 15,84 kr/m³) = 2.989 kr

Avløp: 3.392 kr + (52 m³ x 21,37 kr/m³) = 4.503 kr

Stipulert forbruk - Fritidseiendom Teveldal (80 m² BRA x 0,65 m³/m² = 52 m³):

Vann: 2.165 kr + 1.063 kr + (52 m³ x 15,84 kr/m³) = 4.049 kr

Avløp: 3.392 kr + 1.000 kr + (52 m³ x 21,37 kr/m³) = 5.503 kr

Målt forbruk - Nærings- og kombinasjonseiendom (600 m³):

Vann: 2.165 kr + (600 m³ x 15,84 kr/m³) = 11.669 kr

Avløp: 3.392 kr + (600 m³ x 21,37 kr/m³) = 16.214 kr

Tømmegebyr for slamavskillere m.m.

Innsamling og behandling av avløpsslam fra spredte utslipp er overført til Innherred renovasjon fra 01.01.16. Satsene følger det som vedtas av representantskapet i Innherred Renovasjon som vist nedenfor:

For slam er det lik avgift pr. boenhet pr. år og at det er kun størrelsen på tanken og antall boenheter tilknyttet tanken som avgjør når den skal tømmes. Se renovasjonsforskriften kapittel 2 § 8.

Det legges opp til økning av gebyrene for slamtømming på 15 % i 2023.

Følgende kostnader må dekkes inn for 2023:

	Kostnader 2023	Andel av kostnadene
SLAM		
Varekostnad inkl. behandling	11 400 000	43,18 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	3 749 441	14,20 %
Lønnskostnader	4 738 400	17,95 %
Annen driftskostnad	2 818 290	10,68 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	2 342 400	8,87 %
Eiendomsforvaltning	900 000	3,41 %
Serviceavdeling	450 319	1,71 %
	26 398 850	100,00 %
RESULTAT	-464 650	

Dette gir følgende gebyrer i 2023:

Avgifter tømming slam 2023	Eks. mva	Inkl. mva
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet slamavskiller	kr 1 577	kr 1 971
<i>Avgiften dekker årlig tømming av små tanker (under 4 m³ tilgjengelig volum pr boenhet) og tømming annethvert år for store tanker (opp til 7 m³)</i>		
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet minirensanlegg	kr 1 577	kr 1 971
<i>Avgiften dekker årlig tømming av små renseanlegg (under 4 m³ tilgjengelig volum pr boenhet) og tømming annethvert år for store renseanlegg (opp til 7 m³ tilgjengelig volum pr boenhet)</i>		
Årlig avgift pr. hytte / fritidsbolig tilknyttet slamavskiller	kr 674	kr 843
<i>Avgiften dekker tømming 3. hvert år</i>		
Tømming store slamavskillere over 7 m³ tilgjengelig volum pr boenhet	kr 700	kr 875
<i>Avgift etter antall m³ tømt</i>		
Tømming tette tanker (helårsbolig og hytte / fritidsbolig)	kr 403	kr 504
<i>Avgift etter antall m³ tømt</i>		
Rabatt pr. boenhet pr. år	-kr 240	-kr 300
<i>Rabatt for samarbeid når flere går sammen om slamavskillere/minirensanlegg under 7 m³ tilgjengelig volum pr boenhet. Gjelder både helårsboliger og hytte/fritidsboliger</i>		
Timing/Bomtut	kr 1 584	kr 1 980

6.8 Avgiftsgrunnlag og gebyr for feiing og tilsyn

Ved behandling av budsjettet skal det legges fram grunnlag for beregningene av de gebyrer kommunen krever inn. Et av disse er gebyret for feiing. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg er tjenester som kommunen kan kreve gebyr for til dekking av utgiftene forbundet med ordningen. Det vises til:

- LOV 2002-06-14 nr. 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker m.v. § 28 og
- FOR 2015-12-17-nr. 1710: Forskrift om brannforebygging
- FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)

Det vises også til «Kommunal forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg og gebyr for slike tjenester» vedtatt av kommunestyret den 28.01.2019, K-sak 8/19. Denne forskriften fastsetter hvilke eiendommer som omfattes av feierordningen i Meråker og om hvordan gebyret for den enkelte abonnent blir fastlagt. Herunder ligger også at det for pipe nr. 2 på samme tak og bruksenhet skal betales halvt gebyr.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk skal utføres ved behov.

Fra 01.01.2021 gikk Meråker kommune inn i Værnesregionen Brann og Redning. Tjenestene med feiing og tilsyn med fyringsanlegg ligger innunder dette samarbeidet.

Pr. i dag er det ca. 2 500 bygninger i Meråker som skal feies og føres tilsyn med.

Vurdering

Kommunedirektøren tilrår at det årlige avgiftsgrunnlaget for feiertjenesten i Meråker er økes med 5,0 % for 2023 - kr. 600,- eks mva. pr. pipe for å holde tjenesten i selvkost. For pipe nr. 2 på samme tak og bruksenhet betales halv avgift kr 300,- eks mva.

Komplett feiing og tilsyn fritidsbolig/hytte/seter kr. 1 050,- eks mva., faktureres etter utført tjeneste.

6.9 Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling

Fra 2019 er det arbeidet med selvkostberegninger på oppmåling, plan- og byggesak (innleid firma for alle kommunens selvkostområder). Selvkost er den totale kostnaden ved å produsere en tjeneste eller et produkt. Selvkost omfatter både direkte og indirekte kostnader i tillegg til kapitalkostnader. Selvkost er avgrenset til de nødvendige kostnadene for å produsere tjenesten. Dette skal sikre en effektiv tjenesteproduksjon. Foreslåtte gebyr er i forhold til medgått tid (gjennomsnitt av erfaringstall) pr sak/oppgave.

Gebyrene for behandling av byggesak, plansak og oppmålingssaker tar utgangspunkt i den arbeidsmengde som behandlingen og kontrollen tilknyttet den enkelte saken medfører for kommunen som forvaltningsmyndighet. Gebyrene skal dekke de kostnader som kommunen har med tjenestene, og kan ikke settes så høgt at det genereres et overskudd på tjenesten (selvkostprinsippet).

Vurdering

Beregning av gebyrendring for byggesak, plansak og oppmåling etter selvkostprinsippet, kontra en årlig justering etter indeks gir en mer «rettferdig» gebyrsystem. Ved justering etter indeks er en «prisgitt» at forholdene mellom prisen satt inn i starten var riktig i forholdet til hverandre. Plan og bygningsloven ble endret i 2010, det er kommet endrede krav til saksbehandling som for eksempel vurderinger som skal gjøres i henhold til lov om naturmangfold, vannressurslov og forskrift med videre. Behandles ikke søknader etter de krav som stilles, går det ut over rettsikkerheten til søker. Av den grunn er saker som tidligere ikke var fullt så ressurskrevende blitt mer komplekse å behandle da flere lover enn plan- og bygningsloven og jordloven skal vurderes, samt krav til samordningsplikten i plan- og bygningsloven.

Prognoser for 2022 viser at vi ligger ca. 90% av selvkost for oppmåling, litt over 80 % på byggesak og på ca. 20% på plan. Med så få private planforslag som Meråker kommune har hvert enkelt år vil nærmere 100 % selvkostdekning ikke være mulig uten «overprising» av gebyrene sammenlignet med kommuner med flere private planforslag.

Konklusjon

Kommunedirektøren tilrår at gebyrsatsene for byggesak, plansak og oppmåling øker med 5 % for 2023.

Satsene blir som vist i egne tabeller. Gebyrendringene gjøres gjeldende fra og med 01.01.23.

Gebyr etter matrikkeloven - 2023

Gebyrer for arbeider etter Matrikkeloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) og Eierseksjonsloven (lovens §15), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Regulativet ble vedtatt den 12.12.22 i K-sak xx/22, og gjelder fra 01.01.23.

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Tomt til utbyggingsformål:

areal fra 0 – 2000 m ²	kr	18.300,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.600,-

Tilleggsareal til bestående eiendom:

Areal fra 0 - 500 m ²	kr	9.300,-
Areal fra 501 m ² – økning pr. påbegynt 500 m ²	kr	1.600,-

Ved samtidig oppretting av flere matrikkelenheter på samme eiendom, i samme felt og iht samme stadfestet reguleringsplan, er gebyret 80 % av overstående fra og med tomt nr. 3.

1.1.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn		
	areal fra 0 – 500 m ²	kr	9.300,-
	areal fra 501 – 2000 m ²	kr	18.300,-
	areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.600,-
1.1.3	Oppmåling av uteareal på eierseksjon		
	Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon		
	areal fra 0 – 50 m ²	kr	6.250,-
	areal fra 51 – 250 m ²	kr	9.300,-
	areal fra 251 – 2000 m ²	kr	12.400,-
	areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	990,-
1.1.4	Oppretting av anleggseiendom		
	Gebyr som for oppretting av grunneiendom.		
	volum fra 0 – 2000 m ³	kr	18.300,-
	volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³	kr	1.600,-
1.1.5	Registrering av jordsameie		
	Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie		
	faktureres etter medgått tid - minstegebyr :	kr.	4.550,-.
1.1.6	Oppmålingsforretning over punktfeste		
	Oppmålingsforretning over punktfeste	kr.	9.300,-
	For bebygd og kartlagt punktfeste (uten markarbeid) beregnes 65 % gebyr.		
1.1.7	Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer		
	For oppmålingsforretninger som gjelder større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål betales gebyr etter medgått tid. Minstegebyr er 50 % av gebyr etter pkt. 1.1.1. og 1.1.2.		
1.1.8	Seksjonering av eiendom		
	Gebyr betales etter medgått tid – minstegebyr	kr.	4.550,-
1.2	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålings-forretning		
	For oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning, faktureres	kr.	2.700,-.
	I tillegg kommer gebyr for oppmålingsforretning, jfr. 1.1.1 - 1.1.6.		
1.2.1	Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering		
	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.		
1.3	Grensejustering		
1.3.1	Grunneiendom, festegrunn og jordsameie		
	Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m ²). En eiendom kan imidlertid		

ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 250 m ²	kr	5.750,-
areal fra 251 – 500 m ²	kr	7.100,-

1.3.2 **Anleggseiendom**

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

Gebyr for grensejustering av anleggseiendom, faktureres etter medgått tid - Minstegebyr: kr 4.550,-.

1.4 **Arealoverføring**

1.4.1 **Grunneiendom, festegrunn og jordsameie**

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

areal fra 0 – 500 m ²	kr	9.300,-
arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	kr	1.600,-

1.4.2 **Anleggseiendom**

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

volum fra 0 – 500 m ³	kr	9.300,-
volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	kr	1.600,-

1.5 **Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning**

Faktureres etter medgått tid.

1.6 **Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter**

Faktureres etter medgått tid.

1.7 **Privat grenseavtale**

Faktureres etter medgått tid.

1.8 **Utstedelse av matrikkelbrev**

Matrikkelbrev inntil 10 sider	kr	200,-
Matrikkelbrev over 10 sider	kr	360,-

Gebyret er bestemt i «Forskrift om eiendomsregistrering» (matrikkelforskriften) § 16.

- 1.9 Timepris**
Timepris for arbeider etter matrikkelloven kr 1 000,-
- 1.10 Tinglysing / andre kostnader**
I saker som krever tinglysing av dokumenter, kommer tinglysningsgebyr og eventuelt dokumentavgift i tillegg til kommunens gebyrer.
Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretninger, viderefaktureres til rekvirent.
- 1.11 Urimelig gebyr**
Kommunedirektøren, (eller den han/hun har gitt fullmakt) kan fastsette et passende gebyr, hvis gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt.
- 1.12 Nedsatt gebyr etter Matrikkelloven**
Etter matrikkelforskriftens § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretningen og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortes med en tredjedel. Denne bestemmelsen kommer ikke til anvendelse i vintertiden, jfr. forskriftens § 18, 3. ledd. Meråker kommune definerer vintertiden til å vare fra 15. november til 1. mai påfølgende år.
- 1.13 Betalingstidspunkt**
Gebyrene fastsettes etter det regulativ som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret skal kreves inn etterskuddsvis.
- 1.14 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken**
Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.
- 1.15 Endring av regulativet eller gebyrsatsene**
Endringer i gebyrregulativet vedtas av kommunestyret.

Gebyr for Plansaksbehandling - 2023

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Regulativet ble vedtatt den xx.12.22 i K-sak xx/22, og gjelder fra 01.01.23.

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GENERELT Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet.	

Nr:	Innhold:	Gebyr:
	Tillegg pr. påbegynt dekar over 10 daa <u>Unntak:</u> a) Fritidsbebyggelse Inntil 10 tomteenheter Tillegg pr. enhet over 10: b) Spesielle arealkrevende formål Inntil 50 daa Tillegg pr. påbegynt 10 dekar over 50 daa	kr 900,- kr 37.800,- kr 2.800,- kr 37.800,- kr 2.800,-
2.2	Mindre og små endringer For behandling av søknad om mindre og små endringer	kr 15.100,-
2.3	Endring av reguleringsbestemmelser For behandling av søknad om endring av reguleringsbestemmelser	kr 10.100,-
2.4	Dispensasjoner Tiltak som krever dispensasjoner med høring. For hver SAK som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på:	kr 10.100,-
2.5	Bearbeidingsgebyr planer ikke levert til gjeldende SOSI-standard For analoge planer som ikke er utarbeidet digitalt i henhold til gjeldende SOSI-standard, kreves i tillegg til planbehandlingsgebyret et tillegg på 50 % av samlet behandlingsgebyr.	
2.6	Tilleggsareal Arealer som tas med i planforslaget etter ønske fra kommunen, belastes ikke med gebyr	
2.8	Tilleggskostnader I tillegg til gebyret kommer kostnader til behandling i organer utenfor kommunen, eksempelvis fylkeskonservator dersom denne finner det nødvendig med befaring/utgraving	
3.	KONSEKVENsutredning I de tilfeller kommunen er ansvarlig godkjenningsmyndighet for søkers konsekvensutredninger, (jfr. forskrift om konsekvensutredning etter PBL kap. VIIa), skal det for kommunens arbeid betales et gebyr på: Utgifter som kommunen måtte ha til ekstern faglig bistand kommer i tillegg.	kr 30.250,-
4.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 960,-

Gebyr for byggesaksbehandling - 2023

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Regulativet ble vedtatt den xx.12.22 i K-sak xx/22, og gjelder fra 01.01.23.

GENERELLE BESTEMMELSER:

1. Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet.
2. Behandlingsgebyret skal betales selv om søknaden skulle bli avslått.
3. Gebyrene skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en tilfredsstillende søknad.
4. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.
5. Kommunedirektøren kan etter søknad gi redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.
6. Statsforvalteren er klageinstans for enkeltvedtak gjort i medhold av dette gebyrregulativet

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GODKJENNING AV ANSVARSRETT (Pbl. §§ 22-3 og 23-3) Utgår	
2.	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK (Pbl. § 20-1 og kap 25)	
2.1	Boliger/fritidsboliger	
a.	Pr. selvstendig boenhet/hytteenhet inntil 5 enheter	kr 15.300,-
b.	Pr. enhet over 5	kr 8.550,-
2.2	Andre større bygg og tilbygg For alle andre kategorier nybygg, samt tilbygg/påbygg/underbygg og hovedombygging betales gebyr etter tiltakets bruksareal:	
a.	0 – 30 m ²	kr 3.450,-
b.	31 – 200 m ²	kr 100,-/m ²
c.	201 – 400 m ²	kr 85,- /m ²
d.	401 – 600 m ²	kr 75,- /m ²
e.	Alt over 600 m ²	kr 60,- /m ²
f.	For søknadspliktige tiltak som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4: beregnes 1/2 gebyr etter pkt b - e med en minstetakst kr. 3.040,-.	
g.	For allminnelige driftsbygninger i landbruket (som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4)	Kr 9.550,-
2.3	Konstruksjoner, anlegg, o.l. Lednings- og kabelanlegg, støyskjermer, fasadeendringer på næringsbygg, riving av større bygg, byggt tekniske installasjoner (separat søknad) i næringsbygg (heis, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg m.m.), større terrenginngrep, vegger, parkeringsplasser og andre større tiltak som ikke kan måles i areal:	kr 6.550,-

Nr:	Innhold:	Gebyr:
2.4	Andre tiltak Mindre søknadsppliktige tiltak enn nevnt i 2.1, 2.2 og 2.3 som ikke kan beregnes etter areal Terrasser	kr 3.100,- kr 3.100,-
2.5	Godkjenning av tekniske installasjoner For saksbehandling for ildsted, montering av pipe og fyringsanlegg etter Pbl. § 20-2 c	kr 1.900,-
2.6	Deling av eiendom For behandling av sak om deling av eiendom etter plan- og bygningslov: (Gebyr for evt. jordlovsbehandling, jfr. sentral forskrift, kommer i tillegg med p.t. kr 2.000,- i arbeidskrevende saker)	kr 4.750,-
2.7	Endring av godkjent søknad Basisgebyr For større endringer beregnes gebyr som for nytt tiltak	kr 1.600,-
3.	DISPENSASJONER For hver sak som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på: - uten høring	kr 6.700,-
4	GEBYR FOR SAKKYNDIG BISTAND I særlige tilfeller kan bygningsmyndigheten kreve ekstra gebyr for sakkyndig bistand. Gebyret skal dekke kostnadene.	
5	UTSLIPPSSØKNADER For søknader om spredt utslipp etter Forurensningslovens §§ 9, 52a og 81, og forurensningsforskriften kap. 12, er gebyret:	kr 5.450,-
6	FORESPØRSLER/ATTESTASJONER For rene forespørsler betales ikke gebyr	
7	ULOVLIG BYGGEARBEID For behandling av søknader/meldinger som fremmes etter pålegg fra kommunen, eller tiltak som oppstartes før søknad/melding er innsendt/godkjent beregnes etter medgått tid.	
8.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 910,-

6.10 Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg

Utleiesatsene for skoleanlegg, samfunnshus og idrettsanlegg har nå et 1-prissystem. Dersom det skal gis rabatt til enkelte grupperinger som driver organisert aktivitet for barn og unge, må det fattes eget vedtak om dette, og det må framskaffes den nødvendige finansiering av rabatten.

Fra tidligere år er det vedtatt å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen pr. september måned. Fra september 2021 til september 2022 er denne prisstigningen 6,7 %.

Vurdering

Man foreslår å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen for disse lokalene. Utleiesatsene for 2023 foreslås regulert med deler av konsumprisindeksen pr. september måned med en økning på 4,5 %.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til utleiepriser som vist i saksframlegget vedtas, dvs. slik at utleieprisene justeres opp med endringene i konsumprisindeksen pr. august måned.

Utleiesatser skoleanlegg og samfunnshus 2023

SKOLEANLEGG

Utleie gymsal:

Kr. 260,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Kun dusj/garderobe kr. 97,- pr time

Utleie svømmehall:

Kr. 390,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Kun dusj/garderobe kr. 97,- pr time

Utleie av spesialrom:

Kr. 145,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Utleie av klasserom:

Kr. 77,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Overnatting i lokalene: Kr. 60,- pr person pr døgn

Lag og foreninger fra Meråker får leie gratis møterom til styremøter, utvalgsmøter og lignende på hverdager på Meråker skole frem til kl. 22.

Utleie av auditorium:

Kr. 165,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Leirskolen på Fersdalen:

Kr. 1.640,- i grunnhonorar 1. døgn, deretter kr. 820,- pr døgn. I tillegg betales en døgnpris pr. person på kr. 43,-.

Grunnskolen inklusive SFO og voksenopplæringa og de to barnehagene samt kommunens egne aktiviteter innenfor administrasjon/informasjon og kulturaktiviteter kan benytte leirskolen uten leiekostnader.

Innenbygds lag og foreninger som tilbyr organisert aktivitet for barn/ungdom under 19 år gis 30 % rabatt på tildelte timer etter søknad. Søknadsfristene settes til 1. august for høstsesongen og 1. desember for vårsesongen.

Meråker samfunnshus

Offentlig fest: kr. 4.680, -

Lukkede fester: kr. 3.890, -

Helgeleie: (gjelder for stevner, premieutdelinger,
festivaler/ messer) kr. 5.210, -

Kulturkvelder/konsserter: kr. 2.640, -

Annen type leie som faste øvingskvelder:

Leie av sal og scene: kr. 210,- pr time

Tillegg for kjøkken: kr. 80,- pr time

Godkjente studieorganisasjoner med aktiviteter etter Opplæringsloven og Voksenopplæringsloven betaler ingen leie ved bruk av Samfunnshuset.

Fastsetting av husleiesats for utleie til ordinær undervisning i regi av Meråker skole og/eller Meråker videregående skole gjøres gjennom egne avtaler basert på bruksfrekvens, behov for renhold/vaktmestertjeneste m.v.

Generelt

Det kan også inngås særskilte avtaler med kulturaktører om bruk av enkeltrom.

Meråker skolekorps skal ikke betale leie for gymsal og musikkrom ved Meråker skole.

6.11 Betalingssatser for husleie

Husleiene i kommunale boliger økes med 4,5 % som er deler av økningen i KPI fra 2022 til 2023.

Bevilgningsoversikt – drift

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-4, 1. ledd	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1.	Rammetilskudd	-115 319 074	-112 406 000	-123 422 000	-123 422 000	-123 422 000	-123 422 000
2.	Inntekts- og formuesskatt	-55 533 969	-62 478 000	-62 478 000	-62 478 000	-62 478 000	-62 478 000
3.	Eiendomsskatt	-12 221 459	-12 100 000	-12 300 000	-12 300 000	-12 300 000	-12 300 000
4.	Andre generelle driftsinntekter	-22 113 814	-12 254 000	-19 377 000	-19 377 000	-17 877 000	-17 877 000
5.	SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-205 188 316	-199 238 000	-217 577 000	-217 577 000	-216 077 000	-216 077 000
6.	Sum bevilgninger drift, netto	186 711 260	188 030 797	203 974 844	199 809 551	192 113 472	186 364 552
7.	Avskrivninger	15 814 889	16 190 000	16 119 000	17 906 000	20 731 000	22 970 000
8.	SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	202 526 149	204 220 797	220 093 844	217 715 551	212 844 472	209 334 552
9.	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-2 662 167	4 982 797	2 516 844	138 551	-3 232 528	-6 742 448
10.	Renteinntekter	-3 699 020	-3 285 906	-6 505 000	-6 850 000	-6 920 000	-6 950 000
11.	Utbytter	-2 732 357	-4 000 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
12.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13.	Renteutgifter	4 574 047	5 067 664	10 173 333	11 627 334	13 318 000	14 736 399
14.	Avdrag på lån	10 952 798	10 896 000	11 985 000	12 385 000	13 610 000	14 920 000
15.	NETTO FINANSUTGIFTER	9 095 468	8 677 758	12 153 333	13 662 334	16 508 000	19 206 399
16.	Motpost avskrivninger	-15 814 887	-16 190 000	-16 119 000	-17 906 000	-20 731 000	-22 970 000
17.	NETTO DRIFTSRESULTAT	-9 381 586	-2 529 445	-1 448 823	-4 105 115	-7 455 528	-10 506 049
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18.	Overføring til investering	2 436 000	655 000	4 120 000	2 170 000	2 170 000	23 170 000
19.	Avsetninger til bundne driftsfond	10 117 480	7 539 000	6 997 000	7 035 000	7 277 000	7 504 000
20.	Bruk av bundne driftsfond	-11 314 852	-6 075 937	-9 758 411	-8 232 995	-6 634 260	-4 575 698
21.	Avsetninger til disposisjonsfond	8 142 972	411 382	90 234	3 133 110	4 642 788	5 407 747
22.	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	-21 000 000
23.	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24.	SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	9 381 600	2 529 445	1 448 823	4 105 115	7 455 528	10 506 049
25.	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	14	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt – drift pr. virksomhetsområde

Jfr. budsjettforskriftens § 5-4, 2. ledd	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum bevilgninger fra linje 6 bevilgnings- oversikt - drift	186 711 260	188 030 797	203 974 844	199 809 551	192 113 472	186 364 552
Netto avsetning/bruk bundne fond fra linje 19 og 20 bevilgningsoversikt - drift	-1 197 372	1 463 063	-2 761 411	-1 197 995	642 740	2 928 302
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond fra linje 21 og 22 bevilgningsoversikt - drift	8 142 972	411 382	90 234	3 133 110	4 642 788	-15 592 253
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladministrasjonen						
Netto innt./utg.	19 251 076	21 424 891	24 026 781	23 358 545	22 784 545	22 469 545
Netto avsetning/bruk bundne fond	1 289 145	0	-700 000	-589 000	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	20 540 221	21 424 891	23 326 781	22 769 545	22 784 545	22 469 545
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Netto innt./utg.	69 545 351	73 244 119	77 907 517	76 027 517	75 547 517	75 047 517
Netto avsetning/bruk bundne fond	26 482	-350 000	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	69 571 833	72 894 119	77 907 517	76 027 517	75 547 517	75 047 517
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Netto innt./utg.	89 335 188	77 063 193	83 347 698	82 234 674	80 302 538	80 162 538
Netto avsetning/bruk bundne fond	-2 575 984	0	-586 524	-58 500	-36 682	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	86 759 204	77 063 193	82 761 174	82 176 174	80 265 856	80 162 538
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Netto innt./utg.	25 472 787	25 758 188	31 706 327	28 756 327	26 600 303	26 310 303
Netto avsetning/bruk bundne fond	-1 362 704	-2 748 937	-3 589 887	-3 623 495	-2 113 578	-2 116 698
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	24 110 083	23 009 251	28 116 440	25 132 832	24 486 725	24 193 605
Sektor 5, Meråker Sokn						
Netto innt./utg.	2 801 000	3 417 000	3 710 000	3 230 000	3 130 000	3 130 000
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	-640 000	-160 000	-60 000	-60 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	2 801 000	3 417 000	3 070 000	3 070 000	3 070 000	3 070 000
Sektor 6, Fellesområde						
Netto innt./utg.	-17 888 092	-9 115 188	-12 750 734	-7 550 734	-7 550 734	-9 050 734
Netto avsetning/bruk bundne fond	3 065 903	4 479 000	4 627 000	4 627 000	4 627 000	6 127 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	8 142 972	411 382	90 234	3 133 110	4 642 788	-15 592 253
Netto innt./utg.	-6 679 217	-4 224 806	-8 033 500	209 376	1 719 054	-18 515 987
Sektor 7, Selvkost VA						
Netto innt./utg.	-1 806 050	-3 761 406	-3 972 745	-6 246 778	-8 700 697	-11 704 617
Netto avsetning/bruk bundne fond	-1 640 214	83 000	-1 872 000	-1 394 000	-1 774 000	-1 022 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	-3 446 264	-3 678 406	-5 844 745	-7 640 778	-10 474 697	-12 726 617
Sum netto avsetning/bruk bundne fond pr. virksomhetsområde	-1 197 372	1 463 063	-2 761 411	-1 197 995	642 740	2 928 302
Sum netto avsetning/bruk disposisjonsfond pr. virksomhetsområde	8 142 972	411 382	90 234	3 133 110	4 642 788	-15 592 253
Sum nettorammer fordelt pr. virksomhets- område	186 711 260	188 030 797	203 974 844	199 809 551	192 113 472	186 364 552

Bevilgningsoversikt - investering

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-5, 1. ledd	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1.	Investeringer i varige driftsmidler	28 247 127	49 504 000	52 362 500	58 050 000	52 300 000	62 550 000
2.	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3.	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	616 250	655 000	700 000	700 000	700 000	700 000
4.	Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5.	Avdrag på lån	54 877 000	0	0	0	0	0
6.	SUM INVESTERINGSUTGIFTER	83 740 377	50 159 000	53 062 500	58 750 000	53 000 000	63 250 000
7.	Kompensasjon for merverdiavgift	-2 145 650	-4 650 000	-5 112 500	-1 550 000	-600 000	-50 000
8.	Tilskudd fra andre	-2 568 003	0	0	0	0	0
9.	Salg av varige driftsmidler	-55 180 000	-30 000	-130 000	-30 000	-30 000	-30 000
10.	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11.	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12.	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-9 135 291	0	0	0	0	0
13.	Bruk av lån	-29 680 060	-44 324 000	-43 500 000	-55 000 000	-50 200 000	-40 000 000
14.	SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-98 709 004	-49 004 000	-48 742 500	-56 580 000	-50 830 000	-40 080 000
15.	Videreutlån	13 540 581	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16.	Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17.	Avdrag på lån til videreutlån	23 943 821	5 465 000	5 850 000	6 180 000	6 510 000	6 840 000
18.	Mottatte avdrag på videreutlån	-3 731 591	-5 465 000	-5 850 000	-6 180 000	-6 510 000	-6 840 000
19.	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	23 752 811	0	0	0	0	0
20.	Overføring fra drift	-2 436 000	-655 000	-4 120 000	-2 170 000	-2 170 000	-23 170 000
21.	Avsetninger til bundne investeringsfond	3 675 405	0	0	0	0	0
22.	Bruk av bundne investeringsfond	-18 292 924	0	0	0	0	0
23.	Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24.	Bruk av ubundet investeringsfond	-300 000	-500 000	-200 000	0	0	0
25.	Dekning av tidligere års udekket beløp	8 569 336	0	0	0	0	0
26.	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-8 784 183	-1 155 000	-4 320 000	-2 170 000	-2 170 000	-23 170 000
27.	Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	1	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt – investering pr. virksomhetsområde

Jfr. budsjettforskriftens § 5-5, 2. ledd	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum brutto investeringsutgifter fra linjene 1 - 4 bevilgningsoversikt investering	28 863 377	50 159 000	53 062 500	58 750 000	53 000 000	63 250 000
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladministrasjonen						
Br. utg.	631 897	754 000	750 000	750 000	750 000	750 000
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Br. utg.	0	0	0	0	0	0
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Br. utg.	2 079 729	700 000	1 300 000	800 000	800 000	8 800 000
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Br. utg.	22 048 326	23 650 000	25 312 500	7 500 000	2 750 000	35 000 000
Sektor 5, Meråker Sokn						
Br. utg.	0	0	0	0	0	0
Sektor 6, Fellesområde						
Br. utg.	616 250	655 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Sektor 7, Selvkost VA						
Br. utg.	3 487 175	24 400 000	25 000 000	49 000 000	48 000 000	18 000 000
Bruttorammer fordelt til investering	28 863 377	50 159 000	53 062 500	58 750 000	53 000 000	63 250 000

Økonomisk oversikt etter art - drift

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-6.	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1.	Rammetilskudd	-115 319 074	-112 406 000	-123 422 000	-123 422 000	-123 422 000	-123 422 000
2.	Inntekts- og formuesskatt	-55 533 969	-62 478 000	-62 478 000	-62 478 000	-62 478 000	-62 478 000
3.	Eiendomsskatt	-12 221 459	-12 100 000	-12 300 000	-12 300 000	-12 300 000	-12 300 000
4.	Andre skatteinntekter	-11 488 517	-3 049 000	-3 372 000	-3 372 000	-3 372 000	-3 372 000
5.	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-10 625 297	-9 205 000	-16 005 000	-16 005 000	-14 505 000	-14 505 000
6.	Overføringer og tilskudd fra andre	-61 253 606	-25 293 548	-26 291 246	-26 394 270	-25 518 770	-25 518 770
7.	Brukerbetalinger	-11 127 134	-11 156 905	-10 229 005	-10 229 005	-10 229 005	-10 229 005
8.	Salgs- og leieinntekter	-43 721 528	-44 738 600	-52 121 500	-49 299 500	-52 401 500	-56 077 500
9.	SUM DRIFTSINTEKTER	-321 290 584	-280 427 053	-306 218 751	-303 499 775	-304 226 275	-307 902 275
10.	Lønnsutgifter	152 447 264	140 812 501	149 607 636	146 876 355	143 539 621	142 647 400
11.	Sosiale utgifter	32 126 962	31 850 772	33 210 119	32 834 843	31 884 314	31 594 158
12.	Kjøp av varer og tjenester	90 977 954	75 090 577	86 619 840	82 142 128	82 419 812	83 029 269
13.	Overføringer og tilskudd til andre	27 261 348	21 466 000	23 179 000	23 879 000	22 419 000	20 919 000
14.	Avskrivninger	15 814 889	16 190 000	16 119 000	17 906 000	20 731 000	22 970 000
15.	SUM DRIFTSUTGIFTER	318 628 417	285 409 850	308 735 595	303 638 326	300 993 747	301 159 827
16.	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-2 662 167	4 982 797	2 516 844	138 551	-3 232 528	-6 742 448
17.	Renteinntekter	-3 699 020	-3 285 906	-6 505 000	-6 850 000	-6 920 000	-6 950 000
18.	Utbytter	-2 732 357	-4 000 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
19.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20.	Renteutgifter	4 574 047	5 067 664	10 173 333	11 627 334	13 318 000	14 736 399
21.	Avdrag på lån	10 952 798	10 896 000	11 985 000	12 385 000	13 610 000	14 920 000
22.	NETTO FINANSUTGIFTER	9 095 468	8 677 758	12 153 333	13 662 334	16 508 000	19 206 399
23.	Motpost avskrivninger	-15 814 887	-16 190 000	-16 119 000	-17 906 000	-20 731 000	-22 970 000
24.	NETTO DRIFTSRESULTAT	-9 381 586	-2 529 445	-1 448 823	-4 105 115	-7 455 528	-10 506 049
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
25.	Overføring til investering	2 436 000	655 000	4 120 000	2 170 000	2 170 000	23 170 000
26.	Avsetninger til bundne driftsfond	10 117 480	7 539 000	6 997 000	7 035 000	7 277 000	7 504 000
27.	Bruk av bundne driftsfond	-11 314 852	-6 075 937	-9 758 411	-8 232 995	-6 634 260	-4 575 698
28.	Avsetninger til disposisjonsfond	8 142 972	411 382	90 234	3 133 110	4 642 788	5 407 747
29.	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	-21 000 000
30.	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31.	SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	9 381 600	2 529 445	1 448 823	4 105 115	7 455 528	10 506 049
32.	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	14	0	0	0	0	0

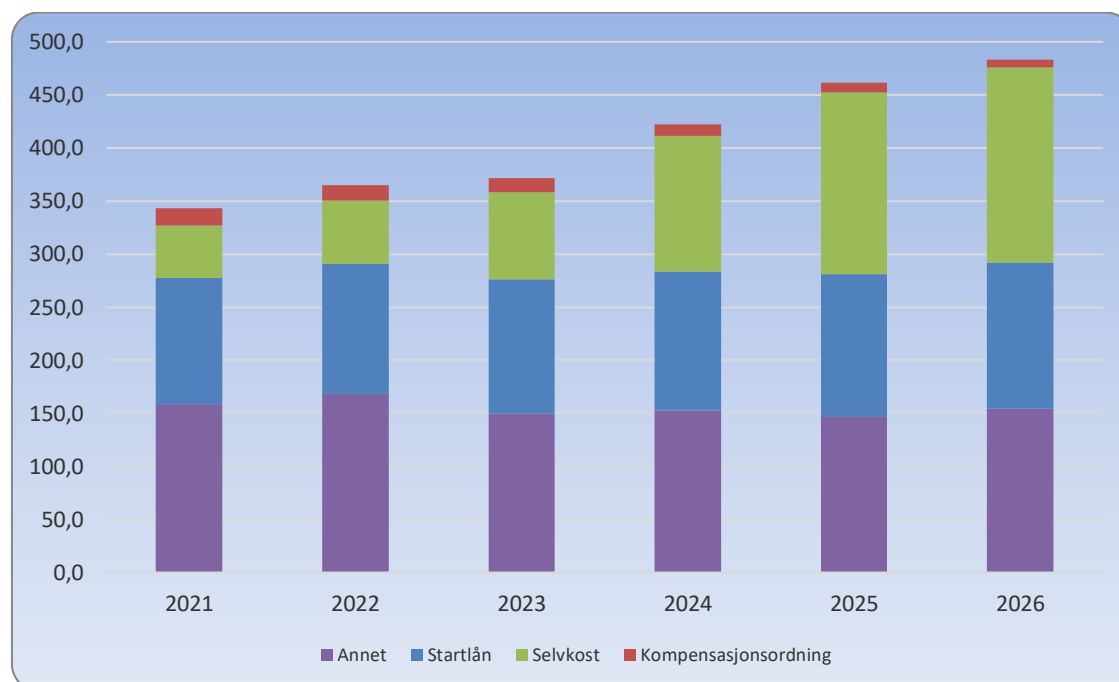
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Jfr. § 5-7 i budsjettforskriften

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden.

Tabellen og grafikken under viser utviklingen.

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Startlånsordningen	118,4	122,6	126,8	130,6	134,1	137,2
Kompensasjonsordninger	16,8	14,9	13,0	11,1	9,3	7,4
Selvkostområdet	49,4	59,6	82,0	127,9	171,6	184,2
Annet	158,9	168,0	149,5	152,8	146,7	154,5
Sum lånegjeld	343,5	365,1	371,3	422,4	461,7	483,3

Budsjettversjonsrapport: Kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett

	2023	2024	2025	2026
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	-4 579 176	-4 196 053	-5 031 737	-8 110 095
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	33 333	957 334	4 163 000	7 376 399
Valgte driftstiltak	4 545 843	3 238 719	868 737	733 696
Brutto driftsresultat	2 666 844	288 551	-3 082 528	-6 592 448
Netto driftsresultat	-1 448 823	-4 105 115	-7 455 528	-10 506 049
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0

Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	33 333	957 334	4 163 000	7 376 399
<i>Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett</i>	33 333	957 334	4 163 000	7 376 399
Sentraladministrasjonen	0	-1 600 000	-4 800 000	-6 100 000
1200: Rammekutt 2024-2026	0	-1 600 000	-4 800 000	-6 100 000
Rådmannskontoret (1200)	0	-110 000	-320 000	-410 000
Sektorkontoret SSOK (2010)	0	-610 000	-1 830 000	-2 330 000
Sektorkontoret HPO (3010)	0	-680 000	-2 040 000	-2 580 000
Sektorkontoret KU (4010)	0	-200 000	-610 000	-780 000
Sektor skole, oppvekst og kultur	430 609	430 609	430 609	430 609
2600: Økning 60 % kulturkonsulent	430 609	430 609	430 609	430 609
Kulturadministrasjonen (2600)	430 609	430 609	430 609	430 609
Sektor helse, pleie og omsorg	1 375 000	1 275 000	595 340	995 340
3015: Beholde og utvikle fagfolkene (flere ansvar)	679 660	679 660	0	0
Kompetansehevende tiltak (3015)	227 190	227 190	0	0
Meråker sykehjem - AD (3614)	168 223	168 223	0	0
Meråker sykehjem - langtid (3615)	168 223	168 223	0	0
Renhold lønn (4433)	116 024	116 024	0	0
3110: 30% helsesøster - økt antall flyktninger	231 027	231 027	231 027	231 027
Helsesøstertjeneste (3110)	231 027	231 027	231 027	231 027
3200: Arbeidsbord hev/senk	100 000	0	0	0
Legerkontoret (3200)	100 000	0	0	0
3618: Helseplattformen	0	0	0	400 000
Helseplattformen (3618)	0	0	0	400 000
3800: 50 % psyk.spl - økt antall flyktninger	364 313	364 313	364 313	364 313
Psykisk helsevern (3800)	364 313	364 313	364 313	364 313
Sektor kommunal utvikling	2 650 000	0	0	0
4460: Autovern, overvann, naturskade	650 000	0	0	0
Kommunale veier (4460)	650 000	0	0	0
4460: Re-asfaltering	1 000 000	0	0	0
Kommunale veier (4460)	1 000 000	0	0	0
4705: Styrket vedlikehold kommunale bygg	1 000 000	0	0	0
Meråker helsetun (4705)	1 000 000	0	0	0
4715: Utskifting av tråkkemaskin jfr. avtale	0	0	0	0

Skiløyper m.m. (4715)	0	0	0	0
Fellesområde	90 234	3 133 110	4 642 788	5 407 747
9303: Saldering økonomiplan	90 234	3 133 110	4 642 788	5 407 747
Disposisjonsfond (9303)	90 234	3 133 110	4 642 788	5 407 747

Budsjettversjonsrapport: Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett

	2023	2024	2025	2026
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	68 912 500	74 930 000	69 510 000	80 090 000
Sum fond	-200 000	0	0	0
Sum overført fra drift	-4 120 000	-2 170 000	-2 170 000	-23 170 000
Sum lån	-53 500 000	-65 000 000	-60 200 000	-50 000 000
Sum tilskudd	0	0	0	0
Sum annet	-11 092 500	-7 760 000	-7 140 000	-6 920 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter og avdrag beregnet drift	33 333	957 334	4 163 000	7 376 399
Netto driftskonsekvenser	33 333	957 334	4 163 000	7 376 399

Valgte tiltak

Sentraladministrasjonen	750 000	750 000	750 000	750 000
<i>1401: Andel investeringer VARIT</i>	<i>750 000</i>	<i>750 000</i>	<i>750 000</i>	<i>750 000</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sektor helse, pleie og omsorg	1 300 000	800 000	800 000	8 800 000
<i>3618: Helseplattformen investering 2022</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>8 000 000</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>3619: Utskifting av 1 bil årlig</i>	<i>550 000</i>	<i>550 000</i>	<i>550 000</i>	<i>550 000</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>3619: Velferdsteknologi</i>	<i>250 000</i>	<i>250 000</i>	<i>250 000</i>	<i>250 000</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>3622: Utskifting bil omsorg funksjonshemmede</i>	<i>500 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sektor kommunal utvikling	25 312 500	7 500 000	2 750 000	35 000 000
<i>4230: Forskjønning sentrumsområde egen grunn 2022</i>	<i>250 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>4460: Asfaltering kommunale veier</i>	<i>2 500 000</i>	<i>0</i>	<i>2 750 000</i>	<i>0</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>33 333</i>	<i>177 334</i>	<i>210 000</i>	<i>364 399</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>4460: Vei til Egga</i>	<i>12 500 000</i>	<i>7 500 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Renter og avdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

4705: Helsetunet SD styring + ventilasjon	687 500	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
4705: Oppgradering heiser	187 500	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
4708: Omsorgsboliger 2022	0	0	0	35 000 000
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
4710: Alternativ til skolebygg	8 125 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
4741: Aldersheimen El.tavle	500 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
4741: Trygdeboliger ventilasjon	562 500	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Sektor selvkost VA	25 000 000	49 000 000	48 000 000	18 000 000
7501: Bevilgning vann 2024 - 2026	0	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Renter og avdrag	0	0	195 000	387 000
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7501: Vann Torsbjørkdalen Vest	3 000 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7501: Vann Torsbjørkdalen Vest Øst	2 000 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7510: Avløp etter hovedplan 2024-2026	0	5 000 000	4 000 000	4 000 000
Renter og avdrag	0	0	325 000	580 000
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7510: Avløp Torsbjørkdalen Vest	5 000 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	325 000	320 000	315 000
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7510: Avløp Torsbjørkdalen Øst	3 000 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	195 000	192 000	189 000
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7511: Nytt renseanlegg	10 000 000	40 000 000	40 000 000	10 000 000
Renter og avdrag	0	260 000	2 856 000	5 412 000
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
7514: Renseanlegg/Lagune Teveldalen	2 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Renter og avdrag	0	0	65 000	129 000
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Fellesområde	16 550 000	16 880 000	17 210 000	17 540 000
9450: Startlån Husbanken 2023-2026	15 850 000	16 180 000	16 510 000	16 840 000
Renter og avdrag	0	0	0	0

Meråker Budsjettversjonsrapport: : Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett

Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
9470: Egenkapitalinnskudd i KLP	700 000	700 000	700 000	700 000
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Meråker menighetsråd

BUDSJETTRAMMER 2023

Budsjettforslaget har en ramme på kr. 3 620 000, fordelt med kr. 2 462 000 til lønn og kr. 1 158 000 til drift. Lønn- pensjonskostnader har en økning på kr. 90 000. Det er tatt inn kostnader til renter/avdrag på kr. 82 000. Utgifter i forbindelse med Kirkevalget er budsjettet med kr. 44 000.

Forslaget forutsetter et kommunalt tilskudd på kr. 3 125 000 og andre inntekter på kr. 495 000.

	Lønn		Drift		Komm. driftstilskudd		Andre inntekter	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Formål								
Administrasjon	730 000	703 000	373 000	312 000	1 065 000	1 000 000	38 000	15 000
Kirker	782 000	751 000	330 000	318 000	1 088 000	1 040 000	24 000	29 000
Gravlunder	917 000	885 000	294 000	220 000	942 000	847 000	269 000	258 000
Andre k. formål	33 000	33 000	161 000	163 000	30 000	30 000	164 000	166 000
Sum	2 462 000	2 372 000	1 158 000	1 013 000	3 125 000	2 917 000	495 000	468 000

Lønn

Lønnsutgiftene utgjør den største delen av det totale budsjettet. I de totale lønnsutgiftene ligger utgifter til faste stillinger, timelønn, ferievikarer, lønnsøkning, møtegodtgjørelser, pensjon og arbeidsgiveravgift. Vi har til sammen 3,5 årsverk fordelt på 8 stillinger og 6 personer. Flere av de ansatte innehar flere deltidsstillinger. Lønnsoppgjøret mellom de kirkelig ansatte og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon starter 27. september og avsluttes 24. oktober. Kirkens lønnsoppgjør pleier å følge samme nivå som kommuneoppgjøret. I budsjettforslaget er det derfor tatt utgangspunkt i kommunens lønnsoppgjør og beregnet lønn ut fra det. Dette gir en økning i lønnsutgiftene på kr. 55 000, inkl. arbeidsgiveravgift.

Pensjon

Pensjonsutgiftene er avhengig av hvor stor reguleringspremien blir og hvor mye som brukes av premiefond. Dette variere fra år til år. For inneværende år er reguleringspremien på kr. 177 000. Det er derfor budsjettet en økning på kr. 35 000 i pensjonsutgifter for 2023.

Drift

1570 Kirkelig administrasjon

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: Kirkeverge 80 % og sekretær 20 %. Sekretærstillingen kombineres med 20 % stilling som saksbehandler på gravlunder.

Utgiftene omfatter drift av kirkekontoret, bl.a. husleie, renhold, datautstyr, lisenser dataprogram, leasing skriver/kopimaskin, telefon, porto, kontorrekvisita og revisjon. Utgifter til husleie og renhold utgjør til sammen kr. 159 000, en økning på kr. 6 000 i forhold til 2022.

I 2023 er det Menighetsrådsvalg. Beregnede utgifter er kr. 44 000. Dette inkl. info.tiltak/annonser/trykking, innkjøp valgavlukker, servering og godtgjørelser. Ved forrige valg mottok menighetsrådet kr. 40 000 i tilskudd fra Kirkerådet til kirkevalget. Vi har fått grunnstøtte, støtte pr. stemmeberettiget medlem, støtte pr. valgkrets/stemmested som overstiger ant. sokn i kommunen (i 2019 utgjorde det kr. 5 805 pr. valgkrets) og støtte til 2-dagers valg.

Høsten 2020 vedtok kommunestyret at Meråker skulle bestå av kun en valgkrets og at det kun skulle være ett valglokale (Meråker samfunnshus). Det er også fremmet forslag om at valget holdes kun en dag. Stemmekretsene/valgkretsene ved kirkevalget skal i utgangspunktet sammenfalle med de offentlige valgkretsene. Dette fører til at tilskuddet fra Kirkerådet vil bli halvert for 2023, fordi det nå vil kun bli grunnstøtte og støtte pr. stemmeberettiget medlem. Vi vil derfor få en ekstra kostnad ved valget i 2023 på kr. 24 000.

1575 Kirker

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: organist (50 %), kirketjener (15 %), renholder (35 %), klokker (10 %) samt vikarutgifter for de samme stillingene.

De største utgiftspostene utenom lønn er strøm og forsikring av kirkebyggene. For 2023 er det budsjettert med kr. 140 000 i strøm og kr. 74 000 i forsikring.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er kommunale avgifter, renovasjon, snøbrøyting, vedlikehold av bygninger og utstyr (eks. stemming av orgel), innkjøp av utstyr til kirkene, annonsering av gudstjenester.

Inntekter fra utleie av kirkebyggene og Soknestua forventes å ligge på ca. kr. 24 000. Det er en tendens til mindre bruk av Soknestua til minnesamvær nå i forhold til tidligere år. Ellers er det små justeringer i forhold til innværende års budsjett.

1590 Gravlunder

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: to kirkegårdsarbeiderstillinger i til sammen 125 % (60% + 65%) og en 20 % adm. ressurs. Begge kirkegårdsarbeiderne har kombistillinger. I tillegg til arbeid på kirkegården er de også kirketjenere både ved begravelser og andre kirkelige handlinger på helg, renholder og sekretær/saksbehandler. De har også ansvar for enkelt vedlikehold av kirkebygg og andre bygninger. I 2016 ble det foretatt en reduksjon i

bemanningen på kirkegården og omorganisering av renholdsstillingen. 25 % av renholdsstillingen ble kombinert med kirkegårdsarbeiderstillingen.

Utleie av arbeidskraft til kommunen utgjør ca. 15 % stilling. Kirkegårdsarbeiderne utfører bl.a. gravearbeid, høvling av veier og snøbrøyting, bl.a. har de fast brøyting ved pumpestasjonene.

Nytt servicebygg på kirkegården.

Behovet for å ta inn denne saken på nytt er nærmere utredet i innspill til økonomiplanen for 2023.

Det er to muligheter for oss å få finansiert dette bygget.

1. Kommunen bevilger totalsummen inntil kr. 1 500 000.
2. Menighetsrådet tar opp lån på kr. 1 500 000. Kommunen må da garantere for lånet og gi bevilgning over driftsbudsjettet til å dekke årlige renter og avdrag.

I driftsbudsjettet er det tatt inn utgifter til renter og avdrag på lån i forbindelse med oppsett av nytt servicebygg på kirkegården. Til sammen utgjør dette kr. 82 000 hvorav renter utgjør kr. 45 000 og avdrag kr. 37 000. Dette forutsetter et lån i Kommunalbanken på 1,5 mill. over 40 år med 3 % rente. Menighetsrådet finansierer kr. 30 000 av dette ved inntekter fra festeavgiften, men resten må finansieres av kommunen via driftstilskudd. Kommunen må garantere for lånet før vi kan søke. Bispedømmet må også godkjenne låneopptaket.

I Økonomiplan for 2023 er hele kostnaden på kr. 1,5 mill. tatt inn med låneopptak som alternativ finansiering.

Andre driftsutgifter

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er service og vedlikehold av maskiner/utstyr, forsikring, årsavgift, og drivstoff til bil og maskiner, leie av maskiner, vedlikehold av bygninger, vedlikehold av gravplassene, innkjøp av utstyr/redskap og drift av digitalt gravplassregister. Utgifter til drivstoff har økt betraktelig det siste året og det er vel ingen grunn til å tro at det blir lavere neste år. Det er derfor budsjettet med en økning på kr. 13 000 for neste år.

Vi har også ansvar for planting og stell på ca. 80 gravsteder. Utgiftene til dette dekkes inn ved innbetaling av årlig avgift/bruk av fond.

Inntekter består av festeavgift og salg av tjenester. Etter utsending av krav om festeavgift for enkeltgravsteder der fredningstiden er gått ut, er forventet inntekt av festeavgift økt til kr. 160 000.

1595 Andre kirkelige formål

Omfatter utgifter og inntekter til dåpsopplæring, konfirmantundervisning, trosopplæring, diakoni og andre liknende tiltak.

Lønnsutgiftene dekker utgifter til ekstra konfirmantlærer og ekstrahjelp i forbindelse med de ulike trosopplæringstiltak.

Andre utgifter som går inn under dette kap. er leid transport til konfirmantturer.

Tilskudd fra kommunen til konfirmantundervisning ligger på samme nivå som tidligere, kr. 30 000. Tilskuddet dekker materiell, leie av lokaler, transport og lønnsutgifter til medhjelper i konfirmantundervisningen.

Det budsjetteres med inntekter av trosopplæringsmidler på kr. 60 000. Andre inntekter er egenandel konfirmanter og loddsalg, refusjoner og ofringer.

Vedtak:

Den foreslåtte budsjettrammen på kr. 3 620 000 fordelt med kr. 2 462 000 til lønn og kr. 1 158 000 til drift godkjennes. Forslaget forutsetter et kommunalt tilskudd på kr. 3 125 000 og andre inntekter på kr. 495 000.

Meråker menighetsråd

BUDSJETT 2023 – ØKONOMIPLAN 2023 - 2026 - behov for tiltak -

I økonomiplanen for 2022 – 2023 satte Meråker menighetsråd opp følgende tiltak:

Tiltak	2022	2023	2024	2025
Traktor	500 000			
Vinduer Stordalen kap.	200 000			
Nytt servicebygg på kirkegården	1 500 000			
Skifting av tak på kirkegårdsbygg		200 000		
Oppussing inv. Meråker kirke		1 000 000		
Asfaltering på parkeringsplassen			450 000	
Arbeidsbil til kirkegården				180 000

Under kommunens budsjettbehandling av budsjett 2022 ble det bevilget midler til ny traktor. Vinduer Stordalen kapell ble foreslått flyttet til 2023.

Nytt servicebygg på kirkegården ble tatt ut. Tiltaket ble tatt ut med den begrunnelse at det må avventes inntil en gjennomgang av mulighetene for samordning av ressursene på kirkegården med kommunens ressurser er gjennomført.

Menighetsrådet er av den oppfatning at det samarbeidet vi har i dag er det som er mulig å få til av samordning. Uavhengig av dette er det av hensyn til utstyr og maskiner svært nødvendig å få satt opp ny driftsbygning på kirkegården. Menighetsrådet foreslår derfor dette tiltaket tatt inn igjen i økonomiplan/budsjett for 2023, enten som bevilging av hele summen (1,5 mill) eller som årlig bevilgning til å dekke renter/avdrag til det finnes midler til å dekke hele summen. Se nærmere utredning under.

Nytt servicebygg på Meråker kirkegård

I forslaget til budsjett/økonomiplan for 2022 er begrunnelsen for ny driftsbygning på kirkegården godt belyst.

De gamle bygningene på kirkegården har sett sine beste dager, særlig gjelder det garasjen nærmest kirka. Taket er dårlig, med lekkasjer som fører til fukt inne i huset. Det er ikke isolert og det er ikke varme i bygget. Garasjen er også for liten slik at det ikke er plass til alle maskinene og bilen. Portåpningen er for liten slik at den nye traktoren ikke kan kjøres inn. Planen er å rive garasjebygget nærmest kirka og sette opp et nytt bygg. Kostnadene er beregnet til ca. kr. 1 500 000.

Det er to muligheter for oss å få finansiert dette bygget.

1. Kommunen bevilger totalsummen inntil kr. 1 500 000.

2. Menighetsrådet tar opp lån på kr. 1 500 000. Kommunen må da garantere for lånet og gi bevilgning over driftsbudsjettet til å dekke årlige renter og avdrag. (Se «Budsjettrammer 2023».)

Vi har undersøkt muligheten for å ta opp lån i Kommunalbanken.

Et lån på kr. 1 500 000 over 40 år med en rente på 3% vil de første årene gi en årlig utgift på kr. 82 500. (avdrag kr. 37 500, renter kr. 45 000).

Menighetsrådet kan bidra med egen finansiering på kr. 30 000 i form av inntekter fra festeavgift. Det resterende, kr. 52 500, må da finansieres av kommunen via ordinært driftstilskudd til dette tiltaket.

Garasjebygget beregnes til 144 m², (18 x 8 m) med en høyde på ca. 4 meter. Det vil bestå av ett stort rom + dusj/toalett for ansatte.

Kostnader med et nytt bygg på er beregnet slik:

Grunnarbeid (inkl. graving og tilkjørt masse)	kr. 150 000
Elektrisk- og rørleggerarbeid	kr. 300 000
Leddport og varmpumpe	kr. 105 000
Oppsett bygg, grovregnet prisanslag,	kr. 1 000 000 - kr. 1 300 000

Det er ut fra disse anslagene satt opp kr. 1 500 000 til dette tiltaket.

Vinduer Stordalen kapell

Høsten 2021 gjennomførte Bygningsvernssenteret ved Prestegårdslåna befaring på Stordalen kapell med tanke på tilstanden til vinduene. Rapporten er oversendt kommunen tidligere.

Vi har bedt om kostnadsoverslag fra ulike firma og den totale prislappen, med dagens priser, kommer på kr. 370 000. Kostnadene ligger på samme nivå hos de to firmaene som leverte tilbud.

I pristilbudet ligger oppussing av 6 store vinduer og 4 mindre. Vinduene skal ikke skiftes ut, men tas ned og restaureres. Ifølge tilstandsrapporten kan arbeidet fordeles over flere år. Det haster mest med de vinduene som vender mot sør.

Menighetsrådet mener at vinduene på sørsiden må prioriteres i 2023. Pristilbudet vi har fått gjelder dagens priser. Dersom en beregner inn prisstigning/uforutsette utgifter vil kostnadene for disse tre vinduene komme på ca. kr. 140 000. Utgiftene til resten av vinduene fordeles på de to neste årene.

Meråker kirke - 150-års jubileum i 2024. Behov for oppussing.

Kirka ble pusset opp før 100-årsjubileet i 1974. Etter dette er det ikke gjort så mye innvendig oppussingsarbeid. Golvet ble malt for noen år siden og teppet i midtgangen og våpenhuset er skiftet ut. Det er også kjøpt inn benkeputer. Ut over dette er det kun utført nødvendig vedlikehold. Det bør vurderes om hva som evt. skal gjøres før jubileet. I tillegg til en del maling er bl.a. behov for bedre isolering og nytt oppvarmingssystem. Det er i dag gamle rørovnere under benkene.

Maling innvendig Meråker kirke

Det er mye slitasje på innvendig maling, særlig gjelder det galleriet og våpenhuset. Malingen flasser av i taket rundt orgelpipene, og under og rundt galleriet.

Det som må prioriteres er; maling av våpenhuset, maling av taket rundt orgelpipene, taket på undersiden av galleriet, frontene på galleriet og maling av søylene som holder galleriet oppe. I tillegg er det også behov for pussing/reparasjon/maling av alterringen og prekestolen.

Kostnader til maling av galleri og våpenhus (under galleri) er beregnet til ca.kr. 500 000 med dagens priser. Utgifter til galleri vil komme på kr. 338 000. Det innbefatter tak under galleri, galleriets front, tak rundt orgelpipene og de 10 søylene som galleriet hviler på.

Kostnader til maling i våpenhuset (gangen) kommer på kr. 65 000. Det innbefatter tak og vegger ved døra inn til kirkeskipet, trappevang og gelender på trappa opp til galleriet.

I tillegg til dette kommer utgifter til rigg, firmabil, prisstigning og andre uforutsette utgifter på ca. kr. 97 000 hvorav rigging vil komme på kr. 30 000.

Pristilbudet omfatter ikke ytterveggene i våpenhuset, taket utenfor galleriet og trapp opp til tårnet. Her er det så høyt og vanskelig å komme til at det enten må brukes lift eller veldig høy rigg eller begge deler. Det er ikke sikkert at gulvet holder en lift eller at dørene er store nok til å få den inn. Vi har bedt om pristilbud på dette også, men det foreligger ikke enda.

Arbeidet må settes i gang så snart de det lar seg gjøre neste år, og så snart de nødvendige tillatelser foreligger. Bispedømmet skal bl.a. godkjenne fargevalg. Arbeidet må også tilpasses bruken av kirken. Det må tas stilling til om den skal stenges helt i arbeidsperioden eller om det går an å bruke den samtidig. Dette kan påvirke kostnadene i forhold til rigg.

Nytt tak på eksisterende kirkegårdsbygg

Det eldste bygget på Meråker kirkegård som inneholder spiserom/oppholdsrom, varmgarasje og publikumstolett beholdes. Taket må skiftes og endres fra valmet tak til vanlig tak. Det vil også være behov for noe oppussing inne i varmgarasjen og maling utvendig. Totale kostnader på dette beregnes til kr. 200 000. Foreslår at dette tiltaket forskyves til 2024.

Arbeidsbil kirkegården

Arbeidsbilen på kirkegården er 2008-modell og ble kjøpt inn i 2014. Det ble skiftet motor på den i 2020, så forhåpentligvis holder den noen år til. Det kan vurderes om den bør skiftes ut i 2025.

Asfaltering av parkeringsplassen ved Meråker kirke/kirkegård

Plassen mellom Soknestua og kirka og gangveien bort til kirka ble asfaltert i 2017. Parkeringsplassen og veien opp til Soknestua ble ikke tatt med den gangen. Parkeringsplassen blir ofte hullete og når det regner mye så blir veien ødelagt. Det bør vurderes om det skal legges asfalt på parkeringsplassen og veien opp til Soknestua. Utgiftene til asfaltering i 2017 kom på kr. 90 000. Parkeringsplassen er ca. 5 ganger så stor. Totale utgifter settes til kr. 450 000 og foreslås satt opp i 2026.

Vedtak:

Menighetsrådet fremmer følgende forslag til Økonomiplan 2023 – 2026

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Vinduer Stordalen kap.	140 000	160 000	60 000	
*Nytt servicebygg på kirkegården	1 500 000			
Maling inv. Meråker kirke	500 000			
Skifting av tak på kirkegårdsbygg		200 000		
Arbeidsbil til kirkegården			180 000	
Asfaltering på parkeringsplassen				450 000

***Alternativ: Årlig bevilgning til å dekke renter og avdrag på lån til formålet.**

Meråker kommune
Rådhusgata 7
7530 MERÅKER

Vår saksbehandler: Karoline Lorentzen, tlf. 984 22 653
E-post: karoline.lorentzen@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 202000125-47
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 26.09.2022

Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 for kontrollutvalget

Vedlagt følger særutskrift fra kontrollutvalgets sak 21/22.

Det er gjort følgende vedtak i saken:

Kontrollutvalget slutter seg til fremlagt forslag til økonomiplan for 2023-2026 og forslag til budsjett for 2023 med en ramme på kr. 850 064.

Kontrollutvalget ber om at budsjettforslaget følger formannskapetets innstilling til årsbudsjettet for 2023 til behandling i kommunestyret.

Det følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 at kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret. Formålet er at kommunestyret skal gjøres kjent med kontrollutvalgets budsjettinnstilling.

Under henvisning til det ovennevnte vedtaket oversendes saken for videre behandling i budsjettprosessen og kommunestyret.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Karoline Lorentzen
rådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Vedlegg

Vedlegg - Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 - Meråker KU

Kopi til:

Kommunedirektør
Kontrollutvalgets leder
Ordfører
Økonomisjef

Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 for kontrollutvalget

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Meråker kommune	Møtedato 22.09.2022	Saknr 21/22
Saksbehandler Karoline Lorentzen		
Arkivkode FE-033		
Arkivsaknr 20/125 - 46		

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til fremlagt forslag til økonomiplan for 2023-2026 og forslag til budsjett for 2023 med en ramme på kr. 850 064.

Kontrollutvalget ber om at budsjettforslaget følger formannskapetets innstilling til årsbudsjettet for 2023 til behandling i kommunestyret.

Vedlegg

Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 - Meråker KU

Behandling:

Kontrollutvalget diskuterte budsjettforslaget.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til fremlagt forslag til økonomiplan for 2023-2026 og forslag til budsjett for 2023 med en ramme på kr. 850 064.

Kontrollutvalget ber om at budsjettforslaget følger formannskapetets innstilling til årsbudsjettet for 2023 til behandling i kommunestyret.

Saksopplysninger

Det følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 at kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Kontrollutvalgets budsjett inneholder utgiftene til selve driften av utvalget, herunder f.eks møtegodtgjøring og tapt arbeidsfortjeneste, samt utgifter knyttet til kjøp av sekretariatstjenester og revisjonstjenester.

Kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester utgjør i det aller vesentligste ressursbehovet for kontrollarbeidet i kommunen. Sekretariatsfunksjonen utøves av Konsek Trøndelag IKS. Revisjonstjenester leveres av Revisjon Midt-Norge SA. Honoraret til Konsek Trøndelag IKS ble vedtatt i representantskapet 25.04 2022. Honoraret til revisjon blir vedtatt i løpet av høsten 2022, det er derfor benyttet kun tall fra vedtatt økonomiplan for Revisjon Midt-Norge SA. Erfaringsmessig blir stipulert honorar i økonomiplanen ikke endret ved endelig behandling i årsmøtet.

Ved oppsett av budsjettforslag for 2023 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets budsjett for 2022. Sekretariatet har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 5 møter i året.

Posten "møtegodtgjørelse folkevalgte" er redusert med 300 kr i forslaget til tross for at

godtgjøringen for folkevalgte har økt det siste året. Dette begrunnes med at denne posten antakelig var noe overbudsjettet i 2022.

Posten "arbeidsgiveravgift" er økt med ca. 1500 fra årets budsjett. Arbeidsgiveravgift beregnes ut fra godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste, og det ser ut til at det i budsjettet for 2022 var glemt å regne med tapt arbeidsfortjeneste.

Videre har posten "kontigenter" blitt økt med 200 kr ettersom at medlemskontigenten til FKT har blitt økt det siste året.

Posten "abonnement" er redusert med 400 kr fra 2600 til 2200 kr, tilsvarende 5 abonnement av fagbladet Kontroll og revisjon.

Det er ellers lagt inn en økning på ca 5 % per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Vurdering og konklusjon

Budsjettforslaget gir etter sekretariatets vurdering et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å vedta det vedlagte budsjettforslaget for 2023 med økonomiplan for 2023-2026.

	Budsjettforslag 2023	Budsjett 2022
Godtgjørelse folkevalgte	29 000,00	29 300,00
Tapt arb.fortjeneste	15 000,00	15 000,00
Arbeidsgiveravgift	4 664,00	3 100,00
Abonnement aviser/tidsskrifter	2 200,00	2 600,00
Bevertning	4 000,00	4 000,00
Opplæring/kurs, ikke oppg.pl.	28 000,00	28 000,00
Bilgodtgjørelse, oppg. Pl	5 000,00	5 000,00
Reiseutgifter	5 000,00	5 000,00
Kontigenter	3 700,00	3 500,00
Sum - kontrollutvalgets drift	96 564,00	95 500,00
Kjøp fra private (revisjon)	525 000,00	514 000,00
Kjøp fra særbedrifter (Konsek)	228 500,00	222 000,00
Total ramme kontrollutvalget	850 064	831 500

*Honorar revisjon er kun et anslag, endelig budsjett vil bli fastsatt av Revisjon Midt-Norge SA sitt årsmøte høsten 2022

Økonomiplan for perioden 2022-2025

	Budsjettforslag 2023	Anslag for 2024	Anslag for 2025	Anslag for 2026
Kontrollutvalget	96 564	101 392	106 462	111 785
Sekretariat	228 500	236 000	243 000	250 000
Revisjon	525 000	536 000	547 000	558 000
Sum driftsutgifter	850 064	873 392	896 462	919 785